

CRUISE- SAKEN I BERGEN

Metoderapport Skup 2016

Bergens Tidende

Innholdsfortegnelse

“Hva er problemet?”	s. 1
En viking vender tilbake	s. 2
Venezia-reisen	s. 3
Drevland går på Facebook: “Mine kjære venner”	s. 6
Hva skjedde egentlig i politidistriktet?	s. 10
En sittende ordfører siktes for grov korrupsjon	s. 13
Verdien av et norsk flagg	s. 14
Kritikkstorm mot BT	s. 18
Hva er konsekvensene?	s. 19

Oversikt over vedlegg

- Vedlegg 1: PDF-er av artikler trykket i Bergens Tidendes papirutgave
- Vedlegg 2: Saker publisert på bt.no
- Vedlegg 3: Faksimile av digital, interaktiv tidslinje

Journalister:

Eystein Røssum - er@bt.no - 975 21885

Anders Haga - anders.haga@bt.no - 951 07743

Lars Kvamme - lars.kvamme@bt.no - 920 15431

Rune Christophersen - rune.christophersen@bt.no - 920 13034

“Hva er problemet?”

Sommeren og høsten 2015 utspilte et politisk og personlig drama seg i Bergen som byen knapt hadde sett maken til i moderne tid.

En sittende ordfører - den mest kjente og folkekjære på mange år - ble siktet for grov korrupsjon. Hun fikk hjemmet og kontoret på rådhuset ransaket av politiet. Hun ble sykemeldt, og hun måtte be om permisjon fra alle politiske verv. Alt dette skjedde mens byen og ordføreren sto midt i en avgjørende valgkamp - et valg som skulle ende med at ordførerens parti fikk sitt dårligste resultat på 16 år. Bergen Høyre måtte gi fra seg byrådsmakten, etter å ha styrt byen gjennom tre sammenhengende valgperioder.

Kvinnen som sto i sentrum for disse begivenhetene, Trude Drevland, hadde på toppen av dette nettopp vært gjennom noe som må ha vært en ekstrem belastning: Hennes ektefelle gjennom flere tiår, den kjente bergensadvokaten Odd Drevland, ble i mai idømt en lang fengselsstraff for grovt økonomisk underslag, grovt bedrageri og dokumentfalsk.

Korrupsjonssaken mot ordføreren begynte med det som skulle være tidenes 17. mai-fest, i en by som alltid har regnet seg som suveren når det kommer til nasjonaldagsfeiring. En hjemvendt reder skulle spandere kjendiskonsert og fyrverkeri på sine gamle bysbarn. Han skulle samtidig døpe Bergens første cruiseskip siden 80-tallet. Det tradisjonsrike 17. mai-programmet var lagt om, og ordfører Trude Drevland skulle være gudmor og kaste glans.

Bråket begynte to dager før den søttendes: Da presenterte - og problematiserte - Bergens Tidende de rederfinansierte festplanene og historien bak over førstesiden og tre sider inni. Saken vekket sterke følelser. Mange mente BT var surmagede og negative. Følelsene skulle ikke avta, etterhvert som mer ble avdekket og skrevet. Bergens Tidende fikk merke hva som skjer når store deler av byens befolkning, inkludert en rekke lederskikkelser innen akademia, politikk og næringsliv, er sterkt misfornøyd med våre journalistiske valg og vinklinger. Sjefredaktørens innboks rant over av rasende tilbakemeldinger, abonnenter sa opp avisen, ordførerens Facebook-vegg ble fylt opp av støtteerklæringer og angrep på BTs journalistikk og motiver.

For Bergens Tidende ble det en krevende balansegang - ikke minst fordi en av hovedpersonene var Trude Drevland. Hun var en offentlig maktperson som måtte tåle å bli omtalt og sett i kortene. Samtidig ble hun etterhvert syk. At saken begynte å rulle midt i en valgkamp gjorde ikke de journalistiske vurderingene enklere. I

skrivende stund vet ingen hvor historien vil ende. Politiets etterforskning av reder, havnesjef og eks-ordfører pågår fortsatt. Etterforskningsledelsen sier at saken har høy prioritet, men kan ikke svare på når de vil være i mål.

I det følgende har vi gjort rede for hva Bergens Tidende har tenkt og gjort i denne saken så langt, og hva slags utfordringer vi har møtt på underveis.

En viking vender tilbake

“Følg med på Torstein Hagen. Han har bygget seg ganske stor, og det er ikke så mange som har skrevet om ham”. Slik lød tipset journalist Lars Kvamme fikk av en tidligere kollega fra shipping-miljøet i Bergen tidlig i november 2014.

Torstein Hagen hadde sin storhetstid i Bergen på 80-tallet, som direktør for Bergenske Dampskipsselskap. Senere var det litt oppmerksomhet rundt hans rolle som beryktet “raider” av shippingselskaper på tampen av jappetiden. Så ble det stille.

Men på nyåret 2015 dukket det opp en annonse i lokalpressen. Torstein Hagen inviterte hele byen til Bryggen på 17. mai for å være med på en storslått dåp av hans nyeste havgående cruiseskip, med påfølgende konsert med det meste av bergenske kjendisartister.

For å skjønne hva det vil si å legge beslag på hele Bryggen på en 17. mai, må man nesten være fra Bergen. Byens 17. mai-program har vært mer eller mindre uendret siden siste halvdel av 1800-tallet, med prosesjoner og fakkeltog, salutter og festtaler fra tidlig morgen til sen kveld. En radikal omlegging for å gjøre plass til en skipsdåp var åpenbart verdt omtale: Hvordan hadde et privat rederi greid å kuppe hele kveldsarrangementet på 17. mai? At ordfører Trude Drevland skulle være gudmor gjorde ikke spørsmålet mindre interessant.

Vi intervjuet blant andre rederen selv - en mann det ganske snart skulle bli umulig å få kontakt med - om hans planer, og om forholdet hans til Bergen. Vi søkte også i gamle aviser i Nasjonalbiblioteket for å få oversikt over Torstein Hagens historikk i Bergen på 70- og 80-tallet. Vi bad dessuten om innsyn i alle dokumenter som var registrert i Nærings- og fiskeridepartementet på “Viking Star”. Det var departementet som hadde sørget for at skipet kunne ha norsk flagg og dermed også Bergen som hjemmehavn - noe som igjen hadde vært et argument for at skipet skulle få legge beslag på Vågen på festdagen. Resultatet av dette første arbeidet ble artikkelen “Mannen som kjøpte 17. mai”, som var hovedoppslag i BT 15. mai.

Artikkelen - og ikke minst kommentaren fra BTs Frode Bjerkestrand, som begynte slik: *“Noen har solgt bergensernes 17. mai. Flaut.”* - førte til et voldsomt engasjement. De fleste tok rederen, Drevland og folkefesten i forsvar, og mente at BT som vanlig var urimelig negative. Konferansier Bjarte Hjelmeland hadde nok folkemeningen på sin side da han under festkonserten på Vågen leste opp en liksom-sms fra BTs sjefredaktør Gard Steiro for de mange tusen frammøtte: “Tenk at BT kunne ta så feil! For en folkefest!! Kos og klemz fra Gard”. Samtidig var opposisjonspolitikere kritiske til Drevlands dobbeltrolle som ordfører og promotør for “Viking Star”, og undret seg over hvordan dåpsfesten hadde kommet i stand.

Uken etter dåpen bad vi både Bergen kommune og havnevesenet om innsyn i alle relevante dokumenter knyttet til skipsdåpen og “Viking Star”. Vi undersøkte dessuten ordførerens kalender for dagene rundt sjøsettingen i Venezia året før, for å undersøke om hun hadde hatt fri eller vært på jobb. Vi hadde allerede i den første artikkelen 15. mai omtalt at Drevland var på plass da det nye cruiseskipet for første gang fikk vann under kjølen, i Venezia i juni 2014. Men omstendighetene rundt denne reisen hadde vi ikke sett nærmere på. Planen var nå å gå hele prosessen nærmere etter i sømmene.

Venezia-reisen

En av de første dagene i juni fikk BT et tips som gjorde at vi satte inn høygiret. Trude Drevlands voksne sønn hadde på sin Facebook-profil i juni 2014 lagt ut en selfie av seg selv ombord i et fly. Følgetekst: “Og der krysset man av privatjet på YOLO lista. Sjuke ting. - Reiste til Venice, Italy fra Bergen Lufthavn Flesland”.

I tillegg hadde han lagt ut to bilder fra Venezia. Opplysningene var oppsiktsvekkende. Dersom dette stemte, måtte det bety at også ordføreren selv hadde reist på denne måten. Og ordførere i Norge er på mange måter som oss andre: De flyr ikke privatfly på jobb. Det var også andre grunner til at tipset ble tatt så på alvor. BA hadde et par dager før stilt spørsmål ved om ordførerens deltakelse på “Viking Star”s jomfrutur til Oslo var på rett side av korrupsjonsloven. I tillegg var ordføreren blitt anmeldt av en politiker og advokat i byen, Bengt Waldow.

Det var også påfallende at Drevland overhodet ikke hadde nevnt en såpass uvanlig flytur i de intervjuene hun allerede hadde gitt om sin rolle i den omdiskuterte dåpen.

Dersom tipset var korrekt, måtte vi finne svar på en rekke spørsmål:

- Hvilket fly hadde Drevland reist med?
- Hvorfor skjedde reisen i privatfly?
- Hvem hadde vært med?

- Hva hadde reisen kostet?
- Hvem hadde betalt?
- Hvor lenge hadde de vært i Venezia?
- Hva hadde de gjort der?

Det eneste vi satt med på dette tidspunktet, var en skjermdump av Facebook-postene, med dato for publisering. Vi antok de var blitt lagt ut samme dag som reisen skjedde, evt. dagen etter.

I et første forsøk på å finne ut hva slags fly som var brukt, kjørte vi Googles omvendte bildesøk på et utsnitt av Facebook-skjermdumpen, i håp om å finne bilder av tilsvarende flyinteriør. Søkemotoren ga oss riktignok en mengde flyinteriørbilder, men ingen identiske med vårt. Gransking av et stort antall ulike privatflybilder fra ulike flyutleieselskaper gjorde oss heller ikke klokere - det så ut til at individuelle tilpassinger av seter, tepper og paneler er regelen, mer enn unntaket, i dette luksussegmentet.

Flere cruisebransjeartikler om Torstein Hagen på nettet fortalte oss at han tidligere hadde brukt et privatfly til å frakte gudmødre til skipsdåper, men det hjalp oss ikke stort mer. Vi søkte også i ulike planespotter-nettsider brukt av norske flyentusiaster, for å se om noen hadde publisert fotografier av en privat-jet som hadde landet på Flesland de aktuelle dagene. Heller ikke dette ga resultater.

Først da vi endelig fikk kontakt med riktig kontaktperson hos Avinor på Flesland, løsnet det. Flyplassjefen sa seg villig til å undersøke hvilke privatfly tårnet hadde registrert de to dagene. Flyplassjefen var i utgangspunktet usikker på om han kunne gi ut den informasjonen vi etterspurte. Men etter å ha gått noen runder internt, var konklusjonen at vi kunne få den. Hvilke privatfly som flyr til og fra norske flyplasser er offentlig informasjon.

Avinor opplyste at tre privatfly hadde lettet fra Flesland den 22. juni, datoen da Drevlands sønn la ut bildet. Ett av flyene fløy til Moskva, ett til Ostende i Belgia. Det siste privatflyet tok av med kurs for Venezia kl. 17.09. Avinor satt ikke med passasjerlister, og visste heller ikke hvor mange som var om bord. Det gjorde heller ikke politiet eller tollvesenet. Kun handlingselskapet, som organiserer det praktiske rundt besøk av privatfly, hadde disse opplysningene - og de var ikke villige til å gi ut slike data.

Men vi hadde nå fått ut avgjørende informasjon: Det unike kallesignalet på flyet - M-ABGS, og flytypen - Bombardier CL-600 Challenger. Det ga oss nye muligheter. Søk på nettet fortalte oss at flyet var eid av Viking Travel Services, et selskap registrert på Isle of Man. På flere sider for amatør-flyfotografer fant vi også bilder av

M-ABGS, med kontaktinfo til fotografen, slik at vi fikk rettighetene til å publisere bilder.

Vi hadde nå dokumentasjon på at Trude Drevlands sønn var blitt hentet med rederens privatjet og fløyet til Venezia. All logikk tilsa at ordføreren selv hadde vært med. Sønnen hadde også postet andre bilder fra turen på Facebook. Ett av dem viste utsikten fra en hotellterrasse. Dette var geotagget, slik at vi kunne se hvor det var tatt: På Hotel Danieli, et av Venezias beste og dyreste hoteller. Var det der reisefølget hadde bodd?

Det ble bestemt at vi straks skulle sende journalist og fotograf til Venezia.

Begrunnelse:

- Ordføreren hadde vært på en reise i forbindelse med dåpsoppgaven som måtte ha vært alt annet enn billig, sammen med et familiemedlem.
- Vi hadde behov for bilder fra stedene de hadde bodd og spist.
- Vi hadde håp om at det ville være mulig å få ut flere detaljer om programmet de aktuelle dagene dersom vi var på stedet.

Blant bildene sønnen hadde lagt ut på Facebook, var et bilde av et restaurantbord. Det viste oppdekningen, og en dresskledd hånd som holdt en tykk sigar. Tekst: *“Cohiba, Macallan og Italia. Win! ;-) in Venice, Italy”*. Det lå også en meny på bordet, der logoen var synlig, men ikke lesbar. Nærmere stedsangivelse fantes ikke. Vi søkte oss fram til et knippe av de beste og mest kjente restaurantene i Venezia, og studerte bilder av interiøret, i håp om å finne tilsvarende oppdekking som kunne fortelle oss hvilken restaurant vi lette etter. Dette viste seg å være vanskelig. Det var for mange gode spisesteder å velge i, og vi fant ingen klar match.

Men etter å ha studert den åpne delen av sønnens Facebook-side mer inngående, oppdaget vi at han hadde gitt “reviews” fra et par steder i Venezia. Det ene var på det nevnte Hotel Danieli, et annet fra Grand Canal Restaurant på Hotel Monaco. Kunne det være på denne restauranten at sigar-bildet var tatt? Bildesøk på navnet ga oss endelig treff: Et foto av skuespiller Gwyneth Paltrow, publisert i britiske The Daily Mail, der hun satt med en meny med samme logo som menyen sønnen hadde postet bilde av. Bildetekst: *“Lunch break! The actress tucks ‘fritto misto’ followed by whole wheat spaghetti with anchovy sauce at the Grand Canal Restaurant at the Hotel Monaco”*. Bingo.

Vi brukte også flere andre verktøy for å saumfare nettet etter mulige spor av reisen. Vi var særlig interessert i bilder av ordførerens reisefølge, for å få oversikt over hvem som hadde vært med og hvor de hadde vært.

- Allmytweets ble brukt for å sjekke om ordføreren hadde lagt ut noe på sin Twitter-konto under reisen. Det hadde hun tilsynelatende ikke.
- Geofeedia ble brukt til å lete etter relevante bilder og tekst fra sosiale media fra området der de hadde vært. Tjenesten muliggjør bildesøk avgrenset geografisk og i tid. Ved å velge ut området rundt verftet, og søke på sjøsettingsdatoen, fant vi en italiensk Facebook-side der det var publisert både bilder og videoer fra arrangementet. Vi studerte både bilder og videoer i detalj, men vi greide ikke å identifisere noen av gjestene 100 prosent.
- Vi kontaktet de fotografene som vi på nettet så hadde vært til stede, i håp om at de hadde mer materiale som vi kunne gå igjennom, og eventuelt også publisere. Heller ikke her fant vi noe av interesse.
- Søkeverktøyet Geocreepy ble brukt. Dette er et program hvor man kan søke opp hvor personer befinner seg når de legger ut meldinger via sosiale medier. Dersom man ikke har slått av funksjonen for dette, vil alle bilder, tweets og oppdateringer inneholde et merke som sier hvor og når delingen ble foretatt. Vi sjekket kontoene til både Trude Drevland og hennes sønn på Twitter og Instagram, men begge hadde slått av merkingen av bildene sine, så vi kunne bare spore publiseringstidspunkt og -sted for eldre delinger.

Drevland går på Facebook: “Mine kjære venner”

I Venezia gikk vi opp de sporene vi allerede hadde etter Drevlands tur. Blant annet visste vi at hun sannsynligvis hadde bodd på Hotel Danieli, og oppsøkte luksushotellet i et forsøk på å få bekreftet nøyaktig når Drevland bodde der. Dette ble bryskt avvist i hotellresepsjonen.

Vi tok også en tur innom Hotel Monaco for å ta restauranten til ordføreren og Gwyneth Paltrow nærmere i øyesyn. På samme tid jobbet vi med å få på plass møter med lokale journalister som dekket verftsindustrien. Kanskje noen hadde fulgt hele arrangementet den våren? Vi hadde også sikret oss en avtale med verftet Fincantieri dagen etter. Avtalen var at vi skulle få en gjennomgang av arrangementsdagene i forbindelse med sjøsettingen. Men den avtalen skulle fort vise seg å bli overflødig.

Sent på ettermiddagen torsdag 4. juni ringte journalist Eystein Røssums mobiltelefon, midt i et møte med reportasjeledelsen og flere kollegaer. Tema for møtet var om vi ville komme i mål for å publisere samme kveld, eller om vi måtte vente en dag. Viktige biter manglet fortsatt - blant annet var ordføreren ennå ikke konfrontert med opplysningene vi satt på. Det var nettopp ordfører Trude Drevland som ringte. Hun gikk rett på sak: *“Jeg vil bare fortelle deg at du bør gå inn på Facebook-siden min”*.

Vi hadde vært påpasselige med ikke å dele informasjon om arbeidet vårt med flere enn strengt tatt nødvendig. Det var derfor overraskende at ordføreren nå tok direkte kontakt med en journalist som ikke arbeidet med lokalpolitikk til daglig, og som aldri hadde hatt tett kontakt med ordføreren. Samtalen ble kort.

“Du vet godt hvorfor”, svarte ordføreren på spørsmålet om hvorfor hun ringte Røssum. Drevland visste åpenbart at nettopp han jobbet med Venezia-saken. Vi skjønnte umiddelbart at vi hadde en lekkasje, og at den mest sannsynlig hadde skjedd i kildeleddet. Hvem som lekket kan vi ikke si mer om her, men en lærdom er: Folk snakker sammen. Ordføreren la til at hun var sikker på at Facebook-siden ville være av interesse. Det hadde hun helt rett i.

Med innledningen “Kjære venner!” gjorde ordføreren i relativt stor detalj rede for sin deltakelse under sjøsettingen. Hun fortalte at hun var blitt hentet med privatfly på rederens regning, og at sønnen hadde vært med. Bare minutter senere var NRK Hordaland ute med saken på sine nettsider. Et intervju med ordføreren toppet Vestlandsrevyen senere samme kveld. Vi måtte kaste oss om i ekspressfart. En sak med det vi visste ble publisert på nettet. Vi ble slått på selve nyheten, men hadde et forsprang på grunn av alt forarbeidet vi hadde gjort. Vi fikk et intervju med ordføreren på hennes kontor i rådhuset, som også ble publisert umiddelbart.

Vi merket oss at ordføreren ikke var alene på kontoret denne kvelden: En av Høyres kommunikasjonsrådgivere sentralt, tidligere VG-journalist Hans Chr. Kaurin Hansson, var på plass på ordførerens kontor da hun tok imot BT, og satt sammen med henne under hele intervjuet. Partiet var åpenbart varslet om at en sak var under oppseiling, og hadde vurdert alvoret som så stort at de sendte over en av sine mest sentrale rådgivere for hjelpe til i Bergen.

Hovedvinklingen vår var blåst av NRK, men vi hadde i tillegg gjort et grundig arbeid med søk i offentlige journaler. Verken havnevesenet eller Bergen kommune hadde journalført et eneste dokument knyttet til Venezia-reisen, noe som senere ble et eget tema i deknningen. Men hos Fylkesmannen i Hordaland fikk vi ut dokumenter som viste at ordføreren hadde presset på for at rederen skulle få bruke Håkonshallen - Bergens finstue - til den store dåpsmiddagen. Hun vant ikke fram. Fylkesmannen i Hordaland sto fast på sitt avslag, til tross for ordførerens kraftfulle formuleringer i sitt brev: *“Dette må være et unntak fra regler i aller høyeste grad og jeg er SÅ lei meg for at dette ikke går, da de spanderer stort show i byen og kjempe-fyrverkeri! Hjelp!”*.

Vi hadde også dokumentene fra Nærings- og fiskeridepartementet. De viste at Drevland, på oppfordring fra rederen, hadde presset på overfor sin gamle partivenninne Monica Mæland for å få endret regelverket for Norsk Internasjonalt Skipsregister (Nis). Målet var at "Viking Star" skulle kunne få norsk flagg, noe

rederen sterkt ønsket seg, men som ikke var mulig før regjeringen gjorde om reglene. Regelendringen kom på plass noen få uker før dåpen. I papiravisen valgte vi å vinkle på Drevlands innsats for rederen, som vi hadde fått godt dokumentert.

Selv om det var irriterende å ikke være først ute med privatfly-nyheten, hadde både Facebook-meldingen og det påfølgende intervjuet med Drevland gitt oss flere interessante spor å gå videre på:

- Drevland hadde både på Facebook og overfor oss forklart den spesielle reisemåten med at privatflyet var i Norge for å plukke opp slektninger av rederen. Derfor hadde det også svinget nedom i Bergen, for å plukke opp henne og sønnen. Men dette stemte ikke med den informasjonen vi hadde fått fra Avinor. Den tilsa at flyet kom direkte fra Venezia til Flesland.
- Drevlands påstand om at hun kun hadde hatt én overnatting var også pussig: Flydata tydet på at det var snakk om to netter.
- Drevland skrev at hun først dagen før avreise fikk vite at reisen skulle skje med privatfly. Kunne det stemme? Det måtte bety at ordinære flybilletter var blitt avbestilt i aller siste liten.

Fredagen dobbeltsjekket vi flyopplysningene våre, først med Avinor på Flesland og deretter med tårnet på Gardermoen. Svaret vi fikk var det samme: Flyet hadde ikke hatt noen mellomlandinger, hverken på vei til eller fra Bergen. Drevlands forklaring kunne umulig stemme. Vi bad ordføreren om innsyn i de dokumentene hun hadde rundt dåpen og reisen, som hun selv innrømmet at ikke var journalført. Samtidig formidlet vi beskjed om at hun og Avinor hadde gitt oss motstridende opplysninger. Vi bad om et nytt intervju for å få oppklart forvirringen - noe vi også ble lovet.

Men det ble aldri noe intervju: Ut på ettermiddagen la Drevland ut en ny melding på Facebook, hvor hun informerte om at hun var sykmeldt på grunn av påkjenningene. Hun beklaget at hun ikke hadde vært åpen om alle sidene ved oppdraget hun tok på seg som gudmor, og slo fast: *"Dette er ingen retrett eller manøver for å vri meg unna – jeg skal svare på spørsmålene når jeg er tilbake. Jeg håper det blir snart, og jeg ber om forståelse for det".*

Samme ettermiddag fikk vi også et tips. En tredje person hadde gått ombord i privatflyet i Bergen sammen med ordføreren og sønnen: Havnedirektør Inge Tangerås. Vi tok kontakt, og han bekreftet at han var med flyet til Venezia. Han anså det som en jobbreise, og så ingen problemer med at rederen valgte å frakte bergenserne i sitt eget privatfly. Tangerås skulle senere forklare at det var ordføreren, eller hennes kontor, som ga beskjed at reisen skulle skje på denne måten.

Tidspress og plasshensyn gjorde at vi kjørte saken om havnedirektøren i lørdagsavisen. Historien om ordførerens feilaktige forklaring om rederslektningene valgte vi å vente med til søndagsutgaven. I og med at Drevland nå var syk, gjorde vi en avtale med lederen i Bergen Høyre, Kenneth Stien, om at vi skulle varsle ham før publisering av nye saker som omhandlet ordføreren. Slik kunne ordførerens nærmeste støttespillere få mulighet til å informere og følge opp Drevland i forkant av vår publisering. Denne praksisen har vi holdt på også i ettertid.

Ni dager senere inviterte Høyre til pressekonferanse på rådhuset. Også alle gruppelederne i bystyret var innkalt. En sterkt preget Trude Drevland holdt en 45 minutter lang orientering, opplest fra manus. Hun vedgikk at hun hadde feilinformert om rederslektningene, og at hun hadde vært to netter i Venezia, ikke en. Hun fortalte også at hun på et tidspunkt hadde vurdert å takke ja til et gratis cruise med "Viking Star" sammen med en venninne, men at hun til slutt takket nei.

Alt dette ble likevel overskygget av at ordføreren for første gang beskrev marerittet hun og resten av familien hadde vært igjennom de siste månedene. Odd Drevland, en av byens mest kjente advokater, var blitt tiltalt og senere dømt til to år og ti måneders fengsel for underslag og dokumentfalsk. Hans kone fortalte nå for åpen mikrofon hvordan hun hadde gravd seg ned i arbeid, uten å oppsøke hjelp, mens privatlivet raknet rundt henne.

Denne enorme påkjenningen hadde ført til at dømmekraften i perioder ikke hadde vært som den skulle. Hukommelsen hadde også sviktet, noe som blant annet førte til at hun ikke ga helt korrekt informasjon til media da cruise-spørsmålene kom.

Drevland gjorde klart at hun ikke ønsket å svare på spørsmål i etterkant av pressekonferansen, og viste til legens klare råd. Et større støtteapparat for ordføreren var til stede, blant andre den før nevnte kommunikasjonsrådgiveren Hans Chr. Kaurin Hansson fra Høyre sentralt.

Ordføreren var fortsatt sykmeldt. Purringen på dokumentasjonen som Drevland hadde referert til i flere omganger fortsatte - nå overfor Bergen og Hordaland Høyre. En spesiell situasjon hadde oppstått. Vi kunne ikke begjære innsyn i de offentlige dokumentene fra Bergen kommune, fordi de hadde ikke tilgang til kontoen hennes. Isteden måtte vi gå via lokallaget til Høyre, som opplyste at de nå gikk gjennom hennes kommunale epostkonto sammen med den sykmeldte ordføreren.

Det skulle gå ti dager før Drevland sendte ut en bunke dokumenter. Mye av det var e-poster, sendt fra hennes konto i Bergen kommune. De viste blant annet at venninnen som var invitert med på gratis cruise var Marit Warncke, leder i Bergen Næringsråd og en av ordførerens fremste forsvarere i offentligheten da

Venezia-saken først sprakk. Dokumentene viste også at Drevland faktisk hadde takket ja til gratis cruiset fra Istanbul til Venezia, og at hun kansellerte først 23. mai - seks dager etter dåpen.

Hva skjedde egentlig i politidistriktet?

Mye tydet nå på at det verste var over, og at ordføreren kunne begynne å legge hele saken bak seg. Hun hadde stilt opp for en samlet presse og forklart seg, hun hadde beklaget de feilene hun hadde begått, og hun hadde gitt ut en stor bunke med dokumenter som ikke hadde vært journalført.

Hun hadde også fått mange støtteerklæringer og mye sympati etter den sterkt personlige orienteringen i rådhuset - både fra politiske motstandere og fra meningsfeller. Også i pressen ble hun møtt med forståelse: "Trude Drevland har vært så sliten og så presset at hun har hatt problemer med å huske. Vi velger å tro henne på det", skrev BAs sjefredaktør Anders Nyland i en kommentar, og avsluttet slik: "God bedring, Trude, og velkommen tilbake".

Det var fortsatt nesten tre måneder igjen til valget. Ordføreren skulle snart vende tilbake fra sykemeldingen, og delta for fullt i valgkampinnspurten for Høyre. Drevland kunne også glede seg over at politiet for lengst hadde konkludert med at hun ikke hadde gjort noe straffbart.

I begynnelsen av juni var det kommet fram at politiet hadde opprettet en såkalt undersøkelsessak mot ordføreren og havnesjef Inge Tangerås. Dette ble gjort kort tid etter de første oppslagene om dåpen, og etter at advokaten og politikeren Bengt Waldow hadde anmeldt ordføreren for korrupsjon. Saken mot Drevland ble lukket nesten umiddelbart, etter en dag. - Det var ikke grunnlag for å starte en etterforskning. Vi har gjort de nødvendige undersøkelser, sa påtaleansvarlig i saken, politiadvokat Ole Bjørn Mevatne til BT den 10. juni. Det ble sommerferie og stille.

Men snart fikk vi høre at flere undret seg over denne stillheten. Saken skulle blant annet ha skapt debatt i det juridiske miljøet på Universitetet i Bergen, noe vi fikk bekreftet gjennom bakgrunnssamtaler. Oppfatningen til flere var at det som var kommet fram kanskje kunne rammes av korrupsjonslovgivningen. Det faktum at ordføreren hadde takket ja til reiser, samtidig som hun hadde drevet politisk påvirkningsarbeid på oppfordring fra rederen, var ingen god kombinasjon, mente de. Fra andre hold kom det lignende signaler. Både jurister, korrupsjonsforskere, og tidligere og nåværende etterforskere, blant annet i Økokrim, stilte seg undrende til at saken var avsluttet så raskt. Flere mente det kunne tenkes at ordføreren hadde gjort seg skyldig i korrupsjon, og at det i alle fall var gode grunner for politiet å undersøke dette skikkelig - noe de umulig kunne ha greid med bare én dags arbeid.

Det var også undring over at Drevlands sak var blitt lagt vekk, mens undersøkelsessaken mot havnedirektør Inge Tangerås fortsatt sto åpen.

Dersom det var gjengs synspunkt blant juridiske kapasiteter at politiet hadde gjort en for dårlig jobb, ville det etter vår vurdering ha stor nyhetsverdi. Vi bestemte oss for å finne ut hva som faktisk hadde skjedd hos politiet da de behandlet saken mot ordføreren:

- Hva slags etterforskningsskritt hadde politiet gjennomført?
- Nøyaktig når ble arbeidet påbegynt og avsluttet?
- Hvem i politi og påtalemyndighet var involvert?
- Hva hadde politiet kjennskap til da de bestemte seg for å legge vekk saken?
- Var Drevlands forhold til Viking Cruises så opplagt uproblematisk som politiet mente?
- Hva lå bak forskjellsbehandlingen av Drevland og Tangerås?

Vi måtte også finne ut hvordan landets juridiske ekspertise på korrupsjonsproblematikk vurderte situasjonen, basert på det som var offentlig kjent. I bunnen lå korrupsjonsparagrafen. Den lyder slik, i Straffeloven av 1902:

§ 276 a. For korrupsjon straffes den som

a) for seg eller andre krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag, eller

b) gir eller tilbyr noen en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag.

Spørsmålet vi sto over for var todelt:

1. Hadde Drevland akseptert fordeler fra Viking Cruises i kraft av sin stilling som ordfører og oppdrag som gudmor?
2. Hadde hun, i lovens forstand, gitt fordeler til Viking Cruises da hun argumenterte hardt for rederiets interesser overfor regjeringen? Og var fordelene i så fall utilbørlige?

I arbeidet ble det avgjørende å finne seriøse, troverdige kilder som visste hva de snakket om. Det var ikke så vanskelig - mange hadde faglig begrunnede meninger da vi tok kontakt. Å få dem til å framføre sine kritiske synspunkter offentlig var verre. Begrunnelsene de hadde for å vegre seg var flere: En var aktiv i Høyre lokalt, to andre hadde tette bånd til Hordaland politidistrikt og påtalemyndigheten. Flere unnskyldte seg med at de ikke kjente saken godt nok.

Det er umulig for oss å si sikkert om det også var andre grunner til at så få ønsket å uttale seg. Men vi fikk en klar følelse av at flere, og da særlig kilder i Bergen, kjente

på et ubehag ved å skulle delta i en offentlig diskusjon rundt det ordføreren hadde gjort. Et unntak i så måte var stipendiat Mats Stenmark ved Universitetet i Oslo, som skriver doktorgradsavhandling om den strafferettslige reguleringen av korrupsjon. Hans klare oppfatning var at saken burde etterforskes. Også jussprofessor Jon Petter Rui ved Universitetet i Bergen, korrupsjonsgransker Helge Kvamme og tidligere Økokrim-statsadvokat Arnt Angell ga uttrykk for at de mente en sak av denne typen burde etterforskes grundig - ikke minst av hensyn til dem som hadde fått mistanken kastet på seg, altså ordføreren, havnedirektøren og rederen.

Vi måtte også finne ut hva politiet faktisk hadde foretatt av undersøkelser, og hva de hadde visst og ikke visst da saken ble lagt vekk. Her hadde vi ingen rett til innsyn i dokumentene. Men gjennom en rekke kildesamtaler fikk vi detaljert oversikt over kronologien: Saken ble opprettet torsdag 28. mai. Den påtaleansvarlige juristen hadde tidligere sagt at etterforskningen ble avsluttet etter en dag. I realiteten viste det seg nå at politiets arbeid ble avsluttet allerede samme dag som det ble påbegynt. Den formelle henleggelsen skjedde først den påfølgende mandagen, men saken ble stengt ned og oversendt til juristen for vurdering allerede etter noen timer den 28. mai. Dette var nytt. Det eneste konkrete etterforskningsskrittet politiet kunne vise til, var at de hadde vært "i kontakt med kommunen".

Ved å sette opp en detaljert tidslinje over når de ulike opplysningene om Drevlands rolle var kommet fram i offentligheten, kunne vi se at det aller meste hadde vært ukjent da politiet avsluttet sine undersøkelser 28. mai:

- At Drevland hadde hatt med seg både ektemannen, sine to voksne barn og advokat John Christian Elden med familie på jomfruturen til Oslo.
- At ordføreren, på oppfordring fra rederen, hadde bedt næringsminister Monica Mæland (H) endre lovverket slik at de nye Viking-cruiseskipene kunne få norsk flagg.
- At ordføreren hadde presset på for at rederen skulle få låne Håkonshallen 17. mai.
- At Drevland og hennes sønn var blitt hentet i privatfly til Venezia på rederens regning.
- At Drevland hadde takket ja til en ukes gratis cruise fra Istanbul med "Viking Star" sammen med Marit Warncke til en verdi av 100.000 kroner.

Nå gjensto et siste sentralt spørsmål: Hva lå egentlig bak politiets vurdering? Hva hadde de tenkt? Bare én mann kunne svare på det – påtaleansvarlig jurist Ole Bjørn Mevatne, som hadde lagt vekk saken. Hans ferieavvikling førte til at publiseringen måtte utsettes i flere uker, fordi han ikke var å få tak i. BT ble i ettertid anklaget for å time artikkelen slik at den ble trykket like før valget. I realiteten var det Mevatnes ferie og det tunge arbeidet med å innhente ekspertkommentarer som avgjorde publiseringstidspunktet.

Da Mevatne var tilbake, sa han følgende om Drevlands rolle: *"I verste fall får hun tilbud om et cruise i høst som aldri blir gjennomført, og takker nei til det av ymse grunner. Da er det ikke gjennomført noe straffbart. At hun er uklar i forklaringene kan ikke være avgjørende. Hun har ikke mottatt noe og ikke gjennomført noe."*

Denne uttalelsen skulle bli helt sentral. For politiadvokatens lovtolkning av korrupsjonsparagrafen var høyst tvilsomt, ifølge tung juridisk ekspertise. Mats Stenmark var krystallklar: *"Det er helt feil. For at det skal inntre noe straffbart, er det nok å ha akseptert tilbudet. Så lenge hun har akseptert, er det tilstrekkelig for straffebestemmelsen. Det står jo i ordlyden i straffeloven. Så lenge hun har sagt ja takk, det tilbudet vil jeg benytte meg av, er det innenfor betydningen av "akseptert".*

Lørdag 29. august publiserte BT artikkelen "Undersøkte aldri Drevlands bindinger". Nå skjedde ting raskt. Den påfølgende mandagen tok politimester John Reidar Nilsen kontakt med førstestatsadvokat Eirik Stolt-Nielsen og ba ham vurdere om det var grunnlag for å ta opp igjen saken. Svaret kom etter bare noen timer: Førstestatsadvokaten beordret ny etterforskning. En gruppe etterforskere ble satt sammen for å undersøke hva som hadde skjedd.

En sittende ordfører siktes for grov korrupsjon

Etterforskerne hadde arbeidet i knappe tre uker da Bergen og omland havnevesen (BOH) sendte ut følgende e-post til mediene i Bergen, torsdag 17. september: *"Vi beklager å måtte meddele at morgendagens planlagte offentliggjøring av resultatet i BOHs plan- og designkonkurranse er avlyst pga. uforutsette omstendigheter. Vi kommer tilbake med mer info".*

Vi reagerte på formuleringen "uforutsette omstendigheter", og på morgenmøtet dagen etter sa vi at vi måtte finne ut hva dette dreide seg om. Vi skjønnte ikke da at meldingen var en direkte konsekvens av en dramatisk utvikling i cruise-saken. Men samme morgen fikk en av BTs journalister nyss om at noe var skjedd i etterforskningen. En kildeprat om en helt annen sak ble avsluttet slik: "Forresten så har jeg hørt rykter om at havnedirektøren er siktet".

Flere journalister ble satt til å jobbe med saken, og i løpet av en hektisk formiddag fikk vi bekreftet siktelsen av flere uavhengige kilder. Vi fikk også vite at en annen person var siktet: ordfører Trude Drevland. BTs nyhet vakte naturlig nok stor oppsikt, og alle de store mediehusene kastet seg på. Medienes interesse ble ikke mindre av at Drevlands advokat, John Christian Elden, rykket ut og avviste BTs opplysninger. Drevland var ikke siktet, sa han til VG. Hadde BT misforstått eller rotet?

Vi antok at bakgrunnen for siktelsene var at etterforskerne ønsket å ta beslag i dokumenter og elektronisk utstyr, for å sikre mulig bevismateriale. Da Elden etter hvert modererte seg til å si at han *ikke var kjent* med noen siktelse, var følgende forklaring på forvirringen nærliggende: Politiet var ennå ikke kommet så langt at de hadde gjennomført sin aksjon, og Drevland var derfor heller ikke orientert. I så fall var det grunn til å tro at politiet ville slå til raskt, nå som nyheten var ute. Vi stilte oss opp utenfor Drevlands adresse i Bergen. Og ganske riktig: Vi fikk sikret oss bilder av to etterforskere som gikk inn for å ransake ordførerens hjem. Også Drevlands kontor på rådhuset, samt havnedirektør Inge Tangerås kontor i havnevesenet, ble ransaket. Noen uker senere meldte BA at den siste sentrale aktøren i saken, cruisereder Torstein Hagen, også var siktet.

Politiet jobber fremdeles med etterforskningen, og har ikke signalisert når de ser for seg å bli ferdige. En rekke personer er avhørt, blant andre sjøfartsdirektør Olav Akselsen og næringsminister Monica Mæland.

Verdien av et norsk flagg

“Og så er det ingen hemmelighet at markedsføringsmessig er det bedre at det står Bergen heller enn Monrovia i hekken”.

Uttalelsen fra reder Torstein Hagen kom i den aller første artikkelen i cruise-saken. Vi hadde tidligere dokumentert at Trude Drevland hadde engasjert seg sterkt for at Hagens ønske om norsk flagg skulle bli en realitet. Men det var fortsatt flere ubesvarte spørsmål knyttet til registreringen av "Viking Star" i Norsk internasjonalt skipsregister:

- Hvor sentral rolle spilte egentlig Drevland i endringen av regelverket?
- Hvem andre hadde engasjert seg?
- Hvordan var saksbehandlingen i forkant av avgjørelsen?

Næringsminister Monica Mæland var ansvarlig for regelendringen, og vi antok at mange av svarene ville være å finne i hennes departement. Vi hadde allerede fått innsyn i enkelte dokumenter der, men nå tok vi en fullstendig runde på alt vi kunne finne i Offentlig elektronisk postjournal (OEP). Vi gikk systematisk igjennom alt av journalposter i Næringsdepartementet og Sjøfartsdirektoratet. Flere av innsynsforespørlene ble avslått, de fleste på grunn av at dokumentene var organinterne.

En metode vi rendyrket i møte med slike avslag, var å umiddelbart be om utvidet begrunnelse, etter paragraf § 31 i Offentleglova. I mange tilfeller hadde vi begrenset eller ingen kunnskap om dokumentene vi ikke fikk innsyn i. Og uten kunnskap om

innholdet er det ofte vanskelig å begrunne klager. I en utvidet begrunnelse må forvaltningen forklare vurderingene de har gjort, og dermed også ofte komme med mer informasjon om hva dokumentene faktisk omhandler.

I flere tilfeller opplevde vi at kravet om utvidet begrunnelse resulterte i at departementet ombestemte seg, og friga dokumentene uten mer om og men. Vi brukte samme taktikk i tilfellene der vi bare fikk "delvis innsyn". Også her endte det i flere tilfeller med fullt innsyn.

Summen av alle disse innsynsrundene, som kom på toppen av alt det vi hadde hentet ut tidligere, ble et tresifret antall dokumenter fra flere ulike instanser. Fra dag én i dekingen hadde vi fortløpende samlet all innhentet dokumentasjon i en mappestruktur i Google docs. Men nå var materialet blitt så stort og uoversiktlig at det var vanskelig å navigere i. Mange av dokumentene refererte til hverandre, noen dukket opp igjen som vedlegg til dokumenter vi allerede hadde fått, atter andre refererte til dokumenter vi tilsynelatende manglet.

Vi trengte struktur, orden og oversikt - ikke minst for å greie å se hva som hadde skjedd når, og i hvilken rekkefølge begivenhetene hadde hatt. Løsningen ble en detaljert, interaktiv tidslinje. Vi førte inn samtlige brev, e-poster, notater og rapporter i et regneark. Hver postering inneholdt dato, en kort beskrivelse av innholdet og en direkte lenke til det aktuelle dokumentet i Google docs (se vedlegg 3).

Nå kunne vi med et par tastetrykk ordne all dokumentasjonen kronologisk. Nye dokumenter som kom inn underveis kunne lett plasseres inn - og like viktig: Lenkene gjorde at vi enkelt kunne finne og hente fram hvert enkelt dokument, uten å måtte lete i det store underlagsmaterialet.

Systematiseringen gjorde også at vi nå så poenger som vi ikke hadde vært oppmerksomme på tidligere - som at ordføreren ble bedt om å presse på politisk i departementet to dager etter at rederiet hadde fått en negativ tilbakemelding om utsiktene til Nis-registrering fra en underliggende etat, Sjøfartsdirektoratet.

Vi kunne også se at en rekke lobbyister over flere år hadde prøvd å endre regelverket, uten å vinne fram. Det var først etter at Drevland engasjerte seg at endringen ble foretatt. Vi kunne også vise at Næringsdepartementets begrunnelse for å starte arbeidet med å endre Nis-regelverket framsto som oppkonstruert.

Ett av dokumentene vi måtte bruke § 31 for å få helt innsyn i, var et notat fra en avdelingsdirektør i departementet, stilet til statsråd Mæland. Ut fra tidslinjen kunne vi se at det var på dette tidspunktet at det løsnet for Hagens Nis-ønske.

I brevet het det at sjømannsorganisasjonene, i et møte dagen før, hadde ytret ønske om at Viking Cruises skulle få innpass i Nis. Det hadde skjedd i Fartsområdeutvalget, som var opprettet av regjeringen for å finne ut hvordan flere redere kunne lokkes til å seile under norsk flagg. Siden organisasjonene nå hadde tatt opp dette temaet, og var positive, burde regjeringen sende en forskriftsendring ut på høring umiddelbart, ifølge avdelingsdirektøren. Viking Cruises burde også orienteres om endringen.

Vi så av tidslinjen at det var her lykken hadde snudd for reder Hagen, og bestemte oss for å undersøke nærmere hva som hadde skjedd på dette avgjørende møtet. Vi begynte å ringe rundt til utvalgsmedlemmene. Ingen av dem vi snakket med kunne huske at dette temaet ble tatt opp på møtet.

Vi fant heller ingen spor etter cruise-saken i fartsområdeutvalgets dokumenter. Verken i referatet fra møtet, som vi søkte innsyn i, eller i utvalgets sluttrapport var temaet berørt. Heller ikke i mandatet til utvalget sto det noe om at de skulle vurdere vilkårene for cruiseskip i Nis. Hvorfor valgte departementet likevel å bruke utvalget som begrunnelse for å gå i gang med en regelendring til "Viking Star"s fordel? Avdelingsdirektøren som skrev notatet nektet å bli intervjuet av BT om det som hadde skjedd. Men i en e-post til oss fra kommunikasjonsavdelingen, gikk departementet nå tilbake på deler av innholdet i det avgjørende notatet:

“Den aktuelle saken falt utenfor mandatet for tilleggsutredningen fra Fartsområdeutvalget, og ble således ikke tatt opp som et eget tema i møtet. Registrering av cruisefartøy i Nis ble imidlertid tatt opp av representanter for sjømannsorganisasjonene i forbindelse med møtet, men saken ble ikke diskutert blant alle utvalgsmedlemmene, fordi den ikke falt inn under utvalgets mandat”.

Dette arbeidet munnet ut i oppslaget “Derfor endret statsråden kursen for “Viking Star” 5. desember.

I dokument-tidslinjen la vi merke til at en sentral aktør tilsynelatende hadde vært helt fraværende i prosessen rundt Nis-endringen: statsråden selv. Foruten en SMS-utveksling med ordfører Drevland i september 2014, var det ingen direkte spor av hennes befatning med saken. (For øvrig er det et poeng at denne SMS-en først ble journalført i juni 2015, mange måneder etter at den ble sendt.)

I de dokumentene vi hadde, så det imidlertid ut til at byråkratene hadde fått beskjeder fra statsråden. I e-poster som var gått fra departementet, sto det at politisk ledelse hadde bedt byråkratene se på muligheten for å endre Nis-regelverket. Men vi kunne ikke finne noen slike skriftlige beskjeder i OEP. Vi ba derfor departementet sende over all kommunikasjon mellom politisk ledelse og embetsverk i saken. Svaret

var at all skriftlig kommunikasjon lå på OEP. Med andre ord: Det var ikke mer å finne. Dette skulle vise seg ikke å stemme.

Vi syntes det var pussig at det ikke var mulig å finne noen skriftlige "ordre" fra politisk ledelse. Vi undersøkte om en slik muntlig praksis er vanlig i departementene. En kilde med lang erfaring fra slik departementsarbeid påpekte at politisk ledelse normalt sett i alle fall gjør en påtegning - altså at de legger inn en signert merknad eller kommentar i sakspapirene, slik at embetsverket har noe skriftlig å forholde seg til. Men departementet nektet for at det fantes noe skriftlig kommunikasjon. Rett før årsskiftet tok imidlertid saken en ny vending.

Uken før julehelgen ble et par nye dokumentposter lagt inn på saksnummeret til "Viking Star-saken" i OEP. Vi søkte innsyn, og ble i første omgang skuffet. Dokumentene handlet om en intern oversendelse i departementet av en tidligere innsynsbegjæring fra oss. Men ved nærmere øyesyn så vi at e-posten vi hadde fått kopi av inneholdt interessante vedlegg: To PDF-er med tittelen "påtegning fra pol.ledelse".

Politisk ledelse hadde altså formidlet skriftlige beskjeder, stikk i strid med hva vi tidligere var blitt fortalt. Datoene for påtegningene er også interessante. De sammenfaller med tidspunktet for møtet i Fartsområdeutvalget, og med det påfølgende notatet fra avdelingsdirektøren som åpnet opp for hele forskriftsendringen. Hva slags beskjeder statsråden ga, har vi fortsatt ikke fått innsyn i. Hvorfor kommunikasjonen ble holdt skjult for oss, har vi heller ikke fått noen forklaring på ennå.

Motstanden fra Næringsdepartementet har vist seg også på andre måter. Selv om vi ved gjentatte purringer og bruk av § 31 har fått ut flere dokumenter, er det flere de nekter å gi ut. Blant disse er utkast til svarbrev til Viking Cruises og til Trude Drevland. Begrunnelsen vi får er at disse dokumentene er interne. BT har argumentert med merinnsyn, og med at de har gitt ut mange andre interne dokumenter, men departementet står på sitt. Da BT tilfeldigvis traff næringsminister Mæland i Bergen 4. januar, begrunnet hun avslagene med "prinsipper".

Departementet har også nektet oss innsyn i nesten all brevvekslingen med politiet etter Offentleglova §24 andre ledd: "Det kan gjerast unntak frå innsyn for melding, tips eller liknande dokument om lovbrøt frå private. Andre dokument om lovbrøt, blant anna melding og tips frå offentlege organ, kan det gjerast unntak frå innsyn for inntil saka er avgjort." Den samme begrunnelsen er brukt for å nekte oss innsyn i departementets oversikt over korrespondansen med politiet.

Vi mener disse avslagene ikke holder vann juridisk. En klage vil bli sendt til Sivilombudsmannen.

Heller ikke statsrådens kontakt med politiet har vært enkel å få oversikt over. Vi antok tidlig at statsråd Mæland måtte stille i avhør, og spurte regelmessig ut over høsten om så var skjedd. Gjentatte ganger svarte departementet avkreftende. Da vi spurte på nytt 14. desember, fikk vi imidlertid ikke svar. Dagen etter kunne vi lese i en pressemelding på departementets nettsider at statsråden var blitt avhørt. Generelt har det vært vanskelig å få mange av de sentrale personene i tale i denne saken. Reder Torstein Hagen har avvist våre intervjuforespørsler, det samme har hans advokat Øystein Meland, med henvisning til at saken er under etterforskning. Heller ikke Trude Drevland eller statsråd Monica Mæland har ønsket å gi intervjuer eller kommentarer etter at etterforskningen ble gjenopptatt.

Kritikkstorm mot BT

Kritisk journalistikk mot en populær ordfører i Bergen er ikke like godt likt blant alle - for å si det mildt. Dekningen vår av Venezia-reisen ble umiddelbart sterkt kritisert av en rekke personer - flere av dem høyt profilerte i norsk og bergensk offentlighet. Reaksjonene kom til uttrykk både gjennom leserinnlegg, på Twitter og Facebook og direkte til redaksjonen.

Sjefredaktøren ble personlig kontaktet av flere næringslivstopper i Bergen, som i klare ordelag uttrykte sin misnøye med BTs omtale av ordføreren i spaltene. En av disse ga tydelig beskjed om at hun nå kom til å ringe rundt til navngitte toppsjefer i Bergen, som hun kjente godt, og som hun visste var opprørt over BTs journalistikk i denne saken. Målet var å mobilisere, for å få dem til å rykke ut til forsvar for ordføreren. De som tok kontakt ble oppfordret til å skrive debattinnlegg, noe flere gjorde. BT laget også selvstendig journalistikk på kritikken, som stort sett gikk langs disse linjene:

- Både dåpen og det norske flagget på “Viking Star” kom Bergen til gode, ikke Drevland personlig. Hun hadde bare gjort jobben sin.
- BT så ut til å ha glemt alt det gode arbeidet Drevland ellers hadde gjort, som en utrettelig ambassadør for byen.
- Det BT hadde avdekket kunne umulig være korrupsjon: At en gudmor var med på jomfruturen og sjøsettingen, og ble påspandert reise og opphold, måtte være helt greit.
- Dersom det som hadde skjedd mot formodning lå i en juridisk gråsone, var BTs dimensjonering uansett fullstendig ute av proporsjoner.

Samme dag som politimesteren i Bergen besluttet å gjenoppta saken mot Drevland, kulminerte kritikken av BT. Protestgruppen “Støtt Trude Drevland” ble blant annet opprettet på Facebook. Formål: *“Stoppe hetsen fra BT mot Trude Drevland og de*

konsekvenser det har gitt. Støtte Høyre og ikke minst få Trude tilbake igjen snarest". I skrivende stund har 1149 personer trykket "like" på siden.

Også fra personer i ledende posisjoner kom det skarp kritikk. Blant dem som ga uttrykk for at Drevland ikke hadde gjort noe galt, var blant andre jussprofessor Jan Fridthjof Bernt og finansmannen Espen Galtung Døsvig.

Styrelederen for havnevesenet, Øistein Christoffersen, skrev på Facebook at Drevland var utsatt for en "kampanje" som var "dypt urettferdig og skammelig". Han gjentok sin kritikk i sin nyttårshilsen til ordføreren på hennes Facebook-vegg. På dette tidspunkt var både Drevland og Christoffersens egen havnedirektør siktet for grov korrupsjon i saken:

"Kjære Trude. Jeg er skamfull over den hets BT og enkelte kan klare å få ut av noe som var og skulle være en glede for Bergen. Som styreleder i havnen (egentlig din jobb) er vi takknemlig og stolte over den jobb du gjorde for havnen og Bergen. Jeg ønsker deg og din et riktig godt nytt år."

Også leder for Bergen Næringsråd, Marit Warncke, gikk kraftig ut mot mediedekningen. I en artikkel i BT 6. juni uttalte hun følgende: *"Det blir helt feil å koble dette til korrupsjon. Verken Trude Drevland eller Torstein Hagen har fått noen fordeler av dette"*. På det tidspunktet var det ikke kjent at Warncke selv hadde takket ja til invitasjonen fra Drevland om å bli med ordføreren på gratisreise med "Viking Star" senere samme år.

Hva er konsekvensene?

For oss i BT har dette vært en krevende sak også fordi vi har vært kjent med den personlige belastningen ordføreren har vært utsatt for de siste månedene. Vi ser at BT gjennom vår journalistikk har gjort denne belastningen større.

Trude Drevland har vært en svært aktiv ordfører i Bergen, og hennes personlige engasjement for byen og bergenserne er anerkjent og verdsatt på tvers av partigrenser. Vi har prøvd å ta hensyn til personen Drevland i den journalistiske arbeidsprosessen, blant annet gjennom bildevalg og dimensjonering på førstesiden. I tillegg har vi, som tidligere nevnt, vært påpasselige med å informere ordførerens støttespillere om nye saker.

Å stanse undersøkelsene og droppe omtale var likevel aldri et alternativ. Saken som førte til at etterforskningen ble gjenopptatt sto på trykk to uker før valget. Vi skjønnte at den hadde så mye sprengkraft at den kunne virke inn på valgkampinnspurten, en valgkamp der kampen om makten i storbyene sto sentralt.

Lederen for påtalemakten i Hordaland, førstestatsadvokat Eirik Stolt-Nielsen, uttalte til BT at han mente tidspunktet "neppe var tilfeldig". Da han ble presset på hvorfor han mente dette, svarte førstestatsadvokaten slik: - *Nei, gi deg da. Det er klart at en slik sak om en ordfører, plassert 14 dager før valget, er mer interessant enn ellers. Det skjønner også du.*

Vi mener alternativet - å vente til etter valget - ville vært langt mer problematisk. Vi publiserte så snart vi hadde saken klar. Å vente, ut fra et ønske om å skjermes ordføreren og hennes parti i en avgjørende valgkampinnspurt, ville etter vårt syn være å bryte med vår grunnleggende rolle som uavhengig nyhetsorgan. Den utviklingen saken nå har fått som en direkte konsekvens av BTs journalistikk, mener vi viser at vår omtale var både riktig og viktig. Pressen bør være spesielt opptatt av å undersøke og problematisere saker hvor makt og myndighetspersoner kollektivt enes om hva som er riktig.

De direkte konsekvensene av vår journalistikk kan så langt oppsummeres slik:

- Etterforskningen av ordfører Drevland og cruisereeder Hagen ble gjenopptatt. Frode Karlsen, som leder økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt, uttalte samme dag: *"Media er ofte pådriver for å komme med nye opplysninger i saker. Så vidt meg bekjent er det nye opplysninger i saken som har ført til at statsadvokaten ønsker at vi gjenopptar saken"*.
- Ordfører Drevland, cruisereeder Hagen og havnesjef Tangerås er alle siktet for grov korrupsjon.
- Havnesjefen er også suspendert fra stillingen sin.
- Bystyret i Bergen har strammet inn det etiske regelverket og presisert at "alle reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med representasjon, kurs, seminarer eller studieturer alltid skal dekkes av kommunen".
- Kontrollutvalget i Bergen kommune har vedtatt å bestille en gransking av kommunens rolle i forbindelse med dåpen av "Viking Star". De har presisert at denne skal gjennomføres av et firma som er lokalisert utenfor Bergen.
- Bergen Høyres "havarikommisjon", som etter valget ble satt ned for å finne ut hva som gikk galt i valgkampen, skrev følgende om korrupsjonssaken: "Basert på tilbakemeldinger framstår det sannsynlig for utvalget at den hadde negativ innflytelse på valgresultatet".

Journalister er som kjent den
standen som gir hverandre flest
priser for mot og tapperhet.

Håvard Nyhus, mediekommentator

Bergens Tidende

NR. 128 UKE 20 - 2015 - 148. ÅRGANG

LØSSALG KR 35

LEST.SETT.HØRT.

Ole Hamre
anmelder
buekorps-
marsjene

LEST.SETT.HØRT. //SIDE 31-42

HUS & HJEM

Italiensk boligdrøm

FREDAG 15. MAI

Skipsrederen som kjøper folkefesten

NYHETER //SIDE 6-8

DÅPSGAVE: Rederen Torstein Hagen byr på fyrverkeri og fest 17.mai – i bytte mot å få døpe sitt nye cruise-
skip «Viking Star» i Vågen. Dermed utgår fakkeltog og fyrverkeri ved Smålungeren, og småbåtene må ligge i
Solheimsviken. – Det er sikkert noen som kommer til å si noe, men det er helt greit, sier Hagen.

FESTSPILLENE
I BERGEN

GRIEGHALLEN
TORS DAG 28. MAI KL 14:00

27. MAI – 10. JUNI
2015

Minnenes sangbok

/Gratis festspillkonsert i Grieghallen 28. mai kl 14:00

Festspillene inviterer til allsang med Herborg Kråkevik og jentekor. Konserten er
spesielt rettet mot mennesker med demens, pårørende og helsepersonell.

Støttet av
GC Rieber Fondene

DNB

DNV-GL

Statoil

Bergens Tidende

Radisson

DN Dagens
Næringsliv

Les mer og reservér billett på
www.fib.no/sangbok

EKSKLUSIVT: «Viking Star», skipet som skal døpes av Trude Drevland i Vågen på 17. mai, har plass til 930 passasjerer. Det er definert som et «lite og intimt» cruiseskip. Skipet er 220 meter langt og 30 meter bredt. Skipet vil være registrert i Norsk internasjonalt skipsregister og ha Bergen som hjemmehavn. På 17. mai er planen å slepe skipet helt inn i Vågen. Bildet er fra Venezia, hvor skipets verft ligger.

FOTO: VIKING CRUISE

KONTROVERSIELL // Torstein Hagen skapte krigsoverskrifter i byens aviser som direktør for Det Bergenske Dampskips-selskab. 32 år etter han forlot byen, er han tilbake.

Mannen som kjøpte 17. mai

LARS KVAMME
lars.kvamme@bt.no

– This is going to be the soul of Scandinavia, with some touch of Bergen, and I will love it.

Ordfører i Bergen, Trude Drevland (H), var begeistret. 23 juni i fjor var hun på Fincantieri-verftet utenfor Venezia i Italia for å se «Viking Star» forlate tørrdokken.

Skipet er nå helt ferdig og skal døpes av gudmor Drevland i Vågen på nasjonaldagen. Seremonien har fått selveste 17. maikomiteen i Bergen til å legge om på programmet.

En komité som fortsatt

bruker flosshatter endrer ikke programmet for hvem som helst.

Men så er ikke Torstein Hagen noen hvem som helst.

220 meter langt skip

Som Bergens Tidende skrev om ham da han for andre gang forsøkte å kjøpe opp et av Norderlands største rederier i 1992: «Hagen er en mann som ikke sto sist da selvsikkerhet ble delt ut».

På årets nasjonaldag utgår dermed det tradisjonelle fakkeltøget og fyrverkeriet ved Smålungeren. Småbåtene er forvist fra Bryggen til hakket mindre attraktive Solheimsviken.

I stedet vil Vågen fylles av en

scene og et 220 meter langt, og nesten 30 meter bredt cruiseskip.

Fra Bryggen skal byens befolkning få konsert med blant andre Sissel og Sondre, og et fyrverkeri som etter sigende skal overgå alt det 17. mai-komiteen noen gang kunne ha betalt for.

– Jeg tror det handler litt om at han vil vise hva han har fått til. Da han forlot Bergen sist var ikke stemningen den beste, sier Dag Bakka jr.

Rystet lokalt shippingmiljø

Bakka jr. har skrevet bok om Det Bergenske Dampskipsselskab (BDS, eller Bergenske) og holder

SLÅTT SEG OPP: Torstein Hagen (72) har slått seg opp som eier og styreformann i Viking Cruises.

FOTO: VIKING CRUISES

70 ansatte fikk sparken i administrasjonen første året. Deretter ble selskapet omstrukturert.

1979 ble det store salgsåret. På kort tid kvittet Hagen seg med tankskip og Syd-Amerikalinjen. Han la ned vinterseilinger til England og kanskje det han huskes best for: Han solgte de bergenske hurtigruteskipene.

Shippingmiljøet i Bergen var rystet i grunnvollene. Hagen var nå fylt 36 år.

Selv er Hagen ærlig på at han mener han reddet selskapet. Selv om det få år senere ble solgt ut av byen og forsvant.

Bor i Sveits og L.A.

– Jeg tror de fleste vil si at jeg at jeg gjorde en god jobb med å snu det selskapet. Fra å være konkursrammet, ble det et veldig lønnsomt selskap. At Bergenske ikke finnes lenger, er ikke min feil, sier han på telefon fra London.

I London har han bodd store deler av livet, men i dag deler 72-åringen tiden sin mellom sitt hjem i Luzern i Sveits, og rederiets hovedkontor i Los Angeles.

Selv om han opprinnelig er fra Nittedal, legger han ikke skjul på at han er svak for Bergen.

– Det er min favorittby i hele verden. Jeg tiltrakte de beste årene av mitt liv der.

De siste årene hans som direktør i Bergenske ble preget av

VENUS REDDER TRYM: Da Torstein Hagen måtte trekke seg som direktør for Det Bergenske Dampskipsselskab, var avtalen at han skulle få med seg maleriet på direktørkontoret, «Venus redder Trym» (på vegg bak Hagen). De nye eierne av rederiet ga imidlertid bildet bort for Hagen fikk det overlevert, og Hagen måtte dra tomhendt fra byen. Bildet er i dag på Sjøfartsmuseet i Bergen.

ARKIVFOTO: JAN M. LILLEBØ

dramatiske generalforsamlinger, oppkjøp, utsalg og generelt mye støy.

«Gekko uten bukseseler»

I 1983 ga han seg som direktør, og flyttet fra Bergen. Rederiet hadde da vært gjennom en opprivende, men det mange siden har betegnet som en vellykket snuoperasjon. For Hagen var det imidlertid slutt.

– Det ble politikk i alt sammen. Jeg ble mer eller mindre tvunget til å flytte, men det var ikke noe jeg gjorde med godt humør, sier Hagen.

Etter at han forlot Bergenske

med noen av oligarkene borte i Russland siden jeg hadde vært litt aktiv i aksjemarkedet der. Det var slik jeg fikk tak i de første elvebåtene, sier Hagen.

Siden 1997 har han bygget opp verdens største elvecruise-rederi, som nå altså skal døpe sitt første havgående cruiseskip i Bergen.

Formann av 17. mai-komiteen, Arne Storetvedt, innrømmer at de stusset litt på valget av dato.

– Vi har diskutert det i komiteen. Det som er spesielt er at Bergen kommune gir tillatelse til en skipsdåp på nasjonaldagen. Men det henger sikkert sammen med Torstein Hagens følelser for byen, sier han.

Og selv om det å gjøre endringer i programmet ikke akkurat er hverdagskost for komiteens ellers så ganske sobre medlemmer, har de likevel tilpasset årets feiring.

– Alt går som vanlig til klokken 20.30 på kvelden, men da avslutter vi på Festplassen slik at folk kan trekke ned på Bryggen, sier han.

Storetvedt medgir at arrangementet som skipsrederen spanderer, bare en champagne-kork-sprett unna sine tidligere kontorer på Bradbenken, er langt utover de budsjettene de selv har til rådighet.

– Det er lenge siden vi hadde råd til å hyre inn Sissel Kyrkjebø til å opptre i vikingskipet på Festplassen, sier han.

DETTE ER ...

Torstein Hagen (72)

- Eier og styreformann i Viking Cruises.
- Var fra 1976 til 1983 administrerende direktør i Det Bergenske Dampskipsselskab.
- Sto bak flere kontroversielle oppkjøpsforsøk innen shipping på 80- og 90-tallet.
- Var lenge bosatt i London, deler nå tiden mellom Los Angeles, Luzern (Sveits) og London.
- Opprinnelig fra Nittedal. Har to voksne barn.

Det er selvsagt ikke noe vi skal gjøre hver 17. mai, men det er jo litt stas også.

Trude Drevland (H), Ordfører i Bergen, og Gudmor for «Viking Star»

Betaler ikke leie

Ifølge gudmor til skipet, ordfører Trude Drevland, har det ikke vært noen politisk diskusjon rundt å la rederiet bruke Vågen på 17. mai.

– Det er selvsagt ikke noe vi

skal gjøre hver 17. mai, men det er jo litt stas også. Jeg er mest opptatt av at alle regler er fulgt og at alt går korrekt for seg. Selv jeg legger meg ikke bort i 17. mai-komiteens arbeid, sier hun.

Havnedirektør Inge Tangerås er åpen på at de ikke tar betalt for bruken av Vågen på 17. mai.

– Det er ikke uvanlig med skipsdåper på Vågen, og vi tilrettelegger så godt vi kan. Vi får dekket utgiftene våre, og ellers forsøker vi å imøtekomme rederienes ønsker, sier han.

Han kan ikke huske at en dåp i denne størrelsen er blitt arrangert i Vågen før.

– Det de gjør er ganske unikt. Men så skal de også ha Bergen som hjemmehavn, og jeg tror jo det vil bety muligheter for både næringslivet og turismen, sier han.

Heller Bergen enn Monrovia

Rederiet Viking Cruises som Hagen bygget opp etter han fikk hånd om de første skipene fra de russiske oligarkene, er i dag verdens største på elvecruise. De har 64 skip, 4500 ansatte og omsetter i 2015 for i overkant av 11 milliarder kroner, ifølge selskapet.

Hagen og hans nærmeste er eneste eiere. Selskapet er registrert på Bermuda, men «Viking Star» og de tre neste cruiseskipene som er under bygging i

STOR AVSTAND: På et møte i rederiets lokaler på Bradbenken i januar 1979, informerer adm.dir. Torstein Hagen (ved mikrofonen) og styreformann Nicolay Wiig de ansatte om at Det Bergenske Dampskipsselskab har solgt de fire hurtigruteskipene selskapet drev. BT skrev: «I går ble en snart hundre år gammel tradisjon brutt i BDS». Bergens shippingmiljø var rystet. Et av byens viktigste rederier hadde lagt om kursen.

ARKIVFOTO: ODD E NERØ

Italia vil registreres i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS), og ha Bergen som hjemmehavn.

I utgangspunktet var det ikke mulig å registrere et cruiseskip som dette i NIS, men en forskriftsendring fra i vinter av Monica Mæland – på forespørsel fra Viking cruises – sørget for at det hinderet falt.

– Norsk flagg er et kvalitetsstempel. Og så er ingen hemmelighet at markedsføringsmessig er det bedre at det står Bergen heller enn Monrovia i hekken, sier Hagen.

– Borgerskapets dag

Trond Blindheim er rektor på Markedshøyskolen i Oslo, og utflyttet bergenser. Han tror Hagen har gjort et skup.

– Dette kan jo bli en suksess. Men det er sikkert noen som vil reagere på at de tukler med tradisjonene, sier han.

Men samtidig mener han dette på et vis fører seg inn i den bergenske tradisjonen.

– 17. mai har alltid vært borgerskapets dag i Bergen. En dag der menn

med flosshatt går i tog. Coca-Cola eller McDonalds kunne sikkert også ha tenkt seg denne typen markedsføring, men de ville aldri fått lov. Redere står i en særstilling i Bergen, sier han.

Blindheim medgir at han ikke nødvendigvis tror selve markedsføringsverdien er spesielt høy.

Jeg tror på mange måter at sirkelen er sluttet. Det er her jeg føler jeg skulle vært for lenge siden.

Torstein Hagen, Skipsreder, Viking Cruises

– Dette er viktigst for rederiet på den måten at de kan ta bilder av skipet omkranset av bergensere – som på en måte blir gratis fotomodeller. Men så får de jo en fest også. Så jeg mener dette egentlig er greit, sier han.

Asken på Gullfjellet

Torstein Hagen begynner å bli en voksen mann, men har ingen planer om å pensjonere seg. Han innrømmer

likevel at en del av grunnen til at han nå vender tilbake til Bergen ikke har med business å gjøre.

– Jeg skal ikke underslå at jeg er glad for å komme hjem til Bergen. Jeg tror på mange måter at sirkelen er sluttet. Det er her jeg føler jeg skulle vært for lenge siden, sier han.

Han beskriver Bergen som sitt adopterte hjem.

– I mitt testamente står det at asken min skal spres på Gullfjellet.

Han er svært takknemlig for å få lov til å bruke byen og 17. mai som ramme for dåpen.

– Det er kjempefint å få lov til å dele litt av min glede med byen og så synes jeg det er hyggelig at 17. mai-komiteén er så samarbeidsvillige. Lederen for dagens 17. mai-komité satt i sin tid i representantskapet i Det Bergenske Dampskipsselskab.

Han innser at han rokker ved det helligste med å døpe et cruiseskip på 17. mai.

– Det sikkert er noen som kommer til å si noe, men det er helt greit. Jeg vil bare si tusen takk for at jeg får komme hjem.

Folkefest til salgs

Noen har solgt bergensernes 17. mai. Flaut.

KOMMENTAR

FRODE BJERKESTRAND
frode.bjerkestrand@bt.no

Kommentator i BT

DET ER IKKE ALLTID kjekt å være partykræsjer, men noen må jo være det: 17. mai blir merkelig her i Bergen i år. I propagandaen heter det at dåpen av cruiseskipet «Viking Star» på Vågen denne dagen skal være en folkefest. Prinsipielt viser «festen» hvorfor Bergen beveger seg så irriterende sakte inn i fremtiden.

SKIPSREDER Torstein Hagen forstår at noe av det viktigste man kan gjøre for dempe kritikk og motstand, er å alliere seg med byens viktigste nettverk – her representert ved ordføreren og 17. mai-komiteen.

Han har vært smart. I praksis har han fått med seg det ypperste av bergensk etablissement for å iscenesette sin egen hjemkomst etter 32 år, og det på selveste nasjonaldagen.

KUPPET ER ELEGANT utført. For å tekkes den nye cruiserederen har 17. mai-komiteen og kommunen omregissert hele nasjonaldagen, slik at den effektivt skal fungere som vakker ramme for Hagens lille katarsis: Øyeblikket da ordfører Trude Drevland knuser sjampisflasken mot skipets ståside, til tonene fra barnetog, «Ja, vi elsker» og kanondrønn.

Slik bekrefter Bergen sin unike posisjon som forfengelig og servil tjener for næringslivets vilje.

Slik bekrefter Bergen sin unike posisjon som forfengelig og servil tjener for næringslivets vilje. Vekk med småbåter og folkets fyrverkeri, inn med en av byens største miljøtrusler.

17. MAI BLIR ALTSÅ ikke bare en nokså rar blanding av bergensernes felles festdag og en ambisiøs forretningsmanns businessplan. Årets nasjonaldag viser også hvorfor det er så krevende å drive miljøpolitikk i Bergen.

Tirsdag denne uken var flere av Bergens fremste politikere på konferanse om Bergens store miljøutfordringer. Der fikk de blant annet høre om hvor skadelig cruisetrafikken er for klima og byluft, og hvor meningsløst det er at Bergen tillater masseanløp av denne typen skip, uten å sette strengere miljøkrav.

Cruisenæringen er turistindustriens dinosaurer, som drar sine svære klimautslipp helt inn i Bergen havn, og så sender sine kunder ut på sightseeing i digre utslippsbusser. Den tramper inn og reiser igjen, uten å betale for belastningen den påfører byen.

UNDER SKIPSDÅPEN søndag er alle bunadskledde og flaggvaiende bergensere ufrivillig kulisser for et kommersielt foretak, som kommer til å bruke glansbildene fra denne dagen for alt det er verdt.

«Viking Star»-dåpen gjør ikke Bergen noen tjeneste. Hadde rederiet derimot kommet med et fiks ferdig landstrømanlegg for cruiseskip, kunne det ha vært en gave som monner.

DET AT ÉN MANN og ett selskap får lov til å overta 17. mai på denne måten, sementerer oppfatningen av Bergen som en tilbakeskuende og pompøs by, der fiffens feiring er viktigere enn alle andres.

17. mai skal være alles feiring av frihet, demokrati og grunnlov; våre viktigste fellesgoder. Den skal ikke benyttes til overdimensjonerte PR-stunt. La det være siste gang byen selger sin fineste dag til høystbydende.

Drevland hyller skip i promovideo

– Mitt siste år som ordfører blir kronet med å ønske «Viking Star» velkommen, sier ordfører Trude Drevland i en reklamefilm for skipsdåpen på 17. mai.

GERD MARGRETE TJELDFLÅT
gerd.tjeldflaat@bt.no
foto EIRIK BREKKE

I en ny, storstilt reklamefilm fra rederiet «Viking Oceans» forteller ordfører Trude Drevland om hvordan hun gleder seg til skipsdåpen til «Viking Star». Denne skal, som BT har skrevet om, foregå i Vågen på 17. mai.

– All the symbols, everything in red, white and blue. People in bunads. Everyone is celebrating, and I will love it. I'm a proud mayor that day, sier hun.

Hun legger også til at 2015 er hennes siste år som ordfører, og sier at året blir kronet ved å få ønske «Viking Star» velkommen til Bergen.

– To Torstein Hagens city, to my city. And letting the champagne float. That will be a happening you never have seen, ever, sier ordføreren.

Videoen viser flere klipp fra tidligere 17. mai-feiringer i Bergen. Prosesjon, ordførerens tale og fyrverkeri er med.

– Pinlig

Sondre Båtstrand, gruppeleder for Miljøpartiet De Grønne i bystyret, lar seg ikke begeistre.

– Dette viser hvordan nasjonaldagen i Bergen blir en kulisser for et amerikansk rederi. Jeg skjønner godt at rederiet har interesse av det. Men Bergen er en altfor stor by til å la seg bruke sånn. Det er underlig å la kommersielle interesser dominere det som er den store nasjonaldagen. Det er pinlig, sier han.

Oddny Miljeteig, gruppeleder for SV, stemmer i.

– Dette er grunnlovsdagen til Norge, og det spesielle i vårt land er den folkefesten med særlig fokus på barn. Det er i alle fall ikke en dag der man skal selge ut deler av arrangementet til den som betaler mest, sier hun.

Hun reagerer også på videoen, og rollen ordføreren spiller.

– Her blir ordføreren brukt som en frontfigur som reklamerer for skipsdåpen. Jeg unner henne å døpe skipet, det er hundre prosent greit. Men det blir problematisk når hun går utover det, sier Miljeteig.

HJERTELIG GJENSYN: Bergensordfører Trude Drevland skal søndag døpe Torstein Hagens «Viking Star». Her møttes de fredag formiddag ombord i cruiseskipet.

FAKTA

Skipsdåpen

- Om kvelden på 17. mai skal cruiseskipet «Viking Star» døpes i Vågen i Bergen. Som følge av dette utgår fakkeltoget og fyrverkeriet ved Smålungeren.
- Rederiet Viking Cruises vil i stedet arrangere konsert og fyrverkeri i Vågen. På grunn av dette får småbåter ikke tilgang til Bryggen.
- Torstein Hagen er eier og styreleder i Viking Cruises. På begynnelsen av åttitallet var han en kontroversiell forretningsmann i Bergen, og stod bak flere oppkjøpsforsøk innen shipping.
- Hagen var lenge bosatt i London, men deler nå tiden mellom Los Angeles, Luzern (Sveits) og London.

– Denne videoen blir en understreking av at dette er rederen som kjøper seg innpass i Bergen på 17. mai, ved hjelp av ordføreren.

Ville promotere Bergen

Ordfører Drevland sier hun takket ja til å være gudmor for båten fordi hun mente det var en god mulighet til å promotere og synliggjøre Bergen.

«Viking Star» vil ha Bergen som hjemmehavn, være registrert i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS), og derfor ha «Bergen» skrevet i hekken. Dette var tidligere ikke mulig.

– Dette er viktig for en shippingby som Bergen, og det var min beveggrunn for å si ja til å døpe båten, sier Drevland.

Også promovideoen mener hun er en positiv fremvisning av Bergen.

– De har filmet mye i og rundt byen, og jeg er av den oppfatning at enhver promotering av byen er positiv, sier Drevland.

– Latterlig ordvalg

– Men du sier også at det å ta imot dette skipet er kroningen av dette året for deg som ordfører.

– Ok. Det kan man selvfølgelig mene er et latterlig ordvalg. Og det kan jeg gjerne si at jeg er enig i. I et øyeblikk av glede, valgte jeg et uttrykk jeg kunne unngått å bruke. Men det jeg mente var at kroningen er å få et skip med «Bergen» i hekken, sier hun.

Det beste hadde vel vært om jeg ikke promoterte noe, for da gjorde jeg ikke noe feil.

Ordfører Trude Drevland

Drevland sier det er kjedelig om det fremstår som hun prøver å selge et cruiseselskap, men tviler på at bergensere lar seg påvirke av henne.

– Jeg promoterer Bergen fra A til Å. Hvis jeg av og til trår litt feil, og er for kommersiell for SV, får jeg prøve å leve med det. Det beste hadde vel vært om jeg ikke promoterte noe, for da gjorde jeg ikke noe feil, sier Drevland.

Skipsdåpen begynner først sent om kvelden 17. mai. Ord-

føreren mener derfor arrangementet ikke ødelegger for feiringen ellers. Hun understreker også at hun ikke har hatt noe med arrangementet å gjøre.

Havnevesenet sa ja

Det er havnevesenet som har gitt løyve til den store skipsdåpen på nasjonaldagen. Det sier havnesjef Inge Tangerås.

– Vi fikk henvendelsen for et år siden, og det sa vi ja til. Så har vi jobbet med 17. mai-komiteen for å se hvordan dåpen kan integreres med resten av 17. mai-feiringen. Vi får mange henvendelser, og ønsker å tilfredsstille flest mulig av disse, sier han.

Også Bergen kommune har vært med i planleggingen.

Havnesjefen mener inngrepet i 17. mai-feiringen blir mindre, siden skipsdåpen skal foregå på kveldstid. De kommersielle interessene rederiet kan ha hatt til å legge dåpen til 17. mai, var ikke med i diskusjonen da Havnevesenet sa ja til arrangementet.

– Nei, vi ønsker å imøtekomme ønskene som kommer, sier Tangerås.

Neste uke gir vi bort en helt ny bil til verdi av kr 200.000,-!

KVERNELAND BIL

Ren bilglede. Siden 1921.

KLAR FOR FEST: – Noe av det jeg synes er kult med dette arrangementet at arrangørene har klart å fange inn et bredt spekter av ulike bergensartister, som samtidig passer inn i settingen med nasjonaldagsfeiring, sier Sissel Kyrkjebø.

– Det blir fantastisk

Sissel Kyrkjebø har bare lovord om 17.-mai-konserten i Vågen. Debatten om arrangementet mener hun kom litt i seneste laget.

HANNA HUGLEN REVHEIM
hanna.revheim@bt.no
foto **VEGAR VALDE**

– Jeg pleier vanligvis ikke å synge så mye på 17. mai, men når jeg først skal gjøre det, så er det ikke noe sted som passer bedre enn Bergen, sier Sissel Kyrkjebø.

Hun er en svipptur innom Bryggen før det bærer videre til øvinger. Kyrkjebø har ifølge seg selv bare sunget to 17. mai-konsserter tidligere, en i Viking-skipet for flere år siden, og en

i fjor på grunnlovsjubileet på Eidsvoll.

Søndag står Kyrkjebø på en flytende scene på Vågen og lager folkefest sammen med Ylvis og Sondre Lerche. Selv skal hun synge blant annet «Vestland, Vestland» og «Nystemten», i tillegg til nasjonalsangen.

– Men det kommer også flere sanger, men det får bli en overraskelse, sier Kyrkjebø.

Uenig med kritikken

I fredagens utgave av BT står det i en kommentar at 17. mai-komiteen har latt seg selge til en kommersiell skipsdåp. Kyrkjebø er uenig i kritikken.

– Det er sunt å stille spørsmål, men om man ville endret dette burde man kanskje tatt debat-

ten på et tidligere tidspunkt. Arrangementet har vært planlagt i over et halvt år, og kommunen har fattet vedtak i saken. Konserten har ikke akkurat vært en hemmelighet. Det er en mann som ønsker å lage en folkefest i gave til hjembyen, sier Kyrkjebø.

Ifølge henne er det dåpen av skipet som blir den kommersielle delen av arrangementet, ikke konserten.

– Det er alltid en folkefest på 17. mai, og man har alltid underholdning av noen. Men denne gangen er det altså noen som har spyttet litt ekstra i kassen og sagt at de ønsker å lage en folkefest for alle. Det er jo helt fantastisk at noen har lyst til det, sier Kyrkjebø.

Og selv om Kyrkjebø ikke har sunget på så mange 17. mai-konsserter, så har hun sunget på flere skipsdåper.

– Jeg har vært med på noen tidligere og det var faktisk veldig rørende, det er veldig stort og høytidelig. En gang var vi på et skip inne i en av fjordene og folk kom fra hele verden for å være med. Også da sto jeg og sang «Ja, vi elsker».

– Bergen gjør det rett

Ifølge Kyrkjebø er det mange

FAKTA

Folkefesten i Vågen

- Er betalt for av skipsreder Torstein Hagen. Beløpet for arrangementet er ikke kjent.
- Vågen blir stengt for småbåter 17. mai da Hagens nyeste cruiseskip «Viking Star» skal døpes. Ordfører Trude H. Drevland blir skipets gudmor.
- I forbindelse med skipsdåpen arrangerer også Hagen en gratis konsert, der Sissel Kyrkjebø, Ylvis, Sondre Lerche, stjernefiolinist Charlie Siem og Bjarte Hjelmeland står på scenen. Konsertstart er klokken 21.30.

Det er sunt å stille spørsmål, men om man ville endret dette burde man kanskje tatt debatten på et tidligere tidspunkt.

Sissel Kyrkjebø

år siden hun sist var i Bergen på nasjonaldagen. I år skal den feires på tradisjonelt vis med hovedprosjeksjonen.

– Jeg skal se toget, men det blir kanskje fra under en fuktig parasoll der det drypper litt. Men jeg har jo sett toget i regnvær før, så det kommer til å gå bra. Jeg må jo se om det fremdeles er sånn som det alltid har vært.

Ifølge Kyrkjebø er Bergen det beste stedet å feire 17. mai.

– Når jeg er rundt og møter folk som har vært i Bergen på 17. mai, så sier de alltid at det blir noe helt eget med feiringen i Bergen. Når jeg for eksempel ser 17. mai-toget i Oslo, så synes jeg egentlig at det er litt kjedelig. Alt er liksom ikke med. Når man har vokst opp med toget i Bergen blir fort alt annet litt halvveis, sier Kyrkjebø.

Selv håper hun at det blir kortere intervaller mellom de bergenske feiringene fremover.

– Jeg håper egentlig at dette kan bli en fast tradisjon, for det er kjempedeilig å komme hjem til 17. mai. Men det blir kanskje ikke med cruiseskip hver gang. Konserten søndag blir nok en engangsopplevelse for alle som er med, sier Kyrkjebø.

Soga om den forsmådde viking

Hilde Sandvik

Då fyrverkeriet small mot himmelen over Bergen i går kveld kunne skipsreiar Torstein Hagen gjerne smile med seg sjølv: Ein erobrar var attende.

HAAAAHA KA blir det neste – ska Kina kjøpe nasjonaldagen te Bergen? Eller ka med Straume? Det må vå vel være en billig søttende å få tak i? Ka koster en søttendes no om dagen? Og hon Truden altså...”

Det skralar i veggene på Logen. Utanfor larmar prosesjonen forbi. Ikkje veit bergensarar flest at berre få timar etterpå skal ordførarens mann, Odd Drevland, haste inn i «Viking Star», enno ved hamn på Skoltekaia. Han har frakken i handa og går med lange steg mot den tronge porten inn til herlegdomen, her verken tyrkarar, brasilianarar eller skrikande tenåringar skal få sleppe gjennom, har vi lese.

DEI VEIT HELLER ikkje at der inne er alt Trygve Hegnar på eiga privat onvising. Finansmannen Torstein Selvik vandrar rundt, nikkar til høgre og venstre. Der er mor og dotter Greve-Isdahl. Erling Dahl jr står og trippar framfor ein reproduksjon av Bayeux-teppet frå Normandie – den gongen vikingen Gange-Rolvs etterkommar, Vilhelm, slo to hærar på ein dag og erobra eit kongerike. Har Dahl skrive ordførarens dåpstale kanskje? Nei. Nei. Men kvifor ser vi ryggen til museumsdirektøren til Sjøfartsmuseet om bord? Har han eit ærend her?

Ah så kjølig elegant det er. Hadde det ikkje berre vore for eimen av kloakk som siv ut i første etasje under det vaiande

norske flagget på storskjerm. Utanfor hylar tenåringjentene i tivoliet Las Vegas. Her finst ingen lyd, ikkje forstyrrende omverd, eit monopolspel med berre vinnarar.

KVAR MORGON STÅR eigaren Torstein Hagen opp og utfører følgjande marknadsføringsundersøking: Han ser seg i spegelen med barberhøvelen og spør: Kva har vi lyst til i dag? Litt Inger Sitter og Weidemann på veggene, eit eige Thor Heyerdahl-tema, litt klassisk musikk, varmt treverk, litt badstue med snø i.

Snø? Eit eige rom med snø å leske seg i medan verda heitar seg alvorleg opp. Små lyse sofaer, så reint at det blir insistert på toaletta at ein brukar tørkepapiret til å opne dørene med. Skuffene på toalettet har utskore ornament frå vikingtid. Hugin og Munin rammer inn drivhuset. Lafta tømmer på veggene i svart-kvitt.

OG PÅ toppen, i det såkalla styrerommet, sit han sjølv. Kanskje har han alt i dag høyrte på ei av dei tre Sissel Kyrkjebøplatene han har på spelelista i musikrommet innreia for han. Bak ryggen, godte nede i ein sofa, sit Richard Marnell, den amerikanske marknadsføraren med 200 millionar kroner i marknadsføringsbudsjett. «Richard, please show them the article from USA Today», seier Hagen. «Vi er game changer», skriv dei. «Finn den Richard».

Vi får aldri sjå den.

DER NEDE, så vidt vi kan sjå den, ligg den gamle «Royal Viking Star», no Fred. Olsen-eigde «Black Watch». I si tid ei av dei mest luksuriøse cruisebåtane i verda. Hagen seier han har vurdert å gå ned og høyre om han kan få ta seg ein kikk for gamle dagar skuld, men har slått det frå seg. «La gamle dagar vere gamle dagar».

Han veit godt at det ikkje er første gongen det er blitt døypt eit skip i Bergen. Sist gong i 1938 med heile regjeringa Nygaardsvold og kong Haakon om bord. Dei sigla frå Oslo til Bergen og gjekk i land for å hylle Christian Michelsen under avdukinga av statuen. Hagen har ingen konge om bord, men nede blant gjestene går lorden og hertuginna av Carnavon, det eigentlege Downtown Abbey, også ho ei gudmor. Og veit vi kor Vega vart bygd?

I Italia, nett som «Viking Star». Og kven eigde? Det Bergenske Dampskipsselskap.

«DE VEIT KANSKJE at eg hadde litt med Det Bergenske Dampsskipsselskab å gjere», seier Hagen.

«Du slakta...», byrjar eg. «Eg berga», seier Hagen.

Det er framleis dette biletet han så frykteleig gjerne skulle hatt. Måleriet som vart lova han då BDS vart selt til Blystadbrørne og Kosmos, men som gjekk til Sjøfartsmuseet i staden; måleriet frå den natta M/S «Venus» av Bergen med den 23 år gamle lettmatrosen Bjarne Ylvisåker om bord berga mannskapet på D/S «Trym».

«SJÅ HER», SEIER HAN, og frå maskina si dreg han opp ein kopi av signert kontrakt der det står svart på kvitt at Frank H. Masons måleri, «»Venus» og «Trym» i Nordsjøen» skal Hagen ha med seg.

«Den som sørge for at eg ikkje fekk biletet var ikkje invitert i dag, for å seie det slik», seier Hagen.

«Fortel meg, korleis kom du egentleg i kontakt med desse russiske oligarkane som fekk deg inn på elvecruisa?» spør eg.

Hagen lener seg over bordet: «Du veit – skal ein tene pengar, kjøp der ingen andre vil ha. Og veit du kva eg gjer no? Kjøper opp afrikansk land.»

«Følgje din kollega Fred. Olsen vil det ikkje vere liv på kloden om hundre år for den måten vi driv på no».

Hagen ler: «Hahaha, det er mi minste bekymring.»

«Du vil framleis ha det biletet?» spør eg.

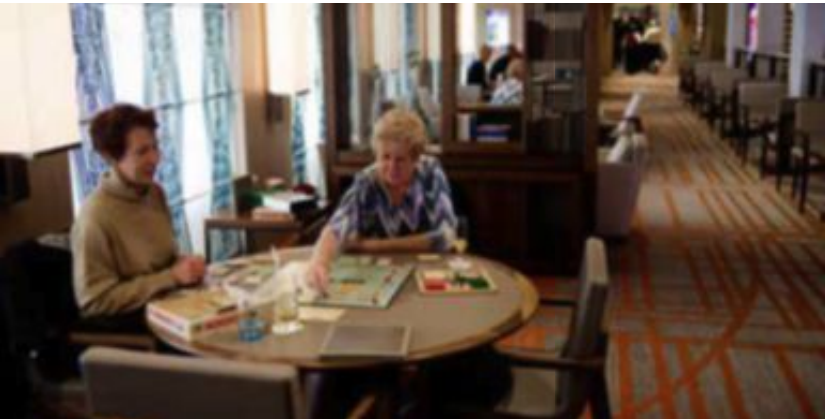
«Eg vil framleis ha det, og eg plar få det som eg vil», seier han.

KANSKJE DET ER alt dette handlar om: dette biletet han så gjerne skulle ha sikra seg, dette ettermælet i byen som ein gong kjeppjaga han: Han kjem attende i vikingtokt og har alt kringsett byens kvinne, dronning Trude av Bergen, i larmen frå eit tivoli.

I lommen har han handskrive tale til byen.

På veg ut passerer vi igjen direktøren ved Sjøfartsmuseet.

OG PÅ NIANDE DEKK låg sekker klar med fyrverkeriet som skulle sprengje seg ut over bergenshimmelen og møte gjenklang frå scene og Tollbodkai, flerle himmelen, alt styrt frå ein miksepult på Bryggen. Domkoret sto klar med nasjonalsongen. Ordfører Trude Drevland, som alt hadde testa ein prøvedåp, knuste sjampanje-flaska mot skipssida. Sidan vil også ho gå inn i forteljinga om kva som skjedde den nasjonaldagen då Bergen vart «Viking Star»-struck.

MONOPOL: Ikkje noko casino, ingen nattklubb, berre og Mauren Oster frå California. Dei skal vere på båtyen monopol for Ilse Hipfel i to månader.

LILLESØSTER: «Der nede ligg «Royal Viking Star» - du veit det ein gong var eitt av verdas mest luksuriøse cruise?» spør Torstein Hagen og kikkar ned på båten.

PÅ VÅGEN: Viking Star fylte Vågen. Der inne kan 900 personar leve i skandinavisk ro på havet. Sjølv badeområdet er klimatisert.

JUBEL: Hagen gav - og Bergen svarte med jubel på festkvelden. Vikingen var attende.

TIDLIG OPP: De 16 år gamle tvillingene Amanda og Palma Rud Persson har i seks år deltatt i Morgenprosesjonen. – Det er kjekt å se alle som står tidlig opp for å gå i tog og alle de trofekte folkene som hilser oss fra vinduene, mange fortsatt i pyjamasen, sier de.

TROFASTE: Halfdan og Margareth Bondevik er trofaste deltakere i Morgenprosesjonen. Så mange år har de vært med at ekteparet er kommet ut av tellingen.

BRASSBAND: Taktfast følge til Morgenprosesjonen er Krohnengen Brass Band. Også Lunegaardens Musikkorps deltok.

SANGGLEDE: Klara Sjø og Kristin Garnæs stemmer kraftig i når Morgenprosesjonen stopper opp og synger første vers av Nystemten på John Lunds plass. De hadde gjerne tatt 11–12 vers til. Sjø har spilt i Larmonien, studentenes orkester, der opptaksprøven er å kunne utenat alle vers av Bergenssangen. Garnæs forsikrer at hun kan minst ni.

SÅ KOM REGNET: I det prosesjonen inntok Festplassen, svartnet himmelen i vest. Så bøttet det ned, akkurat slik meteorologene hadde varslet.

FULL FART: Det har vært en lang natt for russeren og det skal bli en lang dag. På morgenvisten er det fortsatt liv og låt.

Forutsigbart
nøttekupp

Bergens Tidende

NR. 146 UKE 23 - 2015 - 148. ÅRGANG

LØSSALG KR 35

FREDAG 5. JUNI

Jobbet hardt for cruisereder etter luksustur til Italia

NYHETER // SIDE 4-5

**Trude
Drevland (H),
ordfører i
Bergen**

Besøket
i Brasil
har gjort
Eggum
godt

FESTSPILLENE

Sørafrikansk
versjon av
Strindberg

KULTUR & DEBATT // SIDE 26-37

Slik kan
sesongen
forlenges

HUS & HJEM

FOTO: ØRJAN DEISZ

**VELKOMMEN TIL
DØGNÅPEN BANK
5.-6. JUNI**

- WDSTCK
- Sigvart Dagsland og Karoline Krüger
- Karin Park
- Dig Deeper
- Thomas Valeur og Ragnhild Hemsing

Se fullstendig program på www.fib.no

Du finner oss i Torgallmenningen 2.
Gratis adgang. Velkommen!

**FESTSPILLENE
I BERGEN**

PÅ JOBB: Ordfører i Bergen, Trude Drevland (H), sier hun anså turen til Venezia for å sjøsette skipet «Viking Star» som en ren jobbreise. Likevel tok hun ut ferie i dagene hun var vekke. Hun hadde

også med sønnen sin, ifølge henne selv fordi det føltes trygt og godt.

Ordføreren sto på for reder etter luksustur

DETTE ER SAKEN

Skipsdåpen

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni.
- Skipet er eid av rederiet Viking Cruises. Torstein Hagen er eier og styreleder i Viking Cruises.
- Trude Drevland er skipets gudmor. Hun har figurert i flere promovideoer for selskapet i den forbindelse, og var også til stede under sjøsettingen av skipet i Venezia i juni i fjor.

Etter å ha fløyet privatfly og bodd på luksushotell på Torstein Hagens regning, tok ordfører Trude Drevland selv grep for å hjelpe cruise-rederen i Norge.

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bgt.no
ANDERS HAGA
GERD MARGRETE TJELDFLÅT
LARS KVAMME
PÅL ANDREAS MÆLAND
PÅL ANDREAS MÆLAND
foto **ØRJAN DEISZ**
foto **ROAR CHRISTIANSEN**

– Ikke det verste jeg har sett.

Slik beskriver ordfører Trude Drevland (H) luksushotellet der hun og sønnen ble innkvartert i juni i fjor, et snaut år før den mye omtalte skipsdåpen av «Viking Star» på 17. mai i år.

Store takmalerier, forgylte

himlinger, marmorsøyler og buer møter gjestene på Hotel Danieli i Venezia. Det ærverdige hotellet, like ved Markusplas-sen og Dogepalasset har en av byens aller beste plasseringer, og er et av de fineste stedene – og dyreste – å overnatte. Fra restauranten på takterrassen har man utsikt til hele kanalen. Prisene er deretter.

Her ble bergensordfører innkvartert i forbindelse med sjøsettingen av «Viking Star». De billigste rommene på Hotel Danieli starter på 5600 kroner natten. De dyreste ligger på 45.000 kroner, ifølge nettsiden Hotels.com. Hvilken prisklasse Drevlands rom var i, er uvisst. Det som er sikkert er at regningen ble betalt av skipsreder Torstein Hagen, mannen som et knapt år senere får arrangere

skipsdåp for «Viking Star» midt i Vågen i Bergen på selveste 17. mai.

Rask transport

Overnattningen han spanderte på gudmoren var av ypperste klasse. Det samme var transporten til Italia. På ettermiddagen 22. juni ble Drevland plukket opp på Flesland i et privat jetfly. Det satte kursen mot Venezia klokken 17.19. Med om bord var også Drevlands sønn. To dager senere returnerte følget med det samme privatflyet til Bergen.

– Rederiet valgte å bruke privatfly, fordi de uansett skulle fly ned to slektninger av reder Hagen. Slektingene var også med i flyet, sier Drevland, som først ble kjent med reisemåten en dag eller to før avreise.

– Jeg tenkte først: «Ups! Dette er ikke en verden jeg er vant med å ferdes i.» Det neste jeg tenkte, var at det var bra at jeg kunne komme meg raskt nedover og raskt hjem igjen, slik at jeg kunne gjøre jobben min her for Bergens innbyggere, sier Drevland. Hun sier sønnen var med fordi det føltes trygt, og at hun anså turen som en ren jobbreise.

«Noen tanker om skipet ditt»

«Takk for sist og takk for den foreslåtte innbydelseslisten. Jeg kommer tilbake med noen tanker om skipet ditt. Jeg mener det bør være en mulighet for å få Bergen bak på skipet. Tror du du kunne ha noen å spørre NIS, som holder til i Bergen. Jeg håper jo at hvis det kommer fra deg ville spørsmålet ha den aller gunstigste behandling».

Den bedende e-posten fra skipsreder Torstein Hagen til Trude Drevland kommer i august 2014, bare to måneder etter Venezia-turen.

Det Hagen ønsker, er å få de fire planlagte cruiseskipene sine registrert i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS). Utfordringen er at dette ikke er lov. Skip som går mellom norske havner har ikke lov til å registrere seg i NIS.

Håper på raus vurdering

Hagen har vært ærlig på hvorfor

det er attraktivt med Norge og Bergen.

– Norsk flagg er et kvalitetsstempel. Og så er det ingen hemmelighet at markedsføringsmessig er det bedre at det står Bergen heller enn Monrovia i hekken, har Hagen uttalt til BT.

Og henvendelsen fra skipsrederen tar Drevland på alvor. Drevland sender en e-post til sin partikollega Monica Mæland. Den tidligere byrådslederen i Bergen er rykket opp til næringsminister og har direkte innflytelse på norsk skipsregelverk.

«Dersom det ikke skulle være mulig selv etter de nye reglene å få BERGEN bak på 4 cruiseskip, eid av siste direktør i Bergenske Dampskipsselskap Torstein Hagen vil jeg beklage det på det sterkeste. Jeg tillater meg å håpe på en raus og velvillig vurdering av denne henvendelse p.v.a Viking Cruiseline», skriver Drevland.

På tampen av året gjør Monica Mæland regelendringen som gjør at «Viking Star» kan registreres i NIS og dermed også få Bergen som hjemmehavn.

I et tidligere intervju med BT har Drevland selv tatt en god del av æren for dette.

– Ved hjelp av meg skjer det mye i Bergen. Det som også har skjedd ved hjelp av meg er at vi fikk endret reglene for registrering av denne typen skip i

NIS, slik at de kan registreres i Bergen.

Men engasjementet fra ordføreren stoppet ikke der.

«Hjelp»

«Utlån kan bare finne sted når institusjoner eller organisasjoner skal markere en begivenhet av stor samfunnsmessig betydning»,

Fylkesmannen i Hordalands

BODDE HER: På dette hotellet, nesten vegg i vegg med Dogepalasset, ble Drevland og hennes sønn innlosjert av skipsreder Torstein Hagen.

EKSKLUSIVT: Hotel Danieli er slått sammen av tre venetianske palasser fra 1400-, 1900- og 2000-tallet. Ifølge hotellet selv har de håndlagde lysekroner og antikke møbler og malerier. Prisen for et rom varierer fra 5000 til 50.000 kroner.

FOTO: THORTSEN PFAU

PRIVATJET: Skipsreder Torstein Hagen sendte dette flyet, som eies av Viking Travels, for å hente Drevland og hennes sønn i Bergen. De ble også fraktet tilbake med det samme flyet.

avslag på søknaden om å få leie Håkonshallen til middag under skipsdåpen i Bergen 17. mai var like tydelig som nedslående for Hagens innleide event-selskap, Nok en gang tok Drevland affære: «Hei! Hvem hos dere er involvert i utleie av Haakonshallen! Vet at Kulturoperatørene har søkt om middag der den 17. mai om kvelden. For rederiet Viking Cruises. Torstein Hagen siste direktør i BDS er eier. Skipet som

skal døpes i Vågen samme dag får bli det aller første skipet på mange år som bærer BERGEN i Baugen p.g.a det siste årets endring i NIS reglene. Dette må være et unntak fra regler i aller høyeste grad og jeg er SÅ lei meg for at dette ikke går, da de spanderer stort show i byen og kjempe-fyrverkeri! Hjelp! «

Spilte inn videoer

Denne gangen hjalp det imidlertid ikke med Drevlands sterke oppfordringer. Avslaget fra

– Jeg synes ikke noe om Venezia

Trude Drevland følte at hun ikke hadde annet valg enn å bli med på reisen.

– Utgangspunktet mitt var at det var fantastisk for Bergen med et skip som ville ha Bergen som snuhavn, og som ville døpes her. Men jeg så nok ikke alle konsekvensene av å ta på meg oppgaven som gudmor for skipet, sier ordføreren.

– Hva slags konsekvenser tenker du på da?

Alt skal registreres

– Jeg visste ikke at det var forventet at gudmor måtte være med på sjøsettingen i Venezia. Jeg visste heller ikke at jeg måtte være med på jomfruturen fra Bergen etter selve dåpen, sier Drevland.

– Hvorfor har du ikke fortalt om dette før? Du sa til BA sist uke at du ville føre minicruiset du fikk til Oslo inn i kommunens gaveregister, men nevnte ikke turen til Venezia? – Jeg ble jo ikke spurt om Venezia-turen. Alt skal føres samlet inn i registeret, sier Drevland.

I sin forklaring på Facebook skriver ordføreren at hun tok ferie i to dager i forbindelse med turen. – Var dette en privat ferietur? – Nei, på ingen måte. Det var jobb, jobb, jobb. – Hvorfor tok du da ut ferie disse dagene, slik du også gjorde på turen til Oslo? – Det kan du si. Jeg syntes denne gudmor-oppgaven tok så

mye tid. Jeg tenkte at det kunne være mitt bidrag. – Men det var ikke ferie? – Slett ikke. Jeg synes ikke noe om Venezia heller. Det er altfor mye vann der. – Du har vært der før? – Nei. Men jeg kan ikke fordra vann. Og jeg visste jo at det var mye vann i Venezia. Og ut til verftet tok vi båt. Er det noe jeg ikke liker, så er det å være i båt.

– Er hun upåvirket?

Erlend Horn fra Venstre mener det største problemet med saken er Drevlands mangel på åpenhet.

– Jeg er ganske sikker på at Trude har handlet i god tro, men hun har ikke vært så ryddig som hun burde vært, sier Horn.

Fylkesmannen var endelig, og middagen måtte til slutt holdes i Grieghallen.

Drevland har også deltatt i flere promoteringsvideoer for Viking Cruises. 1 februar 2014 blir en video lagt ut på selskapets Youtube-side, med en rekeskrellende Drevland, iført ordførerkjede. Ved hennes side i Bergen er Torstein Hagens datter.

Også mens hun var i Venezia ble det spilt inn intervjuer med Drevland om «Viking Star».

Drevland har imidlertid ikke mottatt den tradisjonelle jordmorgaven for oppdraget for Torstein Hagen. Hun ba i stedet om en donasjon til et velgedig formål, og Hagen kvitterte med å gi 500.000 kroner til et russenter i Bergen.

– Alt kan mistenkeliggjøres

– Ser du at noen kan mistenke en kobling mellom pengebruken og ditt engasjement?

– Alt kan mistenkeliggjøres. Men min ærlige og redelige hensikt har vært å engasjere meg til beste for byen min. Det må dere tro meg på, sier Drevland til BT etter at hun i går valgte å fortelle om Venezia-turen på sin Facebook-side.

Drevland selv avviser at hun har gitt noen som helst gjenytelse for turen til Venezia.

– Jeg er ikke i en posisjon til å gi noen gjenytelse overhodet. Så det er å blande kortene, sier Drevland til NRK.

Jussprofessor Jørn Jacobsen ved Universitetet i Bergen mener imidlertid at dette er et for snevert perspektiv.

– Det er ikke avgjørende om man selv har beslutningsmyndighet, så lenge man har en stilling som kan utnyttes til å påvirke andre som har det. En ordfører fyller et verv som kan brukes og misbrukes på mange forskjellige vis, sier Jacobsen. Han understreker at han uttaler seg på generelt grunnlag.

– Det er i mange tilfeller vanskelig å skille mellom det som fremstår som uklokt og det som er straffbart, sier Jacobsen.

Drevland sier at hun ikke angrer på noe, med ett unntak.

– Jeg ser at det nok ikke var nødvendig å bruke ordførerkjedet ved en av anledningene. Men jeg mener både skipsdåpen, og at det står Bergen i hekken på Viking Star, er fantastisk for byen vår.

Senterpartiets Ove Sverre Bjørdal mener kostnadsomfanget på turen, og oppholdet i Venezia, virker til å være langt utover det en bergenspolitiker skal ta imot.

– Det neste spørsmålet blir om hun er upåvirket av det hun har fått. Det kan fremstå som at hun er blitt påvirket til å gi en motytelse av politisk karakter, sier han og viser til brevet til Mæland.

Bjørdal mener Drevland burde tatt opp gudmorsoppdraget med Forretningsutvalget så snart hun fikk forespørselen.

Han mener det også bør undersøkes om det at hun tok med sønnen på jobbreisen utløser skatteplikt.

Også havnesjefen ble påspandert Venezia-tur

Havnedirektør Inge Tangerås tok privatfly med ordfører Trude Drevland og bodde på samme luksushotell i Venezia. – Helt uproblematisk og en del av jobben, sier han.

GURO VALLAND
guro.valland@btt.no
HÅKON BLOCK VAGLE
EYSTEIN RØSSUM

Det vakte oppsikt da ordfører Trude Drevland og sønnen ble hentet med privatfly for å dra til sjøsettingen av cruiseskipet «Viking Star» i Venezia. Nå kommer det frem at også Inge Tangerås, havnedirektør i Bergen, var med på både flyet ned og bodde på samme hotell. – Jeg ble invitert av rederiet. For dem var det ganske så viktig at jeg kom, og det tror jeg har en sammenheng med at rederiet har gjort investeringer i milliardklassen, satsinger som betinger god infrastruktur, og en havn som kommer opp på det nivået som tilfredsstiller behovet ved anløp.

– Hadde ikke gjort jobben

Havnesjefen husker ikke når han ble invitert. – Men det var en parallell problemstilling med Fjord Line da de skulle anløpe Bergen. Rederiene er svært opptatte av å vite at havnen forstår hva som skal komme og at den er forberedt på å ta imot store satsinger som dette. De vil være sikre på at jeg forstår hva det går i. – Det var nødvendig å dra til Venezia for å forsikre dem om det? – Jeg hadde ikke gjort jobben min skikkelig hvis jeg ikke hadde tatt den oppfordringen. De ville at jeg skulle være med på arrangementet, møte kapteinen og treffe andre som har ansvar for anløpet og driften som skal skje i Bergen. Arenaen var i Venezia, det var der de hadde samlet rederiets medarbeidere og det var der skipet ble sjøsatt. Da er det en grei anledning å starte prosessen der. – Hvilke tanker gjorde du deg om at du ble invitert dit? – For meg var dette en krystallklar del av jobben. Det ville vært unaturlig å takke nei og et avslag kunne gjort det utfordrende for oss begge.

– Hvordan det? – Rederiet kunne blitt bekymret og sette spørsmålstegn ved hvorfor Bergen havn ikke kom inn i en slik dialog. Dette er store satsinger og de er avhengig av å få med seg havnen på et tidlig tidspunkt.

Rådførte seg ikke

– Rådførte du deg med noen før du tok avgjørelsen om å dra? – Nei, det gjorde jeg ikke. I min stilling er det helt naturlig at du må respondere og imøtekomme, og lytte til behov og krav og tilrettelegge. – Hvordan kom du deg til Venezia? – Jeg var med privatflyet ned søndags kveld, men ikke tilbake igjen. Det var en hurtig og effektiv måte å komme seg dit på. Mandag var det middag, hvor jeg fikk pratet direkte med kapteinen og vi la rammene for det videre arbeidet. – Du bodde på samme hotell som ordfører Trude Drevland og hennes sønn? – Ja, det var booket og ordnet. Det var en effektiv og nyttig tur. Jeg måtte sette meg ned med kunden og se på skipet og høre hva behovene er. – Har du innrapportert reisen til skattemyndighetene? – Nei, for meg er dette en helt ordinær arbeidsreise. Det var sjenerøst at de ville fly meg den ene veien og dekke hotell og måltid. For meg var det ingen personlige fordeler på denne turen og helt uvesentlig i denne sammenhengen.

Kort reisetid

– Privatfly og luksushotell, er ikke det en fordel? – Det var fantastisk at reisen bare tok et par timer. Og for all del, det var et flott hotell, men jeg ville ikke valgt det selv. For meg var dette i høyeste grad en arbeidsreise og synes ikke dette er noe å lage en historie av.

Trude Drevland sykmeldt i går

I går ble det kjent at ordfører Trude Drevland er sykmeldt. «Påkjenningene gjør at jeg nå må få litt ro, samle tankene og komme meg til hektene», skriver ordfører Drevland på sin private Facebookside. Begrunnelsen for sykmeldingen er ifølge Drevland den siste tids påkjenninger. Ordføreren påpeker at hun ønsket at dette skulle bli en god sak for Bergen. I sosiale medier har hun også fått en mengde støtteerklæringer fra personer som mener at hun bør stå på. «Dette er ingen retrett eller manøver for å vri meg unna – jeg skal svare på spørsmålene når jeg er tilbake. Jeg håper det blir snart, og jeg ber om forståelse for det», skriver Trude Drevland.

FAKTA

Venezia-turen

- Ettermiddagen 22. juni i fjor ble ordfører Trude Drevland, hennes sønn og havnedirektør Inge Tangerås plukket opp på Flesland i et privat jetfly. Det satte kursen mot Venezia klokken 17.19, hvor skipet «Viking Star» skulle sjøsettes.
- Drevland og sønnen returnerte med det samme privatflyet til Bergen. Tangerås ordnet annen transport. Alle bodde på det samme luksushotellet i Venezia.
- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises. Torstein Hagen er eier og styreleder i Viking Cruises.
- Trude Drevland er skipets gudmor.

Ordfører Trude Drevland har vært opptatt av å få frem at Venezia-turen var en jobbtur og ble gjort for byens beste. – Forstår du at noen kan reagere på at du takket ja til en slik reise, betalt av kunden? – Jeg kunne selvsagt tatt vanlig rutefly, men da jeg fikk tilbudet om å fly rett ned den søndagen var det en effektiv måte å komme seg ned på. Men det er ikke ferie! Jeg er på jobb. Skal jeg på cruise reiser jeg som privatperson og til en helt annen del av verden. – Har du fått noe fra rederiet? – Nei. Det rederiene forventer er oppmerksomhet fra havnen. Og så håper de at havnen gjør så godt de kan for å tilrettelegge infrastruktur.

VILLE TRYGGE: – Jeg tror ikke det hadde blitt godt mottatt hvis jeg ikke kom. Det er viktig at havnen ikke gjør rederiene utrygge, sier Inge Tangerås, havnedirektør i Bergen.

ARKIVFOTO: ØRJAN DEISZ

Krever alle fakta på bordet

Havnedirektøren informerte aldri havnestyret om Venezia-turen. Styreleder Øistein Christoffersen (Frp) vil be havnedirektøren forklare seg.

Havnestyret samles allerede neste tirsdag. – Det er naturlig at saker som dette blir tatt opp i møtet, sier styreleder Øistein Christoffersen (Frp). Han visste ikke at direktøren var blitt hentet i privatfly og påspandert luksushotell av skipsreder Torstein Hagens rederi.

– Burde informert

Erlend Horn (V) er medlem i havnerådet, som er øverste myndighet i Bergen havn. Han varsler at også havnerådet kan bli involvert i saken. – Det er naturlig at vi ber om en redegjørelse, både for 17. mai-arrangementet og havnesjefens Venezia-tur, sier Horn. Horn understreker at han har forståelse for at havnesjefen reiser til utlandet, men er kritisk til manglende åpenhet i prosessen. – Det er veldig uheldig at det har vært lite åpenhet om turen. Det burde ikke være skjult at havnesjefen var med, sier Horn.

Ap avventer

Harald Schjelderup, Aps byrådsleder kandidat, mener at alle opplysninger må frem nå. – Jeg konstaterer at det stadig vekk kommer nye opplysninger i denne saken. Både for folkevalgte og ansatte i kommunen har vi et etisk regelverk, og jeg regner med at også Havnevesenet er omfattet av det, sier Schjelderup. Han ønsker foreløpig ikke å felle noen dom over havnedirektørens tur. – Vi får høre hva han har å si, og ta en rolig oppsummering i etterkant. Men det er viktig at ingen skal kunne stille spørsmål ved politikere eller ansattes habilitet, sier Schjelderup.

Sogn og Fjordane Kunstmuseum har kontor i det nye kunstmuseet i Førde, og driv Astruptunet, Eikaasgalleriet, Anders Svor Museum og Sogn Kunst-senter. Museet inngår i Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane. Kunstmuseet sitt arbeidsområde er regional kunsthistorie, med vekt på 1900-talet og samtidskunst. Museet samarbeider i det nasjonale kunstmuseumsnettverket, og er engasjert i internasjonale utstillinger og samarbeidsprosjekt.

Til 6-års åremålsstilling søker vi no ein ny engasjert og tydeleg

AVDELINGSDIREKTØR

Vi søker ein leiar som i god samhandling med sju medarbeidar etablerer gode relasjonar til lokalsamfunnet, og som evner å vise Kunstmuseet si rolle også nasjonalt og internasjonalt. Godt samarbeid med kunstnarane i regionen er ein bereibjelke i utviklingsarbeidet. Avdelingsdirektøren er fagleg og administrativ leiar for avdelinga, med dagleg ansvar for personale og drift. Avdelingsdirektøren er med i leiargruppa i MiSF og rapporterer til direktør. Stillinga krev høgare kunstfagleg utdanning og gjerne leiarioynsle frå museum eller annan relevant kulturinstitusjon.

For meir informasjon sjå www.sjf.museum.no, eller kontakt direktør for Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane, Anne-Marie Førde, tlf 90202820 eller partner Rune M. Bruket i Headvisor, tlf 97138423.

Søknad snarast, og innan 29. juni via www.headvisor.no

OSLO | BERGEN | TRONDHEIM | STAVANGER

FESTSPILLENE
I BERGEN

SKOSTREDET
LØRDAG 06. JUNI KL. 15:00

27. MAI — 10. JUNI
2015

Festspillstredet

Musikk, utstillinger, samtaler og annen gratis
moro fra klokken tre til klokken tre.

I samarbeid med blant andre Ekko, Østre, Lydgalleriet, Regnbuedagene i Bergen og Boksalongen
/ Støttet av Grieg Foundation og Kavilifondet / Sponset av DNB

IKKE GÅ GLIPP AV
MIDNIGHT REFLECTION
VED LILLE LUNGEGÅRDSVANN
KL 24:00!

SE MER
WWW.FIB.NO

Ikke spor etter Venezia-tur

IKKE VANLIG: 17. mai i år ble «Viking Star» døpt her i Bergen. Et snaut år før var havnedirektøren og ordføreren med på sjøsettingen i Venezia, alt betalt av rederen. Havnedirektør Inge Havnerås sier at han ikke har dratt på tilsvarende tur tidligere, men at han takket ja til rederens opplegg i Venezia fordi det var effektivt. ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

Havnevesenet har ikke registrert et eneste dokument som omhandler havnedirektørens sponsete tur til Venezia.

TROND OLAV SKRUNES
trond.skrunes@bt.no
ADALHEIDUR OLDEIDE
EYSTEIN RØSSUM
PÅL ANDREAS MÆLAND

Fredag kom det frem at havnedirektøren i Bergen, Inge Tangerås, var med på reisen da cruiseskipet «Viking Star» ble sjøsatt i Venezia. Sammen med han var ordfører Trude Drevland og hennes sønn. Følget ble 22. juni i fjor hentet i Bergen med privatfly og innlosjert på et av Venezias beste hotell. Alt betalt av rederiet.

18. mai ba BT Havnevesenet om innsyn i alle dokumenter om Viking Cruises og «Viking Star», i tillegg til en oversikt over alle utgifter og inntekter Havnevesenet har hatt i forbindelse med arrangementet 17. mai.

Husker ikke

I retur fikk BT en del korrespondanse, men ikke et eneste av dokumentene omhandlet den planlagte turen til Venezia. Dette på tross av at havnesjefen mener dette var en viktig jobbreise.

– Jeg ble invitert av rederiet. For de var det ganske så viktig at jeg kom. Det tror jeg har en sammenheng med at rederiet har gjort investeringer i milliardklassen. Dette er satsinger som betinger god infrastruktur, og en havn som kommer opp på det nivået som tilfredsstiller behovet ved anløp, sa Tangerås i et intervju med BT fredag.

Tangerås sier at han ikke kan huske om han har vært i kontakt med rederiet i forkant av reisen. – Nei, det kan jeg ikke. Kan-skje har jeg fått en e-post eller telefon.

– Fikk du ingen informasjon i forkant om hva opplegget for turen var?

– Jeg fikk informasjon om datoen for sjøsettingen. Vi har hatt kontakt, men jeg husker ikke om det var på e-post eller telefon. Da må jeg eventuelt gå tilbake og se hva som ligger i e-posten min, sier Tangerås.

Heller ikke Bergen kommune hadde journalført noen dokumenter knyttet til ordførerens tur til Venezia.

– Må følge reglementet

I gårsdagens BT bekreftet styreleder i havnevesenet, Øistein Christoffersen at de vil be om en redegjørelse fra direktøren om reisen til Venezia. Den redegjø-

relsen vil komme allerede først-kommende tirsdag, da styret har møte.

Terje Ohnstad er styremedlem i havnestyret og mangeårig Ap-politiker i Bergen. Han mener det er riktig at styreleder har bedt om en slik forklaring fra direktøren.

– Er det vanlig at private selskaper betaler for reisene til havnevesenets ansatte?

– Det håper jeg jo ikke. Jeg forutsetter at tjenestereise blir betalt av arbeidsgiver. Jeg forutsetter også at alle som reiser, følger de etiske retningslinjene som er nedfelt i reglementet.

Ohnstad understreker at det er en del av jobben til havnedirektøren å promotere Bergen havn.

– Det er velkjent at havnedirektøren blant annet reiser på cruisemessen i Miami for å reklamere for Bergen som cruisehavn. Det er en viktig jobb. Og da dekker også havnevesenet reisekostnadene.

– Hvorfor betalte ikke havnevesenet Venezia-turen til direktøren, som også var en jobbreise?

– Det er noe vi får komme tilbake til etter redegjørelsen, sier Ohnstad.

Ikke kjent i Oslo

Anne Sigrud Hamran er havnedi-

DETTE ER SAKEN

Dåpen av «Viking Star»

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt sere-moni.
- Skipet er eid av rederiet Viking Cruises. Torstein Hagen er eier og styreleder i Viking Cruises.
- Da «Viking Star» ble sjøsatt i Venezia i fjor sommer, ble både ordfører og havnedirektør påspandert reise og opphold av rederen.
- «Viking Star» skal ha snu-havn i Bergen og ordfører Trude Drevland er skipets gudmor.

Jeg takket ja til dette tilbudet fordi det var effektivt.

Inge Tangerås, havnesjef

rektør i Oslo. Hun understreker at hun ikke vil uttale seg om saken i Bergen, men sier følgende om praksisen de har for reiser i Oslo havn.

– Når vi drar, også på ulike arrangementer, betaler Oslo havn. Det er vår policy.

– Har du fått noen reiser betalt av private aktører?

– Nei, jeg har ikke det. Det hender at vi får forespørsler om å delta på arrangement fra ulike kunder. Noen av disse kan være nyttige for oss å delta på, men vi betaler reisen selv, sier Hamran.

Var effektivt

Tangerås vedgår også selv at det ikke er vanlig å la kunder betale for reiser.

– Det er første gang jeg er på en slik tur i denne stillingen. Om det er noe jeg kommer til å gjøre i fremtiden, vet jeg ikke.

Bergen har 273 cruiseanløp i året, men akkurat dette cruiseselskapet er spesielt, ifølge havnedirektøren.

– De er blant annet helt spesielle når det gjeld havneregler, sier Tangerås.

– Dersom det var ønskelig å reise, hvorfor betalte ikke din arbeidsgiver?

– Jeg takket ja til dette tilbudet fordi det var effektivt.

Flyet hentet ingen rederslektninger

Det var ikke andre passasjerer enn Trude Drevland, hennes sønn og havnedirektøren på privatflyet fra Flesland til Venezia.

Bergensordføreren har både på sin egen Facebook-side og i et intervju med Bergens Tidende sagt at privatjeten var i Norge for å hente slektninger av rederen, Torstein Hagen. Både på reisen nedover og på hjemvei var familiemedlemmer med, har Trude Drevland flere ganger sagt.

Fredag kveld bekreftet ordføreren overfor Bergens Tidende at dette ikke var korrekt når det gjaldt utreisen fra Flesland til Venezia.

Hun var da blitt forelagt at BT hadde hentet inn opplysninger fra Avinor om turen. Disse viste at flyet hadde kommet direkte fra Venezia til Bergen, og at det også returnerte direkte til Venezia, uten noen mellomlandinger.

Også havnedirektør Inge Tangerås, som kun var med privatjeten nedover til Italia, bekrefter at det ikke var andre passasjerer om bord på denne delen av turen.

– Jeg var alene fra Bergen og omland havnevesen. Så var det to andre passasjerer, Drevland og sønnen hennes, sier Tangerås.

«En knapp stopp i Bergen»

Norske luftfartsmyndigheters logger dokumenterte at Drevlands første versjon ikke kunne stemme.

Pressekontakt Joachim Westher Andersen ved Oslo Lufthavn Gardermoen skriver i en e-post at flyet kom rett fra Venezia, og at det landet på Flesland kl. 16.05 lokal tid. Etter litt over en time i Bergen dro privatjeten direkte tilbake til Venezia.

Bergensordføreren forklarte torsdag kveld detaljert på sin egen Facebook-side om hva som skjedde da hun og sønnen ble hentet på Flesland 22. juni i fjor. Denne lå fortsatt ute i går kveld.

Hun legger der vekt på at flyet ikke var sendt til Norge på grunn av henne.

«Saken er nemlig at rederen hadde sendt et fly til Norge for å hente noen familiemedlemmer og ville hente meg ettersom flyet likevel var i Norge. Etter at

familien var plukket opp, gjorde flyet en knapp stopp i Bergen», skriver Drevland på Facebook.

Hadde med slekt på returen

Meldingen ble lagt ut torsdag ettermiddag, før noen medier hadde fortalt om Venezia-turen.

Da Bergens Tidende intervjuet Trude Drevland torsdag kveld, fastholdt hun denne versjonen.

– Rederiet valgte å bruke privatfly, fordi de uansett skulle fly ned to slektninger av reder Torstein Hagen, som også var med i flyet, sa Drevland til BT.

På flyingen tilbake fra Venezia, to dager senere, fløy maskinen videre til Gardermoen etter å ha sluppet av Drevland og hennes sønn. På denne returen var det etter det BT kjenner til med slektninger av rederen, slik også Drevland har forklart.

Trude Drevland ble sykmeldt fredag kveld. Kenneth Stien i Bergen Høyre skriver i en melding at ordføreren setter stor pris på all den omtanken mange viser henne. «Det er en krevende situasjon for Trude samtidig som hun ønsker å skjerme familien. Hun blir godt ivaretatt», skriver Stien.

STØTTER ORDFØREREN: Direktør i Bergen Næringsråd, Marit Warncke, mener Trude Drevland er utsatt for urettferdig kritikk i saken om Venezia-turen og dåpen av «Viking Star».

– Trude gjør en kjempejobb

Næringslivsfolk og kjente bergensere støtter ordfører Trude Drevland etter bråket om «Viking Star».

tell, mener Warncke er mindre viktig.

– Jeg vet det var en slitsom tur for henne. Hotellrommet er bare et sted å sove, sier hun.

– Andre er misunnelige

Også direktør i teknologi-bedriften ClampOn, Dag A. Aldal, støtter Trude Drevland. Han har vært med henne på oljemesse i Houston.

– Hun kaster glans over arrangementene og viser interesse for utfordringene vi har i næringslivet og jobben vi gjør når vi driver med eksport, skriver han.

Aldal sier at næringslivet etterspør en ordfører som kan vise frem og tydeliggjøre regionen.

– Og hun gjør det med glans, med entusiasme og fynd og klem som bare hun kan gjøre det. Andre regioner i Norge sukker hengitt og skulle så gjerne hatt noen lignende, hevder Aldal.

«Heksejakt»

Også på sosiale medier har ordføreren fått mye støtte. Også fra professor Jan Fridtjof Bernt:

«Den som ikke har gjort større feil i sin jobb eller sine verv, har ingen grunn til å være misfornøyd med seg selv. Du har stått på i jobben din og representert byen på en flott måte» skriver jus-sprofessoren.

«Den kampanjen som du nå er utsatt for er dypt urettferdig og skammelig. Bergen bør heller takke deg for at du er vår ordfører døgnet rundt og skaper forutsetninger for positiv næringsutvikling og bevarer og utvikler Bergen som havneby» skriver styreleder i Bergen og Omegn Havnevesen, Øistein Christoffersen.

«Nå er vi lei heksejakten på vår dedikerte ordfører som vi er veldig glad i. Og mange med meg, stå løpet ut!» skriver forretningsmann Espen Galtung Døsvig.

At turen til Venezia gikk med privatfly og luksusho-

DØPT I BERGEN: «Viking Star», som ble døpt i Vågen på 17. mai i år med Drevland som gudmor. For en ordfører i en stor, norsk by er representasjonsoppgaver og reiser en naturlig del av vervet.

FOTO: VEGAR VALDE

BLE ADVART // Tidligere ordførere i Bergen har ikke latt private selskaper betale egne reiser. Kristian Helland takket selv nei til en båttur, etter å ha blitt advart av administrasjonen.

Ingen tradisjon for sponsorturer

TROND OLAV SKRUNES
trond.skrunes@bt.no
KJETIL GILLESVIK
EYSTEIN RØSSUM
ADALHEIDUR OLDEIDE

Privatjet og luksushotell i to dager. Det fikk ordfører Trude Drevland (H) og hennes sønn påspandert av skipsreder Torstein Hagen i juni i fjor. Anledningen var sjøsettingen av skipet «Viking Star», som ble døpt i Vågen på 17. mai i år med Drevland som gudmor. For en ordfører i en stor, norsk by er representasjonsoppgaver og reiser en naturlig del av vervet.

Ble advart mot båttur

BT har vært i kontakt med noen av Drevlands forgjengere i ordførerstolen om deres erfaringer med å delta på sponsede turer. De uttalte seg til BT før det fredag kveld ble klart at Trude Drevland var sykmeldt. Ingen av ordførerne BT snakket med, har takket ja til å delta på reiser betalt av private.

– Den eneste parallellen jeg

kommer på, var en invitasjon jeg fikk til å være med en ny ferge som gikk mellom Bergen og Danmark. Det var den første turen, og en ønsket å gjøre litt stas på båten. Selv om dette er en litt mer alminnelig situasjon, så takket jeg likevel nei, sier Kristian Helland (KrF), ordfører i Bergen fra 2001 til 2003.

– Hvorfor takket du nei?

– Jeg minnes at jeg ble advart av bystyrets kontor. Problematikken er jo den at en ordfører skal være nøytral overfor ulike aktører, sier Helland.

Bergens første kvinnelige ordfører, Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap), kan heller ikke huske å ha blitt påspandert reiser og overnatting da hun satt i ordførerstolen fra 1999 til 2000.

– Jeg kan i alle fall ikke huske noen lignende episoder.

Fikk klokkekritikk

Strøm-Erichsen påpeker at det er lenge siden hun var ordfører i Bergen.

– Det var en annen tid. Ting er blitt mye strengere de siste årene. Det er mer relevant om du spør meg om praksisen de siste årene, sier Strøm-Erichsen, som i 2010 fikk streng kritikk for å ha beholdt kostbare klokker og tepper da hun var statsråd.

– Vi hadde en praksis med gaver. Jeg registrerte jo alt jeg mottok i registrene, men så kom en til at reglementet ikke var godt nok, og det ble strengere.

– Var aldri borti slike ting

Gunnar Bakke (Frp), ordfører fra 2007 til 2011, sier at han aldri var borti slike ting.

– Det eneste jeg kan huske, var at jeg bodde i ordførerens hus i Newcastle da jeg var i byen for å tenne juletre, sier Bakke.

Bergens Tidende spurte også administrasjonen i Bergen kommune hvor vanlig det er at private aktører betaler for ordførerens jobbreiser.

– På stående fot kan jeg ikke huske andre tilfeller enn dette. Men det må vi få undersøke, sier bystyredirektør Roar Kristiansen.

Mange støtteerklæringer

Ap, SV og Venstre har bedt ordføreren om en redegjørelse i forbindelse med saken om «Viking Star». En slik redegjørelse

UVANLIG TUR: Å la private selskaper betale for ordførerens jobbreiser, er uvanlig. De tidligere ordførerne Gunnar Bakke, Anne-Grete Strøm-Erichsen, og Kristian Helland sier at de ikke har latt andre enn kommunen betale for sine ordførerreiser.

DETTE ER SAKEN

Dåpen av «Viking Star»

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt sere-moni.
- Skipet er eid av rederiet Viking Cruises. Torstein Hagen er eier og styreleder i Viking Cruises. På begynnelsen av åttitallet var han en kontroversiell forretningsmann i Bergen, og sto bak flere oppkjøpsforsøk innen shipping.
- Trude Drevland er skipets gudmor.
- Torsdag kom det frem at Drevland og sønnen ble fløyet med et privatfly og bodde på et luksushotell under oppholdet i Venezia, alt betalt av skipsreder Torstein Hagen. Med på turen til Venezia var også havnedirektør Inge Tangerås.

meldt og tilbake på jobb. I sosiale medier har Trude Drevland fått en mengde støtteerklæringer fra personer som mener at hun bør stå på. Flere er også svært kritiske til pressens dekning av saken.

Selv om det ikke blir noen redegjørelse fra ordføreren, blir «Viking Star» tema på forretningsutvalgets møte i morgen. Utvalget skal diskutere kommunens involvering i selve skipsdåpen 17. mai. Bakgrunnen er at Venstres Julie Andersland ba om en redegjørelse fra Havnevesenet og 17. mai-komiteen.

Ordnet transport selv

Havnevesenet har imidlertid ikke skrevet noe eget svar til politikerne i Bergen.

«Vi bekrefter med dette at vi slutter oss til den redegjørelsen som er utarbeidet av 17. mai-komiteen», er det eneste Havnevesenet skriver i en e-post til bystyrets kontor.

Formann i 17. mai komiteen Arne Storetvedt har ingenting negativt å si om kveldsarrangementet på grunnlovsdagen.

«Etter 17. mai-komiteens oppfatning ble arrangementet gjennomført til bergensernes store begeistring, skriver Storetvedt i sin redegjørelse.

På stående fot kan jeg ikke huske andre tilfeller enn dette. Men det må vi få undersøke.

Roar Kristiansen, bystyredirektør

Toner ned Trude Drevlands rolle

Øystein Meland mener ordføreren ikke spilte en avgjørende rolle i kampen for å få norsk flagg på «Viking Star». Hagens norske advokat anbefalte likevel Drevland å ta saken opp politisk.

LARS KVAMME
lars.kvamme@bt.no

Meland er ingen hvem som helst i maritime Bergen. I 30 år har han vært daglig leder i Bergens rederiforening ved siden av advokatjobben. Han har jobbet med NIS helt siden oppstarten i 1987, og har siden i høst også vært Torstein Hagens advokat i Norge. En av hans viktigste oppgaver har vært å få Hagens nye cruiseskip registrert i Norge.

– Det er blitt antydnet at registreringen av «Viking Star» i NIS er et resultat av at Trude Drevland ble invitert på en tur til Venezia betalt av rederiet. Det er viktig for oss å få frem at dette skipet ble registrert før regelendringen i NIS trådte i kraft, sier Øystein Meland, partner i Wikborg Rein.

Han er oppgitt over hvordan saken er blitt fremstilt.

– Både Hagen og jeg er sjokk-skadet over at det noen steder hevdes at det som har skjedd er korrupsjon, sier han.

Forklarte for Drevland

I september i fjor, to måneder før han selv ble engasjert som Hagens advokat, ble han kontaktet av Drevland med spørsmål om han kunne forklare problemstillingen rundt NIS-registrering.

– Hun hadde blitt kontaktet av Torstein Hagen med spørsmål om det var mulig å få registrert de nye cruiseskipene i NIS, og hun bad meg om å forklare regler og prosessen, sier Meland.

Hagen selv har aldri lagt skjul på at det markedsføringsmessig er gunstig for ham å seile med Bergen i hekken.

I sitt svar til Drevland redegjør Meland for at det frem til dette tidspunkt har vært umulig å få registrert cruiseskip som seiler delvis i Norge i NIS. Han legger samtidig til at han mener det er feil å ekskludere disse skipenes tilgang til å registrere seg i NIS, basert på det seilingsmønster disse skulle ha.

Han avslutter med å si at det er varslet en oppmykning av regelverket, men at det er uklart om denne kommer tidsnok i forhold til når skipene skal leveres.

«Jeg foreslår at du eventuelt tar saken videre på det politiske plan i Departementet.» skriver han til slutt.

– Dette skrev jeg før jeg ble engasjert som advokat, og med tanke på tolkningen som tidligere hadde blitt gjort av regelverket, sier han.

Wikborg Rein tolket det daværende regelverket slik at skipet burde kunne registreres allerede før endringer, og fikk gjennomslag i departementet for dette i desember 2014.

– Det er ikke gjort i en håndvending å registrere om et skip, så vi kunne ikke vente til en eventuell regelendring trådte i kraft da vi ble engasjert i november.

Drevland engasjerte seg

Drevland sendte en e-post til næringsminister Monica Mæland i september i 2014, etter hun mottok svaret fra Meland:

«Dersom det ikke skulle være mulig selv etter de nye reglene å få BERGEN bak på 4 cruiseskip,

SJOKKSKADET: – Både Torstein Hagen og jeg er sjokk-skadet over at det noen steder hevdes at det som har skjedd er korrupsjon, sier advokat Øystein Meland.

FOTO: VEGAR VALDE

FAKTA

Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS)

- Er en del av Sjøfartsdirektoratet og ble opprettet i 1987
- Skip som er registrert i NIS seiler under norsk flagg og er undergitt norsk lov.
- Skip registrert i NIS tillates ikke å føre last eller passasjer mellom norske havner eller å gå i fast rute mellom norsk og utenlandsk havn. Det er denne forskriften ble endret i mars for cruiseskip.

Kilde: Sjøfartsdirektoratet

eid av siste direktør i Bergenske Dampskipsselskap Torstein Hagen vil jeg beklage det på det sterkeste. Jeg tillater meg å håpe på en raus og velvillig vurdering

av denne henvendelse p.v.a Viking Cruiseline.»

Som allerede kjent, kom det en regelendring i NIS som myket opp regelverket for cruiseskip. Denne trådte imidlertid ikke i kraft før i slutten av mars, og da var allerede «Viking Star» registrert.

Departementet legger ikke skjul på at det er Torstein Hagens rederi, Viking Cruises, som er hovedmotivasjonen for endringen: «Målet er å endre regelverket, slik at Viking Cruise kan registrere sine skip i NIS.» skriver underdirektør Tonje Sund i en e-post i midten av november.

– Det er en større fordel for Bergen og Norge at disse skipene er registrert i NIS enn det er for rederiet, sier Meland.

Han mener både Sjøfartsdirektoratet som administrerer skipsregistre, og Trude Drevland som ambassadør for Bergen, har gjort en god jobb med å få Viking Cruises til å ville registrere skipene i Norge.

INNTA KOMFORTSONEN.

Noen ganger må man forlate komfortsonen for å kunne innta den. For eksempel når man foretar et litt annerledes bilvalg, ved å velge en japansk premiumbil i stedet for en tysk. Belønningen er en ultrakomfortabel by- og landeveiscruiser. Vår nye kompakt-SUV Lexus NX 300h er en bil som inviterer til en avslappet kjørestil. Du vil merke at den er bemerkelsesverdig stillegående, og at du sitter behageligere enn de fleste andre steder. Og naturligvis har den hybridteknologi, for miljøets og komfortens skyld.

Lexus NX 300h. Fra kr 536.100,-

Hybrid - Automatgir - 4WD - 197 hk - Forbruk: 0,51/mil - CO₂: 117 g/km - NOx: 7,2 mg/km

Bergen

- en del av Jæger Automobil AS

Kanalveien 111
Telefon 55 57 57 00

FORKLARTE: Havnedirektør Inge Tangerås informerte i dag havnestyret i Bergen om turen til Venezia, og det han ellers har gjort for skipsdåpen til Torstein Hagen. Styret kritiserte ham for å ha latt Hagen betale Venezia-turen.

Endret forklaring om Venezia-retur

Havnedirektør Inge Tangerås sa flere ganger at reisen til og fra Venezia var en ren jobbtur. Slik var det ikke.

GERD MARGRETE TJELDFLÅT
gerd.tjeldflaat@bt.no
EYSTEIN RØSSUM
foto **JAN M. LILLEBØ**

Inntil i går formiddag sa havnedirektør Inge Tangerås at hele Venezia-turen var en tjenestereise, og at Bergen og omland havnevesen betalte returen etter at sjøsettingen av «Viking Star» var overstått. Tangerås ble fraktet fra Flesland til Italia med rederens privatfly, sammen med ordfører Trude Drevland (H) og hennes voksne sønn, 22. juni i fjor. De ble innkvartert på ett av byens aller beste hoteller – alt på reder Torstein Hagens regning.

Havnedirektøren var ikke med rederens fly tilbake til Bergen to dager senere. Inntil i går hadde han ikke villet ut med detaljene rundt sin egen reiserute hjem. Mandag svarte Tangerås Bergens Tidende om returen:

– Det har ingenting med denne saken å gjøre. Jeg hadde

andre avtaler, og valgte å reise på annen måte tilbake fra Venezia.

– Hvem betalte for hjemreisen?

– Det var en arbeidsreise. Den var betalt av arbeidsgiver, Bergen og omland havnevesen.

Private forretninger i Polen

I går måtte havnedirektøren orientere styret i havnevesenet både om dåpen 17. mai og om reisen til sjøsettingen. Da hadde Tangerås kommet frem til hans tidligere versjon ikke stemte: Han hadde selv betalt reisen videre fra Venezia.

Turen gikk ikke direkte tilbake til Bergen, men først via København til Polen.

– Jeg hadde gjort en avtale i Gdynia i Polen. Jeg skulle signere noen dokumenter der, om et styreverv som jeg gikk inn i. Det er et lite bemanningselskap som jeg, sammen med en tidligere kollega, overtok fra Bergen Group. Jeg er styremedlem i det polske selskapet, og er medeier i det norske selskapet som eier det polske selskapet, sa Tangerås.

– Privat formål

Han forklarte videre at han

FAKTA

Venezia-turen

- 22. juni i fjor ble ordfører Trude Drevland (H), hennes sønn og havnedirektør Inge Tangerås plukket opp på Flesland i et privat jetfly. Det satte kursen mot Venezia, hvor skipet «Viking Star» skulle sjøsettes.
- Drevland og sønnen returnerte med det samme privatflyet til Bergen. Tangerås dro videre til Polen, for å ordne private forretninger.
- Skipsreder Torstein Hagen betalte for privatflyet. Han betalte også for opphold på luksushotell for de tre.
- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises. Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Drevland er skipets gudmor.

hadde trodd havnevesenet hadde betalt for denne reisen.

– Jeg trodde jeg hadde tatt denne hjemreisen på BOHs regning. Men det viser seg at den har jeg faktisk betalt selv, for egne penger. Og det synes jeg er helt greit. Det var et privat formål, både reisen til Gdynia og returen hjem til Bergen, sa havnedirektøren.

Etter orienteringen sa Tangerås at han ikke hadde ønsket å svare Bergens Tidende på hvor han dro etter Venezia-oppholdet, fordi han ville at havnestyret skulle få beskjed først. Han viser til en kvittering fra Berg-Hansen, som han i går ga BT innsyn i:

«Vedlagte kvittering fra Berg-Hansen referer til mitt Eurocard. Vi finner ingen belastning i BOH sine regnskaper. Tyder på at billetten er betalt av meg med mitt kort.»

– Visste ikke om privatjet

På styremøtet forklarte Tangerås også om hvordan han involverte seg i saken om dåpen av «Viking Star». Han forklarte at han først møtte reder Torstein Hagen på en stor cruise-messe i Miami, og at det var der diskusjonen om å gjøre Bergen til hjemmehavn for Viking-cruiseskipene begynte.

Tangerås kunne imidlertid ikke svare på når han fikk vite at transporten til sjøsettingen i Venezia skulle skje med Hagens privatjet.

– Men jeg mener jeg fikk den informasjonen ganske kort tid på forhånd, fra ordføreren eller fra ordførerens kontor, sa Tangerås.

Han sa at han ikke har vært i stand til å finne noe skriftlig

Det var et privat formål, både reisen til Gdynia og returen hjem til Bergen.

Havnedirektør Inge Tangerås

materiale som omhandler reise-måten til Venezia.

Overfor BT etter orienteringen sa Tangerås at det er uvanlig å la andre betale for slike jobbreiser.

– Jeg tror aldri det har vært tema før, sa Tangerås.

Fikk kritikk av styret

Etter forklaringen til Tangerås diskuterte styret i Bergen og omland havnevesen de opplysningene han hadde lagt frem. Dette ble gjort bak lukkede dører.

Styreleder Øistein Christoffersen (Frp) sa likevel rett etter Tangerås' forklaring at det er uheldig at rederen har betalt for havnedirektørens reise og opphold i Venezia.

– Det er åpenbart at dette skulle vært betalt av havnevesenet, sa han til BT.

Styremedlem Terje Ohnstad (A) sier etter diskusjonen at resten av styret stiller seg bak dette.

– Vi har reist kritikk mot det å få dekke reise av private eller andre aktører. Man skal ikke la et cruiseselskap dekke verken flyreise eller cruise etter dåpen, sier han og viser til at havnedirektøren også var med «Viking Star» på et tredagerscruise fra Bergen til Oslo like etter skipsdåpen. Det var også ordfører Trude Drevland (H).

HENLA: – Vi har gjort de nødvendige undersøkelser, sier politiadvokat Ole Bjørn Mevatne. Sist uke henla han en undersøkelsessak mot bergensordfører Trude Drevland, etter at hun tok med sin ektemann på et betalt cruise til Oslo.

ARKIVFOTO: ELIAS DAHLEN

Politiet henla saken mot ordfører Drevland

Politiet i Bergen brukte én dag på å konkludere i saken mot Trude Drevland. Havne- direktøren må fortsatt vente på svar.

FRODE BUANES
frode.buanes@bt.no
EYSTEIN RØSSUM

– Det var ikke grunnlag for å starte en etterforskning. Vi har gjort de nødvendige undersøkelser, sier politiadvokat Ole Bjørn Mevatne.

Sist uke valgte politiet i Bergen å opprette en såkalt undersøkelsessak mot bergensordfører Trude Drevland.

Bakgrunnen var at BA og BT hadde skrevet at ordføreren hadde tatt med sin ektemann på et påspandert cruise fra Bergen til Oslo etter skipsdåpen til «Viking Star» 17. mai.

Sjekket cruise gave

Politiet vurderte saken ut i fra om Drevland hadde brutt loven da hun takket ja til cruiseturen, men konkluderte fort med at undersøkelsessaken ikke var noe å gå videre med.

– Hvor lang tid brukte dere på dette?

– Vi henla saken dagen etter at vi opprettet den, sier Ole Bjørn Mevatne.

Økonomiavsnittet i Bergen fikk for et drøyt år siden kraftig kritikk fra statsadvokaten for

svært lang saksbehandling i mange saker hvor det er mistanke om økonomisk kriminalitet. Denne gang ble altså saken svært raskt henlagt.

– De sakene som tar lang tid, er de vi må gjøre noe med. Når vi konkluderer med at det ikke er noen straffesak, kan vi like godt ta dem vekk med en gang. Det skjer med mange saker, sier Mevatne.

Så ikke på Venezia-tur

Henleggelsen skjedde før det ble kjent at Trude Drevland sammen med sin sønn i fjor ble hentet med privatfly i Bergen og flydd til Venezia, hvor de bodde på et luksushotell i anledning sjøsettingen av skipet «Viking Star», som ordføreren er gudmor for.

Også dette var betalt av skipsrederen Torstein Hagen i Viking Cruises. Politiet har ikke gjenopptatt saken som følge av disse opplysningene.

Kort tid etter at BT og flere andre medier omtalte Drevlands Venezia-tur, ble ordføreren syk-meldt – noe hun fremdeles er.

Fikk ønsket drahjelp

I etterkant av reisen til Venezia i fjor sommer spurte reder Torstein Hagen om ordføreren ikke kunne dytte på slik at skipet kunne få norsk flagg og Bergen i hekken.

«Jeg håper jo at hvis det kommer fra deg ville spørsmålet få

DETTE ER SAKEN

Dåpen av «Viking Star»

● 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.

● Trude Drevland er skipets gudmor. Etter dåpen fikk hun påspandert en reise med skipet fra Bergen til Oslo for seg og sin ektemann.

● Sist uke kom det frem at Drevland og sønnen i fjor sommer ble fløyet med et privatfly til Venezia. Her bodde de to dager på et luksushotell i anledning sjøsettingen av «Viking Star». Alt var betalt av skipsreder Torstein Hagen.

● Med på turen til Venezia var også havnedirektør Inge Tangerås.

Vi henla saken dagen etter at vi opprettet den.

Ole Bjørn Mevatne, politiadvokat

den aller gunstigste behandling», skrev Hagen.

Drevland fulgte opp ved å involvere Bergens Rederiforening ved daglig leder Øystein Meland, samme mann som senere også tok på seg jobben som Torstein Hagens advokat. Meland har for øvrig omtalt den siste tids medieoppslag om Trude Drevland som «en heksejakt».

Advokat Meland foreslo for ordføreren i fjor høst at hun skulle ta flaggspørsmålet videre politisk. Drevland fulgte opp med å kontakte Nærings- og handelsdepartementet, der tidligere byrådsleder Monica Mæland (H) er statsråd.

Departementet godkjente at «Viking Star» fikk lov til å registrere seg i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS). Senere endret departementet også regelverket for denne typen skip.

Ikke konkludert

Havnedirektør Inge Tangerås var med på de samme turene som ordfører Drevland. Her har politiet også opprettet en undersøkelsessak, men på et senere tidspunkt enn for Drevland.

Så langt er det ikke konkludert i saken som gjelder Tangerås.

– Det blir gjort samme øvelsen med ham. Vi sjekker ut hva som ligger av opplysninger og ser om det er grunn til å gå videre med saken, sier politiadvokat Mevatne.

Forsvaret får politilov

Siden Menstadslaget i 1931, og Altakampen i 1980 har striden rast: Når skal militære bistå politiet? I går satte Stortinget endelig foten og vedtok lov om dette.

TERJE VALESTRAND
terje.valestrand@bt.no

Nå får politiloven egne bestemmelser om når og hvordan Forsvaret kan bistå. Det er blitt en omfattende liste over når de væpnende styrker kan bistå og få politimyndighet. Blant annet til å «bekjempe skadevoldende anslag ... ettersøkning og pågripelse av personer ... ulykker, naturkatastrofer og verne menneskers liv og helse, eiendom og for å opprettholde ro og orden. «

Forsvaret skal også kunne bistå politiet med materiell, spesialkyndig personell og annet, som det heter i loven.

Selv om Arbeiderpartiet og Sp hadde sine formelle betenkeligheter, var de med på lovendringen. Det er Høyres Peter Frølich som har vært saksordfører, og han har en særlig interesse for saken. Frølich tok sin master i juss nettopp på dette emnet.

– Tetter et gap

– Det har vært et gap mellom hva vi forventer Forsvaret skal gjøre og hva de kan gjøre. Nå tetter vi dette gapet. Og nå gjør Stortinget det Grunnloven krever, at slike regler skal fastsettes i lov.

– Grunnlovens paragraf 101 forbyr bruk av militær makt mot innbyggerne uten hjemmel i lov. Nå vedtar vi denne loven, og angir yttergrensene for Forsvarets potensielle maktbruk mot statens innbyggere.

– Hva betyr loven for marinejegerne på Haakonssvern, kan de nå settes inn i vanlig politiarbeid om de blir bedt om det?

– Det som først og fremst flyttes er de rettslige grensene. Nå er de, og andre forsvarsenheter på trygg grunn i en bistands-situasjon.

MILITÆRT POLITI: Saksordfører Peter Frølich(H) fikk vedtatt lov om militær bistand til politiet.

DÅP: Cruiseskipet «Viking Star» ble døpt i en storstilt seremoni 17. mai 2015. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.

CRUISE-KRITIKKEN // Bergens Tidende kan ikke kaste samfunnsoppdraget på båten selv om noe er «bra for Bergen».

Misforstått mediekritikk

KRONIKK

GARD STEIRO
Sjefredaktør, Bergens Tidende

ØYSTEIN MELAND er en mann med mange hatter. Denne uken har han uttalt seg som daglig leder for Bergens Rederiforening, partner i Wikborg Rein med shipping som spesialfelt, og advokat/pressetalsmann for Viking Cruises. Uansett hvilken hatt Øystein Meland setter på hodet, er budskapet det samme: Trude Drevland er utsatt for en heksejakt. Bergens Tidende bør vise mer takknemlighet siden ordføreren jobber døgnet rundt. Det samme gjelder for Melands klient, Torstein Hagen. Avisen bør møte den hjemvendte skipsreder med et dypt bukk, ikke kritiske spørsmål. Melands kritikk er problematisk og

upresis. Problematisk fordi han tilsynelatende ikke forstår journalisters samfunnsrolle. Upresis fordi han åpenbart mangler oversikt over mediedekningen.

PREMISSET i Melands kritikk er at Bergens Tidende startet en kampanje for å ta Drevland som hevn for skipsdåpen 17. mai. Det er himmelropende galt.

Denne saken startet ikke i BT, men i BA. Det var vår konkurrent som tjenestefullt problematiserte at ordføreren hadde takket ja til et gratis cruise fra Bergen til Oslo. I den forbindelse uttalte Drevland at hun tok ut ferie da hun deltok på sjøsettingen av «Viking Star» i Venezia.

Bergens Tidende hadde begynt å undersøke omstendighetene rundt Italia-turen, men ikke skrevet et eneste ord da ordføreren uoppfordret ringte redaksjonen torsdag 4. juni. Hun fortalte da at hun hadde lagt ut en redegjørelse på sin egen Facebook-side. Det kan umulig ha vært en overraskelse at BT omtalte denne, eller at saken eksploderte i alle norske medier.

BTs arbeid har stort sett dreid seg om

å undersøke om ordførerens redegjørelse var korrekt. Det var den ikke. Privatflyet var ikke i Norge for å hente cruise-rederens slektninger. Det kom ens ærend til Flesland for å plukke opp ordføreren og havnedirektør Inge Tangerås. Hun tilbragte ikke én, men to netter i Venezia. Det hjalp heller ikke at hun til BA hadde skrevet at hun dro alene til Venezia, når sønnen hennes var med på hele turen.

HER ER VI ved sakens kjerne og årsaken til at det har blitt flere medieoppslag. Drevland har erkjent at hun ikke har vist tilstrekkelig åpenhet. Ordføreren har endret forklaring. Kanskje er det bagateller, men konsekvensen blir at mediene undersøker og formidler hva som er faktum. Det er ikke heksejakt. Det er journalistikk.

Meland mener Bergens Tidende har anklaget Drevland og Hagen for korrupsjon. Det stemmer ikke. BT har gjengitt korrespondansen mellom ordføreren, skipsrederen og advokat Meland.

Her ble hun beviselig bedt om å engasjere seg i en politisk prosess. Og det gjorde hun.

BT har ikke tatt stilling til om dette var kritikkverdigg. Den eneste som har tatt ordet «korrupsjon» i sin munn, er BI-professor Petter Gottschalk. Det skjedde i et intervju med VG. Én ting er at advokat Meland ikke har oversikt over mediedekningen. Verre er hans manglende forståelse for demokratiske spilleregler og pressens samfunnsrolle.

Meland slår fast at det er en «nye større fordel» for Bergen enn klienten hans at «Viking Star» seiler under norsk flagg. Derfor bør BT la være å skrive om mulige bindinger mellom ordføreren og skipsrederen? Derfor skal media unnlate å problematisere at en reder bruker relativt store summer på å frakte byens øverste folkevalgte til Venezia, for deretter å be henne om tjenester få måneder senere?

MELANDS RESONNEMENT er i beste fall lite gjennomtenkt. Målet helliger ikke middelet i et velfungerende demokrati. Vi har lover, etiske regelverk og rutiner for gaverregistrering som skal følges uavhengig av om motivene er edle. Det handler om tilliten til politiske prosesser og forvaltningen. Og her spiller pressen

en rolle. Kjernen i vårt oppdrag er å informere befolkningen når folkevalgte beveger seg på kant med reglene de selv har vedtatt. Den dagen journalister ikke tar den oppgaven på alvor, men applauderer rause skipsredere inn på rådhuset, bør de søke jobb i Rederiforeningens PR-avdeling.

MELANDS SISTE POENG er at Trude Drevland ikke fortjener kritikk fordi hun står på «24/7 både for Bergen, dens innbyggere og næringsliv». Dette argumentet har dyp klangbunn på tvers av partigrenser.

Ordføreren har fått en rekke sympati-erklæringer. Det er forståelig. Drevland er en karismatisk og fargerik ordfører. Hun har sterke støttespillere i næringslivet, som setter pris på hennes evner som døråpner. Man trenger ikke være Høyre-medlem for å la seg imponere av ordførerens engasjement eller sjarmere av hennes personlighet.

Premisset i Melands kritikk er at Bergens Tidende startet en kampanje for å ta Drevland som hevn for skipsdåpen 17. mai. Det er himmelropende galt.

Utfordringen er at det er vanskelig å skille ordførerrollen fra personen Trude Drevland. Dette gjør det også vanskeligere å føre prinsipiell debatt om ordførerens arbeid. I Bergen blir kritikk av Drevland ofte tolket som rene personangrep eller fiendtlighet. Det er synd, både for ordføreren, hennes parti og den politiske debatten. Det må være takhøyde for å snakke om alle sider ved hvordan et så viktig politisk verv utøves. Støyen fra dem som er begeistret for Drevland må aldri føre til at mediene eller andre debattanter sensurerer seg selv.

DEN SISTE UKEN har både Aftenposten og Dagbladet kritisert Drevland på lederplass. Argumentasjonen har vært prinsipiell og saklig. Det må være mulig å fremføre den samme kritikken i Bergen uten å bli anklaget for personangrep.

Det må være mulig å være tilhenger av en sterk, maritim næring, og samtidig mislike at et rederi bruker nasjonaldagen som kulisser for en skipsdåp.

Det må være mulig å ha sympati med Trude Drevland, og samtidig mene at det var uklokt å reise til Venezia på rederens regning.

FAKTA

Dåpen av «Viking Star»

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Trude Drevland er skipets gudmor. Etter dåpen fikk hun påspandert en reise med skipet fra Bergen til Oslo for seg og sin ektemann.
- Sist uke kom det frem at Drevland og sønnen i fjor sommer ble fløyet med et privatfly til Venezia. Her bodde de to dager på et luksushotell i anledning sjøsettingen av «Viking Star». Alt var betalt av skipsreder Torstein Hagen.
- Med på turen til Venezia var også havnedirektør Inge Tangerås.

Steiro slutter i BT, begynner i VG

KULTUR // SIDE 28-29

Bergens Tidende

NR. 157 UKE 25 - 2015 - 148. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

TIRSDAG
16. JUNI

JERNBANEREFORM: Nå må regjeringen følge opp egne ambisjoner, og få fart på norsk jernbane.

LEDER // SIDE 2

«Jeg la ikke
alle kortene
på bordet.
Det var galt.»

NYHETER // SIDE 8-9

FOTO: TOR HOVIK

**Pris: 2,7 millioner
kroner. I timen.**

NYHETER // SIDE 8-9

**Kostbar
lakse-
lykke**

NYHETER // SIDE 13

**Siv Jensen
(Frp) hørte
ikke på
strengt låneråd**

NYHETER // SIDE 4

**«Smiley»
er gått
bort**

NYHETER // SIDE 5

VELKOMMEN TIL NYÅPNING 18. - 27. JUNI

Møller Bil

Nesttun
Sanddalsveien 1
Tlf.: 24 03 16 00

Drotningsvik
Janaflaten 20
Tlf.: 24 03 14 00

Åsane
Litleåsveien 59
Tlf.: 24 03 50 00

Vi har langåpent under nyåpningen:
Tors. 18. juni: til kl 22 | Lør. 20. juni: til kl 16
Tors. 25. juni: til kl 22 | Lør. 27. juni: til kl 16
Ellers vanlige åpningstider

PRESSEKONFERANSE: Ordfører Trude Drevland (H) holdt i går en personlig pressekonferanse der hun beklaget den siste tidens feiltrinn.

FOTO: TOR HØVIK

Mennesket på rådhuset

Kommentator
i Bergens Tidende
froy.gudbrandsen@bt.no

Frøy Gudbrandsen

Ordfører Trude Drevland fortsetter i jobben fordi det er det Høyre er best tjent med.

GÅRSDAGENS PRESSEKONFERANSE fra Bergen rådhus vil ikke bli glemmt. En så sterk og personlig utlevering har norsk politikk knapt opplevd. Den måtte selvsagt komme fra Bergen, og selvsagt fra ordfører Trude Drevland. Dette er ikke et sirkus. Ikke en såpeopera, men et menneskelig drama.

Vi er mange som har spurt oss hvordan

det er mulig å stå oppreist gjennom krisen familien hennes har vært i. Ektemannen Odd Drevland ble dømt til fengsel for grovt underslag, i en sak som har pågått i mer enn tre år. Mediene har vært ytterst varsomme med å knytte henne til saken hans, og frem til i dag har hun ikke villet kommentere den selv. I tillegg har også et av barna vært alvorlig syk.

BARE ET overmenneske ville klare å fungere fullt ut i jobben når familien er nede for telling.

Men Drevland er, som hun selv sa på pressekonferansen, en vanlig person. Det glapp i vår. Det gikk ikke i lengden.

Hennes forklaring på hvorfor hun ga en rekke feil opplysninger i saken om rollen som gudmor for Viking Star er troverdig. Det hun har vært gjennom ville vært for mye for hvem som helst.

LIKE FULLT har Bergens ordfører trådt feil. Saken er faktisk mer alvorlig etter de nye opplysningene Drevland kom med på pressekonferansen. Hun tok ikke bare med seg ektemannen, men også sine voksne barn, på cruiset til Oslo i mai. Det er ikke vanlig på en jobbreise.

Skipsreder Torstein Hagen inviterte dessuten Drevland med på enda et cruise. Hun vurderte å ta med en venninne på dette, når mannen hadde begynt soningen. Hun innså selv på et ukjent tidspunkt at det ikke var særlig smart, og avlyste turen.

Så sterk og personlig talen hennes var, vil sannsynligvis bergensernes sympati med mennesket Drevland overskygge det gale hun har gjort. Det er imponerende hvordan hun har stått på som ordfører, når privatlivet har raknet.

Men at det til slutt ble for mye for Drevland, var rimelig forutsigbart. Det store, store spørsmålet som nå tvinger seg frem er hva partiet Høyre har gjort for å ta vare på sin egen frontfigur. Mange i partiet har latt seg imponere av hennes energi og arbeidskapasitet, til tross for de velkjente problemene hun har måttet håndtere.

EGENOMSORG har ikke vært hennes greie, sa hun på pressekonferansen. Men på hvilken måte har partiet sikret at ikke ordføreren ble overbelastet?

Det er blitt stilt spørsmål ved at ordføreren har sendt e-post til fylkesmannen i

Hordaland for at en middag i forbindelse med skipsdåpen kunne holdes i Håkons-hallen. De spørsmålene har vært berettiget, fordi det kan være et utilbørlig press fra en ordfører.

E-posten er også tegn på at ordføreren har engasjert seg i for mye. Når hun har involvert seg i detaljer som bordplassering, viser det at hun ikke har klart å sette fornuftige grenser for hva hun bruker tid på. Det er ikke diskvalifiserende for jobben som ordfører, men det kan være tegn på manglende støtte i det daglige arbeidet. Arbeidsinnsatsen som ordfører ser ut til å ha tiltatt ettersom problemene på hjemmebane ble verre.

Utfallet av saken kan bli at Drevland får bergensernes sympati, men likevel snart mister jobben.

DREVLAND valgte selv å ha en taleskriver i stedet for en personlig rådgiver. Taleskriveren er billigere i drift enn en fulltids rådgiver, men ordningen var ikke i tråd med kommunens innkjøpsreglement.

De mange feiltrinnene til ordføreren den senere tiden tyder på at hun ville vært tjent med en rådgiver ved sin side. Drevland har helt rett i at normale mennesker skal kunne være politikere. Da må de også ha folk rundt seg som kan sette grenser når timeplanen glir over i det ekstreme.

Drevland innrømte på pressekonferansen at dømmekraften ikke har vært på sitt beste. Det er ingen overdrivelse. Det har vært synlig i en tid for dem som følger bergenspolitikken tett, og det er rart at ikke medarbeiderne i Høyre har sett det før. Tross alt gikk det så langt at ordførerens hukommelse ble svekket.

HØYRE GÅR NÅ INN i valgkampen med et usikkert kort som ordførerkandidat. Det er likevel liten tvil om at partiet nå er best tjent med at hun blir sittende frem til valget. Byens befolkning er splittet i synet på henne, men hun er populær blant store deler av Høyres velgere. Det ville være høyt spill for Høyre å prøve å vinne valget uten henne.

Drevland har lidd mye de siste årene. Hun har stått ganske alene i flere familiære kriser, samtidig som hun har gjort alt og mere til for Bergen. Gårsdagens åpenhet og ærlighet kom sent, men hun fortjener ros for at den kom.

HØYRES OPPSLUTNING er for tiden så lav at det er lite sannsynlig at de får både ordfører og byrådsleder i neste periode. Drevland sa i går at oppdraget hennes ikke er utført. I praksis kan det bety at hun gjennomfører valgkampen som ordfører, men at hun deretter må gi kjedet videre – enten til opposisjonen eller til et samarbeidsparti.

Utfallet av saken kan derfor bli at Drevland får bergensernes sympati, men likevel snart mister jobben.

Omstillingsevne er ikke en kompetanse. Det er en holdning de fleste utvikler når kassen nærmer seg bunnskrapt.

Kommentator Eva Grinde, DN

For meg er dette et kunnskapsbasert samvittighetsspørsmål.

Storingsrepresentant Per Olaf Lundteigen stemmer mot arbeidsavtalen, Klassekampen

Hvorfor virker kvinnelige fotballspillere så truende på så mange?

Medlem i FIFAs kvinnekomiteé Karen Espelund, Aftenposten

På venstresiden har det vært en mistro til foreldrenes evne til å oppdra sine egne barn.

Civita-leder Kristin Clemet, Vårt land

SAGT OM DREVLAND

Det er ikke bare enkelt for en toppolitiker heller. Det som er bak fasaden vet vi ikke så mye om, men i dag lot ordføreren oss se bak sin. Hun er et ja-menneske. Det ble tydelig.

Oddny Miljeteig, gruppeleder SV

Jeg kan ikke tenke annet enn at jeg håper saken ikke svekker partiet eller ordføreren. Trude er elsket av mange i byen.

Dag Skansen, gruppeleder Høyre

Jeg føler hun har forklart seg godt. Hun innrømmer at hun har vært naiv. Når hun legger seg så pass flat, så står det respekt av det.

Sondre Båtstrand, gruppeleder MDG

Jeg har respekt for at folk er sykemeldt. Men jeg registrerer også at hun har valgt å gi en redegjørelse i denne perioden. Jeg synes ikke den ga så mye nytt eller var spesielt god.

Mathias Furevik, medlem av kontrollutvalget (Rødt)

Jeg tror det var godt for Trude å få redegjort for saken, å få komme med en erkennelse. Hun vet hun ikke har håndtert saken slik hun burde.

Marita Moltu, gruppeleder KrF

Vi har hatt målinger som viser at velgerne har redusert tillit til Høyre og politikerne, men jeg håper at denne forklaringen kan bidra til at folk får tilliten tilbake.

Martin Smith-Sivertsen, byrådsleder (H)

VARM KLEM: Ordfører Trude Drevland får en trøstende klem av helsebyråd Hilde Onarheim etter pressekonferansen i Bergen rådhus mandag. Drevland har vært side. Der skrev hun at hun var blitt hentet med privatfly til sjøsættingen av skipet «Viking Star» i Venezia i fjor. Trude Drevland ville ikke la seg intervjuet i etterkant

«Dømmekraften har ikke vært som den skulle»

En preget Trude Drevland kom med nye opplysninger om sin rolle rundt skipsdåpen i går. Reder Torstein Hagen inviterte henne med på et luksuscruise hun til slutt takket nei til.

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
GERD MARGRETE TJELDFLÅT
ANDERS HAGA
KJETIL GILLESVIK
foto **TOR HØVIK**

Den sykemeldte Høyre-ordføreren hadde invitert både gruppelederne for alle partiene i bystyret og pressen til rådhusets toppetasje mandag ettermiddag. – I dag skal jeg være person-

lig. Mye mer personlig enn jeg egentlig er komfortabel med. Jeg liker det ikke, men jeg må, leste en tydelig preget ordfører fra et medbrakt manus. Hun forklarte hvordan flere år under stort press, der ektemannen Odd Drevland til slutt ble idømt en lang fengselsstraff, førte til at både dømmekraft og hukommelse sviktet. I redegjørelsen kom hun kom

med flere opplysninger som tidligere ikke har vært kjent:

- Både sønnen og datteren var med på minicruiset fra Bergen til Oslo etter skipsdåpen på Vågen, i tillegg til Drevland og hennes ektemann. Det var hun selv som tok initiativet til deltakelsen.
- Som gudmor ble jeg bedt om å komme med innspill til hvem som eventuelt kunne være med på jomfruturen. Jeg sendte aldri invitasjoner selv, men jeg foreslo gjester, sa Drevland.

– Aldeles feil

- Drevland hadde fått tilbud om å bli med «Viking Star» på cruise på et senere tidspunkt.

– Jeg overveide å gjøre dette, nærmere bestemt kommende høst med en venninne, for da ville jo mannen min sone. Men jeg innså imidlertid at det ville bli aldeles feil. Jeg sa fra meg dette av eget initiativ, og jeg understreker: Før alt skriveriet, sa Drevland.

Mitt oppdrag er ikke fullført. Jeg har fortsatt mye å gi.

BT har i flere omganger bedt om å få innsyn i denne korrespondansen. Bergen kommune kunne heller ikke i går levere ut dokumentasjonen. Det har tidligere blitt kjent at Drevlands brev- og e-post-utveksling knyttet til skipsdåpen aldri ble journalført i kommunen.

Forklarte seg uriktig

Ordføreren vedgikk at hun har gitt feil informasjon på flere punkter de siste ukene:

- Privatflyet som hentet henne, sønnen og havnedirektøren på Flesland før sjøsættingen i Venezia var ikke i Norge for å hente rederslektninger, slik Drevland skrev på sin Facebook-side.
- Hun opplyste først at hun og sønnen hadde hatt bare en overnatting på luksushotellet

DETTE ER SAKEN

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Trude Drevland er skipets gudmor. Etter dåpen fikk hun, ektemannen og de to barna påspandert en reise med skipet fra Bergen til Oslo.
- Drevland og sønnen ble i luksushotel i anledning sjøsættingen av «Viking Star». Alt var betalt av skipsreder Torstein Hagen.

i Venezia, mens det i realiteten var to.

- Hun fortalte ikke til BA at også sønnen hadde vært med på reisen til Venezia, da de spurte henne om turen.
- – Men jeg vil poengtere at jeg forsøkte å svare etter beste evne, sa ordføreren.

Før ordføreren kom så langt i sin redegjørelse, hadde hun for første gang fortalt i detalj om hvordan de siste månedene og

årene har vært – helt siden ektemannen Odd Drevland ble siktet for underslag og dokumentfalsk. Han ble i mai dømt til to år og ti måneders fengsel.

Drevland forklarte at presset til slutt ble altfor stort. Det endte med at det mentale stresset gikk ut over langtidshukommelsen, noe Drevland sa hennes lege har bekreftet.

– I en lang periode av de siste tre og et halvt årene har jeg kjent på følelser som svik, sinne og sorg. Svik fordi jeg aldri trodde at min ektemann gjennom 33 år kunne sette oss i en slik situasjon. Sinne fordi jeg ikke i min fjerneste fantasi kunne forestille meg at livet kunne ta en slik vending: En mann på Nav, som knapt våget seg ut i gatene en lang periode. At det skulle oppstå en alvorlig usikkerhet rundt eksistens generelt. I det hele tatt – at jeg skulle bli dratt inn

i dette, det så jeg aldri komme. Sorg, fordi tapet var så stort. Fordi alt ble snudd opp ned, og fordi jeg måtte sette meg ned og erkjenne at ingenting ville bli som før, sa ordføreren.

Ventet på konsekvensene

Da alle spørsmålene om hennes rolle i reder Torstein Hagens cruisedåp på Vågen 17. mai kom opp, var dommen i ankesaken mot Odd Drevland rett rundt hjørnet.

– I flere år jeg sittet og ventet på hva som skulle bli konsekvensene av saken som har rullet og gått. Da dommen kom i slutten av mai, trodde jeg mye var bearbeidet. Men så ble det på mange måter bare rullet opp igjen, sa Drevland. Hun slo fast at Drevland er og blir hennes ektemann, tross alt som har skjedd.

Ikke bare gode dager

– For et ekteskap er altså ikke bare gode dager, sa ordføreren, som også fortalte hvordan saken hadde vært svært tung for de to barna.

I en lang periode av de siste tre og et halvt årene har jeg kjent på følelser som svik, sinne og sorg.

– Hvorfor i all verden forteller jeg dere alt dette? spurte Drevland – og svarte selv:

– Det er selvfølgelig fordi selv jeg kjenner at det har blitt altfor mye. Det har vel legen min klart poengtert. Dette er hvordan livet har vært i tre og et halvt år, verken mer eller mindre, sa Drevland.

Det måtte smelle

Hun forklarte at hun har gravd seg ned i arbeidet som ordfører de siste årene, og sa at hun selv kanskje var den eneste som ikke skjønte at det måtte smelle.

– I saken om «Viking Star» har mediene stilt spørsmål om dømmekraften min. Jeg kan være enig. I denne perioden har den nok til tider ikke alltid vært som den skulle. Det er jeg klar over nå, sa Drevland.

– Fortsatt mye å gi

Hun understreket samtidig at hun kun har ønsket det beste for Bergen, og at det var dette som lå i bunnen også da hun engasjerte seg i skipsdåpen og arbeidet med å få norsk flagg på båten.

Ordføreren har vært sykemeldt siden 5. juni. I går varslet Drevland at hun tar sikte på å komme tilbake etter sommeren. Hun understreket at hun fortsetter som ordfører, og som Høyres ordførerkandidat i valget i høst.

– Mitt oppdrag er ikke fullført. Jeg har fortsatt mye å gi, men jeg trenger litt tid nå, sa Drevland.

Redigert av Arne Colliander

Størst på flaskepant

KNARVIK: Rema 1000 på Knarvik er den butikken i Hordaland som tar imot mest flasker og bokser som returpant, melder avisen Nordhordland. I fjor passerte 1,5 millioner tomemballasje gjennom panteautomatene. Til sammen pantet hordalendingene nesten 90 millioner bokser og flasker i fjor. Bare Oslo kan vise til høyere tall. I hele landet ble 830 millioner enheter pantet.

Gratis bru skapar optimisme

OSTERØY: Brua er nedbetalt, og alle kan no køyre gratis til Europas største innlandsøy. Ordførarane i Lindås, Askøy og Meland har erfaring med gratisbru og gjev råd til ostringane via Bygdanytt: Legg til rette for bolig- og næringsvekst, ta ein tydeleg posisjon i det regionale samarbeidet, men pass på eigen identitet, er nokre av råda.

Mann falt utfor demning

HOP: En mann i 50-årene er skadet etter å ha falt utfor en demning i Wernerholmsvei på Hop i Fana sør i Bergen. Fallet skjedde under vedlikeholdsarbeid på et gammelt kraftverk. Ifølge politiets innsatsleder Frank Listøl er mannen bare lettere skadet. Han ble tatt hånd av først en kollega, så en lege. Brannvesenet fikk melding klokken 10.41 i går om ulykken.

Ny E39 utsetter byggeplaner

OS: Statens vegvesen mener at boligene på Kuventræ ligger ugunstig til i forhold til den nye motorveien mot Rådal, skriver Os & Fusaposten. Det fører til en ny utsettelse av byggeplanene til ByggConcept i området. – Jeg er temmelig frustrert, men håper i det lengste at veien blir lagt lengre vest, sier Øyvind Tøsdal i ByggConcept.

Det er lett å forstå at det kjennest skummelt å sykla på denne strekningen.

Fylkesordfører Tom-Christer Nilsen til avisa Nordhordland etter å ha sykla skulevegen til Skodvin skule.

Kjørte i 120 km/t i 60-sone

FJELL: En mann i slutten av tyveårene ble tatt for å ha kjørt i 120 km/t ved Spjeldtunnelen søndag, melder Vestnytt. Det er dobbelt så mye som fartsgrensen på stedet. Til overmål var mannen uten førerkort. Det er tredje gang han blir tatt uten «lappen».

Overnatter i rasområde

ULLENSVANG: Den siste uken har flere turister brukt plassen utenfor skredoverbyggene i Velure til å overnatte, melder Hardanger Folkeblad. Skiltene som viste rasteplass, ble teipet over fordi Statens vegvesen fortsatt oppfatter områder som utsatt for ras.

FULGTE MANUS: På en nøye regissert pressekonferanse mandag, holdt ordfører Trude Drevland et svært personlig innlegg der hun innrømmet flere feil. Hun holdt seg hele veien til manus. Etter å ha lest opp siste ord ble hun geleidet ut av Rådhuset uten av mediene fikk mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål.

FOTO: TOR HØVIK

FIKK BISTAND // Da Trude Drevland la ut den feilaktige forklaringen om Venezia-turen på Facebook, hadde hun en av Høyres fremste PR-rådgivere ved sin side. Også Statsministerens kontor har engasjert seg.

Høyre sentralt tok styring i Drevland-saken

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
ANDERS HAGA
GERD MARGRETE TJELDLÅT

Ordfører Trude Drevland (H) har ingen personlig rådgiver. Det har i flere omganger blitt stilt spørsmål ved om hun har stått for mye alene, og om ordningen med en innleid taleskriver har vært godt nok for den travle ordføreren.

Men da Drevland torsdag 4. juni la ut en melding på sin åpne Facebook-side, der hun fortalte hvordan hun på rederens regning hadde fløyet privatfly til sjøsettingen av «Viking Star» i Venezia, var hun ikke alene.

PR-rådgiver på kontoret

Med seg på kontoret hadde hun en av de mest sentrale kommunikasjonsfolkene i Høyre på nasjonalt plan, tidligere VG-journalist og senior kommunikasjonsrådgiver Hans Christian Kaurin Hansson.

Kommunikasjonsavdelingen i Høyre var på dette tidspunktet koblet inn for fullt.

De har siden vært sentrale i arbeidet med å håndtere saken i mediene, inkludert den 45 minutters lange redegjørelsen som

en sykemeldt Drevland leste opp foran åpne kameraer mandag denne uken.

Flere feil i meldingen

Facebook-meldingen som skulle bli en belastning for Drevland ble lagt ut før noen medier hadde publisert noe om Venezia-turen. Med innledningen «Kjære venner!» fortalte Drevland både om privatflyet og at sønnen hadde vært med. Hun forsikret om at hun bare hadde prøvd å gjøre det beste for byen. «Det skal alltid herske full åpenhet om alt jeg foretar meg», skrev ordføreren.

Problemet var at Facebook-meldingen inneholdt flere feil og unøyaktigheter:

- Drevland skrev at privatflyet var sendt til Norge for å hente slektninger av rederen, Torstein Hagen. Sannheten var at kun Drevland, sønnen og havnedirektør Inge Tangerås var med flyet til Venezia.
- Drevland skrev at hun og sønnen hadde hatt bare en overnatting i Italia. I realiteten var det to.
- Ordføreren hevdet at hun først dagen før fikk vite at reisen skulle skje med privatfly. Hun har senere sagt at dette ble klart på et tidligere tidspunkt.

Da Facebook-meldingen ble lagt ut, var både BT og NRK klar over at Drevland hadde vært i Venezia med privatfly på rederens regning. Begge redaksjonene arbeidet med å undersøke hva som faktisk hadde skjedd.

NRK Hordaland hadde tidligere på dagen intervjuet

Drevland på hennes kontor om saken. Kommunikasjonsrådgiver Hans Christian Kaurin Hansson, som til daglig arbeider i Høyres stortingsgruppe, var da allerede på plass på hennes kontor i rådhuset, og til stede under hele intervjuet.

Før NRK rakk å få publisert sitt materiale, la ordføreren ut Facebook-meldingen. Hun ringte deretter til BT, med beskjed om at hun hadde lagt ut en interessant oppdatering. Hansson var til stede da BT intervjuet ordføreren om saken på hennes kontor senere samme kveld.

Det samme var han da Trude Drevland holdt sin sterkt personlige og forhåndsskrevne orientering i rådhuset mandag.

Ernas høyre hånd ringte

Ikke bare staben i Høyres partiorganisasjon sentralt, men også en av Erna Solbergs aller nærmeste medarbeidere har deltatt i håndteringen av mediene. Statssekretær Sigbjørn Aanes (H) ved Statsministerens kontor (SMK) har engasjert seg personlig.

– Jeg ønsker ikke å si noe om min rolle i denne saken. Men jeg har kjent Trude Drevland godt siden jeg var liten gutt. Vi

FAKTA

Drevland-saken

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Trude Drevland er skipets gudmor. Etter dåpen fikk hun, ektemannen og de to barna påspandert en reise med skipet fra Bergen til Oslo.
- Drevland og sønnen ble i fjor sommer fløyet med et privatfly til Venezia. Her bodde de to dager på et luksushotell i anledning sjøsettingen av «Viking Star». Alt var betalt av skipsreder Torstein Hagen.

er begge fra Melbu, og hun kjenner godt mine foreldre. Ellers er dette en sak som er blitt håndtert av partiorganisasjonen, sier Aanes.

Høyres kommunikasjonssjef, Sunniva Ihle Steinstad, vil ikke svare på hva slags arbeid de har gjort for å hjelpe ordfører Drevland. Det vil heller ikke Hans Christian Hansson.

– De hadde full kontroll

Tidligere SV-rådgiver Ketil Raknes sier det var lett å se at ordfører Trude Drevland hadde fått hjelp utenfra.

KJETIL GILLESVIK
kjetil.gillesvik@bt.no

– Det første jeg tenkte da jeg så pressekonferansen var at her har de fått profesjonell krisehåndteringshjelp. Hun holdt seg tett til manus, og det ble ikke åpnet for noen spørsmål etterpå. Det var regissert slik at de hadde full kontroll, sier Ketil Raknes, høyskolelektor ved Markeds- og høyskolen i Oslo og tidligere informasjonsrådgiver for SV.

Han peker på at det er store kontraster mellom den Trude Drevland som i et intervju med BT for to uker siden bagatelliserer saken og klager over at det er altfor mye vann i Venezia – og den Drevland som på mandagens pressekonferanse er svært personlig og innrømmer flere feil.

– Regel nummer en for dem som driver med krisehåndtering er at jo lenger over grensen du har tråkket, jo mer ydmyk må du være. På denne pressekonferansen gikk Trude Drevland mye lenger enn de fleste hadde trodd på forhånd. Det tyder på at de som sto bak henne har hatt

peiling på krisehåndtering. Det var en helt annen Drevland enn den som klaget over at det var så mye vann i Venezia.

– Er det troverdig at en på kort tid skal komme til så nye erkennelser?

– Politikere er kjent for å komme fort til nye erkennelser. Trude Drevland er ikke den første, sier Raknes.

– Er du overrasket over at SMK har vært inne og assistert i denne saken?

– Jeg er veldig lite overrasket over det. Dette er statsministerens lokallag. Dermed vil det som skje i Bergen også stille Høyre i et dårlig lys nasjonalt.

LEDER

Sjefredaktør: **GARD STEIRO** Adm. direktør: **SIV JUVIK TVEITNES**
Nyhetsredaktør (konst.): **JAN STIAN VOLD** Politisk redaktør: **FRANK ROSSAVIK**
Kultur- og debattredaktør: **HILDE SANDVIK** Redaktører: **LENE ELTVIK VINDFELD OG ØYULF HJERTENES**

Ordfører Trude Drevland har, tross sine gode ordførerkvaliteter, opptrådt uryddig.

Tillitens pris

UNDER DEN MYE omtalte pressekonferansen denne uken kom Drevland med to nye og viktige opplysninger. Hennes to barn var med på cruiset med «Viking Star», og hun fikk tilbud om enda et cruise på et senere tidspunkt, som privatperson – og som hun i ettertid avslø.

I tillegg til den mye omtalte Venezia-turen, tyder disse opplysningene på en ordfører med svekket dømmekraft. Hun burde ikke ha blandet sin fritid og sitt offisielle verv på denne måten.

TRUDE DREVLAND har gjort en viktig jobb for Bergen. Hun har vært en dyktig døråpner og ambassadør, og det har gitt henne betydelig støtte i næringslivet.

Men i sum tilsier både dokumentasjonen og ordførerens egen redegjørelse at hun ikke har skilt klart nok mellom det profesjonelle og det private, og at hennes handlinger derfor skaper tvil om hva som har vært hennes og skipsrederens motiver. Tvilen er i seg selv skadelig.

Toppolitikere må aldri sette seg i en situasjon der det kan skapes mistanke om at private tjenester belønnes med politiske gjentjenester, eller at de bruker sin makt for å gi ressurssterke privatpersoner særlige fordeler.

DET ER DYPT menneskelig å feile. Politiske ledere kan også brenne seg fullstendig ut, uten at det blir lagt særlig merke til før det smeller.

Trude Drevland har vært forbilledlig åpen og ærlig om presset de siste årene, og om årsakene til at hun har informert for dårlig om reisen til Venezia og andre forhold knyttet til rollen som gudmor for et cruiseskip.

Men det er alvorlig når politikere feilinformerer, fordi det kan skade den helt nødvendige tilliten mellom befolkningen og de folkevalgte.

I sum tilsier både dokumentasjonen og ordførerens egen redegjørelse at hun ikke har skilt klart nok mellom det profesjonelle og det private.

ETTERPÅKLOSKAP er en populær vitenskap, også i Bergen. Det er lett å se at Trude Drevland heller burde ha ansatt en rådgiver på heltid, enn å bruke en frilans taleskriver.

Det ville ha gitt henne bedre hjelp til å organisere en tett timeplan i hverdagen, og kanskje korreksjon og veiledning der det har vært helt nødvendig.

ORDFØRERVERVET er en svært synlig politisk posisjon, der oppgaven som administrator for bystyret er sentral. Hun er både skolemester og inspirator for hvordan byens politikere skal føre seg.

Samtidig skal hun være fødsels-hjelper for gründere og døråpner for næringslivet. Det betyr at hun må dyrke gode relasjoner med aktører som kunne tenke seg å investere i Bergen. Hun er altså både lobbyist og politisk leder samtidig.

DESTO VIKTIGERE er det med kjennskap til og respekt for regelverket, og en fintfølelse nese for hvor grensene går. Ordfører Trude Drevland har selv erkjent at hun en stund ikke har vært sensitiv nok, og i tillegg har gitt manglende informasjon.

Om Trude Drevland fortsatt har tillit i Bergen, får vi svar på ved valget i september. Det viktigste er uansett at både ordføreren og andre politikere lærer av denne saken.

De må forstå hvor viktig habilitet er for integritet, at åpenhet og tillit hører sammen, og at de aldri må dra personlige fordeler av sine offentlige verv.

Bleik og interessant

ELDREBØLGJA

ASBJØRN KRISTOFFERSEN

Pensjonist i BT

MANGLAR DU farge i kinna, får du bruka rouge. Har du ikkje sving på sminken, må du få sving på endringskompetansen din. Vi nordmenn må lære å omstilla oss. Det seier statsministeren. Rouge viser samfunnsansvar. Rouge viser at du heng med i globaliseringa.

Solsvidd hud gjev ungane falske verdier, falske og usunne. Det startar ein utskiljingsmekanisme som aldri tek slutt. Det startar ein innsmjøringsprosedyre som ikkje er berekraftig. Og det endar kanskje som ein utgiftspost for helsevesenet og naturleg surmjølksskvite skattebetalarar. Strålande, varme solskinsdagar, germanargrillane i Syden og glødelampesengene i Norden skaper sveitte i Finansdepartementet.

FOR LENGE, LENGE SIDAN, i min barn-dom, gjekk velstående folk og oppkomlingar med kvite skjorter og blusar for å visa at dei hadde tid nok og pengar nok til å liggja på ei solseng, med paraplydrinkar og drueklasar innan rekkjevidde. Den gongen måtte vanlege folk liggja på sofaen og kvila middag etter ei hard arbeidsøkt når dei hadde fri, og drikkar sur kokekaffi med sukkerkulpar på tefatet når dei stod oppatt, like bleike som då dei la seg nedpå. No er dei mest velstående og oppkomlingane dei bleikaste. Oppkomlingar har alltid vore mest endringskompetent.

DET FØREKJEM DAGAR det ikkje regnar. Det kjem til å koma dagar med skiftande skydekke. Då er det ikkje nok med hijab og subbesid frakk. Då trengst det slør. Slike slør som bruer vart utstyrte med i min barn-dom, tunne myggnett, slike som brudgommen måtte letta på for å få sjå brura for første gong, og endeleg få lov til å kyssa henne.

Om alle gjekk med hatt og slør og regnfrakk og sjøstøvlar om sommaren, ville det blitt Herrens glade dagar i Finansdepartementet. Og med eit gjennomsløtt slør ville rougen i kinna blitt endå meir forlokkande. Erna ville blitt stolt av oss.

SOM SAGT

Vi har sett en spalting av et regjeringsparti.

Partileder Jonas Gahr Støre (Ap) om Frp etter saken om syriske flyktninger, NTB

HANDLEBLIKK

LITT EKSTRA KOS: Tvillingene Bo (til v.) og Philip (2) er på handletur med pappa Morten Fauske. – Nå har vi kjøpt ny ball, fordi den vi hadde er sporløst borte. Og så har vi kjøpt gave til hunden vår Balder. Bo er nyoperert og ute på permisjon fra sykehuset, så vi koser oss litt ekstra idag, forteller pappa Morten.

FOTO: ODD E. NERBØ

Warncke takket ja til Drevlands luksuscruise

Trude Drevland inviterte med seg næringstopp Marit Warncke på gratis luksuscruise. Prislappen var 100.000 kroner.

FRODE BUANES
frode.buanes@bt.no
JOACHIM BACHA

– Jeg er lei meg for å ha dratt Marit inn i dette, sier bergens-ordfører Trude Drevland.

Under Drevlands pressekonferanse mandag 15. juni i anledning alt oppstyret rundt dåpen av cruiseskipet «Viking Star» i Bergen 17. mai, fortalte Drevland at hun til høsten hadde takket ja til et gudmorcruise.

For meg var det aldri snakk om at jeg ikke skulle betale selv.

Marit Warncke, leder i Bergen Næringsråd

Her skulle hun ha med en venninne, ettersom hennes mann Odd Drevland da sannsynligvis skulle i fengsel for økonomisk kriminalitet.

Støttespiller

BT har bedt om innsyn i all e-postkorrespondanse mellom Trude Drevland og Viking Cruises. Der fremgår det at den som skulle være med på tur, var Marit Warncke. Hun er leder i Bergen Næringsråd.

Så sent som 15. mai, altså to dager før skipsdåpen, fikk Drevland tilsendt informasjon om cruiset hun og Warncke skulle på.

Der fremgår det at de to skulle reise med et cruise 6. oktober fra Istanbul som skulle ankomme Venezia 15. oktober.

BT har også fått ut fakturaen for reisen. Selv om Drevland og Warncke ikke skulle betale for turen, fremgår prisene. Cruiset er oppgitt å ha en verdi på 4149 pund, pr. person. Det tilsvarer en samlet verdi for de to på rett over 100.000 kroner.

– Skulle betale selv

Marit Warncke forteller til BT at hun ikke visste hvor mye cruiset kostet.

– For meg var det aldri snakk om at jeg ikke skulle betale selv, sier hun.

– Hvorfor takket du ja til å bli med ordføreren på cruise?

FAKTA

Skipsdåpen

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Trude Drevland er skipets gudmor. Etter dåpen fikk hun, ektemannen og de to barna påspandert en reise med skipet fra Bergen til Oslo.
- Drevland og sønnen ble i fjor sommer fløyet med et privatfly til Venezia. Her bodde de to dager på et luksushotell i anledning sjøsettingen av «Viking Star». Alt var betalt av skipsreder Torstein Hagen.
- Trude Drevland ble sykmeldt 5. juni i år. 15. juni holdt hun en svært personlig pressekonferanse hvor hun fortalte at feilene hun hadde gjort skyldtes et stort press. Hun viste da blant annet til at mannen hennes nylig ble dømt til fengsel i to år og ti måneder for økonomisk kriminalitet.

4149

britiske pund var prisen pr. person for cruiset

– Jeg har kjent Trude siden hun jobbet i Bergen Næringsråd. Jeg har sett et menneske som har kommet i en dypere og dypere livskrise. Jeg tenkte som en venn og en støttespiller, sier Warncke.

Avlyste 23. mai

Fakturaen og e-posten fra rederiet med reiseinformasjon er da-

INVITERT: Leder i Bergen Næringsråd, Marit Warncke (bildet), ble invitert med på luksuscruise av ordfører Trude Drevland. – Jeg tenkte som venninne, og ikke noe som ordfører, sier Drevland om hvorfor hun inviterte med seg Warncke.

FOTO: ØRJAN DEISZ

tert 15. mai. Det var samme dag BT første gang problematiserte skipsdåpen i Bergen 17. mai.

23. mai sendte Trude Drevland en e-post til rederiet om at hun måtte avlyse cruiset på vegne av Marit Warncke og henne selv på grunn av forhold «out of my control».

– I ettertid ser jeg at den formuleringen ikke er fullkommen. Det sentrale for meg var å få tydelig frem at jeg avlyste turen, sier Drevland.

– Så du ingen betenkeligheter med å si ja til en reise til en verdi av nærmere 100.000 kroner for deg og Warncke?

– Jeg så alle betenkeligheter. Det var derfor jeg avlyste.

– Helt uforenelig

Dette var etter en rekke mediesaker rundt skipsdåpen og ordføreren rolle. Det har kommet frem at Trude Drevland tok med seg familien på et cruise til Oslo etter dåpen, i tillegg dro hun og sønnen med privatfly

til Venezia i fjor for å delta på sjøsettingen av «Viking Star».

- Skyldtes avlysningen medieomtalen om skipsdåpen?
- Nei. Det skyldes at det var helt uforenelig med jobben min

Det var helt uforenelig med jobben min som ordfører.

Trude Drevland om hvorfor hun takket nei til cruiset

som ordfører, sier Drevland.

I anledning den massive medieomtalen knyttet til Trude Drevland og cruiserederiet, har Warncke flere ganger gitt sin støtte til Drevland.

– Ser du noen betenkeligheter med at du forsvarte Trude Drevland offentlig i debatten rundt skipsdåpen samtidig som Drevland hadde invitert

deg med på et cruise som ifølge fakturaen hadde en verdi på 50.000 kroner for hver av dere?

- Jeg hadde ikke tenkt noe annet enn at jeg skulle betale selv. Da jeg forsvarte Trude, var også cruiset avlyst. På Twitter understreket jeg hva våre medlemmer sa om hvordan de oppfattet henne, sier Marit Warncke.

Tror folket forstår

– Hvordan vurderer du din skikkethet til å fortsette som ordfører når du blir friskmeldt igjen?

– Jeg håper at folk forstår at dette er én hendelse og et resultat av et trøkk som har vært helt spesielt. Vi skal ut i en valgkamp, og da tror jeg man vil se at det bare har vært en kort periode hvor jeg ikke har vært meg selv. At jeg har stått på for Bergen hele døgnet i tre og et halvt år, kan nok ingen nekte for.

Tok med advokat på jomfrutur

Trude Drevlands advokat John Christian Elden var med på jomfruturen til cruiseskipet «Viking Star». – Kan anbefales, sier han.

I Drevlands e-postkorrespondanse med Kulturoperatørene i april, går det frem at også ordføreren advokat og rådgiver John Christian Elden skulle delta på det omtalte jomfrucruiset til «Viking Star».

Kulturoperatørene var arrangøren av den omstridte skipsdåpen i Bergen 17. mai. Etter dåpen, forlot «Viking Star» Bergen 00.30 natt til 18. mai, med kurs mot Oslo.

Det var BA som først omtalte at Drevland og havnedirektør Inge Tangerås hadde deltatt gratis på cruiset med sine ektefeller.

I en e-post 19. april skriver Drevland til Kulturoperatørene at Elden og hans familie ankommer Bergen 16. mai, og går om bord på skipet da. Der går det frem at Elden skulle gå av i Stavanger, mens resten av familien ble med videre til Oslo.

– Kommer gjerne igjen

I en SMS til Bergens Tidende bekrefter Elden at han deltok på cruiset. Han sier videre at han på både Facebook og Twitter allerede 17. mai skrev en takk til rederiet for hyggelig invitasjon til konsert og reise.

– Det var en fin 17. mai-opplevelse. Dessverre rekker jeg ikke takke ja til mange slike invitasjoner, men denne gikk. Kommer gjerne igjen, skriver han i tekstmeldingen.

Elden skriver at han gikk

av cruiset i Stavanger, der han skulle i et rettsmøte.

– Har blandet kortene

På spørsmål om det var Drevland som inviterte han med, skriver Elden:

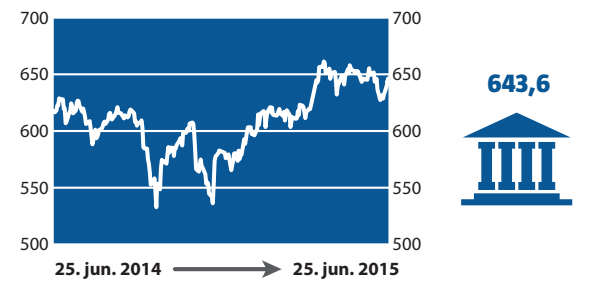
– Rederiet inviterte en del kjente fjes og folk som har hatt med rederiet å gjøre, og det var hyggelig.

Selv svarer Drevland følgende om hvorfor Elden ble med:

– Som jeg sa i min redegjørelse, har jeg blandet kortene og gjort noen dårlige vurderinger. Noen av disse var at jeg fikk en forespørsel fra rederiet og kom med innspill på navn som jeg mente kunne være med på skipsdåpen og cruiset fra Bergen. Nettverket mitt er stort, og da dukker det opp flere navn. John Christian Elden var ett av dem, sier hun.

PENGER & MARKED

OSLO BØRS HOVEDINDEKS

SISTE: **643,6** (-0,47 % mot 24. juni)

HØYESTE: **661,3** (15.04.15) LAVESTE: **98,6** (25.02.03)

VINNERE SISTE DAG	% opp	TAPERE SISTE DAG	% ned
Bergen Group	30,53	Havila Shipping	-8,42
Bonheur	11,50	Funcom	-7,80
Opera Software	4,55	Scana Industrier	-5,88
InterOil Exploration and Production	4,00	Avocet Mining	-5,17
Höegh LNG Holdings	3,32	Aker Solutions	-4,28

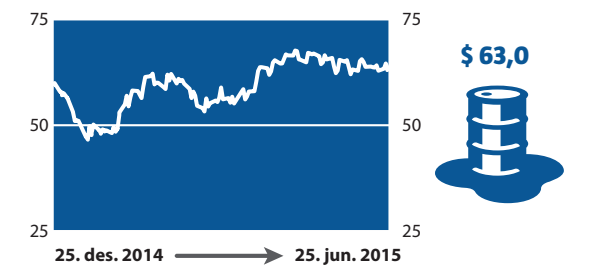
VESTLANDSBØRSEN

De viktigste selskapene i Hordaland og Sogn og Fjordane.

SELSKAP	SLUTT-KURS	ENDRING I %	AVKASTNING SISTE 12 MND I %	MARKEDSVERTI I MILL. KRONER
Aker Solutions ASA	44,3	-4,3	-	12059,7
Austevoll Seafood ASA	41,4	-0,5	8,2	8392,5
Bergen Group AS	1,2	30,5	-55,6	75,2
DNB ASA	134,4	-0,7	23,4	218910,6
DOF ASA	6,0	-4,0	-79,8	666,3
Dolphin Group ASA	1,8	-2,8	-71,8	739,2
Domstein ASA	-	-	24,1	315,4
Eidesvik Offshore ASA	12,9	-1,5	-59,6	388,9
GC Rieber Shipping ASA	19,9	-2,0	-49,0	871,9
Grieg Seafood ASA	27,5	-1,4	-4,1	3070,7
Indre Sogn Sparebank	-	-	26,1	-
Lerøy Seafood Group ASA	258,0	-0,8	23,9	14081,0
Marine Harvest ASA	94,0	-0,7	16,6	42308,1
Norsk Hydro ASA	35,2	-1,2	8,4	72766,7
Oceanteam Shipping ASA	5,3	-	12,8	156,8
Odfjell SE Class A	22,8	2,7	-19,2	1497,7
Petrolia ASA	-	-	20,4	-
Rocksource ASA	-	-	42,9	947,1
Sparebanken Vest AS	54,3	-2,3	16,7	1723,0
StatOil ASA	143,9	-1,4	-20,4	458846,3
Tide ASA	-	-	41,1	-
TTS Group ASA	4,7	-0,4	-23,5	407,0
Vizrt Ltd.	-	-	53,3	2503,0
Voss Veksel- og Landmandsbank ASA	-	-	-2,4	-
Wilson ASA	-	-	-21,2	-

OLJE

Spotpris Brent Spar siste 6 måneder.

VALUTAKURSER

	24. jun.	25. jun.
1 Euro	8,78	8,75 NOK
1 US Dollar	7,84	7,81 NOK
100 Svenske Kr.	95,25	94,75 NOK
100 Danske Kr.	117,77	117,26 NOK
1 Britisk Pund	12,32	12,29 NOK
100 Sveitsiske Fr.	839,76	834,05 NOK
100 Yen	6,33	6,32 NOK
100 Tyrkiske Lira	293,03	294,35 NOK
100 Polske Zloty	210,71	209,75 NOK
100 Kinesiske Yuan	126,53	126,00 NOK

Se fullverdig børstjeneste på **bt.no**

Kilde: **MC BANKING**

© grafikk@bt.no

Slik er Norge sett fra Florida

- Mine nærmeste prøver stadig å gi meg beskjed om å holde kjeft

Frank Aarebrot

«Flyktningkrisen er ikke ny. Men når verdens elendighet blir synlig fra solsengene, kan den ikke lenger ignoreres».

KOMMENTAR // SIDE 2-3

Politiet i Bergen etterforsket aldri ordførereens gratisreiser

ARKIVFOTO: EIRIK BREKKE

Verken gratisreisene, lobbyinnsatsen eller relasjonene mellom ordfører Trude Drevland og cruisereder Torstein Hagen (bildet) ble etterforsket av politiet i Bergen.

Granskingen av ordføreren ble avsluttet samme dag som den ble satt i gang. Jusseksperter BT har snakket med er kritiske.

NYHETER // SIDE 6-8

KUVÅGEN I OS

Brothaugen 52 Flott, innholdsrik familiebolig med 5 soverom i Kuvågen. Usjenert hage og solrike terrasser med utsikt over Bjørnefjorden. Garasje.

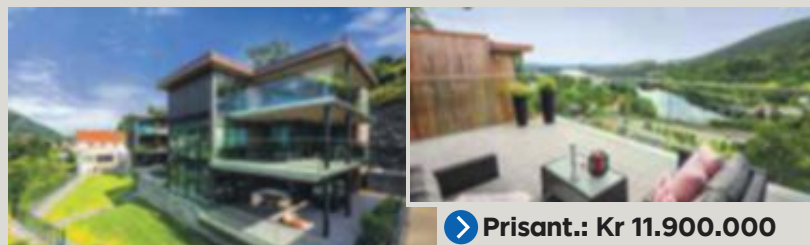

➤ Prisant.: Kr 5 900 000,-

EIENDOMSTYPE: ENEBOLIG / BYGGEÅR: 1977 / BRA/P-ROM: 276/254 KVM / TOMT: 762 KVM / ANTALL ROM: 7 (5 SOVEROM) / TOTALT: 5 900 000,- + OMK. / VISNING: SØNDAG 6. SEPT., KL.14:00-15:00

STORETVEIT

Stabburvegen 14 B Nydelig og innholdsrik toppleilighet med praktfull utsikt over Nordåsvannet og Gamlehaugen. To garasjeplasser. Heis i bygget.

➤ Prisant.: Kr 11.900.000

EIENDOMSTYPE: EIERSEKSJON / BYGGEÅR: 2014 / BRA/P-ROM: 167/163 KVM / TOMT: 8 180 KVM / ANTALL ROM: 4 (3 SOVEROM) / TOTALT: 11 900 000,- + OMK. / FELLESKOST: 4 497,- PR. MND. / VISNING: ONSDAG 2. SEPT., KL. 18:00- 19:00

MEGLER: BRYNJULF HARDANG, M: 480 81 358
E-POST: BH@PROAKTIV.NO

MEGLER: KENNETH AADLAND, M: 93 00 23 25
E-POST: KAA@PROAKTIV.NO

PROAKTIV
Eiendomsnettverk

HENLA SAKEN: Påtaleansvarlig Ole Bjørn Mevatne har ikke noe entydig svar på hvorfor han konkluderte så raskt.

RASK KONKLUSJON // Politiets gransking av ordfører Trude Drevland (H) ble stengt ned samme dag som den ble igangsatt. Verken gratisreisene eller lobby-innsatsen for cruiserederen er blitt etterforsket. Flere jusseksperter reagerer.

Undersøkte aldri Drevlands bindinger

EYSTEIN RØSSUM
eysteinrossum@bt.no
RUNE CHRISTOPHERSEN
QVIND LEFDAL EIDSVIK
ANDERS HAGA
foto **ELIAS DAHLEN**

Bergensordfører Trude Drevland (H) var tilbake på jobb med ordførerkjedet rundt halsen 10. august, etter ni ukers syke-melding.

«Det må gå an å bli ferdig med en sak og gå videre. Jeg har begått en dumhet, men politiet har tross alt slått fast at det ikke er gjort noe straffbart», uttalte Drevland i BA samme dag.

Realiteten er at politiet aldri har undersøkt de mye omtalte

relasjonene mellom ordføreren og cruisereder Torstein Hagen.

Nesten ingenting var kjent

Etter at ordføreren var tilbake på jobb, har Bergens Tidende gått igjennom politisaken mot henne. Den viser at saken ble opprettet av økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt 28. mai i år.

– På bakgrunn av de opplysninger som kom frem i blant annet media, var det naturlig at vi opprettet en sak og gjorde visse undersøkelser, sier Frode Karlsen, som leder økonomiavsnittet og personlig opprettet saken.

På dette tidspunktet var lite kjent om Drevlands kontakt med cruisereder Torstein Hagen, annet enn at hun hadde vært involvert i arbeidet med skipsdåpen på Vågen 17. mai. Følgende var ukjent:

- At Drevland hadde hatt med seg både sin mann, sine to barn og advokat John Christian Elden med kone og barn, på et to dagers minicruise fra Bergen 18. mai – alt betalt av rederen.
- At ordføreren, på oppfordring fra reder Hagen, hadde skrevet visse undersøkelser, sier Frode Karlsen, som leder økonomiavsnittet og personlig opprettet saken.

skipsregister (NIS), slik at de nye Viking-cruiseskipene kunne få norsk flagg.

- At ordføreren hadde presset på overfor Fylkesmannen for at reder Hagen skulle få arrangere dåpsfest i Håkonshallen 17. mai.
- At Drevland og hennes sønn var blitt hentet i privatfly og fløyet til Venezia i juni 2014, der de ble innkvartert på luksus-hotell for å delta i sjøsettingen av «Viking Star» – også dette på rederens regning.
- At Drevland hadde takket ja til et gratis, ukelangt luksus-cruise fra Istanbul med «Viking Star» for to personer. Drevlands venninne Marit Warncke, som leder Bergen Næringsråd, skulle være med som reisefølge. Drevland avlyste turen etter at media begynte å skrive om hennes relasjoner til reder Hagen.

– Kan ikke svare

Ingenting av dette ble avdekket av politiets undersøkelser. De ble nemlig meget kortvarige: Allerede samme dag som politisaken var opprettet, torsdag 28. mai, ble den gitt status som «oversendt til påtaleansvarlig».

Det betyr at en av politijuristene skulle vurdere saken, før ytterligere gransking eventuelt ble gjennomført.

Den påfølgende mandagen, 1. juni, fattet politiadvokat Ole Bjørn Mevatne sin avgjørelse: Saken skulle henlegges.

Leder Frode Karlsen ved økonomiavsnittet ønsker ikke å si noe om hvorfor saken ble lagt vekk så raskt, fordi det var en beslutning han ikke var involvert i.

– Dette var et påtalevedtak. Disse fattes av påtalemyndigheten. Bakgrunnen for vedtaket må du be ansvarlig påtalejurist om kommentar til.

– Hva slags undersøkelser ble gjort, den ene dagen dere arbeidet med saken?

– Jeg vet vi var i kontakt med kommunen. Detaljene i hva som ble gjort er jeg ikke kjent med.

Påtaleansvarlig Ole Bjørn Mevatne har ikke noe entydig svar på hvorfor han konkluderte så raskt.

– Det kan jeg ikke svare på nå. Jeg kan ikke si konkret hva som var vurderingen, sier Mevatne.

Snakket med statsadvokaten

Også statsadvokat Eirik Stolt-Nielsen, som er øverste påtaleansvarlig i Hordaland, var involvert.

– Jeg snakket med Karlsen ved økoavsnittet om saken. Han ringte meg, sier Stolt-Nielsen.

– Hva ble sagt?

– Jeg har ikke tenkt å referere den samtalen for deg.

– Hva med påtaleansvarlig jurist Ole Bjørn Mevatne?

– Om dette har vært nevnt en gang vi møttes, husker jeg simpelthen ikke. Det har i tillegg vært en særdeles uformell samtale.

Heller ikke Mevatne kan svare på om han diskuterte saken med

FAKTA

Drevland-saken

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Trude Drevland er skipets gudmor. Skipet har norsk flagg, og Bergen som snuhavn.
- Trude Drevland ble sykemeldt 5. juni i år. 15. juni holdt hun en svært personlig pressekonferanse hvor hun fortalte at feilene hun hadde gjort i saken skyldtes stort press, og at hun kun hadde ønsket å gjøre det beste for Bergen.
- Hun viste blant annet til at mannen hennes, Odd Drevland, nylig ble dømt til fengsel i to år og ti måneders økonomisk kriminalitet, og at dette hadde vært en voldsom påkjennning.

I verste fall får hun tilbud om et cruise i høst som aldri blir gjennomført, og takker nei til det av ymse grunner. Da er det ikke gjennomført noe straffbart.

Ole Bjørn Mevatne, politiadvokat

Stolt-Nielsen på dette tidspunktet.

– Ikke så vidt jeg husker. Det kan ha vært nevnt i en lunsjpause eller uformell sammenheng. Vi snakker ofte med statsadvokaten. Men det har ikke vært noen formell kontakt. Vi har ikke fått noe direktiv i saken, sier Mevatne.

Seksjonsleder Karlsen ved økoavsnittet bekrefter at han snakket med statsadvokaten i forbindelse med at det var opprettet en sak, men heller ikke han vil si noe om innholdet i samtalen.

– Bør etterforskes nærmere

Statsadvokat Stolt-Nielsen sier det er normalt å bli orientert om saker som vekker offentlig oppmerksomhet. Han understreker at han aldri har sett noen dokumenter i saken, og at han heller ikke har evaluert avgjørelsen om å la være å etterforske Drevland.

Korrupsjonseksperter BT har snakket med, stiller spørsmål ved at politiet la saken bort så raskt.

– Det foreligger flere momenter i saken som etter min mening tilsier at den bør etterforskes videre, med tanke på spørsmå-

let om et eventuelt straffansvar, skriver stipendiat Mats Stenmark ved Universitetet i Oslo i en e-post til BT.

Han skriver for tiden en doktorgradsavhandling om den strafferettslige reguleringen av korrupsjon, og er en av Norges fremste eksperter på området.

Cruiset fra Istanbul, som Drevland hadde takket ja til, hadde alene en verdi på 100.000 kroner.

– Det er klart at fordelene Drevland har akseptert er av betydelig verdi, og tilgodeser henne og hennes nærmeste privat. Koblingen mellom fordelene, og det engasjement Drevland har utvist til fordel for rederiet, er interessant og kan også ha en sentral betydning for spørsmålet om straffansvar. Den bør derfor etterforskes nærmere, skriver Stenmark.

– Begrunnelsen holder ikke

Den påtaleansvarlige, politijurist Ole Bjørn Mevatne, drar motsatt konklusjon.

– I verste fall får hun tilbud om et cruise i høst som aldri blir gjennomført, og takker nei til det av ymse grunner. Da er det ikke gjennomført noe straffbart. At hun er uklar i forklaringene kan ikke være avgjørende. Hun har ikke mottatt noe og ikke gjennomført noe, sier Mevatne.

– Men er det avgjørende at hun ikke har gjennomført cruiset?

– Det blir et bevisstema, hvor langt dette har gått i forberedelsene og gjennomføringsmåten, det er mange omstendigheter der som kunne gått begge veier. Vi kom til at dette ikke var noe å gå videre på, sier politijuristen.

Stenmark mener begrunnelsen ikke holder.

– Det er helt feil. For at det skal inntre noe straffbart, er det nok å ha akseptert tilbudet. Så lenge hun har akseptert, er det tilstrekkelig for straffebestemelsen. Det står jo i ordlyden i straffeloven. Så lenge hun har sagt ja takk, det tilbudet vil jeg benytte meg av, er det innenfor betydningen av «akseptert».

Etterlyser fokus på rederiet

Ifølge korrupsjonslovgivingen er det forbudt å tilby noen en utilbørlig fordel «i anledning stilling, verv eller oppdrag». Det er også forbudt å kreve, motta eller akseptere en slik fordel.

Jon Petter Rui er professor i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen (UiB), med straffrett og straffeprosess som fagfelt.

– Å slå fast at cruisesaken viser at Trude Drevland er korrupt, eller at hun har gjort seg skyldig i noe straffbart, er useriøst. Vi har i dag ikke oversikt over faktum, sier Rui.

Nettopp derfor mener han det er gode grunner til å gi saken en grundig behandling.

– Å etterforske korrupsjonssaker er generelt både ressurs- og tidkrevende,

– 15. mai 2015:

«Viking Star»-saken

Under tittelen «Mannen som kjøpte 17. mai» forteller BT historien om hvordan skipsreder Torstein Hagen har fått lov til å døpe «Viking Star» på Vågen 17. mai, og at ordfører Trude Drevland (H) skal være gudmor.

– 16. mai 2015:

Ordføreren får kritikk fra opposisjonen for å ha deltatt i en reklamefilm for «Viking Star». Også bruken av Vågen som «kulisse for et amerikansk rederi» på nasjonaldagen blir kritisert.

– 29. mai 2015:

Bergensavisen forteller at både ordføreren og havneshjef Inge Tangerås tok med seg ektefellene på et gratis-cruise til Oslo etter skipsdåpen. Drevland sier hun ønsket å betale for turen selv, men at regelverket gjorde at dette ikke var mulig.

– 4. juni 2015:

Trude Drevland forteller på sin Facebook-side at hun og sønnen ble hentet med privatfly av rederiet for å delta i sjøsettingen av «Viking Star» i Venezia i juni i fjor. Innlegget inneholder flere feil. Drevland sykemelder seg dagen etterpå.

– 7. juni 2015:

BT forteller at Venezia-flyet ikke hadde med seg rederslektninger, slik Drevland hevdet på Facebook og i intervjuer 4. juni. Kun Drevland selv, hennes sønn og Inge Tangerås var på flyet.

– 10. juni 2015:

BT melder at økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt har avsluttet etterforskning av Trude Drevland og henlagt saken, og at politiet brukte én dag på avgjørelsen.

– 16. juni 2015:

Drevland holder pressekonferanse og forteller at både sønnen og datteren var med på minicruiset fra Bergen til Oslo, i tillegg til henne selv og ektemannen. Hun forteller også at hun først takket ja til et cruise sammen med en venninne til høsten, men at hun senere avlyste.

– 25. juni 2015:

Drevland fremlegger korrespondanse som viser at venninnen som skulle være med på gratis-cruiset fra Istanbul var Marit Warncke, leder for Bergen Næringsråd.

– 27. juli 2015:

Drevlands partifelle og byrådsleder Martin Smith-Sivertsen sier til NyeHetsmorgon NRK: «Vi er jo alle enige om at det hun har gjort, har hun gjort med tanke på å fremme Bergen sine interesser.»

» og det må gjøres en meget skjønnsmessig vurdering. Samtidig er straffeterskelen satt særlig lavt for personer med offentlig myndighet, sier Rui.

Han viser også til at slike beskyldninger vil være svært belastende for den det gjelder, og at de kan ødelegge både omdømme og tillit.

– I lys av disse faktorene fremstår en henleggelse etter bare noen timer som svært raskt, sier Rui.

– Grundig vurdering

Professoren påpeker at en avgjørelse om ikke å forfølge en sak også er utøvelse av makt, og at det kan ha store konsekvenser.

– I de fleste andre retts-systemer blir slike henleggelse derfor kontrollert og godkjent av et overordnet organ, enten en statsadvokat eller en dommer. Det er ikke tvil om at det ville vært bedre både for Drevland, for Hordaland politidistrikt og for allmennheten dersom det var statsadvokaten eller Riksadvokaten som hadde tatt avgjørelsen om henleggelse, etter en formell og grundig vurdering, sier Rui.

Han mener at selv om en slik saksgang kanskje hadde tatt noen dager eller uker, ville det betalt seg ved at beslutningen fikk mer tyngde og legitimitet.

– Etter Monika-saken har Riksadvokaten bestemt at ingen mistenkelige dødsfall skal henlegges før en statsadvokat har vurdert saken. I korrupsjons-saker har vi ingen slik ordning, påpeker Rui.

Helge Kvamme, korrupsjons-gransker og partner i advokatfirmaet Selmer, mener rederiets handlemåte har vært for lite belyst.

I lys av disse faktorene fremstår en henleggelse etter bare noen timer som svært raskt.

Det er ikke tvil om at det ville vært bedre både for Drevland, for Hordaland politidistrikt og for allmennheten dersom det var statsadvokaten eller Riksadvokaten som hadde tatt avgjørelsen.

Jon Petter Rui, professor i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen (UiB)

– En vurdering av hvorvidt en fordelsoverføring vil være utilbørlig og derved mulig korrupsjon, vil normalt kreve informasjon om både givers og mottakers situasjon. Herunder om det foreligger et såkalt gjenytelsesmotiv fra givers side, altså at giver ønsker å få noe tilbake ved å gi fordelene. Det er også flere andre vilkår som må være oppfylt, sier Kvamme.

Han mener oppmerksomheten saken har fått, tilsier at flest mulig fakta bør komme frem, og at det vil tjene de involverte spesielt.

– I slike saker kommer det ofte bastante påstander i begge retninger. Formålet med etterforskning er å skaffe til veie de nødvendige opplysninger for å kunne avgjøre spørsmålet om skyld eller uskyld, sier han.

Tidligere førstestatsadvokat i Økokrim, Arnt Angell, sier:

– At saken har så stor offentlig interesse, skjerper kravene til avgjørelsen. Politiet bør være veldig sikre på avgjørelsen når de ikke iverksetter videre undersøkelser og konkluderer med at det ikke har skjedd noe straffbart. Det er av hensyn til alle involverte i saken, ikke minst Drevland selv.

Sjeldent rask behandling

Avsnittsleder Karlsen ved øko-avsnittet sier han ikke var kjent med at saken skulle legges vekk før avgjørelsen var tatt.

– Jeg var bortreist på et kurs. Jeg diskuterte saken med Mevatne, men ikke spørsmålet om henleggelse, sier Karlsen.

– Hvor vanlig er det at saker blir lagt vekk etter bare en dag?

– Det hører med til sjeldenhetene. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er relativt lang.

– Flere fagfolk er kritiske til at det her gikk så fort?

– Grunnen til at vi bruker ganske lang tid på mange saker, er at vår oppgave er å undersøke om det har skjedd noe straffbart eller ikke. Vi skal finne ut hva som har skjedd. Så skal vi konkludere: Bør saken komme for retten, eller er det ikke rimelig grunn til å fortsette undersøkelsene? Jeg tenker at det er viktig at vi gjør den jobben på en god måte.

– Har dere gjort nye vurderinger i Drevland-saken etter hvert som nye momenter er blitt kjent i offentligheten?

– Vi har fått med oss det som har kommet frem i media. Men jeg er ikke kjent med at politiet har gjennomført ytterligere etterforskning.

BT har vært i kontakt med Trude Drevland. Hun ønsket ikke å kommentere saken.

NORMALT: – Undersøkelsen av Tangerås' rolle følger vel et ganske normalt løp, tidsmessig, sier leder for økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt, Frode Karlsen.

FOTO: JAN M. LILLEBØ

Havnedirektørens sak fortsatt åpen

Mens ordføreren ble renvasket i ekspressfart, har politiet brukt flere uker på havnedirektør Inge Tangerås – uten å konkludere.

Det var ikke bare Trude Drevland som kom i søkelyset i kjølvannet av «Viking Star»-dåpen 17. mai.

Samme motiv

Lørdag 6. juni kunne Bergens Tidende fortelle at Høyre-ordføreren og hennes sønn ikke var alene på privatflyet som fraktet dem til sjøsettingen i Venezia i juni i fjor.

Drevlands forklaring om at flyet uansett var i Norge for å hente rederslektninger viste seg å være usann. Derimot gikk en annen passasjer om bord sammen med henne på Flesland: havnedirektør Inge

Tangerås. Mandagen etter BT-oppslaget opprettet økonomiavsnittet ved Hordaland politidistrikt en sak på Tangerås. Motivet var det samme som for saken mot Drevland: Å undersøke havnedirektørens rolle, og om det kunne ha skjedd noe straffbart.

Ikke hørt noe som helst

12 uker senere står saken mot Tangerås fortsatt åpen. Det betyr at påtaleansvarlig jurist i Hordaland politidistrikt ennå ikke har fått saken oversendt fra etterforskningsavdelingen, og at ingen konklusjon er trukket.

Det var havnedirektør Tangerås som bestemte at Vågen kunne brukes til skipsdåpen 17. mai.

I likhet med ordføreren var Inge Tangerås og hans kone med på minicruiset fra Bergen dagen etter dåpsfesten.

– Jeg har ikke hørt noe som

helst fra politiet. Jeg synes det er litt merkelig at politiet gir informasjon i mediene om at det er opprettet en sak, uten at jeg får beskjed om det, sier havnedirektøren.

– Følger et normalt løp

Leder Frode Karlsen ved økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt bekrefter at Tangerås-saken fortsatt står åpen.

– Hvorfor har dere brukt så mye lengre tid på Tangerås enn på Drevland?

– Undersøkelsen av Tangerås' rolle følger vel et ganske normalt løp, tidsmessig. Det skal sies at en anmeldelse mot ordføreren vil være en ekstra belastning. Dersom vi er veldig sikre på at det ikke har skjedd noe straffbart, og at det ikke er rimelig grunn til å undersøke videre, ser jeg at det kan være fornuftig å legge vekk saken tidlig.

Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) er eit nasjonalt kompetansesenter under Kunnskapsdepartementet. SIU har i dag 85 fast tilsette. SIU sin visjon er å auke kvaliteten i norsk utdanning gjennom internasjonalisering. Vi held til i Bergen sentrum. For meir informasjon om SIU sjå www.siu.no

DIREKTØR

SIU søker ein utviklingsorientert og tydeleg leiar med gode samarbeids- og kommunikasjonsevner. Sentrale arbeidsoppgåver vil vere overordna leiding av SIU, strategisk planlegging, kompetansebygging i organisasjonen og kontakt med samarbeidspartar i både offentlig og privat sektor. Du må ha høgare utdanning og kunne syne til gode resultat i tidlegare leiarstilling. Vi føreset kjennskap til utdanningssektoren og god innsikt i offentlig forvaltning. Erfaring frå internasjonalt arbeid vil vere ein føremon. Stillinga er eit årsmål på 6 år.

For fullstendig stillingsannonse sjå www.siu.no eller www.headvisor.no

Du kan og kontakte våre rådgjevarar hjå Headvisor, Jan Tveit/Rune Bruket, telf. 97539990/97138423. Kortfatta søknad med CV vert å senda via www.headvisor.no innan 1. oktober 2015.

Dømmer politiets lovtolkning nord og ned

Politiadvokat Ole Bjørn Mevatnes vurdering om at Trude Drevlands planlagte gratisreise ikke kan ha vært straffbart fordi hun senere avbestilte, får stryk av jussprofessorer.

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
TROND OLAV SKRUNES
JOACHIM BACHA

23. februar i år fikk ordfører Trude Drevland (H) en hyggelig e-post fra Wendy Atkin-Smith, sjef for «Viking Cruises»-kontoret i Storbritannia. Ordføreren ble informert om at hun, som gudmor for «Viking Star», kunne få et cruise med skipet, dersom hun ønsket dette.

Drevland svarer samme dag: «Så hyggelig av deg å ta kontakt. Dersom det er en åpning for et cruise på «mitt skip» ville det vært veldig fint».

23. mai, seks dager etter at dåpen på Vågen er gjennomført, gir Drevland kontrabeskjed: «Jeg beklager, men på grunn av årsaker utenfor min kontroll er jeg lei meg for at jeg må kansellere cruiset i oktober».

Denne avbestillingen var ifølge politiadvokat Ole Bjørn Mevatne av avgjørende betydning, når han vurderer Drevlands sak dit hen at hun ikke har gjort seg skyldig i noe straffbart. I gårsdagens BT uttalte han følgende:

«I verste fall får hun tilbud om et cruise i høst som aldri blir gjennomført, og takker nei til det av ymse grunner. Da er det ikke gjennomført noe straffbart. At hun er uklar i forklaringene kan ikke være avgjørende. Hun har ikke mottatt noe og ikke gjennomført noe».

– For sent å angre

Mevatnes lovtolkning møter kraftig motbør fra to jussprofessorer ved Universitetet i Bergen. De viser til Straffelovens paragraf 276 a, som sier følgende: «For korrupsjon straffes den som for seg eller andre krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag».

– Paragrafen rammer også aksept av et tilbud. Det stilles ikke noe krav om gjennomføring. Jeg tror ikke det er særlig tvil om akkurat dette blant jurister, sier Asbjørn Strandbakken, jussprofessor og en av landets

fremste eksperter på strafferett.

– Et annet spørsmål vil være om fordelen som er akseptert er «utilbørlig» eller ikke. Den vurderingen vil være vanskeligere, sier Strandbakken.

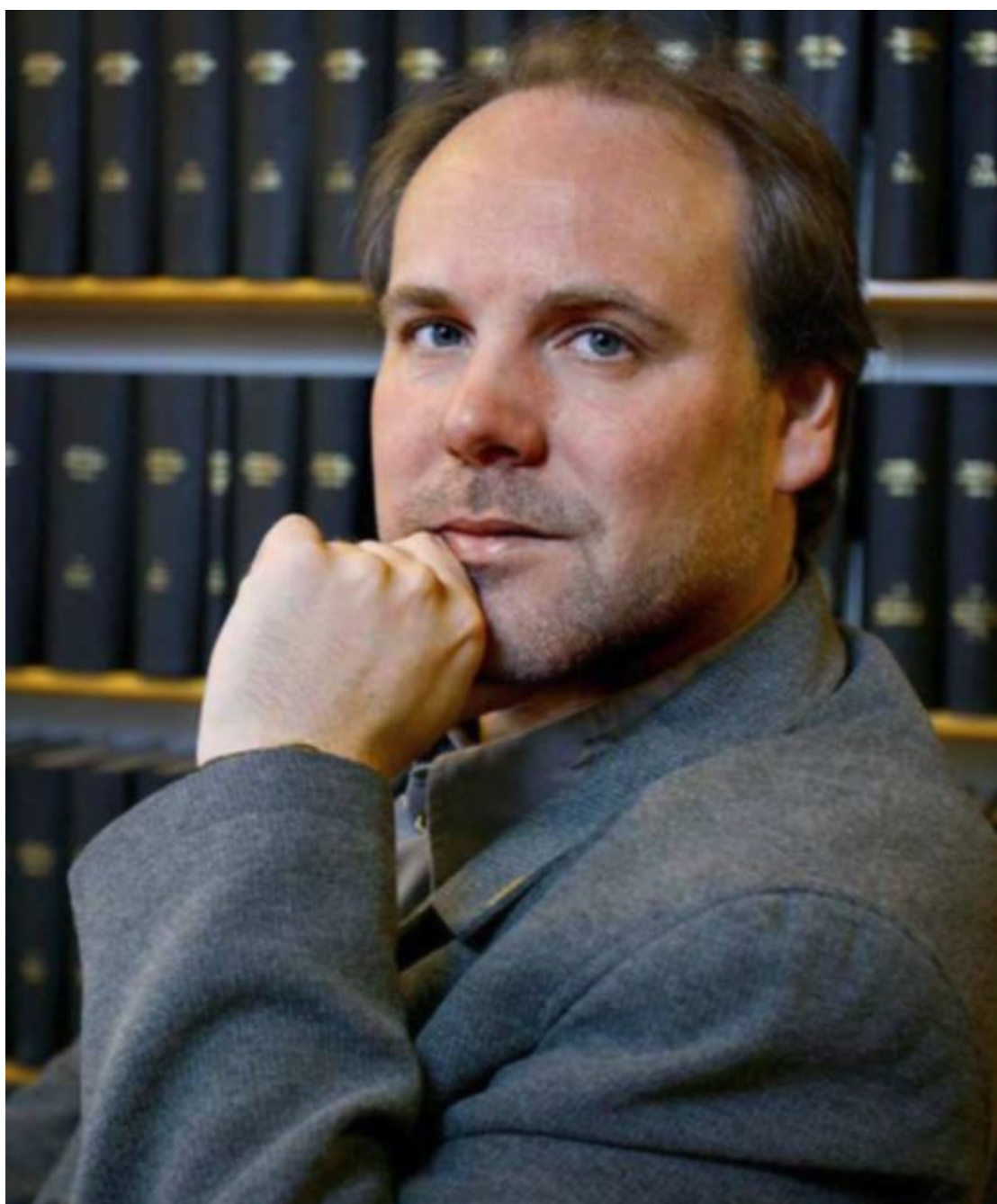
Han får full støtte fra kollega Jon Petter Rui, jussprofessor ved UiB. Også Rui har strafferett som fagfelt:

– En korrupsjonshandling vil være fullført når vedkommende har akseptert tilbudet. Dersom aksept foreligger, er det for sent å angre i ettertid, når det gjelder spørsmålet om straffskyld.

Han påpeker at loven rammer langt mer enn det som etter normal, folkelig oppfatning er korrupsjon.

– En av de strengeste lovene

– Når straffebestemmelsen ble gjort så streng av lovgiverne, var det med hensikt. De ønsket at Norge skulle gå foran med et

UENIG I TOLKNINGEN: Jussprofessor Asbjørn Strandbakken ved Universitetet i Bergen sier at det er nok å akseptere et tilbud for at en skal kunne rammes av korrupsjonsparagrafen i straffeloven. – Jeg tror ikke det vil være noen tvil om akkurat dette blant jurister, sier jussprofessoren.

FOTO: BJØRN DJUPVIK

Guest Invoice

Booking Number: 628938

Invoice Issue Date: 14 May 15

VIKING CRUISES

To: Milag Cruise - UK/SP
C/O Milag Star Cruise
Preston House 85 Colchester Road
London, UK EC1A 1EL
United Kingdom

Ship: Viking Star
Cruise ID: 00014000
Cruise Name: Castles Of The Mediterranean
Embarkation Date: 06-Oct-15
Disembarkation Date: 14-Oct-15
Cruise Rights: 1
Marseille, Italy

Guest: John A.
Phone: 019222018
Fax:
Email: john.a.bacha@bt.com

Notes: Booking Date: 14-May-15
Onboard Payment: 14-Sep-15
Deposit/Advance: 06-Oct-15
Final Payment Date: 14-Jul-15
Cancellation: 14-Jul-15
Number of Guests: 1
Reservations are subject to acceptance
if the payment is not received by the
payment deadline

Currency: GBP

MR JOHN LINDSTADT (ADRIAN DEVLAND)

Guest Information form received: 15

Cruise Fare	GST	£14,400.00
Excursion		
Early Booking Discount		(£1,000.00)
Guest Service		(£1,000.00)
Gross Cruise Fare Total		£12,400.00

Air Arrangements		
Flights	175.00	175.00
Ground		

Additional Items	Total	Arrived/Depart
Local Arrangements		
Hotel (London)	100	100
Transfer (London)	100	100

Other Items		
Silver Spins (beverage package 2)	175.00	175.00

TOTAL AMOUNT DUE: £12,675.00

Tax: £12,675.00

MR JONAS DEVLAND

Guest Information form received: 15

Cruise Fare	GST	£14,400.00
Excursion		
Early Booking Discount		(£1,000.00)
Guest Service		(£1,000.00)
Gross Cruise Fare Total		£12,400.00

Air Arrangements		
Flights	175.00	175.00
Ground		

Additional Items	Total	Arrived/Depart
Local Arrangements		
Hotel (London)	100	100
Transfer (London)	100	100

Other Items		
Silver Spins (beverage package 2)	175.00	175.00

TOTAL AMOUNT DUE: £12,675.00

Tax: £12,675.00

DYRE BILLETTER: Med dagens pundkurs, ville cruiset Drevland og Warncke bli tilbudt av rederiet hatt en samlet verdi nær 100.000 kroner.

godt eksempel. Resultatet ble at vi har en av de strengeste korrupsjonslovene som finnes i Europa i dag. Hva gjelder etterforskning, må politiet etterforske saken ut fra det som etter straffebestemmelsen er angitt å være korrupsjon, ikke ut fra den mer naturlige oppfatningen av hva en korrupsjonshandling er, sier Rui.

Både Rui og Strandbakken er dermed på linje med jurist og doktorgradsstipendiat Mats Stenmark ved Universitetet i Oslo, som i gårsdagens BT beskrev politiadvokat Mevatnes lovtolkning som «helt feil».

– Så lenge hun har aksep-

tert, er det tilstrekkelig for straffebestemmelsen. Det står jo i ordlyden i straffeloven. Så lenge hun har sagt ja takk, det tilbudet vil jeg benytte meg av, er det innenfor betydningen av «akseptert», sa Stenmark.

Lang korrespondanse

I tiden fra det første tilbudet om cruiset ble gitt og dagen da ordføreren avlyste bestillingen, gikk det en rekke e-poster mellom ordføreren og rederiet.

Diskusjonen gikk blant annet på hvilke datoer som er ledige, hvor de aktuelle cruisene gikk fra, og hvordan de skulle gjøre det med flyreisene til og fra. I

FAKTA

Cruise-saken

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Trude Drevland er skipets flagg, og Bergen som snu-havn.
- I kjølvannet av 17. mai kom det frem at Drevland av rederiet var blitt påspandert tur til Venezia og cruise til Oslo, der hun tok med familiemedlemmer.
- Drevland planla også å dra på cruise i oktober, men avbestilte senere turen. Også

dette cruiset skulle betales av rederiet.

● I går skrev BT om hvordan politiet stengte ned etterforskningen av Drevland samme dag som den ble igangsatt. Da var turen til Venezia og det planlagte cruiset i oktober ennå ikke offentlig kjent.

● Påtaleansvarlig politijurist Ole Bjørn Mevatne var den som henla saken. Han mener Drevland ikke har gjort noe straffbart i forbindelse med det planlagte oktobercruiset, siden hun senere kansellerte turen.

e-postene kommer det også frem at ordføreren skulle ta med seg Marit Warncke, leder i Bergen næringsråd på turen.

I mars får Drevland beskjed om at det kun er ledige plasser på «Viking Star» i november.

«Jeg har ikke andre muligheter enn 6. oktober. Nå ble jeg veldig lei meg!», svarer Drevland. Rederiet svarer med å tilby et elvebåt-cruise med et annet skip enn «Viking Star».

«No I want my Star», svarer Drevland som setter sin lit til at det kommer kanselleringer.

Og den 13. mai får Drevland beskjed om at det likevel har ordnet seg med lugar på okto-

ber-cruiset. «Fabelaktig!» svarer ordføreren dagen etter.

15. mai får Drevland den endelige bekreftelsen på cruiset fra Istanbul til Venezia 6. oktober. Vedlagt i forsendelsen er også billettene for ordføreren og Marit Warncke.

Rederiet informerer også om at de får med en drink-pakke, som gir gratis drinker under cruiset som skal vare i ti dager.

Til slutt ble det likevel ikke noe av cruiset. Drevland har i ettertid sagt at hun på eget initiativ valgte å kansellere turen 23. mai.

Moro å spille inn film med
datteren i Bergen

KULTUR // SIDE 34-35

Bergens Tidende

NR. 234 UKE 36 - 2015 - 148. ÅRGANG

LØSSALG KR 30

TIRSDAG
1. SEPTEMBER

**Mohns
gaver
redder
Branns
økonomi**

SPORT // SIDE 24-25

**På flukt i
Hellas etter
fire år i Norge**

UTLAND // SIDE 20-21

**Da Sander døde
lå han på magen**

NYHETER // SIDE 12-13

**MIDTØSTENS BLOD-
DIAMANTER:** Den
islamske statens
plyndringer av old-
tidsskatter bidrar til
å finansiere terroren.

LEDER // SIDE 2

Krevde ny Drevland- gransking i ekspressfart

NYHETER // SIDE 6-7

FOTO: ODD E. NERBØ

ÅPNER FOR UNDERSØKELSE: Førstestatsadvokat Eirik Stolt-Nielsen har ikke villet svare på om han ga noe råd til politiet før Drevland-saken ble henlagt. Etter at politimesteren ba ham vurdere saken i går, brukte han bare noen timer på å avgjøre at den skal gjenopptas.

Foto: © Trine/Sigve Aspelund

**NÅR
SIGURD
BESØKES**

Massevis av
billetter fra

199,-

Salget starter i dag kl. 09.00

6
DAGER IGJEN
AV SALGET!

Fra TV 2 til UiB

BERGEN: Rune Indrøy går fra TV-stasjonen på Nøstet til Universitetet i Bergen. Siden oppstarten av TV 2 i 1992 har Indrøy vært fast inventar i kanalen. Frem til han offentliggjorde sin avgang på forsommeren i år, var han kommunikasjonsdirektør i kanalen. I en pressemelding melder UiB at Rune Indrøy får et særlig ansvar for å utvikle universitetets myndighetskontakt med tittelen seniorrådgiver. Han skal rapportere direkte til universitetsledelsen. – Vi har ønsket oss en person med et stort profesjonelt nettverk, innsikt i politiske prosesser regionalt og nasjonalt, samt dokumenterte resultater fra arbeid med myndigheter. Rune Indrøy er den rette personen for denne stillingen, sier rektor ved UiB, Dag Rune Olsen.

Høyanger i hundre

HØYANGER: Denne helgen feiret Høyanger 100-årsjubileum som industribygd. Kommunen og Norsk Hydro var medarrangører, og i tre dager var det feiring for at aluminiumsverket i bygden har holdt det gående i 100 år. – Metallverket eller verket har betydd alt for Høyanger kommune, og det er industristaten Høyanger vi nå skal feire, sa Svein Richard Brandtzæg, konsernsjef i Hydro, til de fremmøtte, ifølge NRK Sogn og Fjordane.

Bekymret for vossapolitiet

VOSS: I vår sendte lensmannen for Voss lensmannsdistrikt, Ivar Helene, et brev til ordførerne i Voss, Ulvik, Granvin og Vaksdal der han uttrykker bekymring for de stadige nedskjæringene i de lokale politibudsjettenes, melder Avisen Hordaland. Hellene har 800.000 kroner mindre i årets budsjett som betyr at han må kutte stillinger. Han vil ikke gå i detalj i Hordaland om hva som blir hardest rammet.

Eiendomsskatt i 22 av 26 kommuner

LEIKANGER: Bremanger, Hornindal, Aurland og Luster er de eneste kommunene i Sogn og Fjordane uten eiendomsskatt, ifølge en ny rapport fra Huseiernes Landsforbund som blir omtalt i Sogn Avis. Vik og Naustdal er dyrest. Jan Erik Mardal som er fylkesleder i for HL mener disse kommunene er blant landets dyreste. For en bolig på 120 kvadratmeter sentralt i kommunen må en huseier ut med om lag 5800 kroner i året i begge disse kommunene.

– Hardanger bør bli en del av Voss

ULLENSVANG: – Å koble Hardanger med Voss kan være det smarteste som kan ha skjedd i historien, sier Geir Vinsand fra NIVI Analyse. Det er Hardanger Folkeblad som rapporterer fra et arrangement i Ullensvang næringsforum. Det var NHO som i sin egen kommunesammenslåingsrapport først pekte på at hele Hardanger burde bli slått sammen med Voss. Vinsand blir ifølge Folkebladet referert til som en ekspert på kommunestruktur og mener altså dette er en strålende idé. – Jeg er ganske sikker på at det vil være en vanvittig fordel for Hardanger å kunne mobilisere sammen med Voss, sier han. Han er redd dagens Hardanger har for små kommuner med for få folk til å få noe reell gjennomslagskraft.

INGEN KOMMENTAR: Trude Drevland var ikke kjent med utviklingen i saken da BT kontaktet henne i går. – Dette har jeg ikke sett. Og jeg har selvfølgelig ikke en kommentar til det, sier ordføreren.

Statsadvokaten brukte bare noen timer på å fastslå at granskningen av Trude Drevlands rolle i cruise-saken skal gjenopptas.

RUNE CHRISTOPHERSEN
rune.christophersen@bt.no
EYSTEIN RØSSUM
ANDERS HAGA

Mandag morgen sendte politimester John Reidar Nilsen en e-post til førstestatsadvokat i Hordaland, Eirik Stolt-Nielsen. Tema: BTs artikler i helgen, der det ble avdekket at politiet avsluttet undersøkelsene av ordføreren samme dag som saken ble opprettet.

At Drevland hadde takket ja til et gratis middelhavscruise for to personer i høst, var blant forholdene politiet ikke etterforsket.

– På bakgrunn av de opplysningene som er fremkommet i avisomtalen, og ny informasjon som er kommet frem i etterkant av henleggelsen, har jeg tilskrevet statsadvokaten og bedt ham vurdere om det er grunnlag for å gjenoppta undersøkelsessaken, sa politimester John Reidar Nilsen i går.

Han trengte ikke vente lenge på svar.

Førstestatsadvokat Stolt-Nielsen har tidligere ikke villet svare på om han ga politiet noe råd i saken før den ble henlagt. Både Stolt-Nielsen og påtaleansvarlig i saken, politijurist Ole Bjørn Mevatne, sa til BT lørdag

at de ikke kunne huske om de hadde snakket med hverandre om Drevland-saken.

I går gikk det bare noen timer før politimesteren bekreftet overfor VG at statsadvokaten besluttet å gjenoppta saken. Stolt-Nielsen ville i går ikke kommentere hvilke vurderinger han har gjort i saken.

Ekspert-kritikk av politiet

Politimesteren sier han selv ikke tok stilling til om undersøkelsene bør gjenopptas, før han sendte anmodningen til statsadvokaten.

– Jeg kjenner ikke denne saken konkret, og har ikke mulighet til å gå inn i hver enkelt sak. Jeg har sendt statsadvokaten en åpen e-post, hvor jeg ba ham ta stilling til om det er grunnlag for å gjenoppta saken, sa Nilsen.

Påtaleansvarlig i saken, politijurist Ole Bjørn Mevatne, uttalte til BT lørdag at det ikke er begått noe straffbart, fordi cruiset ikke ble gjennomført. Flere strafferettsekspertene er uenige i politiets vurdering av korupsjonsbestemmelsen. Hvordan ser du på det?

– Den juridiske vurderingen deres støtter jeg fullt ut. Men jeg har ingen garanti for at påtaleansvarlig i saken er korrekt fremstilt, sier politimester Nilsen.

– Har du fått en redegjørelse fra påtaleansvarlig Ole Bjørn Mevatne før du sendte henvendelsen til statsadvokaten?

– Nei, jeg har ikke hatt behov

for noen redegjørelse, og har ikke vært i kontakt med påtaleansvarlig om saken. Min anmodning er basert på det som har kommet frem i mediene.

Drevland: – Ingen kommentar

– Hvorfor ble ikke opplysningene som kom frem etter henleggelsen undersøkt tidligere?

– Dette er påstander som ikke var kjent da saken ble henlagt. Det er ikke uvanlig at saker blir gjenopptatt på grunn av nye opplysninger. Det blir en vurdering av hvor lenge man skal undersøke, og hvilke muligheter det er for at det vil tilflyte ny informasjon. Men jeg har ikke kjennskap til de konkrete vurderingene i denne saken.

FAKTA

Cruise-saken

- 17. mai i år ble skipet «Viking Star» døpt i Vågen i Bergen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.
- Trude Drevland er skipets gudmor. Skipet har norsk flagg, og Bergen som snuhavn.
- I kjølvannet av 17. mai kom det frem at Drevland av rederiet var blitt påspandert tur til Venezia og cruise til Oslo, der hun tok med familiemedlemmer.
- Drevland planla også å dra på cruise i oktober, men avbestilte

Trude Drevland var ikke kjent med utviklingen i saken da BT kontaktet henne i går.

– Dette har jeg ikke sett. Og jeg har selvfølgelig ikke en kommentar til det, sier Drevland.

Førstestatsadvokat Eirik Stolt-Nielsen sier det neppe er tilfeldig at saken kommer opp nå.

– Dette er jo ikke en sak som er ny. Jeg vet ikke hvorfor den kommer opp akkurat nå.

– Men du sier det neppe er tilfeldig?

– Det er min personlige betraktning.

– Men hvorfor mener du det ikke er tilfeldig?

– Nei, gi deg da. Det er klart at en slik sak om en ordfører, plassert 14 dager før valget, er mer

interessant enn ellers. Det skjønner også du, sier Stolt-Nielsen.

Avviser inhabilitet

Eirik Stolt-Nielsen er broren til tidligere byrådsleder Ragnhild Stolt-Nielsen. Han har tidligere uttalt til TV 2 at han, for å unngå spekulasjoner, avsto fra å behandle straffesaken mot Trude Drevlands ektemann, Odd Drevland. Årsaken var det tette

forholdet mellom Ragnhild Stolt-Nielsen og ordføreren.

Odd Drevland ble tidligere i år dømt for grovt underslag, grovt bedrageri og dokumentfalsk.

Førstestatsadvokaten mener familieforholdet ikke hindret ham i å vurdere saken mot Trude Drevland.

– Jeg har aldri vurdert meg inhabil i forhold til kommunen eller familien Drevland, på

– At politimesteren nå ber statsadvokaten gjøre en ny vurdering om det er grunnlag for å gjenoppta undersøkelsessaken, tar vi til etterretning. Trude har erkjent hva hun har gjort og beklaget dette. Det var riktig. Når denne saken nå kommer opp er det selvsagt en belastning for Trude, og for oss er det viktig å ivareta henne på en god måte i denne situasjonen.

Korrupsjonsforsker Tina Søreide mener det er nødvendig å granske Drevland-saken for å verne om tilliten til politiske institusjoner.

– Dette er et eksempel på at det kommer reaksjoner når systemet svikter. Verken påtalemyndigheten, Høyre eller Bergen kommunes kontrollutvalg har tatt tak i saken tidligere. Det er ille at vi er avhengige av pressen avdekker sammensurium av politikk, cruise, dyre hoteller og flotte middager. Selv om det ikke nødvendigvis dreier seg om

– En belastning

Leder for Bergen Høyre, Kenneth Stien, sier han ikke kjente til at det er fremkommet nye opplysninger i saken.

Politikerne er tause om Trude Drevlands rolle

– At politimesteren nå ber statsadvokaten gjøre en ny vurdering om det er grunnlag for å gjenoppta undersøkelsessaken, tar vi til etterretning. Trude har erkjent hva hun har gjort og beklaget dette. Det var riktig. Når denne saken nå kommer opp er det selvsagt en belastning for Trude, og for oss er det viktig å ivareta henne på en god måte i denne situasjonen.

Korrupsjonsforsker Tina Søreide mener det er nødvendig å granske Drevland-saken for å verne om tilliten til politiske institusjoner.

– Dette er et eksempel på at det kommer reaksjoner når systemet svikter. Verken påtalemyndigheten, Høyre eller Bergen kommunes kontrollutvalg har tatt tak i saken tidligere. Det er ille at vi er avhengige av pressen avdekker sammensurium av politikk, cruise, dyre hoteller og flotte middager. Selv om det ikke nødvendigvis dreier seg om

bakgrunn av vervet Ragnhild hadde. Men jeg synes det har vært rettest, når de har vært i så tett samarbeid, å ikke ha direkte engasjement i sakene. Nå er de ikke lenger tett i samarbeid. Så den problemstillingen finnes ikke lenger, sa Stolt-Nielsen i et intervju med BT 17. august.

Han bekreftet i går at denne habilitetsvurderingen står ved lag.

– Vi ser i land etter land at saker mot fremstående politikere blir lagt bort uten etterforskning. I Norge har vi veldig høy tillit til politikere, og det er fullt mulig å utnytte denne tilliten for dem som ønsker det. Det er veldig viktig at vi er våkne, og ikke tror at dette ikke kan skje hos oss.

Folkevalgte ledere har mye makt, og det er viktig at slike gråsone-spørsmål kan diskuteres åpent, sier Søreide.

Kontrollutvalgets leder, Thor Brekkeflåt (Ap), viser til at utvalget behandlet saken i siste møte før sommeren. Der vedtok de også å ta den opp på neste møte, som er 22. september.

– Vi skal der se på hvordan vi følger opp denne saken videre. Ikke minst med tanke på det etiske regelverket. Vi har ansvar for å etterse at ting gjøres etter kommunens regler, og det skal vi gjøre, sier Brekkeflåt. Han påpeker at saken kom raskt på politikernes rett før sommeren.

Det er klart at en slik sak om en ordfører, plassert 14 dager før valget, er mer interessant enn ellers.

Eirik Stolt-Nielsen, førstestatsadvokat i Hordaland

STORSLÅTT: Det var både fest og fyrverkeri da «Viking Star» ble døpt i Vågen 17. mai i år. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder, Trude Drevland er gudmor.

ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

Ordføreren slettet mye e-post

Å kartlegge Trude Drevlands korrespondanse med Viking Cruises kan bli krevende. E-poster ble slettet så snart de var lest.

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
RUNE CHRISTOPHERSEN
SIGRID HAALAND

Hva ble sagt mellom ordfører Trude Drevland og Viking Cruises i forkant av skipsdåpen 17. mai? Hvordan kom privatfly-reisen til Venezia i stand? Og hva ble sagt og skrevet da ordføreren diskuterte med rederiet hvilket cruise hun og venninnen Marit Warncke skulle dra på til høsten?

Dette er sentrale spørsmål som politiet de kommende ukene må prøve å komme til bunns i, når de skal etterforske saken.

– På generell basis kan jeg si at politiet selv sagt alltid vil vurdere hvilken korrespondanse som skal innhentes, skriver politijurist Hedvig Moe Øren, som leder etterforskningen.

Det er kjent at Trude Drevland hadde hyppig e-postutveksling med representanter for blant annet Viking Cruises både før og etter cruisedåpen på Vågen 17. mai. BT har i flere omganger bedt om innsyn i denne korrespon-

dansen, via bystyrets kontor. Men i de kommunale arkivene har det vært lite å hente, fordi Trude Drevland stort sett ikke journalførte sin e-postkorrespondanse i denne saken.

25. juni i år ga ordføreren presens innsyn i en rekke e-poster som ikke var journalført. E-postene hadde Drevland hentet frem mens hun var sykmeldt, i samarbeid med representanter for Hordaland Høyre. Arbeidet ble gjort i forbindelse med den offentlige orienteringen hun ga i rådhuset 15. juni.

Av disse dokumentene fremgikk det at Drevland i vår takket ja til et cruise fra Istanbul til Venezia, og at Marit Warncke, leder for Bergen Næringsråd, skulle være med som reisefølge. Men e-postsamlingen er ikke komplett.

Bekrefter hull

9. mars i år sender Trude Drevland en e-post på kun én setning til Viking Cruises' salgsrepres-

sentant i London: «Vi kan dele lugar!».

Hun får svar samme dag. I svaret referer salgssjef Wendy Atkin-Smith til «din venn», i forbindelse med at Atkin-Smith skal undersøke reisekostnadene.

Ikke i noen av de foregående e-postene som er offentliggjort finnes referanser til at Drevland har tenkt å ha med seg reisefølge, eller at det er behov for to lugarer.

Drevland bekrefter at det er hull i e-postkorrespondansen. Hun sier at det har ikke vært en bevisst handling å slette e-poster.

– Det har vært for å tømme postkassen. Det jeg har slettet har jeg vurdert som lite viktige opplysninger, eller det har vært opplysninger som har fremkommet før, sier Drevland.

Greier bare tre måneder

Mens ordføreren var sykmeldt, satte fylkessekretær Charlotte Spurkeland i Hordaland Høyre seg ned sammen med Drevland

for å prøve å rekonstruere korrespondansen.

– Det viste seg at det kun var mulig å gjenopprette slettet e-post 30 dager tilbake i tid. Det gjorde vi med en gang, sier Spurkeland.

Enkelte av e-posttrådene inneholdt korrespondanse som strakte seg tilbake til februar i år.

– Men det finnes hull i en av e-posttrådene, sier fylkessekretæren.

Drevland sier at hun først ble klar over at det ikke var mulig å gjenopprette e-poster mer enn 30 dager tilbake i tid i denne forbindelsen.

– Det var det mange som ikke var klar over, sier hun.

Hun sier at hun ønsker at presens skal få det de ber om når de begjærer innsyn i en sak. Hun ønsker en gjennomgang av hva som må journalføres, og å finne ut om det er mulig å få til et system der man kan gjenopprette e-poster lenger tilbake i tid.

IKT-leder: – Vi har ingen backup

Kjetil Århus, som leder seksjon IKT Konsern i Bergen kommune, bekrefter at det er begrenset hvor langt tilbake de greier å hente opp igjen slettet e-post.

– Vi har ikke backup som går lenger tilbake enn 30 dager.

Dersom politiet ønsker å hente ut e-postkorrespondansen via Viking Cruises, kan også det bli et krevende arbeid. Rederiet er ikke norsk, og har hovedsete i Sveits. E-postene til Drevland ble sendt fra kontoret i London. Dersom norsk politi ønsker å undersøke e-postservere i utlandet, vil det normalt kreve godkjenning og bistand fra utenlandsk politi. Den prosessen, med rettsanmodninger som må innvilges, kan i enkelte

tilfeller ta mange måneder.

Arnt Angell var førstestatsadvokat i Økokrim frem til nyttår, og kjenner godt politiets metoder i slike etterforskninger.

– I sånne saker er det viktig å få avklart faktum. Da er innhentning av e-poster og annen korrespondanse standard metode, for å se om dette kan kaste lys over saken, sier Angell, som i dag leder den norske granskingsavdelingen i Deloitte.

BT's forsøk på å få innsyn i Drevlands e-post har avdekket at ordføreren generelt har vært dårlig til å journalføre e-postene sine. E-posten hun sendte til Monica Mæland, med bønn om å endre NIS-regelverket til reder Torstein Hagens fordel, ble aldri arkivert i kommunen. Heller ikke e-posten der hun bad fylkesmannen om å la rederen leie Haakonshallen til dåpsfes-

ten 17. mai finnes det spor av i Rådhuset. Begge e-postene ble sendt fra Drevlands kommunale e-postkonto.

Trude Drevland understreker at ingen av disse to e-postene er blitt slettet, og sier at de ligger klar i bunken av det som skal journalføres.

– Denne kontoen er det bare hun som har tilgang til. Det er hver enkelts ansvar å vurdere hvilke e-poster som skal journalføres, sier Roar Kristiansen, direktør ved bystyrets kontor.

Heller ikke samlingen med dokumenter som Drevland sendte ut til media 25. juni er så langt levert inn til Bergen kommune for arkivføring.

– Vi skulle ta en runde på dette når ordføreren var tilbake fra sykemeldingen. Men det ble dessverre ikke tid til. Og nå er hun jo i permisjon, sier Kristiansen.

Gir skoleplan det glatte lag

Å gi elevene rett til å gå på nærskolen, vil føre til segregering av elever og større frafall i skolene i Hordaland, mener Høyres Tom-Christer Nilsen.

TROND OLAV SKRUNES
trond.skrunes@bt.no

Tom-Christer Nilsen

Fylkesordføreren mener at Aps endring av opptaket til de videregående skolene vil snu opp ned på en ordning som Nilsen mener fungerer svært godt i dag.

– Ni av ti elever i Hordaland får i dag førstevalget når de søker videregående skole. Elevene er fornøyde og i tillegg er ordningen lett å forstå, sier Høyre-toppen.

I dag søker elevene seg til den skolen de ønsker, og det er karaktersnittet som avgjør hvem som kommer inn. Ap i Hordaland har gått til valg på at de vil endre opptaksordningen. I stedet for at elevene søker med karakterene fra ungdomsskolen, skal de i stedet få rett til å gå på nærskolen. De som bor i et område skal ha første retten til å få skoleplass der de bor.

– Dagens ordning betyr kanskje frihet for noen, men langt ifra alle. Dagens inntakssystem gir for homogene miljøer. Både skoleflinke og svake elever har større læringsutbytte av å gå i klasse med hverandre, uttalte Aps toppkandidat Anne-Gine Hestetun til BT i fredag.

Bakerst i køen

Fylkesordføreren mener at dagens ordning er den beste.

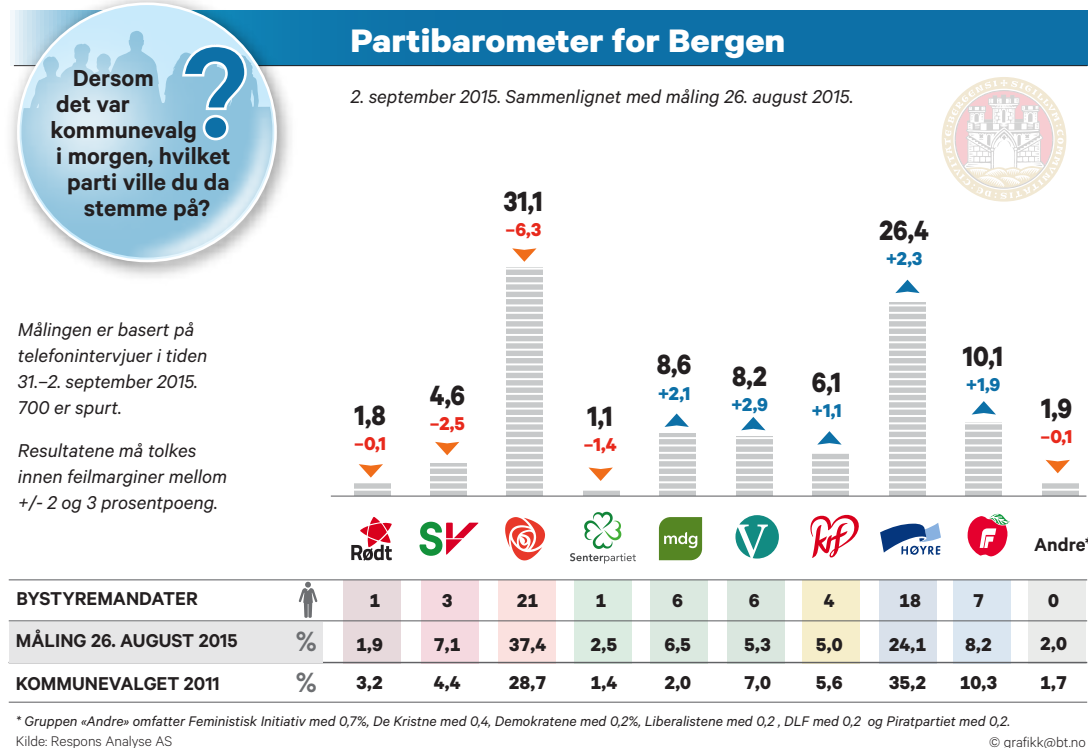
– Har du feil adresse vil du stille bak i køen dersom Ap vinner frem. En slik post-adressebingo er ikke rettferdig, mener Nilsen.

– Hvorfor er det mer rettferdig å bruke karakterer og ikke bosted når en skal tildele skoleplass?

– Jeg mener dette handler om fundamentale rettigheter for elevene. Å gi elevene muligheten til å velge, å ikke tvinges til å gå på den skolen som ligger nærmest, har en verdi for den enkelte.

Han bruker hjemkommunen Askøy som eksempel. Øykommunen vil være nærskole for om lag 1000–1200 elever.

– Men de har bare plass til 550 elever, og halvparten av elevene vil dermed stille bakerst i køen. Dette vil naturligvis ramme dem med lavest karakter hardest, fordi de med gode karakterer kommer inn først på nærskolen. De med dårligst karakterer er henvisst til å stille dobbelt bakerst i køen.

BORGERLIG FLERTALL // Meningsmålerne merket en kraftig Høyre-fremgang dagen etter at ordfører Trude Drevland gikk ut i permisjon. Nå har de borgerlige snudd flertallet fra sist uke.

Sympati for Drevland kan ha styrket Høyre

EN BLÅ BØLGE: Statsminister Erna Solberg, byrådsleder Martin Smith-Sivertsen og permittert ordfører Trude Drevland kan glede seg over et hopp på meningsmålingen. Ap må derimot tåle et skikkelig mageplask på denne målingen. Her fra åpningen av ADO Arena i fjor. FOTO: ODD E. NERBØ

ikke-sosialistiske partiene og Arbeiderpartiet, SV, Sp og Rødt. Nå ser det ut til at flere velgere går over til ikke-sosialistisk side.

– Kan ha fått sympati

– Hvorfor tror du det har skjedd en så stor endring siden forrige måling for en uke siden?

– Vi har forsøkt å få frem forskjellene mellom partiene på venstresiden og våre ideer for Bergen. Det tror jeg mange har sett, mener Smith-Sivertsen.

– Har saken med Trude Drevland hatt betydning, tror du?

– Jeg ser ikke bort fra at enkelte velgere vil få sympati med henne. Hun er jo populær blant bergenserne. Men dette er en sak som er styrt av begivenhetene, ikke av oss.

På de tre siste målingene har rundt en tredjedel av tidligere Høyre-velgere svart at de ikke er sikre på hva de skal stemme. Denne uken er den andelen kraftig redusert, til rundt to av ti. Det betyr – rent teoretisk – at rundt 6000 Høyre-gjerdesittere har hoppet ned fra gjerdet.

En del av dem kan ha falt ned til Venstre, som gjør sin beste måling på halvannet år.

– Jeg håper at en del ser at vi er godt alternativ for fortsatt borgerlig styre, samtidig som det ikke blir business as usual, svarer Erlend Horn (V).

– Var forberedt på nedgang

Arbeiderpartiet må tåle en vold-som nedgang på denne målingen.

KrF nekter å peke ut noen retning

KrFs toppkandidater kan ikke love at et borgerlig flertall vil gi et borgerlig byråd.

Fra tidlig på 2000-tallet har Kristelig Folkeparti i Bergen vært forkjempere et borgerlig samarbeid. Nå er situasjonen totalt forandret. Selv om Høyre, Frp, KrF og Venstre på denne målingen får flertall, vil ikke toppkandidat Dag Inge Ulstein garantere for at de vil forhandle med borgerlig side først - hvis dette blir valgresultatet.

– Vi må se på valgresultatet. Her handler det om styrkeforholdet mellom de borgerlige partiene. Det handler blant annet om Frps oppslutning - og hvor mye

gjennomslag vi kan forvente. Vi vil ikke si noe som helst før valgresultatet er på plass, sier Ulstein, som mener BTs siste måling viser at folk ønsker et sterkt og tydelig sentrum.

Her vinner Venstre to ekstra mandater, mens KrF øker med ett mandat.

– Sett mot valgresultatet i 2011, styrker sentrum (KrF og Venstre) sin posisjon både i forhold til Høyre og Frp. Hvis dette blir valgresultatet, vil KrF da snakke med borgerlig side først, eller Ap?

– Vi vil først kunne svare på dette når vi ser resultatet, sier Ulstein, som tirsdag denne uken inviterte Ap-leder Jonas Gahr Støre

til et felles valgkampstunt på sin egen arbeidsplass, Haraldsplass.

Det har ikke akkurat dempet spekulasjonene om at KrF er i ferd med å skifte side i bergenspolitikken.

I så fall vil det bli ønsket velkommen av flere i partiet. I et leserinnlegg i dagens BT tar KrF-veteran Karl Johan Hallaråker til orde for et samarbeid med venstresiden.

«... klimaet tyder på at samarbeidet mellom Aps Harald Schjelderup og KrF i Bergen kan gje best resultat for byen,» skriver han.

KrFs ordførerkandidat Marita Moltu vil heller ikke si noe om foretrukket samarbeidspartner.

Hun har tidligere vært en svært tydelig borgerlig politiker. Hun er også gift med Tomas Moltu, den kanskje viktigste strategen da partiet gikk inn for å samarbeide med Frp for et tiår siden.

– Vi kan ikke ta stilling til dette nå, sier fru Moltu på spørsmål om de vil forhandle med borgerlig side først.

Hun legger til: – Vi vil avvente valgresultatet før vi ser hva som er naturlig.

– Hva slags saker vil dere ha gjennomslag for?

– Jeg kan ikke gå inn på hvilke saker vi skal forhandle om akkurat nå. Men det er mer enn Bybanen vi er interessert i å få gjennomslag for.

FLORVAAG HUS

Florvaag Hus selger ferdighus til privatpersoner og utbyggere i Bergen og omegn, samt gjennomfører utbygging av boligprosjekter for Florvaag Bolig.

Selskapet har i dag 8 ansatte, og leier inn utførende håndverkere/byggmestre til sine byggeprosjekter. Selskapet er i en spennende utviklings- og vekstfase. Sammen med våre eiere og markedet skal vi utvikle og bygge fremtidens boliger både hva utforming og byggemetoder angår. Florvaag Hus er 100 % eiet av Optimera.

www.florvaag.no

Vil du være med å utvikle og bygge fremtidens boliger?

DAGLIG LEDER

Vi søker en strukturert og tydelig leder med god gjennomføringsevne. Vi ser helst at du har bakgrunn som byggingeniør, og solid erfaring innen prosjektering og prosjektledelse. Stillingen har en sentral rolle i vårt arbeid for videre utvikling og vekst av selskapet.

VIL DU VITE MER?
Les mer om stillingen på
www.primepeople.no

KONTAKT PRIME PEOPLE HR SOLUTIONS
Tron Gjedrem, tlf: 951 94 010
Janne Mosaker, tlf 416 07 787

btmagasinet

Han rodde
meir enn ein
million åretak.
Kjell Tore Solvang
vil på nye eventyr.

Frank
Kjosås
stortrives
som ond

Siktedes
kamerat
tipset Tinas
mor om
tilståelsen

NYHETER // SIDE 10-11

Her har politiet akkurat gjort ransaker i cruise-saken

NYHETER // SIDE 6-8

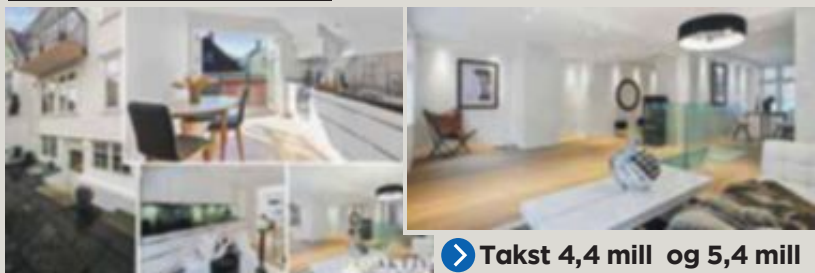

FOTO: ØRJAN DEISZ

BESLAG: Ordfører Trude Drevland og havnesjef Inge Tangerås er siktet for grov korrupsjon. Dagen etter kommunevalget ba politiet retten om tillatelse til å få ransake hos Tangerås og Drevland. De to siste dagene har politiet tatt beslag hos begge de siktede. Her kommer politifolkene tilbake til kammeret etter at de i går var hjemme hos Drevland.

SKANSEN-SENTRUM

Henrik Wergelandsgate 18 - To sjeldent flotte leiligheter

➤ Takst 4,4 mill og 5,4 mill

TO NYDELIGE LEILIGHETER MED FLOTT BELIGGENHET PÅ SKANSEN
LEILIGHET 1 BRA/ 105 M2/ P-ROM 104 M2 -LEILIGHET 2 BRA/ 83 M2/ P-ROM 83 M2
VISNING TIRSDAG 22 SEPTEMBER KLOKKEN 1800-1900

MEGLER: KENNETH AADLAND, M: 930 02 325
E-POST: KAA@PROAKTIV.NO

FYLLINGSDALEN

ORTUGRENDEN 7: NYDELIG, STOR, PÅKOSTET ENEBOLIG MED UMLEIE

➤ Prisant.: Kr. 7 100 000,-

EIENDOMSTYPE: VILLA / BYGGEÅR: 1996 / BRA/P-ROM/BRA/BTA: 239/309/336
TOMT: 749 KVM / ANTALL ROM: 7 / PRIS 7 100 000,- + OMK.
VISNING SØNDAG KL 14.00 - 15.00

PARTNER/MEGLER MNEF: LASSE JOHANNESSEN
M: 99 21 68 00/LJ@PROAKTIVEIENDOM.NO

PROAKTIV
Eiendomsnettverk

KORRUPSJONSSAKEN

KORRUPSJONSSAKEN

FIKK BESØK: Politi har besøkt både ordførerens kontor på Bergen rådhus og hjemmet til permittert ordfører Trude Drevland. To sivilkledd politifolk besøkte hjemmet hennes i går ettermiddag. direktør Inge Tangerås.

Torsdag beslagla politiet også dataenheter hos nå suspendert havne-

BESLAG // Her har sivilkledd politi besøkt boligen til bergensordfører Trude Drevland. Hun og havnesjef Inge Tangerås er siktet for grov korrupsjon.

Politiet ransaket ordførerens hjem og kontor

– «Viking Star»-saken – 15. mai 2015

Under tittelen «Mannen som kjøpte 17. mai» forteller BT historien om hvordan skipsreder Torstein Hagen har fått lov til å døpe «Viking Star» på Vågen 17. mai, og at ordfører Trude Drevland (H) skal være gudmor.

Ordføreren får kritikk fra opposisjonen for å ha deltatt i en reklamefilm for «Viking Star». Også bruken av Vågen som «kulisse for et amerikansk rederi» på nasjonaldagen blir kritisert.

– 29. mai 2015

Bergensavisen forteller at både ordføreren og havnesjef Inge Tangerås tok med seg ektefellene på et gratiscruise til Oslo etter skipsdåpen. Drevland sier hun ønsket å betale for turen selv, men at regelverket gjorde at dette ikke var mulig.

– 4. juni 2015

Trude Drevland forteller på sin Facebook-side at hun og sønnen ble hentet med privatfly av rederiet for å delta i sjøsettingen av «Viking Star» i Venezia i juni i fjor. Innlegget inneholder flere feil. Drevland sykmelder seg dagen etterpå.

– 7. juni 2015

Bergens Tidende forteller at Venezia-flyet ikke hadde med seg rederslektninger, slik Drevland hevdet på Facebook og i intervjuer 4. juni. Kun Drevland selv, hennes sønn og Inge Tangerås var på flyet.

– 15. juni 2015

Drevland holder pressekonferanse og forteller at både sønnen og datteren var med på minicruiset fra Bergen til Oslo, i tillegg til henne selv og ektemannen. Hun forteller også at hun først takket ja til et cruise sammen med en venninne til høsten, men at hun senere avlyste.

ØYVIND LEFDAL EIDSVIK
oyvind.eidsvik@bt.no
CHRISTIAN NICOLAISEN
EYSTEIN RØSSUM
ANDERS HAGA
GERD MARGRETE TJELDFLÅT
TROND OLAV SKRUNES
foto ØRJAN DEISZ OG ODD E. NERBØ

Karlsen ved økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt. Det skal være særlig data-beslag – altså mobiltelefon, Ipad og datamaskin – som har vært sentralt for politiet.

Hadde med seg kjennelse

Drevland og Tangerås er siktet av politiet for grov korrupsjon. Etter det BT forstår, valgte politiet «grov korrupsjon» på grunn av at både Drevland og Tangerås har høytstående stillinger. Ifølge Karlsen er siktelsene «udramatiske» i seg selv, fordi politiet er avhengig av en siktelse for å kunne gjøre beslag. Samtidig kunne beslag også blitt gjort med frivillig deltakelse. Bystyredirektør Roar Kristiansen bekrefter at politiet også var på ordførerens kontor fredag. Han sier de hadde med seg en rettslig kjennelse.

– Den fikk vi kopi av, sier Kristiansen. Han er ikke kjent med om politiet tok noe med seg fra ordførerens kontor. Ifølge ham har politiet også bedt om å få oversikt over reglementer i Bergen kommune.

Havnesjef suspendert

Tangerås ble i går suspendert fra stillingen som havnedirektør. I 11.30-tiden gikk han inn til et allmøte for de ansatte i havnevesenets lokaler på Sydnes. Der informerte styreleder Øistein Christoffersen i havnevesenet de 30–40 fremmøtte om suspensjonen, og at politiet hadde tatt beslag hos dem. –De ansatte viste stor støtte og omsorg for Tangerås, sier Christoffersen. Forsvareren til Tangerås, Anders Johnsen, sier at

havnedirektøren ikke erkjenner straffskyld. – Han er overrasket over siktelsen, og at det han er beskyldt for er straffbart, sier advokaten. Ifølge ham ble Tangerås kjent med siktelsen torsdag. – Han er innstilt på å samarbeide med politiet, og håper at etterforskningen blir ferdig så fort som mulig.

Henla før etterforskning

Drevlands forsvarer, John Christian Elden, skriver i en tekstmelding til BT at han tar «den formelle siktelsen til orientering, og håper det medfører en fortløpende saksbehandling». – Jeg merker meg at politiet sier at dette er udramatisk, og en følge av statsadvokatens ordre, uten at politiet har noen konklusjon om at noe straffbart har skjedd, skriver Elden. BT fortalte lørdag 29. august om hvordan politiet aldri etterforsket saken mot Drevland. Undersøkelsessaken ble lagt bort på et tidspunkt da flere av forholdene i cruise-saken fortsatt var ukjent. To dager etter BT omtalte saken, ba statsadvokaten om at saken ble gjenopptatt. Drevland permitterte da seg selv fra ordførerjobben, og deltok ikke i valgkampen for Høyre. Frode Karlsen i politiet svarer slik på hva tenker om at etterforskningen først ble gjenopptatt etter at den ble omtalt i media: – Media er ofte pådriver for å komme med nye opplysninger i saker. Så vidt meg bekjent er det nye opplysninger i saken som har ført til at statsadvokaten ønsker at vi gjenopptar saken.

Privatfly og sponset cruise

Den såkalte cruisesaken ble

rullet opp etter at skipet «Viking Star» ble døpt i Bergen 17. mai i år. Etterpå ble det kjent at både Drevland og Tangerås hadde fått sponset et todagers cruise til Oslo etter dåpen. Tangerås hadde med seg sin kone, Drevland hadde med seg både mann, to barn, og advokat John Christian Elden med familie.

Jeg merker meg at politiet sier at dette er udramatisk, og en følge av statsadvokatens ordre, uten at politiet har noen konklusjon om at noe straffbart har skjedd.

Drevlands advokat, John Christian Elden

Både Drevland og Tangerås ble også flydd til Venezia i privatfly, da cruiseskipet skulle sjøsettes. De ble innlosjert på luksushotell, alt på reder Torstein Hagens regning. Drevland hadde også takket ja til cruise for seg og sin venninne Marit Warncke, som leder Bergen Næringsråd. Også Marit Warncke ble kalt inn til vitneavhør i går. Hun er leder i Bergen Næringsråd, og skulle være med Drevland på cruise med skipet «Viking Star» mellom Istanbul og Venezia. Cruiset hadde ifølge rederiet en verdi på rundt 100.000 kroner. Drevland avlyste selv cruiset 23. mai, etter at både BT og BA i flere dager hadde skrevet om hvordan skipsdåpen på grunnlovsdagen av «Viking Star» i Vågen ble til. Det var havnevesenet som

ga løyve til at Viking Star kunne døpes i Vågen på 17. mai. Drevland på sin side jobbet hardt for at skipet skulle kunne registreres i Norsk internasjonalt skipsregister, og dermed ha Bergen på akterenden. Høyres generalsekretær Lars Arne Ryssdal sier til NTB at partiet forholder seg til etterforskningen og mener det er for tidlig å kommentere saken. – I første runde er det viktig for oss å ta vare på en kollega som er i en vanskelig situasjon, sier Ryssdal.

Reder er ikke besøkt

Advokat Øystein Meland, som har representert Torstein Hagen, sier han ikke var kjent med siktelsene mot Drevland og Tangerås før han så overskriftene i media fredag. – Jeg har heller ikke hørt noe fra politiet i forbindelse med denne saken, sier Hagen. Meland, som også er daglig leder i Bergens rederiforening, hjalp reder Hagen med å få registrert «Viking Star» med norsk flagg. Han har også forsvart Trude Drevland i offentlig-heten. Meland understreker fredag at han ikke representerer reder Hagen eller «Viking Cruises» i strafferettslig sammenheng. – Vi har ingenting med det strafferettslige å gjøre, sier Meland, som sier han er «noe overrasket» over det han har kunnet lese om sakens utvikling. – Fordi jeg kanskje ville tro at politiet, når de sier de skal ha slike voldsomme undersøkelser, ville kommet med en henvendelse til oss. Det har de ikke gjort, sier Meland.

ETTER ALLMØTET: Styreleder Øistein Christoffersen og havnedirektør Inge Tangerås holdt i går allmøte på havnevesenets lunsjrom om siktelsen mot Tangerås. Deretter gikk de fra lunsjrommet til kontoret på Sydnes for å «ordne opp i formaliteter», ifølge styrelederen.

KORRUPSJONSSAKEN

En helt nødvendig prosess

Kommentator
i Bergens Tidende
frode.bjerkestrand@bt.no

Frode Bjerkestrand

Siktelsene mot ordføreren og havnedirektøren bekrefter at politiet før sommeren gjorde en alvorlig feil.

SIKTELSENE MOT ordfører Trude Drevland og havnedirektør Inge Tangerås bekrefter at politiet har grunn til å mistenke begge for å ha forbrutt seg mot korrupsjonsparagrafen i straffeloven.

Samtidig er det viktig å understreke at en siktelse ikke er bevis for skyld, men en juridisk status, som gir både politiet og de siktede visse rettigheter. Politiet kan for eksempel gjøre beslag, og de siktede har rett på advokat.

Siktelsene er likevel et foreløpig klimaks i fortellingen om den famøse skipsdåpen på Vågen 17. mai.

SIKTELSENE ER alvorlige. Påtalemyndigheten har altså grunn til å anta at både flyturen til Venezia, det påfølgende cruiset til Oslo og skipsreder Torstein Hagens gavecruise til Drevland kan være overtredelse av korrupsjonsloven.

Etterforskningen vil vise om politiet har rett. Saken kan like gjerne ende opp med endelig henleggelse.

Uansett, er det viktig både for de siktede, for lokaldemokratiet og for byens innbyggere at saken får sin endelige oppklaring. Det ville ha vært ille dersom denne saken skulle hjemsøke byen og bergenspolitikken i årevis.

DAGENS AVGJØRELSE setter påtalemyndigheten i et underlig lys. I august ble det kjent at juristene ved Hordaland politidistrikt bare hadde brukt en dag på å avgjøre at påstandene mot Drevland ikke var verd nærmere undersøkelser. Mens de fant Tangerås' sak interessant nok til å fortsette undersøkelsene.

Årsaken til denne forskjellsbehandlingen har politiet ikke brydd seg med å forklare. I ettertid er det kommer frem flere faktorer som viser at avgjørelsen om å legge Drevlands sak vekk, var tatt på et for tynt grunnlag. Anklagene mot begge har jo utspring i akkurat samme sak: Hopehavet med – og gavene fra – cruise-reder Torstein Hagen.

AT PÅTALEMYNDIGHETENS oppfatning om en så alvorlig sak endrer seg fundamentalt over sommeren, er ikke egnet til å skape tillit. For et politidistrikt som fra før sliter med et omdømmeproblem, er Drevland-saken egnet til å skape tvil om juristene på politikammeret var etthundre prosent objektive da de la bort saken i juni. Tvilen blir ikke større etter gårsdagens kuven-ding.

I tillegg kan det reise spørsmål om politiet til enhver til er opptatt av prinsippet om at loven skal være lik for alle. Dersom det var Drevlands politiske posisjon og

status som førte til henleggelsen i juni, er det nok en faktor som skaper tvil om politiets dømmekraft og prinsipielle fasthet.

DETTE VIL VI TROLIG aldri få vite helt sikkert, men det er fare for at utviklingen i saken skaper spekulasjoner. Ikke minst om at det er forskjell på hvordan politiet behandler maktpersoner og vanlige folk i Bergen.

Siktelsene er et foreløpig klimaks i fortellingen om den famøse skipsdåpen på Vågen 17. mai.

Politiet må selv sørge for at disse spekulasjonene ikke får vokse. Den beste måten de kan gjøre det på, er å drive så grundig og overbevisende arbeid i etterforskningen, at det ikke kan reises tvil om konklusjonen i saken i ettertid, eller at Drevland og Tangerås på noen måte har fått særbehandling i kraft av sine posisjoner.

BEGYNNELSEN: Saken oppsto da Trude Drevland ble spurt om å være gudmor i forbindelse med dåpen av «Viking Star» på Vågen 17. mai

25. juni 2015

Drevland fremlegger korrespondanse som viser at venninnen som skulle være med på gratiscruiset fra Istanbul, var Marit Warncke, leder for Bergen Næringsråd.

29. august 2015

BT melder at økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt avsluttet etterforskning av Trude Drevland og henla saken, og at politiet brukte én dag på avgjørelsen. Tangerås er fortsatt under etterforskning.

31. august 2015

Statsadvokaten ber om at saken mot Drevland gjenopptas etter påtrykk fra politimester John Reidar Nilsen.

18. september 2015

Det blir kjent at politiet har siktet både Drevland og Tangerås.

Andre regler for Drevland enn Navarsete

Mens Trude Drevland er siktet for å ha mottatt redegaver, henla Økokrim anmeldelsen mot Liv Signe Navarsete da hun fikk et gullarmbånd i gudmorgave. Regelverket var den gang mindre strengt.

RUNE CHRISTOPHERSEN
rune.christophersen@bt.no

Navarsete tok imot armbåndet i hvitt gull da hun døpte fergen «Bergensfjord» i 2006. Senterparti-politikeren var den gang samferdselsminister. Armbåndet var en gudmorgave fra Aker Yards, som ble kontrollert av Kjell Inge Røkke.

Rød Ungdom anmeldte Navarsete for korrupsjon etter at saken ble kjent. Da Økokrim la bort anmeldelsen bare noen dager senere, veide det tungt at Navarsete ikke hadde brutt regelverket for den politiske ledelsen i departementene.

Strammet inn

I ettertid er regelverket for gaver strammet inn, både for statsråder og ansatte i Bergen kommune.

Ordfører Trude Drevland i Bergen er under politietterforskning og siktet for grov korrupsjon, etter å ha tatt imot flere gaver fra rederiet Viking Cruises. Da Drevland døpte «Viking Star» 17. mai i år, fikk hun en gudmorgave på 500.000 kroner, som hun donerte til Trappen Motiveringssenter.

Men i tillegg mottok hun og familiemedlemmer flere reiser fra rederiet. Ordføreren takket blant annet ja til et gratis, ukelant cruise for to personer til en verdi av 100.000 kroner. Drevland kansellerte senere denne turen.

Fikk spesialbehandling

Verdien på Navarsetes armbånd ble oppgitt til mellom 20.500 og 27.000 kroner. Økokrim kom til at verdien uansett var stor nok til at gaven kunne rammes av korrupsjonsbestemmelsen.

Samtidig slo Økokrim fast at det skal mye til for at en gave kan regnes som korrupsjon, dersom «organisasjonsinterne retningslinjer» ikke er brutt.

Ifølge regelverket den gang var toppolitikere i en særstilling, fordi de kunne motta «enkle erkjentlighetsgaver», det vil si «gaver som er gitt for å uttrykke en generell eller spesiell honnør for en ekstra innsats eller gi oppmerksomhet til en person, organisasjon, firma, kommune, stat eller lignende ved jubileer eller spesielle anledninger».

Ble ikke etterforsket

Økokrim kalte Navarsetes arm-

FAKTA

Cruise-saken

- Cruiseskipet «Viking Star» ble sjøsatt i Venezia i juni 2014. Som skipets gudmor var Trude Drevland invitert. Drevland - og sønnen hennes - ble hentet og fraktet tilbake i privatfly. Også havnesjef Inge Tangerås var med på turen.

- Skipet ble døpt i Vågen 17. mai. Dagen etter dåpen i Vågen inviterte rederiet Viking Cruises med seg gudmor Drevland på et minicruise til Oslo med nydøpte «Viking Star». Med på jomfruturen var ordførerens mann og to barn.

- I juni innrømmet Drevland at hun hadde takket ja til et cruise for henne og en venninne. Venninnen viste seg å være Marit Warncke, administrerende direktør for Bergen Næringsråd. Cruiset hadde en verdi på 100.000 kroner. Drevland avlyste selv cruiset.

- 31. august gjenopptok politiet etterforskningen mot Drevland. 18. september ble Drevland og havnesjef Inge Tangerås siktet for grov korrupsjon.

bånd «åpenbart en erkjentlighetsgave», og understreket at «gaver verdt godt over titusen kroner var vanlige ved skipsdåper». Dermed la Økokrim bort saken uten etterforskning. Statsråden slapp politiavhør, og unngikk også ransaking av kontor og hjem, slik ordfører Trude Drevland opplevde før helgen.

Et viktig moment som kom Navarsete til gode, var at regelverket i 2006 var langt mindre strengt enn i dag. Siden 2010 har statsråder ikke hatt noen særfordeler, sammenliknet med offentlig ansatte, når det gjelder hvilke gaver de kan motta.

Foranledningen til innskjerpingen var flere artikler i VG, der det ble avdekket at statsråder hadde mottatt kostbare gaver ved utenlandsbesøk. Omtalen førte til at Navarsete leverte armbåndet tilbake.

Kritisk rapport

Også Bergen kommune har strammet inn sitt etiske regelverk, etter at revisjonsselskapet BDO leverte en kritisk rapport om kommunens innsats mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet.

I den nye etiske standarden fra januar i år, heter det at ansatte i Bergen kommune har begrenset anledning til å gi eller tilby gaver og andre fordeler.

«Slike handlinger forutsetter

FIKK GULLARMBÅND: Liv Signe Navarsete mottok et gullarmbånd i gave da hun døpte fergen «Bergensfjord» for Aker Yards i 2006. Armbåndet ble senere levert tilbake til giveren. Økokrim la også raskt bort en anmeldelse fra Rød Ungdom da gaven ble kjent.

ARKIVFOTO: ALEKSANDER ANDERSEN

at gaven/fordelen ikke er egnet til påvirke mottakeren utilbørlig. Gavens/fordelens verdi skal som hovedregel være av symbolsk karakter og beskjedent omfang», heter det.

Regelverket slår også fast at «eksterne gaver som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke beslutninger, handlinger, saksforberedelse eller vedtak, må unngås. Det må vises varsomhet også med mindre gaver».

Regelverket inneholder ikke noen beløpsgrense når det gjelder gaver.

«Begrunnelsen er at også beskjedne gaver kan være problematiske», heter det i byrådets utredning.

Forskjellsbehandling

Mats Stenmark, stipendiat ved juridisk fakultet på Universitetet i Oslo, mener både Navarsete- og Drevland-saken er eksempler på

at politiet er tilbakeholden med å åpne etterforskning mot personer i maktposisjoner i offentlig sektor.

– Gaven til Navarsete ble gitt av et selskap med betydelige interesser innenfor Navasetes arbeidsfelt, hvor en av de største aksjonærene tidligere var domfelt for korrupsjon. Til kontrast har politiet valgt å etterforske saker der ordinære arbeidstakere i mer underordnede stillinger har mottatt fordeler av relativt ubetydelig verdi, skriver Stenmark i en epost til BT.

Han viser til at en driftssjef i kollektivselskapet Ruter ble tiltalt etter å ha blitt påspandert tre middager til en verdi av 1500 kroner av en bussleverandør.

Påtalemyndigheten tok saken helt til Høyesterett, som slo fast at forholdet ikke var straffbart.

Økokrim og Liv Signe Navar-

sete har ikke besvart BTs henvendelse om saken.

Store sprik

Verdien på gudmorgaver spriker kraftig. Rederiet Fjordline ga 30.000 både da nye «Bergensfjord» ble døpt i 2014, og da «Stavangerfjord» ble døpt i 2013. Begge gudmødrene, deriblant Trude Drevland, ga gavene videre til veldedige organisasjoner.

Ingvald Fardal, tidligere administrerende direktør i Fjordline, sier de sjekket hva som var kutyme da de valgte nivået på gudmorgavene.

– Vi ville gi et fornuftig beløp som kunne bety noe for de ideelle organisasjonene som skulle motta pengene. Historisk har det vært vanlig å gi smykker, men det er noen år siden. Nå er det vanligere å gi en pengegave, som ofte blir gitt videre til en ideell organisasjon, sier Fardal.

Korrupsjonsekspert Tina Søreide mener folkevalgte bør forstå når de blir utsatt for ulovlig påvirkning.

SAKENS UTSPRING: Skipsdåpen av «Viking Star» på 17. mai i år. Ordfører Trude Drevland, som var gudmor for skipet, er nå siktet for korrupsjon. En del av siktelsen er knyttet til et gavecruise hun fikk av skipsreder Torstein Hagen for dette oppdraget. ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

Tillitens pris

– **For å ta spørsmålet en del bergensere stiller seg først: At en hardt arbeidende ordfører får et cruise til 100.000 kroner i gave, er det noe å mase om da?**

– Jeg får svare prinsipielt på spørsmålene her, uten å ta stilling til de rettslige vurderingene i selve saken. Husk at i sakskomplekset ligger ikke «bare» en gave, men også en regелendring. Uansett, saken handler ikke bare om hvor hardtarbeidende – eller hvor skjønn eller hvor godt likt – en ordfører er. Det handler om å sikre de integritetsmekanismene som gjør at vi som velgere kan ha tillit til folkevalgte i det ganske land.

– **Så dette handler om tillit?**

– Svekket tillit gjør at folk føler mindre grunn til å respektere hva ledere sier og bestemmer, inkludert formelle lover. Jo mindre tillit, desto vanskeligere er det å styre et samfunn effektivt og godt. Om slike saker som denne ignoreres, betyr det at vi ignorerer de reglene som skal sikre denne tilliten. Regelbruddet bør dermed vurderes ganske objektivt, og ikke i lys av hva en bestemt ordfører har gjort for en by.

– **Hva sier lovverket om slike gaver til politikere?**

– Straffeloven har generelle regler som setter forbud mot å kreve, motta eller akseptere et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning ens stilling eller verv. Habilitetsreglene i forvaltningen skal hindre at beslutninger påvirkes av utenforliggende hensyn. Et strengt regelverk er fornuftig, fordi en rekke studier viser at selv svært små gaver skaper bindinger mellom folk, og at vår evne til å gjøre gode moralske valg svekkes i vur-

INTERVJUET

Tina Søreide

- Samfunnsøkonom, førsteamanuensis ved Norges Handelshøyskole.
- Tidligere ansatt ved Christian Michsens Institutt og Verdensbanken.
- Doktorgrad fra NHH i 2006 på korrupsjon i næringslivet.
- Utga boken «Korrupsjon – mekanismer og mottiltak» i 2013.

deringer der vi selv kan oppnå fordeler.

– **Hvorfor er Trude Drevland og Inge Tangerås siktet for grov korrupsjon, og ikke «vanlig» korrupsjon?**

– Dette er regulert i straffeloven. Blant momenter som tilsier at en sak vurderes som grov, er at den handler om posisjoner som det er knyttet mye tillit til, som politikere. Rettspraksis viser dessuten at verdier på over 100.000 kroner til enkeltpersoner er vektlagt i vurderingen av hva som er grovt. – **Hvorfor er det viktig at denne saken blir etterforsket?**

– Tenk heller på hvor gale det ville vært om den ikke ble etterforsket! Det man da ville signalisere er at det er i orden at en ordfører – og andre politikere – gjerne kan ta imot store gaver. Denne saken er viktig. Den vil forhåpentlig avklare hva vi kan forvente av politikerne; at de skal forstå hva de er med på. Jeg mener de folkevalgte bør forstå når de blir utsatt for utilbørlig og ulovlig påvirkning.

– **«Grov korrupsjon» har en strafferamme på ti år. Hvorfor så strengt?**

– Det som markeres her er alvorlighetsgraden i en sak, som her – der forhold er knyttet sentrale myndighetspersoner. I slike saker er allmennpreventive hensyn tungtveiende.

– **Hva er vanlig straffeutmåling dersom politikere blir funnet skyldige i slike saker?**

– Dette er ingen vanlig sak. Vi har ingen tilsvarende rettsavgjørelser. Generelt ligger domsavsigelsene godt innenfor det maksimale straffenivået. Men jeg tror denne saken - hvis den fører til tiltale - i fremtiden vil bli referert i alle korrupsjonsaker der norske politikere er involvert.

– **Er det en forskjell i rollene til politikeren Drevland og direktøren Tangerås, som gjør at sakene deres kan få ulikt utfall?**

– Ja, selvsagt. Det er forskjell på å være en administrativt ansatt havnedirektør med et nokså begrenset mandat, og politisk valgt med langt bredere formell og uformell makt. For eksempel, en innehaver av et viktig politisk verv er også medlem av et politisk parti, i denne saken et parti med regjeringsmakt.

– **Hvordan skal vi tolke det at saken er kommet så langt som til siktelse?**

– At saken har oppstått, må vel sies å være et tegn på at andre kontrollmekanismer kan ha sviktet. Det bør det være et system for intern kontroll for hvordan folkevalgte skal forholde seg til det å motta store gaver.

– **Hvor vanskelig kan det være for en politiker å forstå at han/hun blir utsatt for ulovlig påvirkning?**

– Systemer og regelverk er ikke tilstrekkelig som rettesnor for hva som er greit eller ikke greit. Til syvende og sist handler det om individenes personlige vurderings-evne. Derfor er det behov for kompetanse og opplæring i mulige dilemma som kan oppstå.

– **Er det grunn til å tro at det er høyere terskel for at politiet etterforsker korrupsjonsmistanker mot politikere enn mot andre aktører i samfunnet?**

– Dette er et veldig viktig spørsmål. I et land med mange små kommuner, tette miljøer og begrenset politisk konkurranse, er det en fare for at varsling og etterforskning ikke skjer, fordi det kan skape et dårlig samarbeidsklima. Jeg mener at etterforskning mot politikere bør prioriteres som følge av deres tillit og faktiske makt.

– **Hvordan kan politiet gjøre en bedre jobb?**

– Denne saken bør føre til en vurdering av hvordan vi håndterer saker der det er mistanke om politisk korrupsjon. Kanskje burde en ekstern etterforskningsenhet tre inn i saker der det foreligger slik mistanke mot politikere.

– **I en kommentar til Drevland-saken sier du til NRK at vi har «for få slike saker». Hvorfor?**

– Det er en rekke forhold som tilsier at slike saker ikke kommer til overflaten. Vi kan derfor være ganske sikre på at tette bindinger til næringslivsledere påvirker politikere i Norge. Flere undersøkelser underbygger antakelsen om at det finnes saker som burde etterforskes.

FRODE BJERKESTRAND

«Velkommen-kultur» er nødvendig, men løser ikke flyktningproblemet.

Kommentator Eva Grinde, Dagens Næringsliv

Det siste jeg vil er å ha en feit dame.

«Dama til»-deltaker Eyvind Hellstrøm, NRK

Nå har vi en regjering som er klare på at kultur ikke er et prioritert område. Verken politisk eller økonomisk.

Stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen (Ap), Aftenposten

Kan man redde verden med en konferanse?

Eat-gründer Gunhild Stordalen, Dagens Næringsliv

I KLEMME // Dersom advokat John Christian Elden må vitne om 17. mai-cruiset frå Bergen, kan han ikkje forsvare ordførar Trude Drevland.

Eldens cruisetur kan stanse Drevland- oppdrag

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no

Alle dei tre påspanderte reisene som Trude Drevland takka ja til er omfatta av korrupsjonssiktinga mot henne:

- Reisa med privatfly til sjøsetjinga av «Viking Star» i Venezia i juni 2014.
- Mini-cruiset med «Viking Star» frå Bergen til Oslo etter dåpen 17. mai i år.
- Det planlagde vekescruiset frå Istanbul til Venezia saman med Marit Warncke til hausten, som Drevland avlyste då bråket rundt skipsdåpen begynte.

Drevland formidla beskjed

Forsvarsadvokat John Christian Elden har i lang tid representert Trude Drevland. Han er også forsvaren hennar i straffesaka som nå er oppretta.

Men Elden har i tillegg ei anna rolle: Advokaten var ein av gjestane då «Viking Star» vart døypt på Vågen 17. mai, og han deltok også på minicruiset sør- over kysten saman med familien sin dagen etter.

E-postar som Trude Drevland har lagt fram, viser at det var ho som formidla beskjeden om at Elden med familie skulle vere med. 19. april sende ho ein e-post til Kulturoperatørene, som stod for det praktiske med skipsdåpen:

«Jon Chr. Elden m/ kone og datter kommer 16. mai og vil ombord da. Jon Chr. Elden går av i Stavanger. Konen (...) og datter (...) blir m til Oslo. De blir alle 3 m på middag og show», skreiv gudmor Drevland.

Yrkesetisk klemme

Eit sentralt spørsmål for politiet i etterforskinga av Drevland, er om minicruiset til Oslo må reknast som ein «utilbørleg fordel» etter korrupsjonsparagrafen.

Dersom politiet ønskjer å spørje John Chr. Elden kvifor han vart invitert med, kven som inviterte eller kva han elles fekk

vite før eller under minicruiset, må dei kalle han inn til avhøyr. Slik kan advokaten hamne i ei yrkesetisk klemme, i tilfelle saka endar med tiltale og retts sak, og Elden kanskje må vitne. I Advokatforeningens reglar for god advokatskikk, heiter det: «En advokat bør vise varsomhet med å ta imot verv som prosessfullmektig i en sak hvor det på forhånd må anses sannsynlig at han vil kunne bli ført som vitne i saken.»

I retningslinjene for forsvararar, også denne utarbeidd av Advokatforeningen, er formuleringa enda strengare. Der heiter det at varsemd bør utvisast dersom det «er mulig at han kan bli ført som vitne».

– I utgangspunktet bør du ikkje vere forsvarar i ei sak der det er sannsynleg at du kan bli ført som vitne. Det vanlege er då at forsvaren seier frå seg oppdraget, seier advokat Magnhild Pape Meringen, som leiår etikkutvalet i Advokatforeningen. Ho meiner at eit politiavhøyr med ein forsvarar ikkje treng vere problematisk, og at det først er dersom forsvaren må vitne i ei retts sak at det oppstår problem i forhold til dei etiske reglane.

Elden trur ikkje på rettssak

Jussprofessor Jon Petter Rui ved Universitetet i Bergen forklarar bakgrunnen for regelen slik:

– Utgangspunktet er at forsvaren må vere uavhengig, fordi dette er til beste for klienten. Dersom forsvaren blir ein del av bevisførselen, fordi vedkomande må vitne, vil forsvaren ikkje lenger stå fram som uavhengig, seier Rui, som presiserer at han ikkje kjenner cruisesaka eller Eldens rolle i denne.

– Men dersom forsvaren avgir ei vitneforklaring som er til klientens fordel, vil motiva bak vitneprovet kunne bli trekt i tvil. Og dersom vitneprovet er ufordelaktig for klienten, har

FORSVARAR OG GJEST: Advokat John Christian Elden deltok saman med kone og barn på «Viking Star»s jomfrutur etter dåpen på Vågen. Dåpscruiset er ein del av saka mot Elden-klient Trude Drevland, og kan setje forsvaren i ei yrkesetisk klemme.

FOTO: TERJE PEDERSEN, SCANPIX

FAKTA

Cruise-saka

- Cruiseskipet «Viking Star» vart døypt i ein storstilt seremoni på Vågen 17. mai i år. Skipet har norsk flagg, og Bergen som ei av fleire snuhamner – dvs. at passasjerar på enkelte cruise blir tatt om bord eller sleppte av i Bergen.

- Skipet tilhøyrer «Viking Cruises», der reiaren Torstein Hagen er ein av eigarane og styreleiar. Hagen var på 70- og 80-talet direktør i Det Bergenske Dampskibsselskab.
- Drevland engasjerte seg for å hjelpe Hagen med å få endra regelverket i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS), slik at skipet kunne få

norsk flagg. Ho protesterte også til fylkesmannen då Hagen ikkje fekk leige Haa-konshallen til dåpsfesten.

- Bergenspolitiet oppretta korrupsjonssak mot ordføraren 28. mai. Denne vart lagt vekk etter berre ein dag med etterforskning.

- To veker før valet vart saka gjenopptatt, etter at fleire juridiske ekspertar hadde kritisert den raske henlegginga i BT. Drevland søkte permisjon frå alle verv, og trekte seg frå valkampen.
- Fredag vart både ordføraren og hamnedirektør Inge Tangerås sikta for grov korrupsjon, og fekk kontor og heimar ransaka av politiet.

VEDTOK: Harald Schjelderup og Dag Skansen er enige om at det etiske regelverket for politikerne i Bergen kommune har behov for presiseringer. Her er de to flankert av Geir Dale (Ap, til v.), samt Asle Wingsternes (H) og Eiler Macody Lund (Frp), begge til h.).

ARKIVFOTO: HELGE SKODVIN

Strammer inn reisereglene

Politikerne er enige om nye retningslinjer for politikernes reiser. Slik skal de unngå nye cruise-saker.

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no
BENEDIKTE BAKKELI

Så sent som i januar vedtok bystyret de etiske retningslinjene til Bergen kommune. Her la de frem et eget dokument med en «etisk standard» og en etikkplakat for de ansatte og folkevalgte i kommunen.

Etter debatten rundt Trude Drevlands cruisereiser og flyreiser til Venezia, bestemte politikerne fra de største partiene seg for å ta en ny gjennomgang av kommunens regelverk.

Bystyrets kontor har levert fra seg en sak med forslag til endringer i regelverket. Den ble behandlet på et møte med politikerne tirsdag.

Kommunen skal dekke

I saken slås det fast at alle reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med representasjon, kurs, seminarer eller studieturer alltid skal dekkes av kommunen.

«Unntak fra dette prinsippet kan bare skje etter særskilt vurdering av forretningsutvalget. Kommunens brevhode og logo

skal ikke brukes i privat korrespondanse».

Påtroppende byrådsleder Harald Schjelderup (Ap) sier de ba om gjennomgangen på grunn av den såkalte cruise-saken.

Full offentlighet

– For Ap er det viktig at vi fikk en presisering i regelverket rundt dette som gjelder reiser folkevalgte gjør i kraft av å være folkevalgte, det gjelder også ordføreren. Vi har foreslått at reiser som hovedregel skal betales av kommunen selv. Eventuelle unntak skal tas opp i Forretningsutvalget, hvor det er full offentlighet. Vi opplever ikke noen stor uenighet om dette, sier han.

Dette er en erkjennelse om at vi har en vei å gå for å utvikle byens regelverk for de folkevalgte enda bedre.

Dag Skansen, gruppeleder for Høyre

– Dette er en erkjennelse om at vi har en vei å gå for å utvikle byens regelverk for de folkevalgte enda bedre, sier gruppeleder for Høyre, Dag Skansen.

Unngå saker senere

I saken som er lagt frem, oppfordres politikerne til å ta opp

etiske problemstillinger og dilemmaer i samtaler for å være sikker på sine handlinger.

«Dette kan skje innenfor eget parti og på tvers av partigrenser, på tross av ulike partiprogram og synspunkter. Folkevalgte oppfordres til å etablere egne fora der etiske problemstillinger kan løstes», heter det.

Skansen, sier alle politikerne er enige om at denne presiseringen av regelverket er et skritt i riktig retning. I tirsdagens møte ble det likevel bestemt å sende tilbake saken for bearbeiding. Det handlet imidlertid ikke om punktet om reisevirksomhet, men andre presiseringer av begreper og definisjoner.

– Saken er i realiteten utsatt, men det er tverrpolitisk enighet rundt dette med reisevirksomhet. Da vil vi også unngå denne typen saker senere, sier Schjelderup.

– Vi skal se litt nærmere på saken for å se på hvordan den kan gjøres bedre, sier Skansen.

Viktig med bevisstgjøring

Korrupsjonsekspert Tina Søreide ved NHH ser på en gjennomgang av regelverket i etterkant av cruise-saken som en sunn og nødvendig reaksjon.

– Alle statlige byråkratier er basert på tillit, og det er alltid en risiko for at den kan misbrukes. Her ligger det mange gråsoner,

FAKTA

Cruise-saken

● Cruiseskipet «Viking Star» ble sjøsatt i Venezia i juni 2014. Som skipets gudmor var Trude Drevland invitert. Drevland og sønnen hennes ble hentet og fraktet tilbake i privatfly. Også havnesjef Inge Tangerås var med på turen.

● Skipet ble døpt i Vågen 17. mai. Dagen etter dåpen inviterte rederiet Viking Cruises Drevland på et minicruise til Oslo med nydøpte «Viking Star». Med på jomfruturen var ordførerens mann og to barn.

● I juni innrømmet Drevland at hun hadde takket ja til et cruise for seg og en venninne. Venninnen var Marit Warncke, adm.dir. for Bergen Næringsråd. Cruiset hadde en verdi på 100.000 kroner. Drevland avlyste senere cruiset.

● 31. august gjenopptok politiet etterforskningen mot Drevland. 18. september ble hun og havnesjef Inge Tangerås siktet for grov korrupsjon.

og en gjennomgang av reglene og hvordan de håndheves er en riktig reaksjon når saker kommer opp eller saker er avdekket, sier hun.

Hun understreker at det viktigste med en gjennomgang av regelverket er en bevisstgjøring, og ikke nødvendigvis reglene i seg selv.

– Det er viktig å ha en diskusjon rundt dagens praksis og hvorfor det eventuelt er viktig å stramme inn regelverket. Det skaper læreprosess om gjeldende normer, mener hun.

Får slippe vielse av homofile

Biskop Halvor Nordhaug (bildet) tror over halvparten av prestene i Bjørgvin vil reservere seg mot å vie homofile.

KIM GOKSØYR STRANDE
nyhet@bt.no

Opptellingen etter årets kirkevalg viser at et flertall av representantene i Kirkemøtet trolig vil støtte likekjønnet vigsel i den Den norske kirke.

Det ser derimot ikke ut til å bli fritt frem i valg av prest om vigsel av homofile skulle bli innført. Både Presteforeningen, Åpen Folkekirke og Bjørgvin-biskop Halvor Nordhaug sier en naturlig del av et slikt vedtak vil være å håndheve reservasjonsretten for prester som ikke ønsker å utføre slike visler.

– Jeg tror et betydelig antall prester i vårt bispedømme, trolig et flertall, ønsker å benytte seg av en slik reservasjonsrett, sier Nordhaug.

Lovfestet rettighet

Muligheten for å nekte å utføre visler av homofile par er lovfestet i ekteskapsloven, som sier at en vigsler kan nekte å foreta en vigsel om en av brudeparet ikke er medlem av trossamfunnet, ikke tilhører menigheten, er tidligere gift eller er et par av samme kjønn.

– Det er en bred enighet om at det fortsatt skal være slik, og det er jeg sikker på vil sikres via fremtidige vedtak fra Kirkemøtet, sier Nordhaug.

Vil bevare friheten

Leder i Bjørgvin Åpen Folkekirke og innvalgt i bispedømmerådet i Bjørgvin, Karl Johan Kirkebø, sier organisasjonen, som kjemper for en innføring av homofile visler, er enig med biskopen i tanken om samtidig å håndheve en reservasjonsrett for prester.

Han får også støtte av leder i Presteforeningen, Martin Enstad, som sier en reservasjonsrett vil være et selvfølgelig standpunkt for prester som ønsker å benytte seg av den.

– Jeg tenker at en mulig løsning vil være at henvendelsen kan gå videre til prosten, som må ta ansvar for å finne en prest som kan gjennomføre denne handlingen, sier Enstad.

Rederen siktet i cruisesaken

Politiet har siktet cruisereder Torstein Hagen. Han ga hundretusener i gaver. Han sier han vil forklare seg for politiet.

ØYVIND LEFDAL EIDSVIK
oyvind.eidsvik@bt.no
ROY ELLINGSEN

For tre uker siden ble havnesjef Inge Tangerås og bergensordfører Trude Drevland siktet for grov korrupsjon i den såkalte cruisesaken.

Nå er også reder Torstein Hagen siktet av politiet, får BT bekreftet. BA meldte først om saken. Rederiet Viking Ocean Cruises skriver i en pressemelding at de vil samarbeide med politiet.

Skipet «Viking Star» ble døpt i Vågen til stor festivitas på 17. mai. I etterkant er korrupsjons-saken mot havnesjefen og ordføreren blitt rullet opp.

«Viking Ocean Cruises er trygg på at selskapet ikke har gjort noe lovstridig i denne saken», skriver rederiet.

Ba om tjeneste

Videre, skriver de, har rederiet «ikke hatt noen økonomiske for-

delers i denne saken. Dette vil vi tydeliggjøre overfor Hordaland politidistrikt».

Samtidig ba Hagen i august i fjor Drevland om en tjeneste: Å skrive til Norsk internasjonalt skipsregister (NIS) om det var mulig å få skipet registrert i Norge.

Tidligere har Hagen selv uttalt at det finnes økonomiske grunner til å få skipet registrert som norsk.

– Og så er det ingen hemmelighet at markedsføringsmessig er det bedre at det står Bergen heller enn Monrovia i hekken, sa Hagen til BT i den første saken om hvordan «Viking Star» skulle bli bergensk.

Det ble gitt flere gaver av ulik verdi fra Hagens selskap til bergensordføreren og havnesjefen:

- Begge ble fløyet med privatfly til Venezia for å delta på rederiets sjøsetting av «Viking Star».
- Også Drevlands sønn var med på turen.

- Drevland, med noen få familiemedlemmer og venner, deltok deretter på jomfrucruiset – fra Bergen dåpsnatten til Stavanger. Også hennes forsvarer John Christian Elden, og Eldens familie, var med på dette cruiset.

FAKTA

Cruisesaken

- 17. mai i år ble «Viking Star» døpt i Vågen i en stortiltet seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder.

- I kjølvannet av 17. mai kom det frem at Trude Drevland var blitt påspandert tur til Venezia og cruise til Oslo, der hun tok med familie-medlemmer.

- Trude Drevland og havnesjef Inge Tangerås er siktet for grov korrupsjon.

- Drevland tok imot et cruise fra Istanbul til Venezia, der hun kunne ta med seg en venninne. Cruiset hadde en verdi på 100.000 kroner, ifølge rederiet. Drevland avlyste cruiset en uke etter dåpen.

- Også at 500.000 kroner ble gitt i dåpsgave til et veldedig formål. Drevland fikk velge ut, skal være

med i politiets siktelse mot ordføreren.

Planlegger flere norske skip

Påtaleansvarlig Hedvig Moe Øren i Hordaland politidistrikt sier at hun ikke vil avkrefte eller bekrefte om Hagen er siktet.

– Jeg kan bekrefte det Viking Cruises skriver, at vi ønsker å innhente forklaringer i saken. Torstein Hagen er en av dem vi ønsker å snakke med, sier Øren.

Torstein Hagens advokat sier at han ikke er kjent med siktelsen.

– Vi er ikke kjent med noen siktelse, sier Bjørn Stordrange til NTB. Til BT skriver han i en tekstmelding at han ikke vil kommentere saken utover pressemeldingen rederiet har sendt.

Rederiet skriver at de planlegger å døpe flere skip i Norge og at de ønsker at flere av deres skip skal seile under norsk flagg.

Viking Ocean Cruises er et nytt kapittel i Hagens portefølje. Viking har i en årrekke vært ledende på elvecruise i Europa.

«Viking Star», som ble døpt i Bergen på 17. mai, er selskapets første havgående skip. Skipet ligger for øyeblikket ved kai i Aten.

En mann pågrepet

BRYNE: En mann er pågrepet etter at kvinne i 30-årene ble funnet død i nærheten av sin leilighet på Bryne fredag, opplyser politiet. Den avdøde ble funnet av en politipatrulje på en eiendom ikke langt unna Bryne sentrum fredag formiddag, melder Stavanger Aftenblad. – Dødsfallet betegnes som mistenkelig, og politiet har begjært obduksjon. Foreløpig kan vi ikke si noe sikkert om dødsårsaken, opplyser operasjonsleder Kjetil Føyen i Rogaland politidistrikt til NTB. Innsatsleder Trond Olav Salte i Rogaland politidistrikt sier til Stavanger Aftenblad at politiet etterforsker saken som en mulig drapssak.

Enighet om norsk-russisk kvoteavtale

OSLO: Norge og Russland har undertegnet fiskeriavtalen for 2016. Avtalen innebærer en høyere torskekvote enn regelen tilsier, mens det ikke åpnes for kommersielt loddefiske på grunn av lav bestand. Totalkvoten for nordøst-arktisk torsk i 2016 settes til 894.000 tonn, opplyser Nærings- og fiskeridepartementet. Kvoten fordeles mellom Norge, Russland og tredjeland etter samme mønster som tidligere år, hvorav Norges del utgjør 401.240 tonn av kvoten. NTB

Kirkevergen vil stenge seks kirker

OSLO: Kirkevergen mener det er nødvendig å stenge seks nye Oslo-kirker som følge av forverret økonomisk situasjon. Tre kirker ble stengt i fjor. – Det vil være økonomisk uforvarlig å opprettholde drift i alle kirkenene. Derfor foreslår jeg for Kirkelig fellesråd å vedta stengning av tre til seks kirkebygninger midlertidig, sier kirkeverge Robert Wright til Vårt Land. Ifølge avisen har det i mange år vært kamp mellom menighetene om omdisponering av ressurser i Oslo-kirken. Endringer og menighetssammenslutninger har møtt motstand, særlig forslag om å ta kirker ut av bruk. NTB

SLORSLÅTT: Det var både fest og fyrvekeri da «Viking Star» ble døpt i Vågen 17. mai. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder. Trude Drevland er skipets gudmor.

ARKIVFOTO: EIRIK BREKKE

Jobb hos Brødrene Dahl?

Teknisk saksbehandler VA

Brødrene Dahl AS har som målsetting å være den ledende tekniske handelsbedriften i Norge. Vi arbeider innenfor kundesegmentene VVS, VA, INDUSTRI, MARINE, OLJE & GASS, VANNKRAFT OG SAMFERDSEL. Konsernet har 1.350 medarbeidere og en omsetning på over 6 milliarder kroner. Brødrene Dahl driver virksomhet på 72 steder i Norge og har flere datterselskaper og eksportvirksomhet. Selskapet er en del av det franske industrikonsernet Saint-Gobain. Se dahl.no for mer informasjon

Kontakt Garuda Bergen AS v/ Johnny Færøy, tlf. 908 47 261 eller Jane Torsvoll, tlf. 948 06 889 for informasjon eller et konfidensielt og uforpliktende møte. Se www.garuda.no for å søke stillingen

TAUSE // Verken Viking Cruises eller Kulturoperatørene ønskjer å fortelje kven som var med på jomfruturen med «Viking Star» frå Bergen til Oslo.

Hemmeleg gjesteliste frå jomfruturen

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
ANDERS HAGA

Reisa med det nydøypte cruise-skipet 18. mai er ein del av korupsjonssikkinga mot permittert ordførar Trude Drevland og hamnedirektør Inge Tangerås. Drevland hadde med seg ekte-mannen og dei vaksne barna sine, Tangerås hadde med kona. Også verten, reiar Torstein Hagen, er sikta i saka.

– Kan ikkje frigje

Bergens Tidende har spurt Viking Cruises om dei kan opplyse kven som var invitert med på gratiscruiset frå Bergen til Oslo.

«Viking Ocean Cruises tek gjeste-personvern alvorleg, og vi kan ikkje frigi gjestelista. Vi håpar de forstår og respekterer behovet vårt for å oppretthalde gjestanes personvern» (BTs om-setjing frå engelsk, red.m.), skriv Rikke Semb Solberg, manager i Viking Cruises i ein e-post.

Spesialrådgjevar Tor Dølvik i Transparency International Norge (organisasjon med formål å kjempe mot korupsjon) meiner det vil vere av interesse å vite kven som deltok på reisa.

– I grenseland

– Interesse knyter seg mest til kva dei folkevalde har vore med på. Kva privatpersonar som har vore med har nok ikkje så stor interesse, om det ikkje er snakk om mogelege forretningspartnarar, seier Dølvik.

Han vil ikkje meine noko bastant om det å vere med vil bli rekna som ein utilbørlig fordel.

– Dette ligg nok i grenseland. Men det er interessant å vite kva

DETTE ER SAKA

Ordføraren/Viking Star

- Cruiseskipet «Viking Star» vart døypt i ein storstilt seremoni på Vågen 17. mai i år, av gudmor og ordførar Trude Drevland (H). Skipet har norsk flagg, og Bergen som ei av fleire snuhamner.
- Skipet høyrer til Viking Cruises, der reieren Torstein Hagen er ein av eigarane og styreleiar. Hagen var på 70- og 80-talet direktør i Det Bergenske Dampskibsselskab.
- Drevland engasjerte seg for å hjelpe Hagen med å få endra regelverket i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS), slik at skipet kunne få norsk flagg. Ho protesterte også til fylkesmannen då Hagen ikkje fekk leige Haakonshallen til dåpsfesten.
- Bergenspolitiet oppretta korupsjonssak mot ordføraren 28. mai. Denne vart lagt vekk etter ein dag med etterforsking.
- To veker før valet vart saka gjenopptatt, etter at fleire juridiske ekspertar hadde kritisert den raske henlegginga i BT. Drevland søkte permisjon frå alle verv, og trekte seg frå valkampen.
- 18. september vart både ordføraren og hamnedirektør Inge Tangerås sikta for grov korupsjon, og fekk kontor og heimar ransaka av politiet. I oktober vart også reiar Torstein Hagen sikta.

politikarane er med på og ikkje, og kva grunngevinga deira er, seier Dølvik.

Politiet vil ikkje fortelje om dei har bedt om, eller fått tilgang til, passasjerlista.

– Denne saka har vore breitt omtalt. Vi vurderer fortløpande kva sider vi bør gå inn og sjå nærare på. Meir ønskjer vi ikkje å seie nå, seier politiadvokat Hedvig Moe Øren, som leiar etterforskinga.

Streng kontrakt

Heller ikkje Kulturoperatørene AS, som var leigd inn av Viking Cruises for å ordne det praktiske med dåpen, vil fortelje kven som var invitert.

«Som totalleverandør for dette arrangementet arbeidet vi med en del av det praktiske rundt gjestehåndtering for Viking Cruises. Gjelisten tilhører imidlertid Viking Cruises, og de som mange andre har en policy på at deres gjestelister ikke gis ut til verken media eller andre. I henhold til vår kontrakt med Viking Cruises har vi følgelig ingen mulighet til å videredistribuere gjesteinformasjon», skriv Øyvind Storheim, dagleg leiar i Kulturoperatørene.

Fortsett ikkje journalført

Også kva rolle Drevland hadde i arbeidet med å plukke ut kven som skulle bli invitert kan vere relevant for politietterforskinga. Gudmorgåva på 500.000 kroner som reiar Hagen ga til Trappen Motiveringssenter, etter forslag frå Drevland, er tatt med i siktinga fordi politiet meiner det kan ha vore ein fordel for Drevland at ho fekk peike ut mottakaren. Dersom ordføraren

POLITISAK: «Viking Star» la jomfruturen frå Bergen via Stavanger til Oslo etter dåpen 17. mai. «Viking Ocean Cruises tek gjeste-personvern alvorleg, og vi kan ikkje frigi gjestelista», skriv reiarlaget.

ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

var sentral då gjestelista for minicruiset skulle setjast opp, kan dette hamne i same kategori.

I korrespondansen mellom Drevland og Kulturoperatørene, går det fram at dei har hatt tett dialog om det praktiske med jomfruturen. Det var blant anna Drevland som ga beskjed om at turdeltakar John Chr. Elden, med kone og barn, ville om bord 16. mai. Elden er Trude Drevlands advokat.

Ingenting av denne korrespondansen har Drevland journalført i kommunen. Bystyredirektør Roar Kristiansen opplyser til BT at dei

framleis ikkje har fått registrert e-posten til Drevland, på grunn av sjukmeldinga i sommar og den etterfølgjande permitteringa.

Mest lyst til å gå heim

Blant dei som har vore opne på at dei deltok på reisa, er Marit Warncke, leiar i Bergen Næringsråd.

– Eg var med, saman med fleire hundre andre. Det var masse gjestar, både frå Bergen og internasjonale. Men eg har veldig lite lyst til å gje dykk namn, seier Warncke.

– Fordi?
– Eg hadde nær sagt at det får

de finne ut av på andre måtar. Vi var med og feira dåpen, slik vi feirar opning av eit nytt hotell eller Universitetsaulaen eller kva det skal vere. Vi gjekk om bord klokka halv to om natta, i søkkvåte bunader som vi hadde hatt på oss sidan klokka halv sju om morgonen. Vi reiste i pissande regnvær ned til Stavanger og gjekk av i Oslo. Då vi stod der på Skolten midt på natta og venta, trur eg dei fleste hadde mest lyst til å gå heim og leggje seg. Eg trur ingen følte at «nå er vi på cruise, folkens», seier Warncke.

Det vart tatt kontakt frå Trude Drevland, som via reiarlaget skulle invitere og koordinere kven frå kommunen som kunne delta.

Dag Skansen, Høgres gruppeleiar i bystyret

– Kven inviterte deg?
– Eg fekk ein invitasjon frå reiarlaget via Kulturoperatørene.

Høgres gruppeleiar i bystyret, Dag Skansen, fortalde til BA i mai at han og fleire andre var invitert med på turen. Etter ein diskusjon med blant andre direktør Roar Kristiansen ved Bystyrets kontor, valde han og fleire andre å takke nei.

Takka høfleg nei

– Det vart tatt kontakt frå Trude Drevland, som via reiarlaget skulle invitere og koordinere kven frå kommunen som kunne delta, seier Skansen.

Også dåverande finansbyråd Liv Røssland (Frp), helsebyråd

Hilde Onarheim (H), varaordførar Tor Woldseth (Frp) og bystyremedlem og gruppenestleiar Asle Wingsternes (H) var blant dei inviterte.

Allereie 10. februar takka dei fem høfleg nei til tilbodet om båttur, i ein e-post stila til styreformann Torstein Hagen i Viking Cruises.

Taust frå reieren

I sin e-post viser helsebyråd Hilde Onarheim til at Bergen kommune har strenge reglar når det gjeld deltaking på arrangement, og at dei difor ikkje kan

bli med til Stavanger og Oslo.

Blant dei som opplyser at dei ikkje var blant dei inviterte, er leieren for Aps bystyregruppe Harald Schjelderup, byråd Henning Warloe (H) og byrådsleiar Martin Smith-Sivertsen (H).

Reiar Torstein Hagen er taus om utviklinga skipsdåpen har ført til.

«Vi forstår at saka er under etterforsking, og Viking Ocean Cruises vil derfor ikkje gi nokon kommentarar» (BTs omsetjing, red.m.), skriv Leha Talactac i reiarlaget i ein e-post til Bergens Tidende.

A STAR ALLIANCE MEMBER

#5
SITTE PÅ EKEBERGRESTAURANTEN
OG SKRYTE AV ULRIKSBANEN.

SAS

A STAR ALLIANCE MEMBER

#6
STÅ VED SPIKERSUPPA OG SPØRRE FOLK OM
DET IKKE FINNES ET STØRRE VANN I SENTRUM.

SAS

Har gjort cruise-avhør i Næringsdepartementet

To ansatte i Næringsdepartementet har avgitt vitneforklaring i «Viking Star»-saken. Politiet har også innhentet en rekke dokumenter.

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no
EYSTEIN RØSSUM

Kommunikasjonssjef Trond Viken i departementet bekrefter at politiet har bedt om, og fått innsyn i, relevante dokumenter i saken.

På spørsmål om statsråd Monica Mæland (H) har vært i møter med, eller forklart seg for politiet, svarer han avkreftende.

– Har noen andre i departementet vært i møter eller forklart seg for politiet?

– To ansatte i departementet har avgitt vitneforklaring, svarer Viken.

Et sentralt punkt i siktelsen mot tidligere ordfører Trude Drevland (H), er hennes rolle i arbeidet med å endre regelverket slik at Torstein Hagens skip kunne registreres i NIS (Norsk internasjonalt skipsregister). Det er statsråd Mælands departement som er ansvarlig for dette regelverket.

Dermed kunne skipet «Viking Star» seile under norsk flagg, med Bergen i hekken. Hagen selv har tidligere uttalt at dette ville være god markedsføring for rederiet.

Gunstig behandling

I etterkant av privatflyreisen til Venezia i fjor sommer, som Hagen spanderte på Drevland for å få henne med på sjøsettingen av skipet, sendte rederen en e-post til ordføreren.

Her ba han henne bruke sine kontakter for å få til en regelendring.

«Jeg håper jo at hvis det kommer fra deg ville spørsmålet få den aller gunstigste behandling», skrev Hagen.

Deretter foreslo Hagens advokat, Øystein Meland, at ordføreren skulle gå direkte på politisk ledelse i departementet. Der sitter Drevlands gamle partikollega fra bypolitikken, tidligere byrådsleder Monica Mæland, som statsråd. Det gjorde Drevland. Resultatet ble at regelverket ble endret, slik reder Hagen ønsket seg.

Engasjerte seg

I forhold til Drevlands rolle har politiet to spørsmål de må komme til bunns i:

- Hvilke gaver har Trude Drevland mottatt fra rederiet?
  - Hvordan har hun arbeidet politisk for å hjelpe rederiet?
- Deretter må påtalemyndigheten ta stilling til om det finnes en kobling mellom gavene og innsatsen for rederen, og hvorvidt Drevland dermed har brutt korrupsjonslovgivningen.

BT har tidligere dokumentert at Drevland engasjerte seg tyde-

lig overfor sin partikollega, næringsminister Monica Mæland, for å få endret regelverket slik at «Viking Star» kunne seile under norsk flagg.

Eks-ordføreren har selv uttalt at hun hadde en betydelig rolle i å få på plass endringen. Drevland har vist til at innsatsen var til beste for Bergen som skipsfartsby, og at det var en del av hennes jobb som ordfører å fremme byens næringsinteresser.

Vil ikke kommentere

7. oktober sendte Nærings- og fiskeridepartementet over en rekke dokumenter til politiet. Disse omhandler saksbehandlingen i forkant av forskriftsendringen som gjorde det mulig for «Viking Star» å få norsk flagg.

Politiadvokat Hedvig Moe Øren, som leder etterforskningen, ønsker ikke å kommentere hva som konkret blir gjort, hvem de har avhørt eller hvem politiet har tenkt å avhøre.

– Saken er fortsatt prioritert hos oss, sier Øren.

Da BT spør departementet om de har fått signaler om at flere hos dem vil bli kalt inn til avhør, henviser kommunikasjonssjef Viken til politiet. Senere kommer han tilbake med følgende presisering:

– For ordens skyld: Det er heller ikke signalisert at det er aktuelt å snakke med statsråden.

BT har bedt departementet om en kommentar fra statsråden, uten å få svar.

FAKTA

Cruise-saken

- 17. mai i år ble «Viking Star» døpt i Vågen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder. Trude Drevland er skipets gudmor. Skipet har norsk flagg, og Bergen som snuhavn.
- I kjølvannet av 17. mai kom det frem at Drevland var blitt påspandert tur til Venezia og dåpscruise til Oslo, der hun tok med familiemedlemmer. Drevland hadde også takket ja til et cruise i oktober, men avbestilte senere turen. Også dette cruiset skulle betales av rederiet.
- Politiet la i første omgang bort saken etter én dag, men bestemte seg i august å gjenoppta etterforskningen. Både Trude Drevland, havnesjef Inge Tangerås og reder Torstein Hagen er siktet for korrupsjon.

INNBLANDET: Monica Mælands departement må forklare seg for politiet om deres involvering i den såkalte cruise-saken. Det sentrale punktet politiet etterforsker er hvordan og hvorfor departementet endret regelverket, slik at Torstein Hagens cruiseskip kunne seile under norsk flagg.

ARKIVFOTO: VIDAR RUUD, SCANPIX.

– En pris til alle kvinnene

– Dette er en pris som synliggjør alle de kvinnene som har bidratt, sier professor og overlege Helga Salvesen.

KARI PEDERSEN
kari.pedersen@bt.no

Torsdag kveld var Salvesen i Stavanger for å ta imot Helse Vests forskningspris for 2015. Prisen går til Gynekologisk kreftforskningsgruppe ved KK, som Salvesen leder.

Salvesen som er professor ved UiB og overlege ved Haukeland universitetssykehus er glad for at forskningsprisen går til hele gruppen: – En kjekk pris å ta imot, fordi den spiller innsatsen til alle som har bidratt.

Salvesen deler villig æren med de 27 kollegene i kreftforskningsgruppen, UiB, Haukeland universitetssykehus og alle som har finansiert forskningen. Og ikke minst: Alle kvinnene som behandles for kreft eller mistanke om kreft på KK. De får alle spørsmål om de samtykker til at vevsprøver og andre opplysninger brukes i forskningen. De aller fleste svarer ja.

Rett medisin

Målet er å utvikle nye medisiner eller bruke medisiner som allerede finnes på en mer intelligent måte.

– Det handler om å bruke rett medisin til rett kvinne, både for å unngå overbehandling og gjøre behandlingen mer effektiv, sier Salvesen.

Til dette har gruppen utviklet en test som avslører om svulsten er aggressiv eller ikke.

Kreftforskningsgruppen ved KK samarbeider bredt internasjonalt og har bidratt til å kartlegge genforandringer ved livmorhalskreft. Denne kartleggingen har vist hvilken viktig rolle HPV-virus spiller for livmorhalskreft, som på verdensbasis er den tredje hyppigste kreftform for kvinner.

I Norge får alle unge kvinner tilbud om HPV-vaksine. Rådet fra ekspertene er klart:

– Møt opp og ta den vaksinen. Vi er privilegert i vår del av verden som får den gratis, sier Salvesen.

Bygger ny bedrift

Årets innovasjonspris fra Helse Vest går også til en bergensforsker. Professor James Lorens har forsket på aggressiv brystkreft og sammen med selskapet BergenBio utviklet en behandling som skal hemme kreftsvulstenes evne til å spre seg og bli motstandsdyktig mot behandling.

Det er gjort forsøk med denne behandlingen på blodkreft.

VIL UNNGÅ: Ordfører Marte Mjøs Persen (Ap) anbefaler rederiet å unngå viktige markørdatoer i mai som 1. mai, 8. mai og 17. mai for en eventuell ny dåp. På bildet «Viking Star».   ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

Ordføreren fraråder ny skipsdåp 8. mai

Korrupsjonssiktede Torstein Hagen vil døpe et nytt skip i Bergen 8. mai. Ordfører Marte Mjøs Persen er negativ.

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no

Torstein Hagen er, sammen med tidligere ordfører Trude Drevland og suspendert havnedirektør Inge Tangerås, siktet for grov korrupsjon i forbindelse med den såkalte «cruise-saken».

Oppmerksomheten rundt forholdet mellom Hagen og Drevland økte da det ble kjent at Viking Cruises skulle døpe skipet «Viking Star» i Vågen 17. mai i år.

Etterforsker

Nå ønsker rederiet å foreta også dåpen for det neste skipet – «Viking Sea» – i Bergen. Det var NRK Hordaland som først meldte om saken.

I et brev som er sendt ordføreren i Bergen, skriver Kulturoperatørene at de ønsker ny dåp i Bergen havn.

Det er Kulturoperatørene som bisto da det forrige skipet ble døpt i Bergen. Den gangen foregikk dåpen 17. mai. Nå foreslår selskapet frigjøringsdagen 8. mai som et godt tidspunkt.

«(...) Viking Cruises ønsker å døpe også sitt neste cruise-skip «Viking Sea» i Bergen. I forkant av henvendelse til ordføreren har jeg vært i kontakt med Bergen Havnevesen og Bergen Reiselivslag. Begge er positive til en mulig ny

dåp i Bergen», skriver leder Øyvind Storheim i Kulturoperatørene i e-posten.

Ifølge Storheim er både han, Havnevesenet og reiselivsdirektøren enige i at det er viktig å få til et møte med politisk ledelse i forbindelse med planleggingen av en ny dåp.

Passer ikke

I sitt svar skriver ordfører Marte Mjøs Persen (Ap) følgende: «Ordføreren takker for tilbudet om å delta på et møte vedrørende Viking Cruises og nytt skip, men verken ordfører eller byrådsleder ønsker å ha en rolle i planlegging eller gjennomføring av denne skipsdåpen, da vi ikke ser på det som en prioritert oppgave ei heller nødvendig for gjennomføringen.

Hun kommer samtidig med følgende kommentar til forslaget om 8. mai: «Jeg tar meg likevel den frihet at jeg vil anbefale at en unngår viktige markørdatoer i mai som 1. mai, 8. mai og 17. mai. Også Festspillåpning bør unngås», skriver Persen.

– Hvorfor så negativ?

Gruppeleder for Høyre, Martin Smith-Sivertsen, reagerer på at Persen er så negativ til skipsdåpen.

– Hennes holdning til denne type næringspolitikk er skremmende. En skipsdåp, og at skip registreres i vår by, er god reklame for Bergen. Dette bør absolutt være noe ordføreren engasjerer seg i og er positiv til, mener han.

Anklager Økokrim for slett arbeid

OSLO: Advokat Cato Schiøtz anklager Økokrim for å fortie informasjon som viser at tidligere Vimpelcom-sjef Jo Lunder (bildet) gjorde alt han kunne for å unngå korrupsjon. – Jeg føler jeg har gjort det jeg kunne. Jeg ser ikke hva annet jeg kunne gjort, sa Lunder på en pressekonferanse i går, en uke etter at han ble pågrepet og siktet for korrupsjon. Økokrim fikk ikke medhold i sin begjæring om varetektsfengsling av verken i Oslo tingrett eller Borgarting lagmannsrett, og Lunder ble satt fri tirsdag. Schiøtz påpeker at domstolene konkluderte med at det ikke foreligger skjellig grunn til mistanke mot Lunder. – Hvis ikke domstolene kan stole på at ikke Økokrim gir fullstendige og nøytrale faktiske opplysninger, har vi et problem her i landet, sier Schiøtz. NTB

Bergens Tidende

NR. 329 UKE 49 - 2015 - 148. ÅRGANG

LØSSALG KR 35

**Vil lage
trapper til
toppen av
Ulriken**

NYHETER // SIDE 4

**Herborg
Kråkevik
deler jule-
tradisjonar**

**Hjemmelagde
tatoveringer er
blitt det store**

**– Pappa,
kan jeg
gå på
heroin?**

Ill. Marvin Halleraker

btmagasinet

Derfor endret statsråden kursen for «Viking Star»

ILLUSTRASJON: ENDRE M. LILLETVEDT

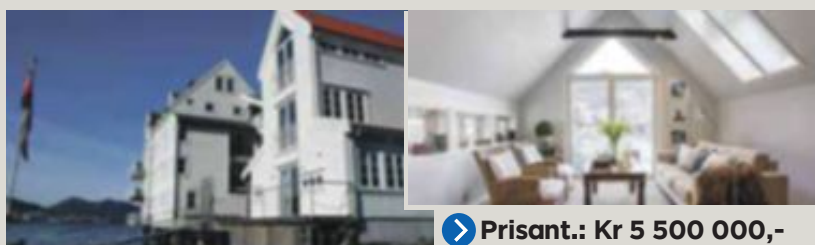
Norske myndigheter var fast bestemt på å nekte «Viking Star» en plass i Norsk internasjonalt skipsregister. Det viser en gjennomgang BT har gjort av sakens dokumenter. Først da ordfører Trude

Drevland (H) engasjerte seg for å hjelpe reder Torstein Hagen, grep statsråd Monica Mæland (H) inn. Hun endret regelverket og sikret cruiseskipet norsk flagg.

NYHETER // SIDE 6-10

MÅSESKJÆRET

Måseskjæret 10 : Delikat toppleilighet med byens kanskje beste og mest sjarmerende beliggenhet. Tilhørende båtplass like utenfor inngangsdøren.

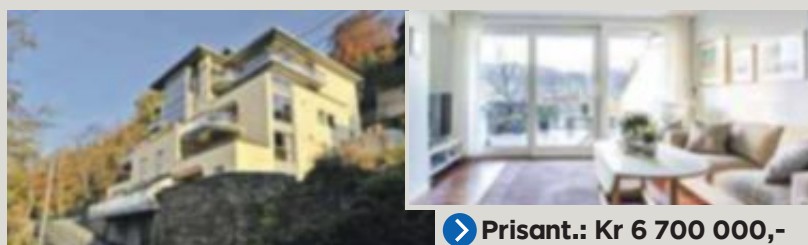

➤ **Prisant.: Kr 5 500 000,-**

EIENDOMSTYPE: EIERSEKSJON / BYGGEÅR: 1800-TALLET / BRA/P-ROM: 84/84 KVM / TOMT: 272 KVM / ANTALL ROM: 3 / TOTALT: 5 500 000,- + OMK. CA. 2,7% / VISNING: ONSDAG 9. DESEMBER KL. 18.00-19.00

KALFARET

Forskjønnelsen 9: Nydelig leilighet i nyere bygg. Solvendt terrasse på 70 kvm, heis og parkering i garasje. Høyt og fritt i solrike, grønne omgivelser.

➤ **Prisant.: Kr 6 700 000,-**

EIENDOMSTYPE: EIERSEKSJON / BYGGEÅR: 2004 / BRA/P-ROM: 101/95 KVM / TOMT: 1578 KVM / ANTALL ROM: 2 / TOTALT: 6 700 000,- + OMK. CA. 2,7% / FELLESKOST: 2 639,- PR. MND. / VISNING: TIRSDAG 8. DESEMBER KL. 18.00-19.00

MEGLER: MARIUS UNDHEIM HELVIK, M: 916 56 013
E-POST: MUH@PROAKTIV.NO

MEGLER: KENNETH AADLAND, M: 930 02 325
E-POST: KAA@PROAKTIV.NO

PROAKTIV
Eiendomsnettverk

Trude Drevland, eks-ordfører

Monica Mæland, næringsminister

Illustrasjonsgrunnlag: Marit Hommedal / Scanpix, Terje Pedersen / Scanpix og Microstock

Cruisesaken

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
ANDERS HAGA
illustrasjoner ENDRE M. LILLETVEDT

Tidlig på ettermiddagen 24. september i fjor tikker en tekstmelding fra Bergen inn på en mobiltelefon i Finlands hovedstad Helsinki. Telefonen tilhører næringsminister Monica Mæland. Hun har reist østover for å lære om innovasjon og salg av statlige bedrifter.

Meldingen fra Bergen handler om noe mer håndfast – om tolkningen av et regelverk som statsråden har ansvar for.

Monica Mæland aner ikke at tekstmeldingen snart skal trekke henne inn i en bredt anlagt korrupsjonsetterforskning – en etterforskning som skal sette et brått punktum for den politiske karrieren til en av landets mest kjente lokalpolitikere.

SMS-en kommer fra ordfører Trude Drevland (H), Mælands mangeårige kampfelle og partivenninne fra bypolitikken.

Drevland skal senere på dagen spasere opp en rød løper utenfor det ballongpyntede Konsertpaleet, der Bergen internasjonale filmfestival (Biff) åpner med Bent Hamers «1001 gram». Men det er en sak hun må få snakket med statsråden om først.

«BIFF kl. 18. Har en sak som ligger i ditt dept. Når kan jeg ringe??» spør Drevland.

Mæland svarer raskt: «Ringer når jeg lander – ca. 16.45». Hun henger på et smilefjes.

Flere avhør

Ett år senere er Trude Drevland siktet for grov korrupsjon. Hun har fått hjem og kontor ransaket av politiet. Høyre har mistet både byrådsmakten og ordførerkjedet. Drevland har bedt om permisjon fra alle politiske verv. I tillegg til Drevland er både reder Torstein Hagen og havnedirektør i Bergen, Inge Tangerås, siktet for grov korrupsjon.

En større gruppe politietterforskere arbeider for fullt med å komme til bunns i hva som faktisk skjedde mellom Trude

Drevland og reder Torstein Hagen i månedene frem mot den storslåtte skipsdåpen på Vågen 17. mai i år.

Gratis cruisene og reisen med privatjet til Venezia er grundig beskrevet i pressen. Men like sentralt i etterforskningen står et annet spørsmål: Fikk rederen noen motytelser fra Trude Drevland? Prøvde Torstein Hagen å bruke Drevland til å oppnå noe som gagnet ham forretningsmessig eller på andre måter? Var det naturlig at Drevland engasjerte seg for å hjelpe Hagen fordi hans ønsker sammenfalt med Bergens interesser, slik hun selv har forklart? Eller gikk Drevlands engasjement ut over hva som er naturlig for en ordfører og gudmor?

Og hva var egentlig Drevlands rolle da regjeringen valgte å endre regelverket, slik at rederens nye skip kunne få norsk flagg og «Bergen» i hekken?

Politiet har innhentet store mengder dokumenter fra både Sjøfartsdirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet. Flere ansatte i departementet har vært

inne til avhør. Også direktøren for Sjøfartsdirektoratet, den tidligere Ap-statsråden Olav Akselsen, er avhørt.

– Jeg synes dette er tragisk. Det må jeg si. Jeg har vansker med å forstå at dette er blitt en så stor sak, sier Akselsen til BT.

Vil ikke vise alt

BT har prøvd å rekonstruere begivenhetene som ledet frem til at Torstein Hagens «Viking Star» den 31. mars i år kunne registrere seg i Norsk internasjonalt skipsregister, med kjennings-signalet «LAIW6».

Det har ikke vært helt rett frem å gå opp sporene. Nærings- og fiskeridepartementet holdt på lenger tilbake flere dokumenter fra offentligheten. Noen dokumenter nekter de fremdeles å gi innsyn i. Begrunnelsen er at de er definert som «interne».

Statsråd Monica Mæland (H) har ikke ønsket å svare på BTs spørsmål om hvordan regelendringen kom til, fordi saken nå ligger hos politiet.

Statsråden var imidlertid ganske tydelig da hun ble

intervjuet av VG i mars i år. Den gangen ante ingen hvilket drama som var i vente, og Mæland ga følgende forklaring på hvorfor regjeringen hadde endret regelverket:

– Det er en morsom historie som begynte med at det i høst kom et brev over fjellet fra Bergens-ordfører Trude H. Drevland. Hun skrev at Hagen ville flagge fire skip til Norge og lurte på om jeg kunne bidra, uttalte Mæland til avisen.

Mælands forklaring den gangen var en sannhet med modifikasjoner. Historien startet ikke med Drevland. Bergens-ordføreren var faktisk den siste av flere som hadde prøvd å få endret regelverket. Men det var først etter at Drevland engasjerte seg at regjeringen tok grep. Det viser dokumentene BT har fått innsyn i hos departement og direktorat.

Får nei på første forsøk

For å forstå sammenhengen, er det nødvendig å gå lenger tilbake i tid, til 2013.

Da blir Sjøfartsdirektoratet

kontaktet av Thommessen, ett av Norges største advokatfirmaer. De er hyret inn av en anonym reder for å finne ut om det kan la seg gjøre å få Nis-registrering for et skip som skal gå i cruisefart i Østersjøen, med Bergen som snuhavn.

Nærings- og handelsdepartementet gjør en grundig juridisk vurdering. De kommer til at svaret er nei.

Norge har to skipsregistre – Nor og Nis. Norsk internasjonalt skipsregister (Nis) er et tilbud til redere som opererer internasjonalt. De kan ansette filippinere og andre utlendinger, uten å følge norske tariffavtaler.

Formålet da Nis ble opprettet i 1987, var å hindre at store deler av den norske flåten forsvant til bekvemmelighetsflagg, som Bermuda og Liberia.

Men samtidig var det viktig å hindre at alle norske sjøfolk ble utkonkurrert av billig utenlandsk arbeidskraft. Derfor ble det satt klare grenser: Skip som gikk mellom norske havner og på norsk sokkel, fikk ikke gå inn i Nis.

VENDEPUNKTET // Myndighetene var ubøyelige. Cruise-skip som seiler langs norskekysten med utenlandske sjøfolk, skulle ikke få ha norsk flagg. Så dukket det opp en reder med gode kontakter i Høyre.

En SMS fikk regjeringen til å endre kurs

Departementet slår i 2013 derfor fast at Bergen som snuhavn ikke er forenlig med Nis-registrering.

Hagen vil tilbake

I en leilighet i Basel i Sveits, med utsikt over Rhinen, satt på dette tidspunktet en 70 år gammel nordmann som interesserte seg sterkt for Nis-reglementet.

På 1970- og 1980-tallet var han en kjent og omstridt mann i Bergen. Som direktør i Bergenske dampskibsselskap (BDS) ledet Torstein Hagen selskapet gjennom en turbulent tid. Han begynte med å si opp 70 ansatte i administrasjonen, solgte unna både tankskip og Syd-Amerikalinen, la ned vinterruter til England, og ikke minst, han solgte hurtigruteskipene.

Etter at han forlot både BDS og Bergen på 80-tallet, gikk det både opp og ned med forretningsene hans. De siste årene, med base i det skattevennlige Sveits, hadde det gått mest oppover. Hagen hadde slått seg opp som verdens største elvecruise-reder. Nå skulle han ta et nytt stort

steg opp i shipping-verdenen: Etablere seg som cruisereder på åpent hav. Fire splitter nye cruiseskip var bestilt, det første var i ferd med å bli ferdigstilt ved verftet i Venezia – «Viking Star».

I flere år har Hagen hatt et ønske både om å gjøre comeback i Bergen. Han vil ha norske flagg på de nye skipene, og døpe det første i Bergen på nasjonaldagen. Han mener det vil være god merkevarebygging å knytte Viking-skipene til Norge.

Kulturoperatørene blir hyret inn til å ordne alt med den påkostede dåpsfesten. Vågen blir stilt til disposisjon for rederen, Bergens kjente og folkekjære ordfører tar på seg å være gudmor, gjester blir invitert fra inn- og utland. Det meste går etter planen. Problemet er det norske flagget.

Tar kontakt med Drevland

«Viking Star» skal gå fra kai til kai langs norskekysten i sommerhalvåret. Dermed kommer skipet muligens i konflikt med de strenge Nis-reglene.

Å registrere skipet i det

ordinære, norske skipsregisteret, Nor, er uaktuelt: Uten rimelig arbeidskraft fra utenlandske sjøfolk er det ikke mulig å konkurrere i det beinharde cruise-markedet.

Jeg håper jo at hvis det kommer fra deg ville spørsmålet få den aller gunstigste behandling.

Torstein Hagen e-post til Trude Drevland

Jeg har vansker med å forstå at dette er blitt en så stor sak.

Olav Akselsen, direktør Sjøfartsdirektoratet

Rederen tar selv grep. I slutten av august 2014 sender han en e-post til Trude Drevland, «med noen tanker om skipet di». Han vil så gjerne at det skal stå Bergen bak på skipet. Hagen spør om gudmoren «kunne ha noen å spørre i NIS, som holder til i Bergen».

Han legger til: «Jeg håper jo

at hvis det kommer fra deg ville spørsmålet få den aller gunstigste behandling».

Drevland videresender e-posten til lederen av Bergens rederiforening – advokat og Wikborg Rein-partner Øystein Meland. Han skal snart også bli reder Hagens advokat.

«Dette vet jeg INGENTING om», skriver Drevland, og ber Meland om en vurdering av hva som er Hagens problem.

Noen dager senere, i begynnelsen av september, får også sjøfartsdirektør Olav Akselsen høre om Hagens ønsker. Budbringer er direktøren for Norges sjøoffisersforbund, Hans Sande.

Den samme Sande sitter også i det offentlig oppnevnte Fartsområdeutvalget, som snart skal få en sentral rolle i spillet om «Viking Star».

– Sande visste at Hagen var i gang med å bygge nye cruise-skip, og at han kanskje var interessert i å registrere båtene i Nis. Sande foreslo at jeg skulle ta kontakt med Viking Cruises, sier Akselsen i dag.

Dette har skjedd

• 22.6.2014

Trude Drevland og hennes sønn plukkes opp på Flesland av et privat jetfly eid av reder Torstein Hagen. Hun er gudmor til skipet hans «Viking Star», og flys til Venezia hvor hun skal være med på sjøsettingen.

• 23.2.2015

Viking Cruises forteller Drevland at hun kan få en gratisreise med skipet hun er gudmor til. Det ender med at Drevland får tilbud om å reise på cruise sammen med venninnen Marit Warncke. Verdi: 100.000 kroner.

• 15.5.2015

BT forteller hvordan tidligere BDS-direktør Torstein Hagen har fått lov til å døpe skipet sitt på Vågen den 17. mai, under en stor gratiskonsert. Det kommer også frem at Drevland skal være gudmor.

• 16.5.2015

Ordføreren får kritikk fra opposisjonen for å ha deltatt i en reklamefilm for «Viking Star». Også bruken av Vågen som «kulisse for et amerikansk rederi» på nasjonaldagen blir kritisert.

• 17.5.2015

Vågen fylles opp av en konsertscene og et 220 meter langt og 30 meter bredt cruiseskip. Bl.a. Sissel Kyrkjebø, Ylvis og Sondre Lerche underholder. Trappen Motiveringsenter får 500.000 kroner av rederen under dåpsmiddagen.

• 28.5.2015

Økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt oppretter en undersøkelsessak mot Drevland, blant annet på bakgrunn av det som har kommet frem i media rundt dåpen.

• 29.5.2015

BA slår opp at både ordfører Drevland og havnesjef Inge Tangerås (bildet) dro på gratis-cruise til Oslo rett etter dåpen i Vågen. Begge to hadde med seg ektefellene på turen. Drevland sier hun ønsket å betale selv.

Illustrasjonsgrunnlag: Vegard Valde, AP og Microstock

Sjøfartsdirektøren ønsker seg en stor, norsk skipsflåte. Hagens interesse er derfor godt nytt. Han setter sine folk på saken, og ber om å bli holdt løpende orientert.

Problemet er regelverket. For hvordan vil det slå ut at skipet skal ta om bord passasjerer i Bergen, og gå innom både i Flåm og Stavanger, før skipet fortsetter til utenlandske havner?

Vil bryte med regelverket

Sjøfartsdirektoratet spør oppover i systemet, i Nærings- og fiskeridepartementet. Svaret er lite oppløftende. De viser blant annet til den juridiske vurderingen fra 2013. Fast rute mellom norske havner vil bryte med Nis-regelverket.

Også Hagens folk i Viking Cruises får overbrakt de dårlige nyhetene.

Trude Drevland blir kontaktet på ny.

Denne gang er det advokat Øystein Meland som melder seg. Og nå er det ikke lenger byråkratene hos Nis i Bergen ordføreren blir bedt om å be-

arbeide. Advokaten mener ordføreren bør sette inn støtet høyere opp i systemet: «Jeg foreslår at du eventuelt tar saken videre på det politiske plan i Departementet», skriver Meland.

Ordføreren skal på åpnin-gen av Bergen internasjonale filmfestival (Biff) senere på ettermiddagen, og handler raskt. Tre minutter etter at e-posten fra advokaten er mottatt, videresender hun den til ansvarlig statsråd og tidligere byrådsleder Monica Mæland (H). Også statsrådens politiske rådgiver Morten Storebo får en kopi.

I tillegg sender Drevland den før nevnte tekstmeldingen til Mæland, som er i Finland. Om statsråden ringte tilbake til sin gamle partivenninne denne ettermiddagen, slik hun lovet, og hva som eventuelt ble sagt, vil ingen av dem svare på i dag.

«Siden det pågår en politi-etterforskning der også ansatte i departementet har forklart seg som vitner er det ikke naturlig for næringsministeren å kommentere saken nå. Kom gjerne tilbake til oss når etter-

forskningen er avsluttet», skriver Mælands kommunikasjonssjef Trond Viken til BT.

Sender på nytt

Dagen etter videresender Drevland advokat Melands e-post for andre gang til statsråden. Denne gang skriver hun også inn noen merknader selv: «Dersom det ikke skulle være mulig selv etter de nye reglene å få BERGEN bak på 4 cruiseskip, eid av siste direktør i Bergenske Dampskips-selskap Torstein Hagen vil jeg beklage det på det sterkeste. Jeg tillater meg å håpe på en raus og velvillig vurdering av denne henvendelse p.v.a. Viking Cruise-line», skriver Drevland.

Oslo blir henvendelsen fulgt opp i ekspresst: Avdelingsdirektør i departementet, Hilde Løveid Varvin, sender den videre samme dag: «Til avd – ber om at statsråden raskt settes i stand til å svare Drevland».

Det nærmer seg nå oktober 2014, og for reder Hagen begynner det å haste med en avklaring. Å få registrert et nytt skip er ikke gjort i en håndven-

ding, uansett hvilket flagg det skal ha i hekken. Og 17. mai må båten være på plass på Vågen, med alle papirer i orden.

Det går flere e-poster fra Viking-systemet i London til Sjøfartsdirektoratet. Men tilbakemeldingen er stadig den samme: Saken ligger fortsatt til vurdering hos politisk ledelse i departementet.

Det reder Hagen og hans folk ikke vet, er at fagavdelingen i departementet vil si nei. 7. oktober leverer maritim avdeling et notat til statsråden. Der viser de til lovtolkningen som ble utarbeidet da planene om østersjø-cruise fra Bergen var oppe i 2013. Å registrere «Viking Star» i Nis vil være i strid med regelverket. Avdelingen legger også ved et utkast til svar.

Dette dokumentet vil ikke departementet vise frem for offentligheten i dag, og viser til at det var en del av den interne saksforberedelsen.

Det lages også et utkast til et svar til ordfører Drevland. Heller ikke dette brevet vil departementet gi BT innsyn i.

På dette tidspunktet kunne reder Torstein Hagens drøm om norsk flagg i hekken på sine nye cruiseskip blitt knust, dersom byråkratene i departementet hadde bestemt. Men historien var ikke over. Forstatsråd Monica Mæland var åpenbart ikke fornøyd med utkastene hun fikk fra sine egne fagfolk. Brevene med avslag ble aldri sendt.

Gjorde helomvending

Beslutningen i saken trekker ut. Det går én uke, to uker, tre uker, én måned. Så plutselig: Departementet gjør helomvending.

I et nytt notat til statsråd Mæland, datert 12. november, skriver fagavdelingen at regelverket bør mykes opp, og det straks.

Årsak: Dette er et unisont ønske fra Fartsområdeutvalget, som nettopp har hatt møte. Utvalget er en gruppe med tunge fagfolk som på oppdrag fra departementet ser på hvordan Nis kan styrkes. Både rederi-næringen og fagorganisasjo-nene er representert.

I notatet til statsråden står det at sjømannsorganisasjonene «ga uttrykk for at de ser det som positivt dersom rederiet kan registrere sine skip i NIS». Og at dersom både organisasjonene «og næringen for øvrig nå er av den oppfatning at det bør skje en oppmykning bør departementet støtte en slik tilnærming».

Konklusjon: Nis-regelverket bør endres, og en høringsrunde bør gjennomføres «umiddelbart».

Husker ingenting

Men var virkelig stemningen på møtet så god for en regel-endring? Ingen av utvalgs-medlemmene som BT har snakket med kan i dag huske at de faktisk diskuterte noe som helst som omhandlet cruiseskip på det aktuelle møtet.

Blant dem som deltok i møtet i Nærings- og fiskeridepartementets lokaler, var Olav H. Lie, som representerte LO i utvalget. Lie kan ikke huske noen dis-kusjon om «Viking Star» eller Hagens Nis-ambisjoner.

– Jeg kan heller ikke finne noe

om det i mine notater, eller i oppsummeringen fra møtet, sier Lie.

Det siste har han i alle fall rett i: Spørsmålet om norsk flagg på cruiseskip er ikke nevnt i det offisielle referatet som ble sendt ut etterpå. Spørsmålet var heller ikke nevnt i utvalgets mandat. Og i den endelige rapporten fra utvalget er denne problematik-ken ikke nevnt med et ord.

Hva sier mannen som ledet utvalget, professor emeritus Hans Jacob Bull?

– Jeg kan ikke huske i dag at dette ble tatt opp i møtet. Men jeg kan ikke si sikkert at det ikke ble nevnt heller. Jeg var uansett kjent med problemstillingen fra før, sier Bull – som mener regel-endringen som ble gjennomført var fornuftig.

Heller ikke i departementet er de lenger så kategoriske. Departementets kommunika-sjonssjef skriver nå i en e-post til BT at «saken ble ikke diskutert blant alle utvalgsmedlemmene, fordi den ikke falt inn under ut-valgets mandat», men at spørs-målet ble tatt opp «i forbindelse med møtet».

Hvem av medlemmene som diskuterte, eller hvordan diskusjonen forløp, sier ikke kommunikasjonssjefen noe om. Men det som er sikkert er at notatet til statsråden setter fart i arbeidet. Departementet skriver til Sjøfartsdirektoratet at de «har nå fått beskjed fra politisk ledelse om at vi skal se på regelverket». Og: «Målet er (...) at Viking Cruise kan registrere sine skip i NIS».

Høringsrunden går som smurt, uten innvendinger fra noen parter.

«Infam heksejakt»

30. mars sender departementet ut en pressemelding: «Cruiseskip registrert i Norsk internasjonalt skipsregister kan nå anløpe norske havner». Dagen etter blir «Viking Star» offisielt registrert i Nis, med norsk flagg og med Bergen som hjemmehavn.

Hvor viktig var så Trude Drevlands innsats i denne lange og innviklede prosessen?

Reder Hagens advokat i Bergen, Øystein Meland, har slått fast at ordføreren's betyd-

ning er blitt blåst ut av alle proporsjoner. I et leserinnlegg i juni omtalte han BTs «infame artikler» som «en heksejakt mot byens ordfører».

Det som (...) har skjedd ved hjelp av meg, er at vi fikk endret reglene for registrering av zenne typen skip i Nis, slik at de kan registreres i Bergen.

Trude Drevland to dager før skipsdåpen

I innlegget trakk han frem Fartsområdeutvalget og Sjøfartsdirektoratets arbeid, og konkluderte med at det «ikke er grunnlag for BT sine antydninger om at regelendringen var en følge av noen form for vennetjeneste overfor Torstein Hagen».

Statsråden er tilsynelatende heller ikke lenger enig med seg selv: Mens hun i mars uttalte at historien «startet med et brev fra Drevland», toner hun nå ned Drevlands rolle kraftig.

«Det var mange som engasjerte seg i denne saken. Sjøfartsdirektoratet, Bergen rederiforening og Viking Cruises ønsket at regelverket skulle endres. Innspillet fra ordføreren var ett av flere til departementet», skriver hun til VG i juni.

Politijurist Hedvig Moe Øren i Hordaland politidistrikt leder etterforskningen av Drevland og de andre siktede i saken. Øren vil ikke si noe om hvor langt de er kommet i etterforskningen.

– Vi er fullt klar over at det er viktig for de involverte at vi blir fort ferdige. Saken er prioritert, sier hun.

Trude Drevland ønsker i dag ikke å uttale seg om arbeidet hun gjorde for å få «Viking Star» registrert i Nis.

To dager før skipsdåpen sa hun følgende i et intervju med BT:

– Ved hjelp av meg skjer det nye i Bergen. Det som også har skjedd ved hjelp av meg, er at vi fikk endret reglene for registrering av denne typen skip i Nis, slik at de kan registreres i Bergen.

4.6.2015

Drevland legger ut en melding på Facebook-siden sin, hvor hun forteller at hun og sønnen ble hentet av privatflyr for å reise til Venezia. Flere medier jobber på dette tidspunkt allerede med saken.

5.6.2015

BT forteller at Drevland presset på for Nis-registrering av «Viking Star», og at hun protesterte overfor Fylkesman-nen da Hagen ikke fikk leie Haakonshallen til dåpsmid-dagen. Drevland blir sykmeldt.

10.6.2015

BT melder at økonomiavsnittet i Hordaland politidistrikt har avsluttet etterforskningen av Drevland og henlagt saken, og at politiet brukte én dag på å fatte avgjørelsen.

15.6.2015

Den sykmeldte ordføreren inviterer til pressekonferanse. Hun forteller at hele familien var med på reisen til Oslo, og at hun også hadde takket ja til å reise på cruise med en venninne. Hun beklager at hun har gjort en del dårlige vurderinger.

26.6.2015

BT skriver at også Drevlands advokat, John Christian Elden, var med på jomfruturen fra Bergen 18. mai, sammen med sin familie. Ordføreren var bindeledd mellom Elden og arrangørene av gratiscruiset.

27.7.2015

Drevlands partifelle og byråds-leder Martin Smith-Sivertsen sier til Nyhetsmorgen på NRK: «Vi er jo alle enige om at det hun har gjort, har hun gjort med tanke på å fremme Bergen sine interesser.»

29.8.2015

Flere jus-eksperter kritiserer politiets raske henleggelse av saken i BT. Mens politiet brukte én dag på å avslutte og hen-legge saken mot Drevland, er saken mot Tangerås fremdeles under etterforskning.

31.8.2015

Statsadvokat Eirik Stolt-Nielsen (bildet), som tidligere har uttalt at det «neppe er tilfeldig» at kritikken av henleggelsen kom opp to uker før valget, ber om at saken mot Drevland gjenopptas. Drevland søker permisjon.

Illustrasjonsgrunnlag: Microstock

Register reddet norsk skipsfart

Norsk internasjonalt skipsregister fikk norske redere til å flagge skipene sine tilbake til Norge, i bytte mot «Bermuda- og Panama-vilkår».

I tiåret mellom 1977 og opprettelsen av Nis (Norsk internasjonalt skipsregister) i 1987 ble den norske flåten redusert med tre fjerdedeler. Norsk skipsfart var i krise.

Mens antall norskeide skip ble noe redusert, gikk antallet

med norske flagg drastisk nedover.

Frem til denne perioden hadde det vært bred enighet om at norsk skipsfart skulle ha norske flagg. Økonomiprofessor Stig Tenold ved NHH forsker blant annet på norsk skipsfartshistorie og norske og internasjonale shippingnettverk. Han forteller hvordan utflaggingen skjøt fart på begynnelsen av 1980-tallet.

Ikke store forskjeller

– Flere flagget ut for å kunne bruke utenlandsk mannskap, med de lønnsbetingelsene og

arbeidsvilkårene det medførte.

Etter opprettelsen av NIS, har Norge to skipsregistre: Norsk internasjonalt skipsregister, og Norsk ordinært skipsregister (Nor). Mens skip i Nor må ha norske lønns- og arbeidsvilkår, kan Nis-skip inngå tariffavtaler med utenlandske fagforeninger basert på de utenlandske vilkårene.

Med Nis-registeret klarte dermed Norge å beholde flere skip under norsk flagg, istedenfor at de flagget ut til andre land hvor forholdene var gunstigere.

– Hva er forskjellen på norske

Nis, og andre åpne skipsregistre som på Panama eller Bermuda?

– For det første er det nok mer kredibelt. Norge har fortsatt et kvalitetsrykte. Dessuten er det i andre land enklere å «skjule» hvem som er ansvarlig for skipet, noe som gjør det vanskeligere å håndheve internasjonale standarder, for eksempel for lønn og arbeidsvilkår. Samtidig er mer enn halvparten av verdensflåten registrert i slike åpne registre, så de aller som benytter slike flagg er seriøse rederier. Ofte er det praktiske hensyn, kontrakter, handlefrihet eller lignende, som ligger bak, svarer Tenold.

Vil ha tilbake

Rederiinteresser har i en årrekke ønsket at begrensningene som ligger i Nis skal mykes opp. Regjeringen satte derfor ned et utvalg, Fartsområdeutvalget, for å se nærmere på begrensningene som lå i systemet. De har kommet frem til en rekke forslag. Valget om å inkludere cruiseskip i Nis, slik Viking Cruises ønsket, er imidlertid ikke et forslag som kommer fra utval-

get, men fra næringsminister Monica Mæland selv.

Løsningen ble at cruiseskip som går langs norskekysten kan bli med i Nis, så lenge de enten begynner eller avslutter sine cruise i en utenlandsk havn. Dermed kan «Viking Star» enten ta på eller slippe av sine passasjerer i Bergen, slik Torstein Hagen ønsket.

– Hva kan være årsaken til at man ønsker flere norske skip inn i Nis?

– Det betales en liten avgift, men det er nok ikke skattemessige årsaker som ligger bak. En langt viktigere grunn er nok at Norges stemme i internasjonale fora er knyttet til størrelsen på flåten vår, sier Tenold.

Interesser har lenge jobbet for å kunne registrere blant annet cruiseskip og offshoreskip i Nis. På spørsmål om hvorfor det ikke har slått gjennom hos myndighetene, svarer Tenold følgende:

– Det handlet for det meste om å beskytte norske arbeidsplasser, og at de som jobbet på skipene skulle ha norske vilkår.

2.9.2015

Politiadvokat Hedvig Moe Øren i Odda blir satt til å lede den nye etterforskningen, og får med seg et team på flere etterforskere. Øren har bl.a. bakgrunn fra Økokrim.

5.9.2015

BT melder at Drevland har slettet mye e-postkorrespondanse, bl.a. i «Viking Star»-saken. Ordførerens forklaring er at innboksen var full. Kommunen greier heller ikke å rekonstruere e-postene, som ikke er journalført.

18.9.2015

Både Drevland og Tangerås blir siktet av politiet for grov korrupsjon. Drevlands hjem og kontor blir ransaket av politiet. Ordføreren går ut i ulønnet permisjon, Tangerås blir suspendert.

9.10.2015

Tre uker etter at Tangerås og Drevland siktes, skriver BA at også cruisereder Hagen er siktet i saken. I en pressemelding skriver rederiet Viking Ocean Cruises at de vil samarbeide med politiet.

30.10.2015:

BT skriver at to ansatte i Nærings- og fiskeridepartementet har avgitt vitneforklaring i «Viking Star»-saken. Politiet har også innhentet en rekke dokumenter. Senere blir ytterligere én person i departementet avhørt.

Stille i styrehuset

Kommentator
i Bergens Tidende
frode.bjerkestrand@bt.no

Frode Bjerkestrand

Hva førte egentlig til cruise-skandalen i Bergen? Næringsministeren bidrar ikke til oppklaring.

DET SOM GJØR skandalen rundt tidligere ordfører Trude Drevland, cruisereferatet Torstein Hagen og skipsdåpen på Vågen 17. mai komplisert, er blandingen av personlige bindinger og uklar politisk prosess.

Men det finnes en person som kunne ha skapt klarhet i hva som skjedde i kulissene, og som kanskje kunne ha gitt saken en begripelig kontekst. Det er næringsminister Monica Mæland.

AKKURAT NÅ er det ett spørsmål som virker spesielt interessant:

Hva skjedde egentlig på møtet i Fartsområdeutvalget i november i fjor? Utvalget består av medlemmer fra sjøfartens fagorganisasjoner og rederier, som er oppnevnt av Næringsdepartementet.

En stund mente fagavdelingen i Næringsdepartementet at møtet unisont ønsket å myke opp regelverket for Norsk internasjonalt skipsregister (Nis), slik at cruiseferter i trafikk mellom norske destinasjoner også kunne registreres. Nå mener departementet at spørsmålet kun «ble drøftet i forbindelse med møtet».

Resultatet var uansett at slike cruiseskip fikk bli medlem i Nis, og at skipsdåpen i Bergen kunne gå som planlagt.

BYRÅKRATENE i Næringsdepartementet hadde til da vært avvisende til at Torstein Hagen skulle få bruke Bergen som snu- havn for «Viking Star». Å tillate Hagens cruiseskip i Nis, ville være et brudd med eksisterende regelverk, som slo fast at registeret ikke er for skip som seiler mellom norske havner.

Et avslagsbrev til Viking Cruise og ordfører Drevland ble forfattet, men aldri sendt. Hva som sto i brevet, velger næringsdepartementet å holde hemmelig.

DET UNDERLIGE er at i ettertid er det ingen i Fartsområdeutvalget som kan huske at møtet diskuterte cruiseskip og Nis i det hele tatt. Saken finnes ikke i referatet. Men i notatet fra møtet til næringsministeren står det vitterlig at «både organisasjonene og næringen er at den oppfatning av at det bør skje en oppmykning». Anbefalingen førte umiddelbart til at departementet satte i gang høringsrunde for regelendringen.

Hvorfor husker ikke deltakerne en såpass kontroversiell sak? Eller var det noen i departementet som hadde behov

SITTER ROLIG: Det virker underlig at næringsministeren velger å forholde seg taus, og ikke ønsker å uttale seg «så lenge dette er en politisak», skriver Frode Bjerkestrand.

ARKIVFOTO: RUNE SÆVIG

for å skyve Fartsområdeutvalget foran seg?

LA OSS FOR ØYEBLIKKET holde oss til den siste teorien. Høsten 2014 begynte det for alvor å spøke for skipsreder Hagens drøm om ha bynavnet Bergen malt i hekken på «Viking Star». Han hadde jo allerede fått booket skipsdåpen på Vågen på 17. mai.

Det var dette hastverket som utløste den spesielle kontakten mellom skipsreder og ordfører. Trude Drevland var jo allerede utnevnt til gudmor for skipet, en oppgave hun tok så alvorlig at hun i en e-post omtalte det som «my Star». Rede-

ren brukte samme omgangstone; «skipet ditt», skrev han.

DENNE KOMMUNIKASJONSFORMEN har gjort saken til mer enn et spørsmål om lobbyisme. Dessuten har både Trude Drevland og Monica Mæland, som for øvrig er gode venninner, tatt æren for at saken ordnet seg til beste for reder Hagen og hans skip.

Nå ser vi at det trolig er Næringsdepartementets «tolkning» av møtet i Fartsområdeutvalget som bør ha æren for regelendringen. Men at møtedeltakerne ikke engang husker saken, gjør jo sitt til å forkludre ting.

I ETTERTID VISER det seg at det å åpne Nis for cruiseskipene egentlig ikke var så kontroversielt. Skipsfarten og næringspolitikkerne ønsker seg et sterkt Nis, og viktige aktører sier nå at reglene som holdt cruiseskip utenfor ordningen, var nokså stivbente. Ingen hadde innvendinger til regelendringen under høringsrunden.

Og uansett hva byråkratene mener, er det politikernes oppgave å endre og liberalisere regelverk når det er åpenbart logisk og riktig.

Isteden utviklet saken seg til å bli et bergenspolitisk mareritt, som spilte seg ut gjennom en lang sommer, og kulminerte med at tidligere ordfører og havnesjef nå er siktet for grov korrupsjon.

NÆRINGSMINISTER Monica Mæland har selv bidratt til forvirringen i saken, ved først å hevde at Trude Drevlands innsats gjorde utslaget for regelendringen, og

Både Trude Drevland og Monica Mæland har tatt æren for at saken ordnet seg til beste for reder Hagen og hans skip.

deretter at den ikke gjorde det. I tillegg avslører BT nå at sentrale dokumenter i cruisesaken ble holdt unna Næringsdepartementets postjournal i et helt år.

Men Mæland vet hvilke politiske avveininger som ble gjort forut for snuoperasjonen i departementet, hun kjenner begrunnelsen for å gi Hagens cruiseskip adgang til Nis. Og hun vet hva som til slutt fikk saken til å vippe i skipsrederens favør. Kanskje hun også vet hva som egentlig skjedde etter møtet i Fartsområdeutvalget.

DET VIRKER UNDERLIG at næringsministeren velger å forholde seg taus, og ikke ønsker å uttale seg «så lenge dette er en politisak». Taktikken er helt vanlig når politikken møter virkeligheten, som i cruisesaken.

Men saken kommer ikke til å dø med det første. Vi vet at etterforskning for grov korrupsjon tar tid, kanskje år, og i mellomtiden vokser ryktene og spekulasjonene.

FREMDELES HVILER selve cruise-skandalen mye på Trude Drevlands skuldre alene, fordi vi mangler bedre kunnskap om hele prosessen. Det er ikke sikkert det bildet er komplett, eller helt rettferdig. I en sak der byens tidligere ordfører faktisk risikerer fengselsstraff for grov korrupsjon, hadde det vært nyttig å få klarhet i hvem som hadde ansvar for hva i denne historien.

Den oppklaringen kunne næringsminister Mæland ha bidratt til. Men det velger hun ikke å gjøre.

Cruise-dokumenter var borte

NYHETER // SIDE 10-11

Egil Morland er ute

Resultatet av siste valgomgang til Bjørgvin bispedømmeråd viser at veteranen Egil Morland er ute av rådet.

HÅKON GLATVED-PRAHL
hakon.glatved-prahl@bt.no

Stemmene etter den indirekte valgomgangen til Bjørgvin bispedømmeråd er nå opptalt. De fire som ble valgt direkte i september får nå følge av ytterligere tre personer. Det er Marius Økland (29) fra Bremnes, Berit Nøst Dale (63) fra Meland og Ida Lindøe (48) fra Ålvik.

– Jeg er verken såret eller skuffet over at jeg ikke ble valgt inn i bispedømmerådet i Bjørgvin, sier Egil Morland.

Profilert veteran

Fjell-sokningen har i mange år vært en profilert mann i den konservative fløyen av Den norske kirke. Han har to perioder bak seg som medlem av bispedømmerådet, og sitter i dag som medlem av Kirkerådet og arbeidsutvalget der.

– Det er Kirkerådet som forbereder Kirkemøtet i april, så jeg er ikke helt ute av det ennå. Jeg kommer derfor til å møte på Kirkemøtet, sier Morland.

– Kunne slå begge veier

Det ble heller ikke funnet plass til Egil Morland på nominasjonskomiteens kandidatliste før det direkte valget til bispedømmerådet. Han kom likevel inn på listen over kandidater som såkalt «supplert kandidat», etter forslag fra minst 75 underskrivere.

– Hva tror du er årsaken til at du ikke ble valgt i noen av omgangene?

– Jeg innser at jeg har vært tema i mange diskusjoner i forkant av valgene,

og når du er en profilert person, kan det slå begge veier. Nå ble det stang ut, sier Morland.

Vil ikke spekulere

Siden han fikk flest stemmer av dem som ikke ble valgt i den direkte valgomgangen, oppnår han posisjonen som første varamedlem til det nye bispedømmerådet. Bjørgvin har praktisert det slik at første vara møter fast på rådsmøtene. Er han da erstatter for en av de faste, har han stemmerett, ellers ikke.

– Kan aktiviteten til Åpen folkekirke og debatten rundt likekjønnet vigsel hatt innvirkning på resultatet?

– Det vil jeg ikke spekulere i, men jeg registrerer med glede at to av våre kandidater (Levende folkekirke, red.anm.) er blant de tre som er valgt inn nå i siste omgang, sier Morland, og avslutter slik: – Jeg har nok å gjøre, og jeg ønsker alle som er valgt inn i det nye bispedømmerådet lykke til.

Bjørgvin bispedømmeråd består av ti medlemmer. Disse personene utgjør det nye rådet:

- Nora Sætre Baartvedt, (21), Voss.
- Karl Johan Kirkebø, (65), Bønes.
- Vemund Atle Øiestad, (67), Stryn.
- Inger Helene Thingvold Nordeide, (54), Førde.
- Marius Økland (29), Bremnes.
- Berit Nøst Dale (63), Meland.
- Ida Lindøe (48), Ålvik.
- Beate Husa, (44) Sund.
- Ivar Braut, (59) Birke-land.
- I tillegg er biskopen (Halvor Hordhaug) fast medlem av bispedømmerådet.

Cruise-dokumenter dukket opp i ettertid

Sentrale dokumenter om «Viking Star» ble holdt unna departementets journaler i ett år. Først da reder og ordfører var siktet for grov korrupsjon ble de registrert.

EYSTEIN RØSSUM
eystein.rossum@bt.no
ANDERS HAGÅ

15. desember i fjor foreslo Nærings- og fiskeridepartementet å myke opp regelverket for hva slags skip som kan mel-des inn i Norsk internasjonalt skipsregister (Nis). Målet var å la Torsteins Hagens cruiseskip «Viking Star» få norsk flagg.

Flere av dokumentene i saken var skjult for offentligheten da den avgjørende forskrifts- endringen ble gjennomført på vårparten i år. Det viser en gjennomgang BT har gjort.

Nøyaktig hvordan regel- endringen kom i stand blir nå gransket av politiet. Både sjøfartsdirektør Olav Akselsen og flere departementsansatte har vært i politiavhør.

Eks-ordfører Trude Drevland var blant dem som engasjerte seg for å hjelpe rederen med å få politisk gjennomslag. Hun, havnedirektør Inge Tangerås og reder Torstein Hagen er alle siktet for grov korrupsjon.

Bad om dokumentasjon

Ett av dokumentene som først har dukket opp i ettertid, er et tilsynelatende avgjørende notat som Monica Mæland fikk 12. november i fjor. Det kom fra fagavdelingen i departementet. De foreslår der at regjeringen straks tar initiativ til en regelendring – noe som også ble gjort. Bakgrunnen er at fagfolkene mener Nis-registrering av «Viking Star» vil være i strid med det eksisterende regelverket.

Dette sentrale notatet dukket først opp i departementets journal nesten ett år senere, 12. oktober i år. Da var siktelsen mot eks-ordfører Drevland og havne- direktør Tangerås et faktum, og politiet hadde bedt departementet om å få oversendt alle relevante dokumenter.

Også et utkast til avslag på søknaden om norsk flagg, utformet av fagavdelingen i septem- ber i fjor – altså før regelendrin- gen – dukket først opp etter at siktelsene var tatt ut et år senere. En SMS-utveksling mellom statsråden og ordfører Trude Drevland fra september i fjor ble først oversendt til departementsarkivet og journalført i juni i år. I SMS-ene avtalte de gamle partivenninnene å dis- kutere reder Hagens ønske om Nis-registrering og norsk flagg.

– Alvorlig feil

Jussprofessor Jan Fridthjof Bernt ved Universitetet i Bergen mener det er en alvorlig feil dersom journalpliktige dokumenter først blir registrert etter ett år.

– Det er en klar forutsetning både i arkivlova og Offentleg-

takket ja til et cruise i okto- ber, men avbestilte senere turen. Også dette cruiset skulle betales av rederiet. ● Politiet la i første omgang bort saken etter én dag, men bestemte seg i august å gjenoppta etterforskningen. Både Trude Drevland, havne- sjef Inge Tangerås og reder Torstein Hagen er siktet for korrupsjon.

FAKTA

Cruise-saken

● 17. mai i år ble «Viking Star» døpt i Vågen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder. Trude Drevland er skipets gudmor. Skipet har norsk flagg, og Bergen som snuhavn. ● I kjølvannet av feiringen kom det frem at Drevland var blitt påspandert tur til Vene- zia og dåpscruise til Oslo, der hun tok med familiemedlem- mer. Drevland hadde også

lova at journalføring skal skje fortløpende. Det hadde vært interessant å få Sivilombuds- mannens vurdering av denne saken, sier Bernt, som er en av landets fremste eksperter på Offentleglova.

Arkivforskriftens absolutte krav om journalføring gjelder for dokumenter som går til eller fra et offentlig organ. Såkalte «organinterne dokument», for eksempel utkastet til avslag

DRØYDE: Ekspederingsfeil og «sakens utvikling» er forklaringen fra nærings-

minister Monica Mælands departement på hvorfor det tok måneder og år å få journalført sentrale cruise-dokumenter.

ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

føring. Relevante sakspapirer må alltid registreres og lagres på en forsvarlig måte, og det må finnes et skikkelig dokument- register, slik at det er mulig å gå tilbake og finne ut hva som er gjort tidligere. For organinterne dokumenter er det overlatt til forvaltningsorganet å avgjøre om dette skal skje gjennom inn- føring i en offentlig journal, eller i et internt register. Men man kan ikke vente i et år før man tar stilling til dette, sier Bernt.

Sier det skjedde en feil

Næringsdepartementet skriver

i en e-post at notatet fra fag- avdelingen til statsråden «ved en feil ikke (ble) ekspedert i saksbehandlingssystemet», og derfor heller ikke journalført. Når det gjelder SMS-ene og utkastet til avslag, ble disse «ikke ansett for å falle inn under journalføringsplikten eller arkiveringsplikten på da- værende tidspunkt», ifølge departementet. Senere kom de på andre tanker: «I lys av sakens utvikling fant vi det riktig å arkiv- vere dokumentene».

Monica Mæland har ikke vært alene om å streve med jour-

nalføringen. I Bergen kommu- nes arkiver fantes ingen av de sentrale dokumentene som viste Trude Drevlands innsats for å hjelpe reder Torstein Hagen. Årsak: Ordføreren hadde aldri oversendt de aktuelle e-postene til arkivet. Verken korrespon- dansen med rederen selv, med rederens advokat, Øystein Meland, med fylkesmannen eller med næringsminister Monica Mæland ble journalført i kommunen.

Noen av e-postene ble kjent fordi de var registrert i mot- takernes postjournaler. En del

e-postkorrespondanse har Trude Drevland selv lagt frem etter at dåpsbråket begynte.

Andre e-poster som Trude Drevland sendte og mottok, er kanskje tapt for alltid. Det finnes flere hull i den korrespondan- sen hun har presentert. Eks- ordføreren har forklart at hun slettet e-poster fortløpende fordi innboksen var full. Kommunen har opplyst at de kun har backup for e-poster 30 dager tilbake i tid.

Elbil- trøbbel i vente

Utviklingen med at stadig flere skaffer seg elbil, kan komme til å utfordre både elnettet og lommeboken vår, skriver forsknings- siden Gemini.

Problemet er at folk set- ter bilen til lading når de kommer hjem fra jobb om ettermiddagen. Det betyr at man får en topp i strøm- forbruket, spesielt på det tidspunktet.

Denne toppen kan etter hvert bli en stor utfordring for elnettet, mener eksper- ter.

Nett-spenning

– Vi kan få store spennings- problemer, og det vil være begrenset med overførings- kapasitet i distribusjons- nettet, sier professor Olav B. Fosso, som er professor og direktør for NTNUs tematiske satsingsområde energi.

– Vi kan også få et kapa- sitetsproblem. Store varia- sjoner i forbruk over døgnet er utfordrende. Kraft er ferskvare. Det betyr at det er en fordel om du har et forholdsvis jevnt forbruk over et døgn, sier han til Gemini.no.

Økende problem

I dag er ikke ladingen av elbiler på ettermiddagen noe problem, men alt tyder på at vi får flere elbiler og hybrider. Det finnes også hurtigladere rundt 20 kW som kan installeres for hjemmebruk, og om slike hurtigladere blir vanlige i Norge, blir problemet også større.

Fosso understreker at det da gjelder å bruke strømmen smartere.

– Vi må bruke ny tekno- logi som utnytter strømmet- tet bedre, sier han. NTB

FORNY DITT GAMLE ILDSTED!

Har du en gammel Jøtul eller Dovre peis?
VARME AS HAR LØSNINGEN!
Sett inn en rentbrennende innsats fra Jøtul.

ETTER

FØR

JØTUL

ildstedet

Avbildet: Jøtul I 400

Varme As

Inn fra Fjøsangerveien v/ Dolly Dimples. Telefon 55 38 11 50
Besøk oss også på vår hjemmeside: www.varme.no

SL

SLETTVOLL

Butikken er pyntet til jul
og vi ønsker deg velkommen
til en hyggelig julehandel

Slettvoll Bergen: Christiesg. 5, telefon 55 32 50 00
Åpent: 10.00–18.00, lø. 10.00–16.00 www.slettvoll.no

UTHULING: – Nå har næringen fått lillefingeren, snart vil de også ha resten, sier Leif R. Vervik som er formann i Fellesforbundet for sjøfolk (FFFS). Forbundet er sterkt kritisk til departementets

behandling i «Viking Star»-saken.

KRITISK: // – En uryddig og stygg prosess, sier fagforening om hvordan «Viking Star» fikk norsk flagg. Jette Christensen (Ap) etterlyser svar fra statsråden.

Fagforening ble aldri spurt om Mælands Nis-endring

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no
EYSTEIN RØSSUM
foto EIRIK BREKKE

Fellesforbundet for sjøfolk (FFFS) har alltid vært kritiske til Norsk internasjonalt skipsregister (Nis), som de mener truer arbeidsplassene til norske sjøfolk.

– Regelverket blir mer og mer uthulet. Nå skal altså også Nis-cruiseskip få gå mellom norske havner, med utenlandsk mannskap om bord. På sikt kommer dette til å koste tusenvis av norske arbeidsplasser på sjøen, sier Leif R. Vervik, formann i FFFS.

Organisasjonen er den minste av fagforeningene til sjøs, og opplyser at de har 1100–1200 medlemmer. NFFS er ikke med i noen av de store sammenslutningene som LO eller YS. De er sterkt kritiske til den linjen Norsk Sjømannsforbund, Norsk sjøoffisersforbund og Det norske maskinistforbund har fulgt i Nis-spørsmål. Det gjelder også i denne saken.

– Døren er satt på gløtt

– Det neste blir at Hurtigruten og Color Line også forlanger å få de samme vilkårene som reder Torstein Hagen og Viking

Cruises. Nå har næringen fått lillefingeren, snart vil de også ha resten, sier Vervik i FFFS.

– Men forskriftsendringen som åpnet for «Viking Star» vil vel ikke gjøre det mulig for Hurtigruten å gå inn i Nis, med den seilingsplanen de har? – Døren er satt på gløtt. Da stormer redernæringen til og vil ha enda større åpninger, sier Ervik.

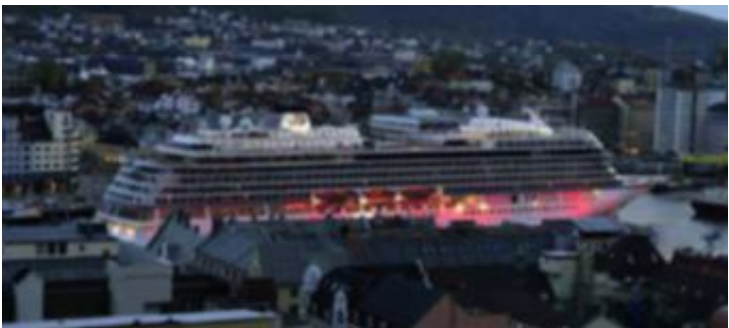
– Det hadde vel ikke blitt flere norske sjøfolk på «Viking Star» om skipet hadde hatt Maltaflagg og gått i nøyaktig samme rute?

– De stemmer. Men da hadde det i alle fall vært ærlig og redelig: Alle kunne sett at dette skipet gikk med bekvemmelighetsflagg. Nå blir det norske flagget gjort til et bekvemmelighetsflagg, sier Vervik.

– De vet vi er kritiske

Han reagerer også på at hans forbund aldri fikk gitt noen innspill før regelendringen var vedtatt. FFFS var ikke med blant høringsinstansene som Nærings- og fiskeridepartementet bad uttale seg.

– Vi blir ikke spurt, fordi de vet vi er kritiske. Slik fungerer dette systemet. Vi visste in-

BERGEN SOM SNUHAVN: Den 31. mars i år ble «Viking Star» registrert i Norsk internasjonalt skipsregister. FOTO: VEGAR VALDE

genting om forslaget før alt var vedtatt, sier Vervik.

Han mener det som har kommet frem etter skipsdåpen forteller om en uryddig prosess: Manglende journalføring av dokumenter, og en gudmor som lobbet for rederen overfor sin gamle venninne statsråden.

– Uryddig og stygg. Dette minner mest om slikt som foregår på Sicilia, mener Vervik.

De tre store sjømannsorganisasjonene, som i motsetning til FFFS var høringsinstanser, avga en felles uttalelse i forskrifts-saken. De så ingen problemer med regelendringen, så lenge passasjerene ikke kan løse billett mellom norske havner – noe som kunne ført til konkurranse med f.eks. Hurtigruten.

Stiller flere spørsmål

Fagforeningslederen er ikke alene om å stille kritiske spørsmål. Jette Christensen (Ap) sitter i Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget og undrer seg over flere sider ved saken.

I BT lørdag kom det frem at flere hadde forsøkt å endre regelverket, uten å få gjennomslag i departementet.

Først da Drevland tok kontakt med sin partifelle Mæland løsnet det. Fagfolkene i departementet ville først sende et negativt svar til Drevland, men dette ble aldri ble sendt.

– Slik saken er fremstilt i BT er det vanskelig å skjønne hva som er forskjellen mellom de henvendelsene som fikk avslag på faglig grunnlag og denne som endte med en regelendring. Særlig vanskelig blir det når det lå klart et avslag som aldri ble sendt, sier Christensen, og legger til:

– Målet for en regelendring må være at det er faglig anbefalt eller politisk villet, ikke som departementet skriver til Sjøfartsdirektoratet: «har nå fått beskjed fra politisk ledelse om at vi skal se på regelverket». Og: «Målet er (...) at Viking Cruise kan registrere sine skip i NIS».

– Er det vanlig at man endrer regelverket på bakgrunn av én persons ønske? – Det er vanlig at regelendringer kommer av at de er faglig anbefalt eller politisk villet. Det er ikke vanlig at hvem som spør er det som avgjør utfallet.

Etterlater ikke spor

Kommunikasjonen mellom Mæland og byråkratene hennes i «cruise-saken» er ellers preget av muntlighet.

I dokumenter fra departementet til Sjøfartsdirektoratet, skriver byråkratene at de «har nå fått beskjed fra politisk ledelse om at vi skal se på regelverket». Det finnes imidlertid ingen spor

av denne beskjed fra Mæland i postjournalen.

BT har gjentatte ganger bedt om å få oversendt kommunikasjonen fra politisk ledelse til byråkratene. Kommunikasjonssjef Trond Viken sendte dette svaret 5. november:

«Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at offentlighetsloven kun gjelder dokumenter».

Jette Christensen mener de mange spørsmålene som er reist i denne saken understreker viktigheten av skriftlighet når man foretar slike regelendringer.

Flere begrunnelser

– Jeg håper statsråden vil opplyse offentligheten om begrunnelsen for beslutningen og prosessen. Slik det ser ut nå er det to historier og bare en av dem kan være riktig.

– Vil du ta det opp med statsråden?

– Per nå er denne saken samvittighetsfull belyst i BT, og jeg antar det er i Mælands interesse å oppklare for offentligheten hvordan denne regelendringen kom i stand. I BT står det at Mæland viser til at saken begynte med at Drevland spurte. I samme sak oppgir statsråden en annen begrunnelse for endringen. Bare en av dem kan være riktige og jeg antar Mæland vil bruke muligheten til å oppklare dette.

BT har flere ganger spurt om et intervju med næringsminister Monica Mæland (H). Hun har tidligere avvist å svare på grunn av at det pågår en korrupsjonsetterforskning. Heller ikke tirsdag denne uken ville hun svare på BTs spørsmål. Samme dag sendte hun imidlertid et leserinnlegg som sto på trykk torsdag.

Døren er satt på gløtt. Da stormer redernæringen til og vil ha enda større åpninger.

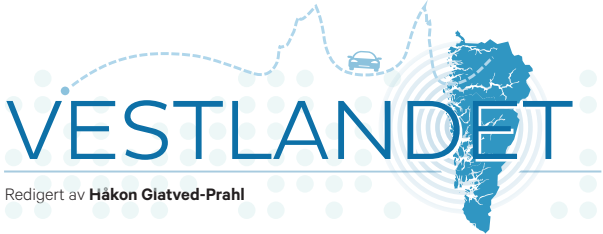
Leif R. Vervik, formann i Fellesforbundet for sjøfolk

Intervju

Heller ikke statsminister Erna Solberg (H) ønsker å si noe til BT om denne saken. Da artikkelen sto på trykk lørdag, kommenterte hun ut på Twitter ved å vise til det hun mente var utelatete poenger blant annet regjeringspartienes erklæring fra Sundvollen, der styrking av Nis er et uttalt mål.

Da BT tok kontakt med Statsministerens kontor for å spørre om hun vil stille til intervju om temaet, svarte statssekretær Sigbjørn Aanes følgende:

«Hei. Nei takk. Hun har dessverre ikke mulighet til det».

Redigert av Håkon Glatved-Prahl

Vil verna all matjord

GLOPPEN: Mariel Eikeset Koren (Miljøpartiet Dei Grøne) oppfordrar kommunestyret i Gloppen til å vedta ei fråsegn om å verna all dyrka mark i kommunen mot utbygging. – Matjord er attraktiv for utbyggjarar som treng

store flater. Samstundes vert vi stadig fleire i verda, og den matjorda vi har, må mette fleire menneske, seier Eikeset Koren til Firda. Ho får ikkje uventa støtte hjå fylkesleiaren i Bondelaget, Anders Felde,

Måler Os–Bergen med drone

RÅDAL: Statens vegvesen har tatt i bruk drone for å innhente måledata for prosjektet E39 Svevatjørn–Rådal. Prosjektet har to av de største veikontraktene i landet. For å beregne fysiske mengde ute i dagen og i tunnelene er en tyskprodusert drone tatt i bruk, skriver Fanaposten. Dronen kan gå inntil 125 meter opp fra bakken og kan ta opptak i 360 graders oversikt.

Røystesetlar under lupa

KVINNHHERAD: Tor Bringedal har fått klarsignal av valstyret til å finstudera røystesetlane frå kommunevalet i Kvinnherad i haust. – Det har vore mykje skrivi rundt mistankar om listeaksjonar i år, derfor vart eg freista til å sjå om det kan finnast eit mønster i dette, seier Bringedal til Kvinnheringen.

Kan bli dyre bompengar

SOTRA: – Viss ikkje staten er villig til å bidra med meir enn dei to milliardar kronene som så langt er signalisert, kan bilistane måtte betala kring 100 kroner for å passera det nye Sotrasambandet, seier spesialrådgjevar Willy Sørensen i Fjell kommune til Vest Nytt. 100 kroner er langt meir enn politikarane har sett for seg. Tidlegare har det vore snakk om i underkant av 40 kroner i bompengar.

– Dumt å fjerna fordelar

STORD: Liv Kari Eskeland (H) synest ikkje noko om at elbilistar frå nyttår må betala for ferjeturen på fylkesferjer i Hordaland. – Det er uheldig og lite forutsigbart. No har folk endeleg byrja å kjøpa elbilar, då er det dumt å ta vekk ein av grunnane til at folk kjøper dei, seier den tidlegare ordføraren på Stord til Sunnhordland avis.

Dette er nok den einaste bussruta der folk ringjer og seier frå når dei ikkje skal vera med.

Tittel i Sunnhordland avis om den såkalla «konebussen» i Fitjar.

Dommerfløyte overtar for skoleklokke

SORÅSHØGDA: – Jeg kan ikke tenke meg at noen synes lyden er grei. Jeg synes den er både høy og stygg, sier rektor Helge Kvamme på Soråshøgda skole til Fanaposten. Skolen vraker den tradisjonelle skoleklokken av HMS-hensyn. Nå går rektor og lærere rundt med dommerfløyter og blåser de 528 elevene inn når friminuttet er over.

FEST I BERGEN: Dåpen av «Viking Star» gikk av stabelen midt inne i Vågen på 17. mai tidligere i år.

ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

SNEVER KONTROLL // Kontrollutvalget vil ikke inkludere 17. mai-komiteen eller Havnevesenet i granskingen av skipsdåpen i Vågen. – Unaturlig og rart, mener kritikere.

Cruisegranskingen blir holdt hemmelig

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no
EYSTEIN RØSSUM

I november bestemte kontrollutvalget i Bergen kommune seg for å gå videre med en gransking av Bergen kommunes rolle i planleggingen av skipsdåpen til Viking Star på nasjonaldagen.

Det var denne dåpen som skapte oppmerksomhet rundt den såkalte «cruise-saken», som har endt med at tidligere Høyre-ordfører Trude Drevland, havnesjef Inge Tangerås og reder Torstein Hagen alle er siktet for grov korrupsjon.

BT har i flere uker bedt om å få se granskings-saken, men er blitt nektet dette av leder for kontrollutvalget, Robert Monsen (H).

Snevrer inn

Etter det BT forstår handler imidlertid saken om hvordan kontrollutvalget skal få gjennomført en undersøkelse av hva som skjedde i forbindelse med dåpen. Leder Monsen og nestleder Thor Brekkeflat (Ap) skal sammen med administrasjonen ha bestilt en granskning av hendelsene.

Denne skal finne ut om kom-

munens rolle i dåpsplanleggingen har vært i samsvar med de reglene man har å forholde seg til i slike saker.

Kontrollutvalget har samtidig bestemt at granskingen kun skal ta for seg Bergen kommune. Den skal dermed verken inkludere 17. mai-komiteen, arrangements-selskapet Kulturoperatørene, Business Region Bergen, Bergen Næringsråd eller Havnevesenet.

Gruppeleder for Sp, Ove-Sverre Bjørdal, undrer seg over fremgangsmåten. – Det ville vært naturlig å spørre alle de involverte partene om hvordan de opplevde denne saken. De som ikke er en del av Bergen kommune har ikke svarplikt, så det måtte basert seg på frivillig deltakelse. Men å se helt bort fra dem begrenser jo mulighetene til å få en god opplysning av saken.

Må hente eksterne

I saken som KU behandlet går det også frem at saken ikke har noe hastepreg over seg. Det er Bjørdal enig i.

– Det pågår en politietterforskning samtidig. Det viktige her er å få kartlagt hva som er skjedd her. Slik kan vi få en god arbeids-

prosess for lignende saker siden.

Torstein Dahle i Rødt mener det ville vært mulig å prøve å innhente informasjon fra andre aktører.

– Havnevesenet er det uansett ikke noen dekning for å holde unna. De burde helt opplagt vært med. Dette virker underlig.

Etter det BT kjenner til skal en rekke konsulentfirma og advokatkontorer ha henvendt seg til Kontrollutvalget, etter at det ble kjent at utvalget skulle gjennomføre en gransking av hendelsene. Sekretariatet til KU mener det er viktig å ha en sterk kostnadsstyring av dette prosjektet, slik at utgiftene til dem som til slutt får oppdraget ikke løper løpsk.

De mener også at selskapet som får oppdraget bør hentes utenbys fra, og ikke være lokalisert i Bergen.

Hemmeligholder saken

Da Kontrollutvalget behandlet saken, bestemte de seg for å gjøre dette på «rødt papir», altså unntatt offentlighet. BT har i flere uker bedt om innsyn i saken, men fått avslag. Begrunnelsen er at man kan unnta tilbud i en

Det ville vært naturlig å spørre alle de involverte partene om hvordan de opplevde denne saken.

Ove-Sverre Bjørdal, gruppeleder for Sp

anbudsprosess fra offentlighet frem til saken er avgjort.

– Hvorfor hemmeligholder dere dette?

– Svaret er veldig enkelt. Dette er snakk om et offentlig anbud, og så lenge saken er ute på anbud er den unntatt offentlighet.

– Men denne saken inneholder ikke noe tilbud? Hvorfor hemmeligholdes den da?

– Det er ikke kommet et tilbud, nei. Men jeg har ikke noe mer å tilføye. Da denne saken kom opp til Kontrollutvalget, var administrasjonens forslag å unnta den fra offentlighet. Det har vi fulgt.

Dahle mener det er rart at saken unntas offentlighet.

– Jeg kan ikke helt skjønne at det er en hjemmel for å hemmeligholde her.

Ap utfordret Frp om asylkostnad

Ap minner om at Frp i 2013 ville spare penger på å kutte kraftig i UDIs budsjetter og legge ned Utlendingsnemnda. Ap har selv et stort ansvar for asylkostnadene, mener Frp.

Arbeiderpartiets kommunalpolitiske talskvinne Helga Pedersen tok opp saken da kommunebudsjettet ble diskutert på Stortinget lørdag.

Hun viste til at Frp i 2013 mente store summer ville bli spart hvis partiet fikk gjennomført sin innvandringspolitikk.

– I budsjettet som Frp mente skulle gjelde for to år siden, foreslo man å legge ned IMDI og UNE, og Frp foreslo kutt på over 437 millioner kroner i Utlendingsdirektoratet, sa Pedersen.

Hun viste til at Frp nå gjennomfører sin politikk i regjering.

– Men i stedet for å spare penger, kan vi konstatere at bare ekstraregningen for neste år kommer på over ni milliarder kroner, påpekte Pedersen, som ville vite hvorfor Frps innvandringspolitikk er blitt så mye dyrere på to år.

Kommunalkomiteens leder, Frps Helge André Njåstad, sier det er selvsagt at dagens situasjon krever mer pengebruk enn i 2013.

– Jeg finner det rart at Ap er overrasket over at flyktningstrømmen koster penger, når det partiet har et stort ansvar for at mange ute i verden opplevde at de ble invitert til å komme til Norge, sier han.

Statistisk sentralbyrå (SSB) anslår at den ekstraordinære asyltilstrømmingen vil koste Norge 12 milliarder kroner ekstra i 2017 og 14,2 milliarder ekstra året etter. NTB

Sykepleier pågrepet for bløff

En kvinnelig sykepleier i Nord-Trøndelag er siktet for dokumentforfalskning etter at hun å ha hevdet at hun hadde hjernesvulst. Selv skylder hun på at hun er blitt manipulert av en som har utgitt seg for å være lege. – Vi mener at kvinnen har forfalsket legejournalen sin for å få ut medikamenter, sier etterforskningsleder Tor Klevmo. NTB

ETTERFORSKNING: Statsråd Monica Mæland har avgitt forklaring om sin rolle rundt cruisesaken.

ARKIVFOTO: VEGAR VALDE

Avhørt av politiet

Næringsminister Monica Mæland (H) har vært inne til avhør i «cruise-saken».

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no
EYSTEIN RØSSUM

Statsråden har nylig vært inne og avgitt en vitneforklaring til Hordaland politidistrikt. Det skjedde i forbindelse med etterforskningen av cruise-saken, hvor tidligere ordfører Trude Drevland (H), cruisereder Torstein Hagen og havnesjef Inge Tangerås alle er siktet for grov korrupsjon.

Svarte ikke

Etter det BT kjenner til ble avhøret gjennomført i forrige uke. To etterforskere tok turen til Oslo

for å avhøre statsråd Mæland der. BT har i flere dager spurt departementet om hvorvidt Mæland har vært avhørt av politiet, uten å få svar. Tirsdag morgen la imidlertid departementet ut en melding på sine egne nettsider. – Jeg har hatt en samtale med politiet og har etter beste evne forsøkt å bidra til å opplyse saken, uttaler Mæland via sin kommunikasjonsavdeling. Hun er ikke den første som har vært avhørt i Næringsdepartementet. Tidligere har tre byråkrater avgitt forklaring.

Skulle påvirke

Mælands rolle er interessant for politiet fordi det var henne ordfører Trude Drevland gikk til etter at rederen hadde bedt om hjelp

med å få norsk flagg på «Viking Star». Kort tid etter at Drevland hadde engasjert seg, løsnet det for cruisegründer Torstein Hagen: 15. desember i fjor foreslo Nærings- og fiskeridepartementet å myke opp regelverket for hva slags skip som kan meldes inn i Norsk internasjonalt skipsregister (Nis). Det uttalte målet var nettopp å få Torsteins Hagens cruiseskip «Viking Star» inn i Nis. Regjeringens avgjørelse om å endre reglene kom etter at byråkratiet hadde konkludert med at norsk flagg for skipet ville bryte med den eksisterende Nis-forskriften. Bergensordfører Trude Drevland hadde tatt kontakt med statsråd Mæland personlig om saken, både med e-poster og via

SMS. De avtalte også å diskutere saken muntlig. Verken Drevland eller Mæland har i ettertid ønsket å fortelle offentligheten om de faktisk hadde noen samtaler om Hagens flaggønsker i forkant av forskriftsendringen. Drevland var gudmor for «Viking Star», og var eksplisitt blitt bedt av Viking Cruises om å bruke sine politiske kontakter for å prøve å påvirke utfallet av saken. Nøyaktig hvordan regelendringen kom i stand blir nå gransket av politiet. I tillegg til de tre ansatte i departementet, har også sjøfartsdirektør Olav Akselsen vært inne til politiavhør. – En morsom historie Statsråd Mæland ga først sin partivenninne i Bergen æren for at skipet fikk norsk flagg: – Det er en morsom historie som begynte med at det i høst kom et brev over fjellet fra Bergens-ordfører Trude H. Drevland, uttalte Monica Mæland til VG i mars. Da ante ingen at cruisedåpen skulle utløse en

FAKTA

Cruise-saken

- 17. mai i år ble «Viking Star» døpt i Vågen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder. Trude Drevland er skipets gudmor. Skipet har norsk flagg, og Bergen som snuhavn.
- I kjølvannet av feiringen kom det frem at Drevland var blitt påspandert tur til Venezia og dåpscruise til Oslo, der hun tok med familiemedlemmer. Drevland hadde også takket ja til et cruise i oktober, men avbestilte senere turen. Også dette cruiset skulle betales av rederiet.
- Politiet la i første omgang bort saken etter én dag, men bestemte seg i august å gjenoppta etterforskningen. Både Trude Drevland, havnesjef Inge Tangerås og reder Torstein Hagen er siktet for korrupsjon.

Jeg har hatt en samtale med politiet og har etter beste evne forsøkt å bidra til å opplyse saken.

Uttalelse fra Monica Mæland via kommunikasjonsavdelingen i Næringsdepartementet

stor korrupsjonsetterforskning. Etter at de kritiske spørsmålene begynte å komme om Drevlands trippelrolle som gudmor, rederlobbyist og ordfører, modererte statsråden seg: «Innspillet fra ordføreren var ett av flere til departementet. Også Sjøfartsdirektoratet, Bergen rederiforening og Viking Cruises jobbet for nye regler», skrev Monica Mæland i et leserinnlegg i BT sist uke. Hun har avslått alle intervjuforespørsler fra Bergens Tidende om denne saken de siste ukene, med henvisning til at det nå pågår en politietterforskning. Politiet opplyste sist uke at de ikke forventer å bli ferdige med etterforskningen i år.

KARRIERERÅDGIVNING

Våre erfarne rådgivere assisterer kandidater som har et ønske om å forbedre sine karrieremuligheter. Vi tilbyr et skreddersydd program som raskt kan bidra til at nye muligheter åpner seg. Normalt forkorter dette tiden det tar å få et interessant jobbtilbud.

Programmet inneholder følgende:

- Samtale og praktisk rådgivning i forhold til jobbmuligheter
- Hvordan skrive den beste søknaden?
- Hva informerer du om i søknad og på intervju?
- Hvilke jobber bør du søke og på hvor mange stillinger?
- Hvordan bli valgt ut til intervju?
- Hvordan vinne intervjuet?
- Hva skal du gjøre i tillegg til de mer tradisjonelle metoder som å søke annonserte stillinger og bruke finn.jobb?

For mer informasjon kontakt:

- Steinar A. Hopland (Oslo) - 92483600 hopland@getmail.no
- Arne Falbach - 95808788, af@astrea.no
- Siv Lekven - 95116151, sl@astrea.no

ASTREA

lederrekruttering & rådgivning

Astrea AS er et konsulentfirma. Fra våre kontorer sentralt på Bryggen i Bergen tar vi på oss oppdrag i hele Norge. www.astrea.no

Tror kort-svindlere har vært i Bergen

Politiet mistenker at østeuropeere står bak svindel på Lagunen og i Bergen sentrum.

MARGRETHE HEGNAR
margrethe.hegnar@bt.no

Fire rumenere er pågrepet mistenkt for omfattende kortsvindel.

Selv om aktiviteten hovedsakelig har foregått i Ålesund, er det også grunn til å tro at det samme har skjedd i Stavanger og Bergen.

– Vi har vært i Bergen, og etterforskningen tyder på at de har vært der før Ålesund, sier politiførstebetjent Lars Eirik Steinsland til BT.

Svindelen i Ålesund skal ha pågått over to dager.

Fire personer pågrepet

Onsdag 16. desember ble politiet i Ålesund tipset av vektere på kjøpesenteret Moa. Merkelig oppførsel ble observert da flere rumenere var innom forskjellige butikker.

Onsdag kveld ledet etterforskningen til pågripelse av en kvinne og tre menn. Samtidig ble det gjort beslag av eksklusive varer, herunder klær, klokker, parfymer og Apple-produkter.

– Vi tror foreløpig ikke det er flere som står bak, men vi kan ikke utelukke det, sier Steinsland.

De fire rumenerne blir fredag ettermiddag fremstilt for fengsling.

Svindel i Bergen sentrum og på Lagunen

– Vi jobber med å få oversikt over hvor de har vært, sier Steinsland.

I Bergen forteller Steinsland at de mistenker svindel i Bergen sentrum og på Lagunen storsenter.

I Ålesund har de hovedsakelig svindlet butikker på diverse kjøpesentre.

– Det er litt tidlig å si om de har vært i enkelt-butikker også, legger Steinsland til.

Plukket ut dyre varer

Ifølge en pressemelding politiet har sendt ut plukket rumenerne ut dyre varer som de forsøkte å betale med diverse kort.

Der kortene ble avvist, gikk de videre til neste butikk. Enkelte steder lyktes de med å få større transaksjoner gjennom.

Noen av personene opererte alene, noen var flere sammen innom butikkene.

VILLE UTSETTE: Kontrollutvalgets leder, Robert Monsen (H), mente det ikke var grunnlag for at kontrollutvalget gjennomførte en kartlegging av kommunens utvalget som var enige i.

Høyre-topp ville stanse cruise-gransking

Kontrollutvalgets leder

Robert Monsen (H) gjorde sine egne undersøkelser og ville legge kartlegging på is. Det ville ingen andre.

ANDERS HAGA
anders.haga@bt.no

Allerede i november bestemte kontrollutvalget i Bergen kommune seg for å foreta en «kartlegging» av Bergen kommunes rolle i planleggingen av dåpen til cruiseskipet «Viking Star» på nasjonaldagen.

Utvalgsleder Robert Monsen og nestleder Thor Brekkeflat (Ap) fikk i oppgave å lage en bestilling for oppdraget. På november-møtet bestemte også utvalget at hele saken skulle unntas offentlighet.

Ikke hemmelig

På tirsdag denne uken hadde kontrollutvalget (KU) et nytt møte. Nå bestemte de seg for å oppheve hemmeligholdet i denne saken. På samme møte kom det frem at KU-leder Robert Monsen hadde foretatt sin egen mini-gransking av saken. På bakgrunn av dette ville han legge hele kartleggingen på is. Den konklusjonen var ingen

rolle i «cruise-saken», etter selv å ha tatt noen telefoner. Det var det ingen andre i

ARKIVFOTO: TOR HØVIK

andre i møtet enige i, selv ikke hans partifeller.

Monsen selv forklarer det på følgende måte:

– Jeg vil ikke si jeg har gjort mine egne undersøkelser. Jeg vil heller si jeg har en stor kontaktflate innenfor det administrative og politiske liv. Ingen av dem jeg kjenner har hørt at det var noen politisk behandling av denne saken.

– Derfor ønsket jeg å legge saken i bero til politiet var ferdig med sin etterforskning, for ikke å trekke i deres bed.

Får fingeren ut

Det var dåpen i Vågen på nasjonaldagen som skapte oppmerksomhet rundt den såkalte «cruise-saken», som har endt med at tidligere Høyre-ordfører Trude Drevland, havnesjef Inge Tangerås og reder Torstein Hagen (H) engasjerte seg, svarer han:

– Hun har vært involvert i dette som privatperson. Så kan man spørre seg hva som skiller privatpersonen fra ordførerrollen. Men så vidt jeg forstår, var dette et privat oppdrag og ikke noe hun gjorde for Bergen kommune. Det er uansett ikke en sak som har vært til politisk behandling.

FAKTA

Cruise-saken

- 17. mai i år ble «Viking Star» døpt i Vågen i en storstilt seremoni. Skipet er eid av rederiet Viking Cruises, hvor Torstein Hagen er eier og styreleder. Trude Drevland er skipets gudmor. Skipet har norsk flagg, og Bergen som snuhavn.
- I kjølvannet av feiringen kom det frem at Drevland var blitt påspandert tur til Venezia og dåpscruise til Oslo, der hun tok med familiemedlemmer. Drevland hadde også takket ja til et cruise i oktober, men avbestilte senere turen. Også dette cruiset skulle betales av rederiet.
- Politiet la i første omgang bort saken etter én dag, men bestemte seg i august for å gjenoppta etterforskningen.
- Både Trude Drevland, havnesjef Inge Tangerås og reder Torstein Hagen er siktet for korrupsjon.

– Du har hatt en samtale med kommunaldirektør Robert Rastad om denne saken. Hvem andre?

– Jeg vil ikke gå inn på noen liste nå, utover å si at jeg har et utstrakt kontaktnettverk. Det er naturlig for meg, når jeg snakker med folk, å spørre dem om de kjenner til om det har vært noen politisk behandling av denne dåpen.

Skal diskutere

Kontrollutvalgets nestleder, Thor Brekkeflat (Ap), sier Monsen informerte resten av utvalget om det arbeidet han hadde gjort på møtet denne uken.

Brekkeflat påpeker at leder har lov å jobbe i stillingen sin.

– Hvorvidt dette er utenfor eller innenfor mandatet, vet jeg ikke, men det ble diskutert på møtet. Vi kom frem til at vi skal se nærmere på fullmakter og arbeidsform.

Brekkeflat sier Monsen ville behandle sitt «legge på is»-forslag i tirsdagens møte, men at resten av utvalget motsatte seg dette. De vil heller ha frem en egen sak om dette til neste møte.

Vil kartlegge

Rodts Mathias Furevik ville heller ikke legge saken i bero.

– Jeg legger til grunn at det opprinnelige vedtaket blir fulgt opp, slik at vi får kartlagt kommunens samlede rolle i denne saken, sier Furevik.

Høyres Ingrid Reitan stemte også mot partifellens forslag om å legge saken på is nå. Det forklarer hun slik:

– Prosessmessig kan vi ikke ta opp en sak under «eventuelt» og gjøre om på et vedtak vi har fattet tidligere.

Hun mener det er en del av jobben til Monsen å foreta slike samtaler som han har gjort. – Det vi har fremhevet for leder, er at han må fremlegge dokumentasjon for slike vedtak han foreslår. Det er ikke tilstrekkelig at han viser til muntlige samtaler.

Redigert av Håkon Glatved-Prahl

Milliongave til aktivitetsparker

FANA: Tidendes julegave kom fra Gjensidigestiftelsen til Idrett Sør denne uken, skriver Fanaposten. 1,8 millioner kroner skal brukes til å bygge tre aktivitetsparker. – Dette kom-

mer til å være til glede for mange mennesker i Fana og Ytrebygda, sier Randi Marie Berntsen i Idrett Sør til avisen. Parkene kommer på Kalandseid, Hjeltestad og ved Tranevatnet.

Brukar 10.000 i desember

FØRDE: – Det må vere lov å skjemme bort dei vi er glade i, men vi brukar for mykje pengar, seier to unge damer til Firda under julehandel i Førde. Tal frå Virke si julehandelsprognose viser at kvar innbyggjar i Sogn og Fjordane i snitt kjem til å bruke 9610 kroner i desemberhandelen. Det er 2,8 prosent meir enn i fjor, skriv avisa.

Glede hjå Norwater

HØYLANDSBYGD: Norwater AS fekk ein flott førjulspresang, skriv Kvinnheringen. Verksemda har nettopp undertekna ein kontrakt på levering av 33 ferskvassanlegg, 18 av desse skal til Odfjell SE. – Med det kan vi gå inn i 2016 med ei fin ordrebok, noko som gjer det ekstra kjekt å ta juleferie, seier Per Einar Gjerding, administrerende direktør i Norwater.

Nye bustader i gammal skule

STORD: I desse dagar blir den gamle framhaldsskulen på Rommetveit på Stord bygd om til bustader, skriv Sunnhordland. – Me har prøvd å ta vare på stilen i tråd med slik bygget var før, men litt endringar blir det, seier prosjektleiar Bjørn Øyvind Jørgensen i eigedomsselskapet Ormaberget AS, som kjøpte den gamle skulen av Stord kommune i 2013.

Sjukehusa må ha eit bevisst forhold til kva dei skal gjere og ikkje gjere. Skal alle sjukehusa berre tenkje på seg sjølve, går det gale.

Helseminister Bent Høie på Volda sjukehus denne veka (Fjordingen).

Kubbaleitet blir utbygd

LINDÅS: Det skal byggjast 173 bueingingar i området Kubbaleitet mellom Isdalsstø og Alverflaten i Lindås, har kommunestyret bestemt. Innanfor planområdet er det fleire grunneigarar, og området vil truleg bli bygd ut etappevis, skriv avisa Nordhordland. Planområdet er på totalt 79 mål, og kommunen ønskjer ei blanding av større bustadblokker og einebustader eller rekkehus.

Fedje-butikken endeleg seld

FEDJE: – Eg har alltid trudd at fornufta kom til å sigra til slutt, seier kjøpmann Terje Storemark (biletet) på Fedje til Strilen. Med ti mot fire røyster gjekk kommunestyret torsdag kveld inn for at kommunen kjøper butikken hans med tilhøyrande eigeedom. Butikklokala skal nyttast til å busetja flyktningar, butikken flyttar ned på kaien.

Vedlegg 2:

Dato	Artikkel	Lenke
15.05.2015	Mannen som kjøpte 17.mai	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Mannen-som-kjopte-17-mai-3361160.html
15.05.2015	Drevland stiller i promovideo for rederiet	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/--Jeg-er-en-stolt-ordforer-den-dagen-3362011.html
16.05.2015	"Dåpen ble unnfanget i Miami 2012"	http://www.bt.no/nyheter/okonomi/Skipsdapen-ble-unnfanget-i-Miami-3361931.html
16.05.2015	"Kritikken er smålig", mener Høyres gruppeleder	http://www.bt.no/meninger/debatt/--Kritikken-er-smalig-3362449.html
17.05.2015	Rederen gir en halv mill i veldedig dåpsgave	http://www.bt.no/nyheter/Rederen-gir-halv-mill-til-rusarbeid-3362914.html
04.06.2015	Ble hentet til sjøsetting i Venezia med privatjet	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Tok-privatfly-til-sjosetting-i-Venezia-3374308.html
04.06.2015	Drevland snakker ut om Venezia-turen	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/--Jeg-synes-ikke-noe-om-Venezia-3374427.html
05.06.2015	Bystyrepolitikere ber om redegjørelse	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/--Det-kan-fremsta-som-at-hun-er-blitt-pavirket-3374487.html
05.06.2015	Drevland jobbet for NIS-endering etter sjøsetting	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Jobbet-hardt-for-reder-etter-luksustur-3374503.html
05.06.2015	Drevland til BA: "Jeg reiste alene".	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Drevland-til-BA---Jeg-reiste-alene-3374902.html
05.06.2015	Flytur kan gi skattesmell	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Ordforeren-kan-fa-skattesmell-3375019.html
05.06.2015	Drevland sykemelder seg	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Ordforer-Trude-Drevland-er-sykemeldt-3375182.html
05.06.2015	Også havnedirektøren dro på tur	http://www.bt.no/nyheter/okonomi/Ogsa-havnesjefen-ble-paspandert-Veneziatur-3375243.html
06.06.2015	Næringslivstopper, kjendiser og politikere forsvarer..	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/-Trude-gjør-en-kjempejobb-3375617.html
07.06.2015	Havnevesenet har ikke registrert noen dokumenter	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Ikke-spor-etter-Venezia-tur-3375645.html
07.06.2015	Jetflyet hentet bare Drevland	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Flyet-hentet-ingen-rederslektninger-3375647.html
08.06.2015	"Ikke vanlig med spons", sier tidligere ordførere	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Ingen-tradisjon-for-sponsorturer-3376132.html
09.06.2015	Meland: "BT driver infam heksejakt mot Drevland"	http://www.bt.no/meninger/debatt/BT-driver-heksejakt-mot-byens-ordforer-3376951.html
09.06.2015	Rederens advokat toner ned Drevlands rolle	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Rederadvokat-toner-ned-Trude-Drevlands-rolle-3377050.html
09.06.2015	Havnedirektøren redegjør for havnestyret	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/--Fikk-vite-om-jet-planer-fra-Drevland-3377220.html
10.06.2015	Advokat Meland skriver nytt forsvarsinnlegg	http://www.bt.no/meninger/debatt/Ingen-vennetjeneste-fra-Drevland-3377336.html
10.06.2015	Havnedirektøren endrer forklaring	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Endret-forklaring-om-Venezia-retur-3377515.html
10.06.2015	Politiet henla saken etter én dag	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Politiet-henla-saken-mot-ordforeren-3378324.html
13.06.2015	Ansvarlig redaktør svarer på BT-kritikken	http://www.bt.no/meninger/kronikk/Misforstatt-mediekritikk-3379620.html
15.06.2015	Drevland holder pressekonferanse hvor hun beklager	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/--Jeg-beklager-dette-pa-det-sterkeste-3381238.html
15.06.2015	17.mai-komiteen aldri involvert i 17.mai-dåp	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/17-maikomiteen-ble-aldri-spurt-om-skipsdap-3381245.html
16.06.2015	"Dømmekraften min var ikke som den skulle"	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Dommekraften-har-ikke-vart-som-den-skulle-3381609.html
18.06.2015	Slik tok Høyre sentralt tak i Drevland-saken	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Hoyre-sentralt-tok-styring-i-Drevland-saken-3382872.html
24.06.2015	Erna Solberg distanserer seg	http://www.bt.no/nyheter/innenriks/Solberg-troset-Drevland-3387251.html
25.06.2015	Warncke forsvarte Drevland, skulle selv på cruise	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/--Jeg-tenkte-som-en-venn-3388185.html
25.06.2015	Drevland: Derfor avlyste jeg cruise-gaven	http://www.bt.no/nyheter/okonomi/Drevland---Derfor-snudde-jeg-3388300.html
08.08.2015	Lørdagen sier Drevland hun returnerer neste uke	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Trude-Drevland-friskmeldt-3413473.html
29.08.2015	"Undersøkte aldri Drevlands bindinger"	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Undersokte-aldri-ADrevlands-bindinger-3427649.html
30.08.2015	Jussprofessor slakter politiets lovtolkning	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Jussprofessor-dommer-politiets-lovtolkning-nord-og-ned-3428104.html
31.08.2015	Drevland-saken gjenopptas	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Drevland-saken-blir-gjenopptatt-3428885.html
07.09.2015	Ordføreren slettet masse e-post	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Ordforeren-slettet-mye-e-post-3432650.html

10.09.2015	Etterforskningen varer lenger enn til valget	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Cruise-etterforskningen-drar-ut-3436140.html
18.09.2015	Drevland og Tangerås siktet for grov korrupsjon	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Tangeras-og-Drevland-siktet-for-grov-korrupsjon-3442032.html
19.09.2015	Andre regler for Drevland enn for Navarsete	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Andre-regler-for-Drevland-enn-Navarsete-3434476.html
19.09.2015	Her har politiet gjennomført razzia i hjemmet	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Politiet-ransaket-ordforerens-kontor-og-hjem-3442620.html
23.09.2015	Eldens cruisetur kan stanse oppdrag	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Eldens-cruisetur-kan-stanse-Drevland-oppdrag-3445188.html
30.09.2015	Politikerne strammer inn reisereglene	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Strammer-inn-reisereglene-3449724.html
09.10.2015	Reder Hagen siktes	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Torstein-Hagen-siktet-i-cruise-saken-3456254.html
14.10.2015	Vil ikke gå ut med gjestelisten fra cruiset	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Tause-om-gjestelista-fra-jomfruturen-3459112.html
29.10.2015	Politiet gjør avhør i departementet	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Har-gjort-cruise-avhor-i-departementet-3470064.html
11.11.2015	Vil døpe nytt skip i Vågen	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Vil-dope-nytt-skip-i-Bergen-3478703.html
05.12.2015	Slik endret Mæland regelverket for Drevland	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/En-SMS-fikk-regjeringen-til-a-endre-kurs-om-norsk-flagg-3497010.html
09.12.2015	Cruisedokumenter i departementet ble ikke registrert	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Cruise-dokumenter-duknet-opp-i-ettetid-3499041.html
10.12.2015	Monica Mæland tar til motmæle mot kritikken	http://www.bt.no/meninger/debatt/Politikk-som-holder-vann-3500496.html
12.12.2015	Fagforening kritiserer NIS-regelendring	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Fagforening-ble-aldri-spurt-om-Malands-Nis-endring-3501509.html
13.12.2015	Kontrollutvalget vil hemmeligholde cruisegransking	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Hemmeligholder-Acruise-gransking-3501027.html
15.12.2015	Statsråd Mæland ble avhørt av politiet	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Maland-avhort-av-politiet-3504237.html
19.12.2015	Høyre-topp ville stanse cruisegransking	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Hoyre-topp-ville-stanse-cruise-gransking-3507239.html

Vedlegg 3:

Faksimile av digital, interaktiv tidslinje

1	Dato	Dokument	Lenke
2	14.08.2013	Første forsøk: Advokatfirmaet Thommessen tar kontakt med Sjøfartsdirektoratet på vegne av en klient. Klienten ønsker å få vite muligheten for å registrere	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
3	20.08.2013	Første avslag: Næringsdepartementet får saken oversendt seg. Maritim avdeling i departementet foretar en gjennomgang av regelverket, og mener det ikke	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
4	21.08.2013	Svarer negativt: Allerede dagen etter sender departementet brev til Thommessen. Her slår de fast at Maritim avdelings tolkning av lovverket står, og det derf	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
5	27.08.2014	Hagen melder seg: Torstein Hagen skriv e-post til Trude Drevland og ber om hjelp med å pushe på i NIS	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
6	15.09.2014	Drevland vidaresender Hagens epost til Øystein Meland, ho forstår ikkje kva dette handlar om	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
7	16.09.2014	Også Sjøfartsdir.: Viking Cruises gjør et fremstøt overfor Sjøfartsdirektoratet. Erling Frydenberg i Viking Cruises skriver til sjøfartsdirektør Olav Akselsen at	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
8	17.09.2014	Olav Akselsen ber Anita Malmedal koordinere arbeidet med svar frå Sjøfartsdir.. Ber om å bli kopiert inn i all korrespondanse.	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
9	18.09.2014	Sjøfartsdirektoratet ber dept. om ei tolking av regelverket for NIS-registrering. Viser til at Viking Cruises kanskje vil reg. fire skip	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
10	18.09.2014	Departementet svarer at fast rute vil vere i strid med lovverket. Definisjonen av "fast" er vanskeleg å gi, kjem an på hamnene, ruta etc.	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
11	22.09.2014	Direktoratet videresender et utdrag av departementets svar til Viking Cruises. Dersom det er snakk om fast rute, vil de ikke kunne få tilgang til NIS-registeret	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
12	24.09.2014	Øystein Meland sender ein forklarande epost til Drevland om Hagens motiv/problem. Foreslår at ho tek saka opp med politisk leiing i dept.	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
13	24.09.2014	Drevland vidaresender adv. Melands epost til M. Mæland og Morten Storebø, utan kommentarar	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
14	24.09.2014	Drevland sender sms til M. Mæland om at ho "har en sak i ditt dept. Når kan jeg ringe??" Mæland svarer "Ringer når jeg lander".	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
15	25.09.2014	Drevland sender ny e-post til Monica Mæland og Morten Storebø (same som dagen før). Ber nå om "raus og velvillig vurdering" "pva. Viking Cruises"	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
16	25.09.2014	Avviser: Maritim avdeling får beskjed om å raskt sette Mæland i stand til å svare Drevland. Det utarbeides et forslag til svarbrev til Drevland, som aldri blir s	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
17	26.09.2014	Frydenberg i V.C. svarer på oppfølgingsspørsmåla frå dept. om reiseruta, sender dei til direktoratet	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
18	26.09.2014	Direktoratet vidaresender Frydenbergs svar til departementet	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
19	07.10.2014	Maritim avdeling leverer notat til statsråden om at registrering vil vere i strid med regelverket. anbefaler avslag, legg ved utkast til svar	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
20	26.10.2014	Erling Frydenberg i Viking Cruises purrer på Sjøfartsdirektoratet, lurar på om noko skjer i saka	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
21	27.10.2014	Direktoratet svarer Frydenberg. Her skriver de at de hadde fått inntrykk fra departementet at saken skulle behandles uken før, men skal sjekke opp hva som	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
22	29.10.2014	Skulle vært avgjort: Direktoratet sender en ny mail til Frydenberg. Her informerer de om at saken nå ligger hos politisk ledelse i departementet, og de vil infor	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
23	01.11.2014	Øystein Meland blir i løpet av november engasjert som Hagens advokat (ifølge BT-intervju med Meland sjølv)	http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Rede...
24	04.11.2014	Direktoratet sender nok ein e-post til Frydenberg om at saka fortsatt ligg hos politisk leiing	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
25	11.11.2014	Fartsområdeutvalet II har sitt første møte. Viking-saka blir diskutert, men er ikkje nemnt i referatet	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
26	12.11.2014	Tonje Sund i Maritim avdeling skriver til Monica Mæland at det har vært et møte i fartsområdeutvalget dagen før, og at de ga uttrykk for at de ser det som p	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
27	13.11.2014	Starter endring: Underdirektør Tonje Sund i departementet skriver til Olav Akselsen og andre i direktoratet at de har fått beskjed fra politisk ledelse om at de	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
28	13.11.2014	Infomerer Hagen: Direktoratet sender mail til Viking Cruises om at det skal foretas en regelendring, og at høringsforslaget for forskriftsendringen sendes ut i	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
29	13.11.2014	Frydenberg i V.C. svarer direktoratet at dette var godt nytt, og spør om forskriftsendringa da vil gjelde frå desember, eller om det skjer seinare	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
30	05.12.2014	Adv. Meland skriv til dept. og takkar for godt møte. Argumenterer for at skipet kan godkjennast etter dei gamle reglane. Lovar argumentliste for dette over he	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
31	09.12.2014	Adv. Meland sender nok en mail, denne gangen på engelsk og med enda flere argumenter for hvorfor skipet kan godkjennes etter gamle regler.	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
32	15.12.2014	Tonje Sund svarer Meland og viser til mailene 5. og 9. desember. Hun presiserer at departementet har hatt en restriktiv tolkning av dette, og at de nå har enc	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
33	15.12.2014	Departementet sender forskriftsendringa ut på høyring	https://www.regjeringen.no/no/dokur...
34	30.03.2015	Ny forskrift trer i kraft for norsk flagg på cruiseskip. Pressemeldinga frå dept. skriv at dette har gjort at Viking Star får norsk flagg	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
35	09.06.2015	Adv. Meland skriv i lesarinnlegg på bt.no at Viking Star var godkjent etter gammalt regelverk	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
36	10.06.2015	Komm.avdelinga i dept. ber arkivet journalføre sms-utvekslinga frå september mellom Drevland og statsråd Mæland	https://drive.google.com/file/d/0B8X...
37	12.10.2015	Notatet Tonje Sund sendte til statsråd Mæland 12.11.2014 blir først nå journalført.	https://drive.google.com/file/d/0B5b...
38	23.10.2015	Svar-utkastet til Drevland, som ble skrevet i september 2014, blir først nå journalført. Departementet nekter å gi innsyn i det. Vedlegget til svaret er det s	https://drive.google.com/file/d/0B8X...